

รายงานศึกษาระเบียบการลงทุน/การทำธุรกิจ
ในสาธารณรัฐคีร์กีซ (ฉบับสมบูรณ์)

โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาระเบียบการลงทุน/การทำธุรกิจ
ในสหพันธ์สาธารณรัฐในจีเรีย สาธารณรัฐคีร์กีซ สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ
และสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน ปีงบประมาณ 2558

เสนอต่อ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

โดย

บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

ตุลาคม 2558

**โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาระเบียบการลงทุน/การทำธุรกิจ
ในสหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย สาธารณรัฐคิริบาส สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ
และสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน ปีงบประมาณ 2558
ตุลาคม 2558**

การปฏิเสธข้อเรียกร้อง

รายงานฉบับนี้ได้รับการจัดทำขึ้น เพื่อการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น นอกจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแล้ว ห้ามบุคคลอื่นใดนำรายงานฉบับนี้ไปใช้ไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการถูกนำไปใช้ แจกจ่าย เผยแพร่ เปิดเผย หรือ ถือเอาประโยชน์ในทางอื่นใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน แก่บุคคลอื่นใดนอกจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม ทั้งนี้ บริษัทที่ปรึกษาขอปฏิเสธโดยแจ้งชัดต่อการเรียกร้องให้รับผิดชอบใดๆ ในความสูญเสีย หรือเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ว่าในทางใดจากการที่บุคคลที่สามได้นำเนื้อหาของรายงานฉบับนี้ไปใช้ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตาม

ข้อมูลทั้งหลายที่ได้ระบุไว้ในรายงานฉบับนี้ได้นำมาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งที่เชื่อถือได้ ทั้งส่วนที่เป็นของราชการ และหน่วยงานระหว่างประเทศ และส่วนที่ได้จากการสัมภาษณ์ และระดมความคิดเห็น ซึ่งข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 19 ตุลาคม 2558

อนึ่ง รายงานฉบับนี้ได้ทำขึ้นโดยอาศัยการตั้งสมมติฐาน พฤติการณ์แวดล้อมต่างๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นหรือมีอยู่ ณ วันที่ออกรายงาน เหตุการณ์ต่างๆ หรือการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายที่เกิดขึ้นในภายหลังอาจจะทำให้จำเป็นต้องปรับปรุงข้อสมมติฐานและข้อสรุปต่างๆ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมแวดล้อมนั้น นอกจากนี้ ข้อเสนอในเชิงนโยบายเป็นการวิเคราะห์ของบริษัท มิได้เป็นข้อผูกพันในการกำหนดนโยบายสำหรับรัฐบาลแต่อย่างใด

**โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาระเบียบการลงทุน/การทำธุรกิจ
ในสหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย สาธารณรัฐคีร์กีซ สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ
และสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน ปีงบประมาณ 2558
ตุลาคม 2558**

คณะผู้จัดทำการศึกษา

1.	นางมัลลิกา	ภูมิवार	ผู้อำนวยการโครงการ
2.	ดร. รัชดา	เจียสกุล	ผู้จัดการโครงการ
3.	รศ. ดร. อลิส	ซาร์ป	ที่ปรึกษาโครงการ
4.	นางสาวทิพพร	เหล่าสุนทร	ที่ปรึกษาโครงการ
5.	นายวีระศักดิ์	ชุนหรั่งโรจน์	ที่ปรึกษาโครงการ
6.	ดร. ศรุต	วิทยารุ่งเรืองศรี	นักวิจัยหลัก
7.	ดร. กรวิกา	พิมุขมนัสกิจ	นักวิจัยหลัก
8.	นางสาวพัชฎฐิญา	ดาวแจ้ง	นักวิจัยหลัก
9.	นางสาวณัฐริกา	วรศิริ	ผู้ประสานงานโครงการ
10.	นายณัฐชาติ	วิรุพหัตถ์	ผู้ช่วยวิจัย/เจ้าหน้าที่วิเคราะห์
11.	นายปัทมวัฒน์	กุลวานิช	ผู้ช่วยวิจัย/เจ้าหน้าที่วิเคราะห์

สารบัญ

บทที่ 1 สาธารณรัฐคีร์กีซ และความน่าสนใจในฐานะประเทศตลาดใหม่	1-1
1.1. นิยามกลุ่มประเทศตลาดใหม่	1-1
1.2. สาธารณรัฐคีร์กีซและความน่าสนใจในฐานะประเทศตลาดใหม่	1-16
1.2.1. ความน่าสนใจในประเด็นด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน.....	1-17
1.2.2. ความน่าสนใจในประเด็นด้านอื่นๆ.....	1-21
1.3. บทสรุป	1-29
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐคีร์กีซ	2-1
2.1. บทนำ	1
2.2. ประวัติศาสตร์โดยสังเขป	4
2.3. รายละเอียดทางภูมิศาสตร์.....	6
2.3.1. ลักษณะภูมิประเทศ	6
2.3.2. ลักษณะภูมิอากาศ	8
2.3.3. เขตการปกครอง และเมืองสำคัญ	8
2.4. สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา	11
2.4.1. สภาพทางเศรษฐกิจ.....	11
2.4.2. สภาพสังคม การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา.....	15
2.5. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน	20
2.5.1. โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม.....	20
2.5.2. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน	28
2.6. นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายการค้า และนโยบายการต่างประเทศ	33
2.6.1. นโยบายเศรษฐกิจ	33
2.6.2. นโยบายการค้า.....	34
2.6.3. นโยบายการต่างประเทศ.....	38
2.7. สิ่งที่ต้องรู้เกี่ยวกับการเข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐคีร์กีซ	39
2.7.1. หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับด้านการค้าและการลงทุน	39
2.7.2. เวลาติดต่อราชการ	41
2.7.3. ธรรมเนียมปฏิบัติในการติดต่อธุรกิจ	42
2.7.4. พฤติกรรมผู้บริโภค.....	43
2.8. ภาพรวมการค้าและการลงทุนของสาธารณรัฐคีร์กีซ	44

สารบัญ (ต่อ)

2.8.1. ภาพรวมการค้าสินค้า	44
2.8.2. ภาพรวมการค้าบริการ	54
2.8.3. ภาพรวมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	60
บทที่ 3 นโยบาย กฎหมาย และกฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องด้านการลงทุนของ	
สาธารณรัฐคีร์กีซ	3-1
3.1. นโยบายด้านการลงทุน	3-1
3.2. กฎหมายและกฎระเบียบด้านการลงทุน	3-2
3.2.1. ข้อกำหนดการลงทุนรายอุตสาหกรรม	3-3
3.2.2. กฎหมายแรงงาน	3-3
3.2.3. กฎหมายที่ดินและอสังหาริมทรัพย์	3-7
3.2.4. ระบบภาษีในสาธารณรัฐคีร์กีซ	3-9
3.2.5. การจัดตั้งธุรกิจ ในสาธารณรัฐคีร์กีซ	3-13
3.3. การลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางการลงทุน	3-16
3.4. สรุปต้นทุนการประกอบธุรกิจ (Cost of Doing Business) ในสาธารณรัฐคีร์กีซ	3-17
บทที่ 4 โอกาสและศักยภาพการลงทุนไทยในสาธารณรัฐคีร์กีซ	4-1
4.1. ภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่สำคัญของสาธารณรัฐคีร์กีซ	4-4
4.2. ภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector) ของสาธารณรัฐคีร์กีซ	4-5
4.2.1. การพิจารณาคัดเลือกอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector) ..	4-6
4.2.2. สรุปอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector)	
ของสาธารณรัฐคีร์กีซ	4-10
4.3. การวิเคราะห์เชิงลึกอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่น่าสนใจของสาธารณรัฐคีร์กีซ	4-13
4.3.1. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของ	
สาธารณรัฐคีร์กีซ	4-13
4.3.2. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรมของ	
สาธารณรัฐคีร์กีซ	4-33
4.4. โอกาสและศักยภาพของนักลงทุนไทยในสาธารณรัฐคีร์กีซ	4-45
4.4.1. อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป	4-45

สารบัญ (ต่อ)

4.4.2. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	4-56
4.5. บทสรุป	4-63
บรรณานุกรม.....	บ-1

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2-1 ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐคีร์กีซ	2-3
ภาพที่ 2-2 แผนที่ประเทศคีร์กีซ	2-7
ภาพที่ 2-3 แผนที่ประเทศคีร์กีซ แบ่งตามเขตการปกครอง.....	2-9
ภาพที่ 2-4 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของประเทศคีร์กีซ ปี 2547-2560f.....	2-13
ภาพที่ 2-5 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ (GDP) ของประเทศคีร์กีซ ปี 2557	2-13
ภาพที่ 2-6 ระดับรายได้ต่อหัว (GDP per capita) ของประเทศคีร์กีซ ปี 2547-2560f	2-14
ภาพที่ 2-7 โครงสร้างประชากรของประเทศคีร์กีซ ปี 2558	2-16
ภาพที่ 2-8 ประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของประเทศคีร์กีซ	2-19
ภาพที่ 2-9 เส้นทางถนนในประเทศคีร์กีซ	2-22
ภาพที่ 2-10 เส้นทางรางรถไฟในประเทศคีร์กีซ	2-24
ภาพที่ 2-11 สนามบิน/ท่าอากาศยานที่สำคัญในประเทศคีร์กีซ	2-27
ภาพที่ 2-12 เขตปลอดอากรในประเทศคีร์กีซ	2-32
ภาพที่ 2-13 มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศคีร์กีซทั้งหมด ปี 2552-2557	
จำแนกตามแหล่งส่งออกสำคัญ.....	2-46
ภาพที่ 2-14 สัดส่วนการส่งออกของประเทศคีร์กีซไปยังตลาดส่งออกสินค้าสำคัญ ปี 2552-2557	
.....	2-47
ภาพที่ 2-15 ตลาดส่งออกสินค้าที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557	2-48
ภาพที่ 2-16 มูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศคีร์กีซทั้งหมด ปี 2552-2557	
จำแนกตามแหล่งส่งออกสำคัญ.....	2-51
ภาพที่ 2-17 สัดส่วนการนำเข้าของประเทศคีร์กีซจากแหล่งนำเข้าสำคัญ ปี 2552-2557.....	2-52
ภาพที่ 2-18 แหล่งนำเข้าสินค้าที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557	2-53
ภาพที่ 2-19 มูลค่าการส่งออกบริการของประเทศคีร์กีซทั้งหมด ปี 2552-2557	
จำแนกเป็นประเภทบริการ	2-55
ภาพที่ 2-20 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศคีร์กีซส่งออกปี 2552-2557.....	2-56
ภาพที่ 2-21 มูลค่าการนำเข้าบริการของประเทศคีร์กีซทั้งหมด ปี 2552-2557	
จำแนกเป็นประเภทบริการ	2-58
ภาพที่ 2-22 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศคีร์กีซนำเข้าเฉลี่ยปี 2552-2556.....	2-59
ภาพที่ 2-23 ข้อมูลการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557	2-60
ภาพที่ 4-1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของประเทศคีร์กีซ	4-3

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ 4-2	อุตสาหกรรมเหมืองแร่ของประเทศคีร์กีซ	4-7
ภาพที่ 4-3	อุตสาหกรรมเกษตร ปศุสัตว์ และประมงของประเทศคีร์กีซ	4-8
ภาพที่ 4-4	ห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ	4-17
ภาพที่ 4-5	มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557	4-22
ภาพที่ 4-6	ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557	4-23
ภาพที่ 4-7	มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557	4-25
ภาพที่ 4-8	แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557	4-26
ภาพที่ 4-9	สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของคีร์กีซ	4-35
ภาพที่ 4-10	โครงสร้างภาคธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศคีร์กีซ	4-38
ภาพที่ 4-11	ผู้ประกอบการรายสำคัญในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ	4-39
ภาพที่ 4-12	เขตพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล จังหวัดชุย และกรุงบิชเคก.....	4-52
ภาพที่ 4-13	เขตพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล และกรุงบิชเคก	4-61

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1-1 ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย	1-3
ตารางที่ 1-2 ประเทศคู่ลงทุนที่สำคัญของประเทศไทย	1-4
ตารางที่ 1-3 ประเทศคู่ค้าอื่นๆ ของประเทศไทย	1-6
ตารางที่ 1-4 ประเทศคู่ลงทุนอื่นๆ ของประเทศไทย	1-15
ตารางที่ 1-5 ตัวเลขดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต	1-19
ตารางที่ 1-6 อัตราการเติบโตของประชากรในประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึง กลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต และคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต.....	1-23
ตารางที่ 1-7 จำนวนแรงงาน ค่าจ้างขั้นต่ำ และผลิตผลของแรงงานในประเทศตลาดใหม่ใน ภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต	1-25
ตารางที่ 1-8 ความสามารถทางการแข่งขันโดยเปรียบเทียบของประเทศตลาดใหม่ใน ภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต	1-26
ตารางที่ 1-9 เสถียรภาพทางการเมือง การควบคุมปัญหาคอร์รัปชัน และปัจจัยธรรมชาติต่างๆ ของประเทศในภูมิภาคเอเชียกลาง	1-28
ตารางที่ 2-1 ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ	2-14
ตารางที่ 2-2 ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรของประเทศคีร์กีซ	2-17
ตารางที่ 2-3 รายชื่อสนามบิน/ท่าอากาศยานที่สำคัญในประเทศคีร์กีซ	2-25
ตารางที่ 2-4 รายชื่อธนาคารพาณิชย์และจำนวนสาขาในประเทศคีร์กีซ (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2558)	2-30
ตารางที่ 2-5 ความตกลงการค้าเสรีของประเทศคีร์กีซและประเทศคู่ภาคี	2-35
ตารางที่ 2-6 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศคีร์กีซ	2-37
ตารางที่ 2-7 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศคีร์กีซ จำแนกตามประเภทสินค้า	2-37
ตารางที่ 2-8 ที่อยู่สำหรับติดต่อของหน่วยงานสำคัญด้านการค้าและการลงทุนของ ประเทศคีร์กีซ	2-40
ตารางที่ 2-9 วันหยุดราชการของประเทศคีร์กีซ	2-41
ตารางที่ 2-10 สินค้าส่งออกที่สำคัญ 5 อันดับแรกของประเทศคีร์กีซ.....	2-49
ตารางที่ 2-11 สินค้านำเข้าที่สำคัญ 5 อันดับแรกของประเทศคีร์กีซ.....	2-54
ตารางที่ 3-1 อัตราภาษีการขาย (Sale Tax) จำแนกตามประเภทกิจกรรมทางธุรกิจ.....	3-11
ตารางที่ 3-2 อัตราภาษีเหมืองแร่ในประเทศคีร์กีซ	3-11

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 3-3 อัตราภาษีการใช้น้ำใต้ดิน.....	3-12
ตารางที่ 3-4 อัตราภาษีการใช้จ่ายจากแร่ธาตุใต้พิภพ.....	3-13
ตารางที่ 3-5 ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัดในประเทศคีร์กีซ	3-14
ตารางที่ 3-6 ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานสาขา (Branch Office) และสำนักงานผู้แทนของ บริษัทต่างชาติ (Representative Office) ในประเทศคีร์กีซ	3-15
ตารางที่ 3-7 ต้นทุนทางการดำเนินธุรกิจในประเทศคีร์กีซ	3-17
ตารางที่ 4-1 อุตสาหกรรม/เกษตรกรรมคีร์กีซที่มีความสามารถในการส่งออกสูง 10 อันดับแรก 4-6	
ตารางที่ 4-2 อุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ	4-12
ตารางที่ 4-3 ความสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซ	4-14
ตารางที่ 4-4 ปริมาณการผลิตพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ปี 2549-2557	4-19
ตารางที่ 4-5 ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูปที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ปี 2549-2556	4-20
ตารางที่ 4-6 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศคีร์กีซ	4-24
ตารางที่ 4-7 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศคีร์กีซ	4-27
ตารางที่ 4-8 SWOT ของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซ.....	4-32
ตารางที่ 4-9 ความสำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศคีร์กีซ.....	4-36
ตารางที่ 4-10 มูลค่าการส่งออกและนำเข้าบริการด้านการท่องเที่ยวของคีร์กีซ ปี 2548-2557.	4-40
ตารางที่ 4-11 รายชื่อประเทศที่ได้รับการยกเว้นการขอวีซ่า (Visa Exemptions) และสามารถขอวีซ่า ณ ประเทศคีร์กีซ (Visa on Arrival)	4-41
ตารางที่ 4-12 SWOT ของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ	4-44
ตารางที่ 4-13 ความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึง ระหว่างไทยและคีร์กีซใน อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป	4-50
ตารางที่ 4-14 ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล จังหวัดชุย และกรุงบิชเคก	4-54
ตารางที่ 4-15 ต้นทุนการประกอบธุรกิจ และปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ	4-55
ตารางที่ 4-16 ความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึง ระหว่างไทยและคีร์กีซ ในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม.....	4-59

บทที่ 1

สาธารณรัฐคีร์กีซ

และความน่าสนใจในฐานะประเทศตลาดใหม่

1.1. นิยามกลุ่มประเทศตลาดใหม่

เมื่อกล่าวถึงกลุ่มประเทศตลาดใหม่สำหรับประเทศไทยแล้ว ความหมายของกลุ่มประเทศดังกล่าวสามารถตีความได้หลากหลาย นัยหนึ่ง กลุ่มประเทศตลาดใหม่อาจหมายถึงกลุ่มประเทศที่ประเทศไทย (ในที่นี้หมายถึงผู้ส่งออก ผู้นำเข้า นักลงทุน และ/หรือผู้ประกอบการในประเทศ ทั้งรายใหญ่และรายย่อย) ยังไม่เคยมีความสัมพันธ์ หรือมีการทำกิจกรรมทางการค้า และการลงทุนด้วยเลย และอีกนัยหนึ่ง กลุ่มประเทศดังกล่าวอาจหมายถึงกลุ่มประเทศที่ประเทศไทยมีการทำการค้าหรือมีการลงทุนระหว่างกันด้วยแล้ว หากแต่ปริมาณหรือมูลค่าการค้าและการลงทุนดังกล่าวอยู่ในปริมาณหรือมูลค่าที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่เป็นประเทศคู่ค้าคู่ลงทุนหลักของไทย

สาเหตุที่กลุ่มประเทศตลาดใหม่ดังกล่าวเป็นกลุ่มประเทศที่ไทยอาจไม่เคยมีการค้า และ/หรือการลงทุนระหว่างกันด้วยเลย และ/หรือมีการค้าและการลงทุนด้วยแล้ว แต่ปริมาณและมูลค่าการค้าและการลงทุนดังกล่าวยังต่ำอยู่นั้น อาจเป็นเพราะประเทศดังกล่าวเป็นประเทศขนาดเล็กที่ไม่ได้มีการทำการค้ากับประเทศอื่นมากนัก อาจเป็นเพราะประเทศดังกล่าวอยู่ห่างไกลจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ทำการค้าหรือการลงทุนระหว่างกันเป็นไปได้ยาก อาจเป็นเพราะประเทศดังกล่าวไม่มีการเพาะปลูกหรือการผลิตสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่ตลาดของประเทศไทยมีความต้องการ อาจเป็นเพราะประเทศไทยเองก็ไม่ได้มีการเพาะปลูกหรือการผลิตสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่ตลาดของประเทศไทยมีความต้องการ นอกจากนี้ ยังเป็นไปได้ว่าสาเหตุอาจมาจากการที่ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า นักลงทุน และ/หรือผู้ประกอบการไทยเองยังไม่มีข้อมูลที่จำเป็น หรือมีข้อมูลเพียงเล็กน้อย และไม่เพียงพอสำหรับการเข้าไปทำธุรกิจ หรือเข้าไปลงทุนในประเทศดังกล่าวได้ จึงทำให้ในท้ายที่สุด กลุ่มประเทศดังกล่าวจึงเป็นประเทศที่ไทยมีการค้าและการลงทุนด้วยน้อยหรือยังไม่เคยมีการติดต่อสัมพันธ์ด้านการค้า และการลงทุนเลย

กระนั้นก็ตาม หากพิจารณาถึงความเป็นไปได้ และ/หรือโอกาสในการที่ประเทศไทยและกลุ่มประเทศตลาดใหม่จะมีการทำการค้าหรือการลงทุนระหว่างกันแล้ว อาจมีได้หมายความว่าความเป็นไปได้จะน้อยมากหรือไม่มีอยู่เลย และอีกนัยหนึ่ง อาจเป็นไปได้ว่าโอกาสในการทำการค้าหรือการลงทุนระหว่างกันของประเทศไทยและกลุ่มประเทศตลาดใหม่อาจมีอยู่มาก หรืออาจเป็นโอกาสที่น่าสนใจ หากแต่สำหรับในมุมมองของนักลงทุนและผู้ประกอบการ การที่ขาดซึ่งข้อมูลที่จำเป็น หรือมีความรู้ความเข้าใจเชิงลึกของกลุ่มประเทศตลาดใหม่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น กลายเป็นอุปสรรคสำหรับประเทศไทยในการทำการค้าหรือการลงทุนระหว่างกันกับกลุ่มประเทศตลาดใหม่

ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สุดก็คือการทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็น รวมถึงวิเคราะห์โอกาสและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศตลาดใหม่ เพื่อเพิ่มการรับรู้ของผู้ประกอบการและนักลงทุนไทย พร้อมไปกับการสร้างโอกาสสำหรับทั้งสองประเทศ คือ ระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศตลาดใหม่ ในการทำการค้าและการลงทุนระหว่างกันที่มากยิ่งขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 1-1 แสดงกลุ่มประเทศ/ประเทศที่เป็นประเทศคู่ค้าสำคัญของประเทศไทย โดยประเทศเหล่านั้นประกอบด้วยประเทศสมาชิกอาเซียน จีน สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย กลุ่มความร่วมมืออ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council : GCC) อินเดีย เกาหลีใต้ ตลาดร่วมแห่งอเมริกาใต้ (Southern Common Market: Mercosur) ใต้หวัน แอฟริกาใต้ เม็กซิโก สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association : EFTA) แคนาดา และเยเมน โดยประเทศไทยมีการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 91.82 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศ และมีการนำเข้าจากกลุ่มประเทศดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 95.57 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของประเทศ

ตารางที่ 1-2 แสดงกลุ่มประเทศ/ประเทศที่เป็นประเทศคู่ลงทุนสำคัญของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยญี่ปุ่น ประเทศสมาชิกอาเซียน สหภาพยุโรป จีน สหรัฐอเมริกา สวิตเซอร์แลนด์ เกาหลีใต้ ใต้หวัน ฮองกง ออสเตรเลียหมู่เกาะเคย์แมน รัสเซีย อินเดีย หมู่เกาะบริติช เวอร์จิน มาร์ริเทียส และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โดยกลุ่มประเทศดังกล่าวเข้ามาลงทุนในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 81.09 ของมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมดของประเทศ และประเทศไทยมีการเข้าไปลงทุนในกลุ่มประเทศดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 80.96 ของมูลค่าการลงทุนไปยังต่างประเทศทั้งหมดของประเทศไทย

ตารางที่ 1-1 ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออก ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออก ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้า ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้า ปี 2552-2557
โลก	โลก	1,262.28	8.34%	100.00%	โลก	โลก	1,270.86	11.25%	100.00%
1	อาเซียน	306.60	12.83%	24.29%	1	ญี่ปุ่น	231.41	7.37%	18.21%
2	จีน	222.33	8.04%	17.61%	2	อาเซียน	215.05	10.68%	16.92%
3	สหภาพยุโรป	132.27	5.12%	10.48%	3	จีน	195.51	16.17%	15.38%
4	สหรัฐอเมริกา	128.61	7.51%	10.19%	4	กลุ่ม GCC	152.86	13.01%	12.03%
5	ญี่ปุ่น	127.77	6.76%	10.12%	5	สหภาพยุโรป	106.14	9.92%	8.35%
6	ออสเตรเลีย	55.36	1.62%	4.39%	6	สหรัฐอเมริกา	75.08	11.71%	5.91%
7	กลุ่ม GCC	41.39	8.08%	3.28%	7	เกาหลีใต้	49.25	9.51%	3.88%
8	อินเดีย	29.08	11.75%	2.30%	8	ไต้หวัน	42.50	9.33%	3.34%
9	เกาหลีใต้	24.90	9.90%	1.97%	9	สมาคมการค้าเสรียุโรป (EFTA)	39.32	11.18%	3.09%
10	สมาคมการค้าเสรียุโรป (EFTA)	22.82	-6.76%	1.81%	10	ออสเตรเลีย	33.97	7.41%	2.67%
11	ไต้หวัน	20.16	12.26%	1.60%	11	รัสเซีย	20.69	16.99%	1.63%
12	กลุ่ม Mercosur	17.08	13.48%	1.35%	12	อินเดีย	16.73	11.96%	1.32%
13	แอฟริกาใต้	13.20	10.21%	1.05%	13	กลุ่ม Mercosur	16.53	11.20%	1.30%
14	แคนาดา	8.99	2.43%	0.71%	14	แอฟริกาใต้	7.58	23.70%	0.60%
15	เม็กซิโก	8.50	22.33%	0.67%	15	เยเมน	7.18	2.53%	0.56%
	อื่น ๆ	103.22	N/A	8.18%		อื่น ๆ	56.27	N/A	4.43%

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre

ตารางที่ 1-2 ประเทศคู่ลงทุนที่สำคัญของประเทศไทย

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทย					การลงทุนโดยตรงไปยังต่างประเทศของประเทศไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการลงทุนรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการลงทุน ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการลงทุน ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการลงทุนรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการลงทุน ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการลงทุน ปี 2552-2557
โลก	โลก	308,472.48	-38.81%	100.00%	โลก	โลก	357,463.52	-46.09%	100.00%
1	ญี่ปุ่น	66,302.45	-43.63%	21.49%	1	อาเซียน	98,381.23	-32.74%	27.52%
2	อาเซียน	41,544.47	-53.26%	13.47%	2	ญี่ปุ่น	33,053.70	-43.95%	9.25%
3	สหภาพยุโรป	33,629.52	-50.91%	10.90%	3	สหรัฐอเมริกา	32,347.35	-38.68%	9.05%
4	จีน	30,404.54	21.16%	9.86%	4	จีน	30,213.70	-54.23%	8.45%
5	สหรัฐอเมริกา	25,585.97	-39.63%	8.29%	5	สหภาพยุโรป	26,134.00	-44.79%	7.31%
6	สวิตเซอร์แลนด์	12,016.70	-66.09%	3.90%	6	ฮ่องกง	17,845.71	-33.61%	4.99%
7	เกาหลีใต้	8,240.57	-18.32%	2.67%	7	ออสเตรเลีย	11,128.05	-58.03%	3.11%
8	ฮ่องกง	7,043.29	-39.83%	2.28%	8	หมู่เกาะเคย์แมน	8,509.35	-77.57%	2.38%
9	ไต้หวัน	6,885.11	-13.84%	2.23%	9	เกาหลีใต้	7,547.71	-33.34%	2.11%
10	ออสเตรเลีย	5,533.73	-41.58%	1.79%	10	มอริเชียส	5,938.59	-46.84%	1.66%
11	หมู่เกาะเคย์แมน	3,317.04	-78.27%	1.08%	11	อินเดีย	5,561.34	-52.01%	1.56%
12	รัสเซีย	3,134.46	-19.30%	1.02%	12	ไต้หวัน	3,569.52	-48.62%	1.00%
13	อินเดีย	2,654.13	-14.28%	0.86%	13	สวิตเซอร์แลนด์	3,293.72	-66.57%	0.92%
14	หมู่เกาะบริติช เวอร์จิน	2,267.22	-84.43%	0.73%	14	สหรัฐอเมริกาบริติชเวอร์จิน	3,090.90	-33.43%	0.86%
15	มอริเชียส	1,581.47	-93.81%	0.51%	15	หมู่เกาะบริติช เวอร์จิน	2,734.23	-64.50%	0.76%
	อื่น ๆ	58,331.82	N/A	18.91%		อื่น ๆ	68,114.44	N/A	19.05%

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจากธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand)

จากตารางที่ 1-1 และ 1-2 จะเห็นได้ว่า กลุ่มประเทศที่ไทยมีการค้าและการลงทุนระหว่างกันด้วยเป็นอย่างมาก ก็คือกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป จีน และสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีการค้าและการลงทุนกับเกาหลีใต้ ออสเตรเลีย ฮังการี ไต้หวัน อินเดีย รัสเซีย สวิตเซอร์แลนด์ รวมถึงประเทศหลายๆ ประเทศจากหลายภูมิภาค

ตารางที่ 1-3 ได้แสดงกลุ่มประเทศที่ประเทศไทยมีการค้า ทั้งการส่งออกและการนำเข้าด้วยในมูลค่าที่ไม่สูงมากนัก ตั้งแต่อันดับ 16 เป็นต้นมา ซึ่งจำนวนประเทศในกลุ่มดังกล่าวมีสูงถึงเกือบ 160 ประเทศ โดยการค้าระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศดังกล่าว คิดเป็นเพียงร้อยละ 8.18 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทย และคิดเป็นเพียงร้อยละ 4.43 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของไทย ส่วนในตารางที่ 2-4 แสดงกลุ่มประเทศที่ประเทศไทยมีการลงทุนด้วยในมูลค่าที่ไม่สูงมากนัก โดยการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 18.91 ของมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของไทย และคิดเป็นร้อยละ 18.37 ของมูลค่าการลงทุนไปยังต่างประเทศทั้งหมดของไทย

ตารางที่ 1-3 ประเทศคู่ค้าอื่นๆ ของประเทศไทย

หน่วย : ล้านดอลลาร์

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวมปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออกปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออกปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวมปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้าปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้าปี 2552-2557
โลก	โลก	1,262.28	8.34%	100.00%	โลก	โลก	1,270.86	11.25%	100.00%
	กลุ่มประเทศตลาดส่งออกหลักของไทย 15 ประเทศ	1,159.06	N/A	91.82%		กลุ่มประเทศแหล่งนำเข้าหลักของไทย 15 ประเทศ	1,209.79	N/A	95.19%
16	Turkey	6.23	9.52%	0.49%	16	Azerbaijan	6.11	35.83%	0.48%
17	Russian Federation	5.83	24.33%	0.46%	17	Canada	5.50	6.44%	0.43%
18	New Zealand	5.62	17.96%	0.45%	18	New Zealand	3.39	19.59%	0.27%
19	Bangladesh	5.20	6.79%	0.41%	19	Mexico	3.20	21.74%	0.25%
20	Pakistan	5.11	5.17%	0.40%	20	Algeria	3.01	14.43%	0.24%
21	Egypt	5.08	13.02%	0.40%	21	Israel	2.71	5.65%	0.21%
22	Nigeria	5.00	0.99%	0.40%	22	Nigeria	2.61	83.60%	0.21%
23	Israel	4.07	9.07%	0.32%	23	Ukraine	2.17	-11.27%	0.17%
24	Iran, Islamic Republic of	3.53	-17.72%	0.28%	24	Chile	1.76	14.84%	0.14%
25	Iraq	3.41	3.21%	0.27%	25	Turkey	1.42	16.50%	0.11%
26	Chile	3.06	35.64%	0.24%	26	Peru	1.09	25.35%	0.09%
27	Sri Lanka	2.54	6.61%	0.20%	27	Marshall Islands	1.04	73.30%	0.08%
28	Peru	2.05	37.21%	0.16%	28	Angola	0.93	247.68%	0.07%
29	Benin	1.97	7.36%	0.16%	29	Vanuatu	0.81	-9.04%	0.06%
30	Côte d'Ivoire	1.96	0.89%	0.16%	30	Iran, Islamic Republic of	0.78	-32.90%	0.06%
31	Colombia	1.77	2.30%	0.14%	31	Pakistan	0.66	4.30%	0.05%

หน่วย : ล้านดอลลาร์

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออก ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออก ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้า ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้า ปี 2552-2557
32	Ecuador	1.75	13.06%	0.14%	32	Papua New Guinea	0.64	10.48%	0.05%
33	Ghana	1.74	7.72%	0.14%	33	Congo	0.54	28.20%	0.04%
34	Libya	1.56	0.17%	0.12%	34	Morocco	0.46	2.98%	0.04%
35	Algeria	1.47	8.36%	0.12%	35	Sri Lanka	0.44	-1.01%	0.03%
36	Yemen	1.46	2.98%	0.12%	36	Panama	0.39	-0.11%	0.03%
37	Jordan	1.32	6.17%	0.10%	37	Belarus	0.36	60.80%	0.03%
38	Panama	1.31	14.16%	0.10%	38	Costa Rica	0.36	13.74%	0.03%
39	Angola	1.18	15.23%	0.09%	39	Colombia	0.33	40.38%	0.03%
40	Lebanon	1.07	8.11%	0.08%	40	Zambia	0.32	25.22%	0.03%
41	Kenya	1.04	10.24%	0.08%	41	Bangladesh	0.29	5.97%	0.02%
42	Papua New Guinea	1.00	7.74%	0.08%	42	Libya	0.25	-47.56%	0.02%
43	Syrian Arab Republic	0.98	-15.50%	0.08%	43	Cayman Islands	0.24	80.13%	0.02%
44	Senegal	0.98	-4.62%	0.08%	44	Ecuador	0.23	73.03%	0.02%
45	Mozambique	0.96	2.23%	0.08%	45	Maldives	0.23	16.06%	0.02%
46	Cameroon	0.91	17.70%	0.07%	46	Botswana	0.23	-9.47%	0.02%
47	Tunisia	0.89	5.43%	0.07%	47	Egypt	0.22	-16.07%	0.02%
48	Morocco	0.89	-4.99%	0.07%	48	Uzbekistan	0.21	14.99%	0.02%
49	Afghanistan	0.86	-19.81%	0.07%	49	Iraq	0.20	10.64%	0.02%
50	Togo	0.76	13.27%	0.06%	50	Burkina Faso	0.19	9.89%	0.01%
51	Sudan (North + South)	0.74	17.44%	0.06%	51	Timor-Leste	0.18	-37.64%	0.01%

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวมปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออกปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออกปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวมปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้าปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้าปี 2552-2557
52	Madagascar	0.73	-34.28%	0.06%	52	Kiribati	0.18	35.12%	0.01%
53	Ukraine	0.67	8.70%	0.05%	53	Equatorial Guinea	0.17	N/A	0.01%
54	Guatemala	0.64	18.07%	0.05%	54	Ghana	0.17	4.78%	0.01%
55	Tanzania, United Republic of	0.63	13.15%	0.05%	55	Micronesia, Federated States of	0.16	-13.42%	0.01%
56	Mauritius	0.58	2.87%	0.05%	56	Sudan (North + South)	0.15	-47.49%	0.01%
57	Trinidad and Tobago	0.58	17.80%	0.05%	57	Trinidad and Tobago	0.15	169.97%	0.01%
58	Dominican Republic	0.58	13.26%	0.05%	58	Bahamas	0.15	127.87%	0.01%
59	Costa Rica	0.58	28.30%	0.05%	59	Jordan	0.14	54.33%	0.01%
60	Congo	0.55	7.62%	0.04%	60	Mali	0.13	26.71%	0.01%
61	Honduras	0.43	17.55%	0.03%	61	Kazakhstan	0.13	-21.09%	0.01%
62	Maldives	0.42	11.02%	0.03%	62	Dominican Republic	0.13	12.36%	0.01%
63	Nepal	0.39	-5.82%	0.03%	63	Tanzania, United Republic of	0.13	6.14%	0.01%
64	Ethiopia	0.35	12.02%	0.03%	64	Zimbabwe	0.12	-20.65%	0.01%
65	Fiji	0.35	1.11%	0.03%	65	Solomon Islands	0.12	0.19%	0.01%
66	New Caledonia	0.33	7.91%	0.03%	66	Korea, Democratic People's Republic of	0.10	6.61%	0.01%
67	Korea, Democratic People's Republic of	0.33	28.66%	0.03%	67	Côte d'Ivoire	0.10	74.02%	0.01%
68	Kazakhstan	0.30	9.38%	0.02%	68	Kenya	0.10	10.12%	0.01%

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออก ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออก ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้า ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้า ปี 2552-2557
69	Nicaragua	0.28	32.56%	0.02%	69	Cameroon	0.09	27.91%	0.01%
70	Gabon	0.28	2.70%	0.02%	70	Swaziland	0.08	-15.92%	0.01%
71	El Salvador	0.26	28.26%	0.02%	71	Liberia	0.08	193.55%	0.01%
72	Djibouti	0.25	13.32%	0.02%	72	Rwanda	0.08	14.02%	0.01%
73	Mauritania	0.22	-8.20%	0.02%	73	Mozambique	0.07	-8.51%	0.01%
74	Jamaica	0.21	10.72%	0.02%	74	Seychelles	0.06	14.27%	0.01%
75	Bolivia	0.21	59.15%	0.02%	75	Guinea	0.06	17.01%	0.00%
76	Georgia	0.19	11.93%	0.01%	76	Benin	0.06	0.07%	0.00%
77	Niger	0.18	31.66%	0.01%	77	Netherlands Antilles	0.06	-35.63%	0.00%
78	Belarus	0.16	15.44%	0.01%	78	Fiji	0.06	21.31%	0.00%
79	United States Minor Outlying Islands	0.16	-11.74%	0.01%	79	Tunisia	0.06	18.98%	0.00%
80	Guinea	0.16	30.63%	0.01%	80	Tuvalu	0.05	-4.60%	0.00%
81	French Polynesia	0.15	-2.83%	0.01%	81	El Salvador	0.05	16.80%	0.00%
82	Gambia	0.13	7.04%	0.01%	82	Ethiopia	0.05	50.46%	0.00%
83	Timor-Leste	0.13	57.97%	0.01%	83	Serbia	0.05	14.72%	0.00%
84	Liberia	0.12	-18.21%	0.01%	84	Senegal	0.05	0.26%	0.00%
85	Suriname	0.12	6.86%	0.01%	85	Mauritius	0.04	-5.15%	0.00%
86	Uganda	0.10	17.07%	0.01%	86	Haiti	0.04	51.49%	0.00%
87	Haiti	0.10	5.87%	0.01%	87	Greenland	0.03	-13.27%	0.00%

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออก ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออก ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้า ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้า ปี 2552-2557
88	Somalia	0.09	7.48%	0.01%	88	Guatemala	0.03	18.91%	0.00%
89	Serbia	0.09	-7.47%	0.01%	89	Bolivia	0.03	0.74%	0.00%
90	Sierra Leone	0.08	9.88%	0.01%	90	Togo	0.03	15.24%	0.00%
91	Mayotte	0.08	0.49%	0.01%	91	Gabon	0.03	-15.12%	0.00%
92	Bhutan	0.08	-11.05%	0.01%	92	Namibia	0.02	-1.67%	0.00%
93	Burkina Faso	0.08	-1.09%	0.01%	93	Armenia	0.02	32.03%	0.00%
94	Azerbaijan	0.07	13.52%	0.01%	94	Honduras	0.02	1.34%	0.00%
95	Zimbabwe	0.07	-3.52%	0.01%	95	Georgia	0.02	14.14%	0.00%
96	Armenia	0.07	62.61%	0.01%	96	Lebanon	0.02	-8.28%	0.00%
97	Swaziland	0.07	24.42%	0.01%	97	Guyana	0.02	11.74%	0.00%
98	Uzbekistan	0.07	9.81%	0.01%	98	Malawi	0.02	-21.37%	0.00%
99	Mongolia	0.07	31.62%	0.01%	99	Belize	0.01	25.04%	0.00%
100	Eritrea	0.07	218.29%	0.01%	100	Uganda	0.01	-9.19%	0.00%
101	Zambia	0.06	27.13%	0.00%	101	Mauritania	0.01	13.22%	0.00%
102	Barbados	0.06	17.66%	0.00%	102	Gambia	0.01	17.81%	0.00%
103	Netherlands Antilles	0.06	7.92%	0.00%	103	French Polynesia	0.01	21.56%	0.00%
104	Solomon Islands	0.06	9.70%	0.00%	104	Faroe Islands	0.01	-34.19%	0.00%
105	Samoa	0.06	13.11%	0.00%	105	Barbados	0.01	75.47%	0.00%
106	Seychelles	0.05	3.08%	0.00%	106	Jamaica	0.01	33.48%	0.00%
107	Vanuatu	0.05	11.66%	0.00%	107	Republic of Moldova	0.01	123.48%	0.00%

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออก ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออก ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้า ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้า ปี 2552-2557
108	Guyana	0.05	-1.27%	0.00%	108	Mongolia	0.01	79.61%	0.00%
109	Cabo Verde	0.05	12.25%	0.00%	109	Madagascar	0.01	5.47%	0.00%
110	Albania	0.04	-3.89%	0.00%	110	Cuba	0.01	10.38%	0.00%
111	Namibia	0.04	10.00%	0.00%	111	Chad	0.01	-25.43%	0.00%
112	Turkmenistan	0.04	17.25%	0.00%	112	Kyrgyzstan	0.01	-55.34%	0.00%
113	Bosnia and Herzegovina	0.04	8.94%	0.00%	113	British Virgin Islands	0.01	44.52%	0.00%
114	Mali	0.04	-12.33%	0.00%	114	Turkmenistan	0.01	63.72%	0.00%
115	Equatorial Guinea	0.03	25.54%	0.00%	115	Cook Islands	0.01	58.38%	0.00%
116	Botswana	0.03	-34.86%	0.00%	116	Bosnia and Herzegovina	0.01	89.41%	0.00%
117	Saint Lucia	0.03	6.65%	0.00%	117	Tajikistan	0.01	-64.00%	0.00%
118	Guinea-Bissau	0.03	-37.91%	0.00%	118	Antigua and Barbuda	0.01	101.25%	0.00%
119	Malawi	0.02	3.56%	0.00%	119	Nicaragua	0.01	57.18%	0.00%
120	Montenegro	0.02	-5.80%	0.00%	120	Andorra	0.01	-30.31%	0.00%
121	Macedonia, The Former Yugoslav Republic of	0.02	5.65%	0.00%	121	Sierra Leone	0.01	15.74%	0.00%
122	Rwanda	0.02	47.24%	0.00%	122	Mayotte	0.01	341.05%	0.00%
123	Dominica	0.02	13.01%	0.00%	123	Suriname	0.00	4.91%	0.00%
124	Bahamas	0.02	15.15%	0.00%	124	Syrian Arab Republic	0.00	75.16%	0.00%
125	Aruba	0.02	19.51%	0.00%	125	Nepal	0.00	8.49%	0.00%

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออก ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออก ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้า ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้า ปี 2552-2557
126	Cuba	0.02	9.58%	0.00%	126	United States Minor Outlying Islands	0.00	-0.26%	0.00%
127	Belize	0.02	7.46%	0.00%	127	Saint Vincent and the Grenadines	0.00	N/A	0.00%
128	Comoros	0.02	-14.02%	0.00%	128	Tokelau	0.00	84.41%	0.00%
129	British Virgin Islands	0.02	58.15%	0.00%	129	Samoa	0.00	-35.11%	0.00%
130	Micronesia, Federated States of	0.02	11.34%	0.00%	130	Albania	0.00	33.71%	0.00%
131	Kiribati	0.02	30.38%	0.00%	131	Central African Republic	0.00	161.59%	0.00%
132	Chad	0.01	0.13%	0.00%	132	Grenada	0.00	39.59%	0.00%
133	Tonga	0.01	-0.73%	0.00%	133	Macedonia, The Former Yugoslav Republic of	0.00	39.97%	0.00%
134	Kyrgyzstan	0.01	14.57%	0.00%	134	Saint Lucia	0.00	89.60%	0.00%
135	Democratic Republic of the Congo	0.01	104.20%	0.00%	135	Falkland Islands (Malvinas)	0.00	-43.90%	0.00%
136	Bermuda	0.01	-1.22%	0.00%	136	Cabo Verde	0.00	41.47%	0.00%
137	Grenada	0.01	15.75%	0.00%	137	Somalia	0.00	-38.15%	0.00%
138	Antigua and Barbuda	0.01	19.51%	0.00%	138	Dominica	0.00	17.00%	0.00%
139	Burundi	0.01	-13.90%	0.00%	139	Aruba	0.00	38.87%	0.00%
140	Tajikistan	0.01	27.16%	0.00%	140	Nauru	0.00	41.88%	0.00%

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออก ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออก ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้า ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้า ปี 2552-2557
141	Marshall Islands	0.01	-2.08%	0.00%	141	Montenegro	0.00	92.99%	0.00%
142	Palestine, State of	0.01	N/A	0.00%	142	Norfolk Island	0.00	N/A	0.00%
143	Northern Mariana Islands	0.01	-6.16%	0.00%	143	Afghanistan	0.00	-27.25%	0.00%
144	Cook Islands	0.01	14.60%	0.00%	144	Burundi	0.00	42.19%	0.00%
145	Saint Kitts and Nevis	0.01	35.66%	0.00%	145	Bhutan	0.00	-12.17%	0.00%
146	Central African Republic	0.00	-29.54%	0.00%	146	New Caledonia	0.00	-32.37%	0.00%
147	Cayman Islands	0.00	0.80%	0.00%	147	Sao Tome and Principe	0.00	-4.36%	0.00%
148	Wallis and Futuna Islands	0.00	8.74%	0.00%	148	Cocos (Keeling) Islands	0.00	46.87%	0.00%
149	Palau	0.00	-0.27%	0.00%	149	Djibouti	0.00	29.40%	0.00%
150	Republic of Moldova	0.00	8.12%	0.00%	150	Lesotho	0.00	-17.10%	0.00%
151	Andorra	0.00	-14.65%	0.00%	151	Niger	0.00	148.10%	0.00%
152	Sao Tome and Principe	0.00	57.94%	0.00%	152	French South Antarctic Territories	0.00	N/A	0.00%
153	Saint Vincent and the Grenadines	0.00	35.70%	0.00%	153	Guinea-Bissau	0.00	-65.87%	0.00%
154	Lesotho	0.00	45.91%	0.00%	154	Turks and Caicos Islands	0.00	-20.81%	0.00%
155	Gibraltar	0.00	21.72%	0.00%	155	Democratic Republic of the Congo	0.00	N/A	0.00%
156	Tuvalu	0.00	68.02%	0.00%	156	Eritrea	0.00	-54.15%	0.00%
157	Tokelau	0.00	23.81%	0.00%	157	Pitcairn	0.00	124.48%	0.00%

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การส่งออกของไทย					การนำเข้าของไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการส่งออก ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการส่งออก ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้ารวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการนำเข้า ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการนำเข้า ปี 2552-2557
158	Western Sahara	0.00	N/A	0.00%	158	Saint Helena	0.00	86.40%	0.00%
159	Saint Helena	0.00	-20.05%	0.00%	159	Gibraltar	0.00	14.87%	0.00%
160	French South Antarctic Territories	0.00	18.20%	0.00%	160	Comoros	0.00	36.08%	0.00%
161	Nauru	0.00	N/A	0.00%	160	Montserrat	0.00	9.86%	0.00%
162	Greenland	0.00	-10.67%	0.00%	162	British Indian Ocean Territories	0.00	0.00%	0.00%
163	Turks and Caicos Islands	0.00	22.22%	0.00%	163	Saint Kitts and Nevis	0.00	N/A	0.00%
164	Norfolk Island	0.00	74.83%	0.00%	164	Bermuda	0.00	-8.97%	0.00%
165	Montserrat	0.00	24.90%	0.00%	165	Anguilla	0.00	0.79%	0.00%
166	British Indian Ocean Territories	0.00	-27.10%	0.00%	166	Niue	0.00	80.20%	0.00%
167	Falkland Islands (Malvinas)	0.00	N/A	0.00%	167	Northern Mariana Islands	0.00	-34.02%	0.00%
168	Faroe Islands	0.00	-22.33%	0.00%	168	Wallis and Futuna Islands	0.00	N/A	0.00%
169	Cocos (Keeling) Islands	0.00	67.03%	0.00%	169	Western Sahara	0.00	N/A	0.00%
170	Niue	0.00	43.10%	0.00%	170	Palau	0.00	-100.00%	0.00%
171	Christmas Islands	0.00	N/A	0.00%	171	Christmas Islands	0.00	43.10%	0.00%
172	Anguilla	0.00	31.95%	0.00%	172	Tonga	0.00	N/A	0.00%
173	St. Pierre and Miquelon	0.00	-100.00%	0.00%	173	Palestine, State of	0.00	N/A	0.00%
174	Pitcairn	0.00	N/A	0.00%	173	St. Pierre and Miquelon	0.00	N/A	0.00%
174	Serbia and Montenegro	0.00	N/A	0.00%					

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre

ตารางที่ 1-4 ประเทศคู่ลงทุนอื่น ๆ ของประเทศไทย

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทย					การลงทุนโดยตรงไปยังต่างประเทศของประเทศไทย				
อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการลงทุนรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการลงทุน ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการลงทุน ปี 2552-2557	อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการลงทุนรวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโตของการลงทุน ปี 2552-2557	ส่วนแบ่งการลงทุน ปี 2552-2557
โลก	โลก	308,472.48	-38.81%	100.00%	โลก	โลก	357,463.52	-46.09%	100.00%
	กลุ่มประเทศนักลงทุนหลักในไทย 15 ประเทศ	250,140.67	N/A	81.09%		กลุ่มประเทศแหล่งลงทุนหลักของไทย 15 ประเทศ	289,349.08	N/A	80.95%
16	Middle East /1	515.69	-69.34%	0.17%	16	Canada	2,289.92	-73.00%	0.64%
17	Samoa	303.56	-89.85%	0.10%	17	Bangladesh	105.79	-67.15%	0.03%
18	Bermuda	151.86	-69.04%	0.05%	18	Egypt	37.04	72.84%	0.01%
19	Panama	103.16	-86.51%	0.03%		อื่น ๆ	65,681.69	-56.25%	18.37%
20	Bahamas	91.36	13412.47%	0.03%					
21	New Zealand	34.28	-63.09%	0.01%					
22	Liechtenstein	21.97	-29.92%	0.01%					
	อื่น ๆ	57,109.95	-7.90%	18.51%					

หมายเหตุ : /1 Middle East หรือกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ประกอบด้วยอิหร่าน คูเวต โอมาน กาตาร์ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางอื่นๆ

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจากธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand)

จากตารางที่ 1-3 และ 1-4 อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มประเทศตลาดใหม่ หรือกลุ่มประเทศที่ไทยอาจไม่เคยมีการค้าและการลงทุนระหว่างกันด้วย และ/หรือมีการค้าและการลงทุนด้วยแล้ว แต่ปริมาณและมูลค่าการค้าและการลงทุนยังน้อยอยู่ ซึ่งรวมกันเกือบ 160 ประเทศ และส่วนใหญ่เป็นประเทศในทวีปแอฟริกา เช่น ไนจีเรีย เบนิน กานา เคนยา เซเนกัล โมซัมบิก แคเมอรูน เป็นต้น ทวีปอเมริกากลางและอเมริกาใต้ เช่น ชิลี เปรู โคลอมเบีย เอกวาดอร์ ปารากวัย ปานามา เป็นต้น และทวีปเอเชียในกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต กลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียกลาง กลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้หลายประเทศ รวมถึงกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง เช่น คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน คีร์กีซ ทาจิกิสถาน อัฟกานิสถาน ยูเครน ปากีสถาน บังกลาเทศ ศรีลังกา อิสราเอล อิหร่าน อิรัก จอร์แดน ซีเรีย เยเมน เลบานอน เป็นต้น

1.2. สาธารณรัฐคิริกีซและความน่าสนใจในฐานะประเทศตลาดใหม่

สาธารณรัฐคิริกีซ หรือประเทศคิริกีซ เป็นประเทศตลาดใหม่หนึ่งซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียกลาง อีกทั้งยังเป็นอดีตประเทศสมาชิกสหภาพโซเวียต โดยในประเทศภูมิภาคเดียวกันประกอบไปด้วยสาธารณรัฐคาซัคสถาน สาธารณรัฐทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถาน สาธารณรัฐอุซเบกิสถาน สาธารณรัฐอาร์เมเนีย สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน สาธารณรัฐเบลารุส สาธารณรัฐมอลโดวา ยูเครน และจอร์เจีย รวมทั้งสิ้น 10 ประเทศ

ในที่นี้ คณะผู้วิจัยจะพิจารณาความน่าสนใจของประเทศคิริกีซ โดยพิจารณาองค์ประกอบและปัจจัยของความน่าสนใจหลายๆ ด้าน เช่น ความน่าสนใจในด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน และความน่าสนใจจากประเด็นด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือจากด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน ซึ่งความน่าสนใจดังกล่าวอาจเป็นผลจากปัจจัยต่างๆ ของประเทศ อาทิ ประวัติศาสตร์ของประเทศ ท่าเลที่ตั้ง สภาพภูมิศาสตร์ จำนวนประชากร ทรัพยากรในประเทศ หรือปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคณะผู้วิจัยจะทำการพิจารณาเปรียบเทียบปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆ ของประเทศตลาดใหม่ที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันซึ่งมีระดับการพัฒนาหรือภาพรวมของเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ ที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้การเปรียบเทียบความน่าสนใจของประเทศตลาดใหม่นั้น มีความเหมาะสม และสามารถพิจารณาเปรียบเทียบพร้อมกันได้หมดทุกประเทศที่ทำการพิจารณา¹

¹ การพิจารณาเปรียบเทียบปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆ ของประเทศตลาดใหม่พร้อมกันหมดทุกประเทศ โดยไม่ได้พิจารณาว่าประเทศดังกล่าวมีความแตกต่างในระดับการพัฒนาหรือภาพรวมของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มากน้อยเพียงใด (ซึ่งมักเกิดขึ้นกับการเปรียบเทียบประเทศข้ามพื้นที่/ภูมิภาค) อาจทำให้ผลการเปรียบเทียบมีความโน้มเอียง โดยเฉพาะการโน้มเอียงไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาหรือภาพรวมขององค์ประกอบที่สูงกว่ามาก ๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การละเลยในบางบริบทความน่าสนใจของประเทศที่ถูกมองข้ามไปได้

รายละเอียดการพิจารณาเปรียบเทียบความน่าสนใจในแต่ละประเด็น เป็นต้นี้

1.2.1. ความน่าสนใจในประเด็นด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน

คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต เพื่อทำการพิจารณาเปรียบเทียบความน่าสนใจในประเด็นด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน ทั้งสิ้น 8 ประเทศ ได้แก่ ยูเครน อาร์เมเนีย จอร์เจีย เติร์กเมนิสถาน อุซเบกิสถาน คาซัคสถาน คิริกีซ และทาจิกิสถาน

ตารางที่ 1-5 แสดงตัวเลขดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคดังกล่าว โดยประเทศคิริกีซจัดเป็นประเทศตลาดใหม่ที่มีขนาดของระบบเศรษฐกิจที่ค่อนข้างเล็ก กล่าวคือ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ GDP อยู่ราว 7.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 2 ของมูลค่า GDP ของประเทศไทยเท่านั้น (ตัวเลข ณ ปี 2557 โดยที่ไทยมีขนาดของระบบเศรษฐกิจ หรือ GDP อยู่ที่ 380.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ) ในขณะเดียวกัน ก็มีจำนวนประชากรในประเทศเท่ากับ 5.6 ล้านคน ทั้งนี้ อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศคิริกีซ อยู่ที่ร้อยละ 4.1 ต่อปี (ตัวเลข ณ ปี 2557) โดยมีอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศเท่ากับร้อยละ 7.5

เมื่อพิจารณาประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน พบว่า คาซัคสถานเป็นหนึ่งในประเทศที่มีขนาดของระบบเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับต้นๆ ของกลุ่ม ซึ่งในปี 2557 ขนาด GDP ของคาซัคสถานอยู่ที่ 225.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งมากกว่า GDP ของคิริกีซ 29.7 เท่า ส่วนประเทศที่มีขนาดของระบบเศรษฐกิจใหญ่รองลงมาจากคาซัคสถาน ได้แก่ ยูเครน (134.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ) และอุซเบกิสถาน (63.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ) ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ ยูเครน ซึ่งมีจำนวนประชากรในประเทศทั้งสิ้น 44.3 ล้านคน มากกว่าคิริกีซราว 7.9 เท่า รองลงมาด้วยคาซัคสถาน (28.9 ล้านคน) และอุซเบกิสถาน (17.9 ล้านคน) ตามลำดับ

ในส่วนของข้อมูลดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญอื่น คิริกีซถูกจัดอยู่ในอันดับ 108 ของโลก ในการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขัน (Global Competitiveness Index : GCI) ของ World Economic Forum (WEF) ส่วนอันดับดัชนีความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ หรือ Doing Business Index ซึ่งจัดทำโดย World Bank นั้น พบว่า คิริกีซอยู่อันดับ 102 ของโลก ซึ่งอยู่ในอันดับสูงกว่าประเทศในกลุ่มเดียวกันอย่างอุซเบกิสถานและทาจิกิสถาน

ในด้านของกฎหมายและกฎระเบียบ คีร์กีซมีอันดับดัชนี Rule of Law Index ที่อันดับ 74 ของโลก ขณะที่การจัดการและการควบคุมปัญหาคอร์รัปชันในประเทศ คีร์กีซถูกจัดอันดับ Corruption Perceptions Index (CPI) อยู่ในอันดับ 136 ของโลก จากอันดับทั้งสอง สะท้อนให้เห็นว่า คีร์กีซยังมีการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบในประเทศที่ไม่เข้มงวดมากนัก ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ยังค่อนข้างขาดการจัดการและการควบคุมปัญหาคอร์รัปชันในประเทศ โดยหากเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มด้วยกัน คีร์กีซยังมีศักยภาพในด้านทั้งสองดีกว่าเพียงประเทศอุซเบกิสถานเท่านั้น

ในด้านการพัฒนาของระบบโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ คีร์กีซมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ค่อยดีนัก โดยมีอันดับ Logistic Performance Index (LPI) อยู่ในอันดับ 149 ของโลก ซึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุดของกลุ่ม และมีอันดับ Network Readiness Index (NRI) อยู่ในอันดับ 98 ของโลก ซึ่งมีอันดับดีกว่าเพียงประเทศทาจิกิสถานเท่านั้น

นอกจากนี้ ในด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ คีร์กีซมีอันดับ Human Capital Index (HCI) ที่อันดับ 44 ของโลก และอันดับ Human Development Index (HDI) ที่อันดับ 125 ของโลก

กล่าวโดยสรุป คีร์กีซเป็นประเทศขนาดเล็กที่ยังอยู่ระหว่างการพัฒนา ทั้งในด้านของกฎหมายและกฎระเบียบ โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนจนภาคเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ จากอันดับดัชนีตัวชี้วัดที่สำคัญ สะท้อนให้เห็นว่า ระดับการพัฒนาของคีร์กีซยังอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเดียวกัน

ตารางที่ 1-5 ตัวเลขดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต

Indicators		Ukraine	Armenia	Georgia	Turkmenistan	Uzbekistan	Kazakhstan	Kyrgyz Rep.	Tajikistan
Economic Indicators	Gross Domestic Product (GDP) 2014 (billion USD)	134.9	11.1	16.1	47.5	63.1	225.6	7.6	9.2
	Gross Domestic Product at PPP 2014 (billion USD)	373.1	24.3	34.3	82.2	170.3	420.6	19.3	22.2
	Real GDP Growth 2014 (%)	-6.5	3.2	5.0	10.1	7.0	4.6	4.1	6.0
	Value of Exports 2014 (billion USD)	52.46	1.75	4.49	21.78	13.32	87.25	2.01	0.65
	Value of Imports 2014 (billion USD)	60.40	4.02	8.33	16.15	12.50	47.56	5.54	4.35
	Population 2014 (million persons)	44.3	3.1	4.9	5.2	28.9	17.9	5.6	8.1
	GDP per capita 2014 (USD)	3,082.5	3,646.7	3,670.0	9,031.5	2,037.7	12,276.4	1,342.0	1,099.0
	Inflation rate 2014 (%)	12.1	3.0	3.1	6.0	8.4	6.7	7.5	6.1
Unemployment Rate 2014 (%)	8.8	15.9	14.9	60.0	4.9	5.1	8.6	2.5	
Important Global Indices	Global Competitiveness Index (GCI) 2015 (Rank of 144 countries)	76	85	69	N/A	N/A	50	108	91
	Doing Business Index 2015 (Rank of 189 countries)	96	45	15	N/A	141	77	102	166
	Rule of Law Index 2015 (Rank of 102 countries)	70	N/A	29	N/A	81	65	74	N/A
	Corruption Perceptions Index (CPI) 2014 (Rank of 174 countries)	142	94	N/A	169	166	126	136	152
	Economic Freedom Index 2015 (Rank of 178 countries)	162	52	22	172	160	69	82	140

Indicators	Ukraine	Armenia	Georgia	Turkmenistan	Uzbekistan	Kazakhstan	Kyrgyz Rep.	Tajikistan
Logistic Performance Index (LPI) 2014 (Rank of 144 countries)	61	92	116	140	129	88	149	114
Network Readiness Index (NRI) 2015 (Rank of 143 countries)	71	58	60	N/A	N/A	40	98	117
Human Capital Index (HCI) 2015 (Rank of 124 countries)	31	43	N/A	N/A	N/A	37	44	65
Human Development Index (HDI) 2014 (Rank of 187 countries)	83	87	79	103	116	70	125	133

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก World Bank, IMF, CIA Factbook, WEF, The Heritage Foundation, Transparency International และ UNDP

1.2.2. ความน่าสนใจในประเด็นด้านอื่น ๆ

สำหรับความน่าสนใจของประเทศตลาดใหม่ในประเด็นอื่น ๆ คณะผู้วิจัยได้หยิบยกประเด็นเรื่องจำนวนประชากรในประเทศและการเติบโตของประชากรภายในประเทศซึ่งบ่งบอกถึงขนาดตลาดในปัจจุบันและโอกาสในการทำการค้าและธุรกิจในอนาคต ประเด็นเรื่องจำนวนแรงงาน ต้นทุนค่าจ้าง และประสิทธิภาพของแรงงาน ซึ่งสะท้อนขนาดตลาดแรงงานในประเทศ ความยากง่ายในการสรรหาแรงงานเข้าสู่ภาคธุรกิจ คุณภาพของแรงงาน และต้นทุนค่าจ้างของประเทศนั้น ประเด็นความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ อันแสดงถึงภาพรวมของขีดความสามารถ ศักยภาพ และองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ของประเทศที่มีผลต่อการค้า การลงทุน และการทำธุรกิจในประเทศ และประเด็นเรื่องความมั่นคงทางการเมือง เสถียรภาพของรัฐบาล และกฎหมายและกฎระเบียบในประเทศ ซึ่งประเด็นดังกล่าวมักเป็นหนึ่งในหัวข้อที่ได้รับความสนใจและถูกให้ความสำคัญจากนักลงทุนและธุรกิจต่างชาติจำนวนมาก โดยเฉพาะกับนักลงทุนและธุรกิจต่างชาติที่ต้องการขยายฐานการผลิต หรือย้ายฐานการผลิตไปยังต่างประเทศ

1.2.2.1. อัตราการเติบโตของประชากรในประเทศตลาดใหม่และการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต

ตารางที่ 1-6 แสดงอัตราการเติบโตของประชากรในประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลางและกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต รวมถึงแสดงตัวเลขคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคตของประเทศดังกล่าวในปี 2558 (2015) 2563 (2020) 2568 (2025) และ 2593 (2050) โดยสำหรับประเทศคีร์กีซ คีร์กีซมีประชากรอาศัยอยู่ในประเทศ 5.6 ล้านคน ในปี 2557 โดยจำนวนประชากรดังกล่าวเมื่อเทียบกับประเทศอื่นทั่วโลกจะอยู่ในอันดับ 114 ของโลก

ด้วยอัตราการเติบโตของประชากรที่อยู่ร้อยละ 1.25 จำนวนประชากรของคีร์กีซในปี 2558 จะอยู่ที่ประมาณ 5.67 ล้านคน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่มากนัก โดยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน พบว่า คีร์กีซเป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มที่มีประชากรน้อยที่สุดในภูมิภาคเอเชียกลางและกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต โดยมีประชากรใกล้เคียงกับประเทศจอร์เจีย อาร์เมเนีย และเติร์กเมนิสถาน ในขณะที่ประเทศในกลุ่มที่มีประชากรในประเทศมากที่สุดคือ ยูเครน (44.3 ล้านคน) ตามมาด้วยประเทศอุซเบกิสถาน (28.9 ล้านคน) และคาซัคสถาน (17.9 ล้านคน) ตามลำดับ

หากพิจารณาการเติบโตของประชากรในระยะยาว คีร์กีซจะยังมีการเติบโตของประชากรต่อไป โดยในปี 2593 หรือในอีกประมาณ 35 ปีข้างหน้า ประชากรในประเทศคีร์กีซจะมีอยู่ราว 7.1 ล้านคน (คิดเป็นประมาณ 1.25 เท่าจากประชากรในปี 2558) โดยจัดอยู่ในอันดับ 112 ของโลก โดยเมื่อเปรียบเทียบกับบางประเทศในภูมิภาค ได้แก่ ยูเครน อาร์เมเนีย และจอร์เจีย กลับพบว่า ประชากรในประเทศเหล่านี้กลับมีแนวโน้มที่ลดลง

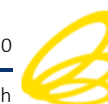
จึงอาจสรุปได้ว่า แม้จำนวนประชากรในประเทศคีร์กีซจะอยู่ในจำนวนที่ไม่สูงมากเหมือนอย่างประเทศยูเครน อุซเบกิสถาน และคาซัคสถาน ซึ่งมีประชากรในประเทศเกินกว่า 15 ล้านคนทั้งสิ้น แต่การเติบโตของประชากรคีร์กีซยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการเติบโตดังกล่าวจะเป็นผลดีและโอกาสต่อการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศดังกล่าวไม่มากนัก

ตารางที่ 1-6 อัตราการเติบโตของประชากรในประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต และคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต

Indicators	Ukraine	Armenia	Georgia	Turkmenistan	Uzbekistan	Kazakhstan	Kyrgyz Rep.	Tajikistan
Population 2014 (million persons)	44.3	3.1	4.9	5.2	28.9	17.9	5.6	8.1
Rank of Population 2014	32	137	122	120	45	62	114	97
Forecast Population in 2015 (million persons)	44.43	3.06	4.93	5.23	29.2	18.16	5.67	8.19
Rank of Population 2015	31	135	121	119	45	60	114	95
Population Growth 2015 (%)	0.29	-1.29	0.61	0.58	1.04	1.45	1.25	1.11
Forecast Population in 2020 (million persons)	43.9	3.0	4.9	5.5	30.6	19.1	6.0	8.9
Rank of Population 2020	32	139	124	117	45	64	114	94
Forecast Population in 2025 (million persons)	42.9	3	4.9	5.8	31.8	19.8	6.2	9.5
Rank of Population 2025	35	140	125	116	49	65	114	94
Forecast Population in 2050 (million persons)	37.1	2.5	4.7	6.6	35.1	22.2	7.1	12.1
Rank of Population 2050	54	145	129	114	57	72	112	89

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก US Consensus, CIA Factbook และ UN

1.2.2.2. จำนวนแรงงาน ค่าจ้างขั้นต่ำ และผลิตผลของแรงงานในประเทศตลาดใหม่

ตาราง 1-7 แสดงจำนวนแรงงาน ค่าจ้างขั้นต่ำ และผลิตผลของแรงงานในประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต โดยหากพิจารณาข้อมูลของคีร์กีซ จะพบว่า ประเทศคีร์กีซมีจำนวนแรงงานในประเทศอยู่ราว 2.62 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 46.79 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ โดยแรงงานกลุ่มดังกล่าวประกอบด้วยแรงงานในภาคการเกษตรเป็นหลัก คือ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48 ของจำนวนแรงงานทั้งหมด ขณะที่แรงงานในภาคส่วนเศรษฐกิจที่มีสัดส่วนรองลงมา ได้แก่ แรงงานในธุรกิจบริการ (ร้อยละ 39.5) และแรงงานในภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ 12.5) ตามลำดับ

ทั้งนี้ อัตราการว่างงานของประเทศคีร์กีซอยู่ที่ร้อยละ 8.6 ซึ่งอยู่ในอัตราที่ไม่ได้สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับบางประเทศในภูมิภาคเดียวกันที่มีอัตราการว่างงานมากถึงร้อยละ 60 (เติร์กเมนิสถาน) โดยประสิทธิผลการทำงานของแรงงานในประเทศคีร์กีซนั้น ยังอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ กล่าวคือ โดยเฉลี่ยแรงงานสามารถสร้างผลิตผลได้เพียง 1.36 เหรียญสหรัฐต่อแรงงาน 1 คนเท่านั้น

จากข้อมูลข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า คีร์กีซมิได้เป็นประเทศที่มีตลาดแรงงานขนาดใหญ่ในประเทศ โดยแรงงานส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตรและบริการ ส่วนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ทั้งนี้ ตัวเลขประสิทธิผลการทำงานของแรงงาน (Labour Productivity) ของแรงงานคีร์กีซนั้น ยังอยู่ในค่าที่ค่อนข้างต่ำ โดยหากเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน จะพบว่า ประเทศที่มีความน่าสนใจในประเด็นที่ทำการศึกษานี้ (ประเด็นเรื่องจำนวนแรงงาน ค่าจ้างขั้นต่ำ และผลิตผลของแรงงานในประเทศ) ได้แก่ อุซเบกิสถาน ซึ่งในประเทศมีแรงงานอยู่เป็นจำนวนมาก (22.11 ล้านคน) และคาซัคสถาน ซึ่งแรงงานในประเทศมีอยู่ในสัดส่วนที่มาก (คิดเป็นราวร้อยละ 61 ของจำนวนประชากรในประเทศ) และแรงงานในประเทศมีประสิทธิผลทางการผลิตที่สูงที่สุดในกลุ่มประเทศที่ทำการพิจารณา (12.60 เหรียญสหรัฐต่อแรงงาน 1 คน) โดยทั้งสองประเทศ (อุซเบกิสถาน และคาซัคสถาน) ต่างก็มีปัจจัยความน่าสนใจด้านแรงงานของประเทศที่สูงกว่าคีร์กีซค่อนข้างมาก

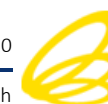

ตารางที่ 1-7 จำนวนแรงงาน ค่าจ้างขั้นต่ำ และผลิตผลของแรงงานในประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต

Indicators	Ukraine	Armenia	Georgia	Turkmenistan	Uzbekistan	Kazakhstan	Kyrgyz Rep.	Tajikistan
Population 2014 (million persons)	44.3	3.1	4.9	5.2	28.9	17.9	5.6	8.1
Labor Force 2014 (million persons)	22.11	1.49	1.96	2.3	17.24	9.1	2.62	2.21
% of Labor Force to Total Population 2014 (%) /1	49.91	48.06	40.00	44.23	59.65	50.84	46.79	27.28
Occupation (% to Total Labor Force)								
Agriculture	5.6	39	55.6	48.2	25.9	25.8	48	46.5
Industry	26	17	8.9	14	13.2	11.9	12.5	10.7
Services	68.4	44	35.5	37.8	60.9	62.3	39.5	42.8
Unemployment Rate 2014 (%)	8.8	15.9	14.9	60	4.9	5.1	8.6	2.5
Area (Km ²)	603,550	29,743	69,700	488,100	447,400	2,724,900	199,951	143,100
Population Density (persons per Km ²) /1	0.000073	0.000104	0.000070	0.000011	0.000065	0.000007	0.000028	0.000057
Minimum monthly wage (USD)	147.50	111.14	11.49	N/A	43.74	121.48	N/A	52.38
Minimum daily wage (USD) /1	6.70	5.05	0.52	N/A	1.99	5.52	N/A	2.38
Gross Domestic Product (GDP) 2014 (billion USD)	134.9	11.1	16.1	47.5	63.1	225.6	7.6	9.2
Labor Productivity								
GDP per Labor Force 2014 (USD per person) /1	3.05	3.58	3.29	9.13	2.18	12.60	1.36	1.14

หมายเหตุ : /1 ประมวลโดยคณะผู้วิจัย

ที่มา :บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก CIA Factbook และการประมวลโดยคณะผู้วิจัย

1.2.2.3. ความสามารถทางการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ

ตารางที่ 1-8 แสดงการเปลี่ยนแปลงของอันดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต โดยพิจารณาจาก Global Competitiveness Index (GCI) ในปี 2553 (2010) 2554 (2011) 2555 (2012) 2556 (2013) 2557 (2014) และ 2558 (2015) รวม 6 ปี โดยจะพบว่า ประเทศคีร์กีซเป็นประเทศหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านความสามารถทางการแข่งขันค่อนข้างคงที่ โดยในช่วงระหว่างปี 2553-2557 อันดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ หรืออันดับ GCI เพิ่มขึ้น 2 อันดับ (จากอันดับ 123 ของโลกในปี 2553 เป็นอันดับ 121 ของโลกในปี 2557) โดยการเปลี่ยนแปลงด้านความสามารถทางการแข่งขันของคีร์กีซ เพิ่งจะมีการเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในปี 2558 โดยอันดับ GCI ของคีร์กีซในปีดังกล่าวเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่อันดับ 108 ของโลก

ตารางที่ 1-8 ความสามารถทางการแข่งขันโดยเปรียบเทียบของประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต

Country	2553 (2010)	2554 (2011)	2555 (2012)	2556 (2013)	2557 (2014)	2558 (2015)
Ukraine	82	89	82	73	84	76
Armenia	97	98	92	82	79	85
Georgia	90	93	88	77	72	69
Turkmenistan	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Uzbekistan	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Kazakhstan	67	72	72	51	50	50
Kyrgyz Rep.	123	121	126	127	121	108
Tajikistan	122	116	105	100	N/A	91

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก WEF

1.2.2.4. เสถียรภาพทางการเมือง การควบคุมปัญหาคอร์รัปชัน และปัจจัยธรรมาภิบาล ต่าง ๆ ของประเทศ

ตารางที่ 2-28 แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านธรรมาภิบาล² ของประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต อันได้แก่ อิสรภาพในการออกเสียง (Voice and Accountability) เสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง/ปัญหาก่อการร้าย (Political Stability and Absence of Violence (or Terrorism)) ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการของภาครัฐ (Government Effectiveness) การออกกฎหมายเพื่อเอื้ออำนวยภาคเอกชน (Regulatory Quality) การบังคับใช้กฎหมาย (Rule of Law) และการควบคุมปัญหาคอร์รัปชัน (Control of Corruption) โดยพบว่า ประเทศคิริกีซ เป็นประเทศหนึ่งที่มีเสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรงในประเทศยังไม่สูงมากนัก โดยได้รับคะแนนดัชนีดังกล่าวที่ -0.91 คะแนน ส่วนการบังคับใช้กฎหมาย/กฎระเบียบภายในประเทศ หรือการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันเอง ก็ยังมีคะแนนดัชนีในด้านดังกล่าวยังไม่สูงนัก กล่าวคือ คะแนนดัชนี Rule of Law เท่ากับ -1.14 และคะแนนดัชนี Control of Corruption เท่ากับ -1.12 คะแนน ตามลำดับ

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน ข้อสังเกตหนึ่งคือ แม้ว่าคะแนนในประเด็นด้านเสถียรภาพทางการเมือง การควบคุมปัญหาคอร์รัปชัน และปัจจัยธรรมาภิบาลต่าง ๆ ของประเทศ จะไม่สูงมาก หากแต่ในประเด็นของคุณภาพของกฎหมาย/กฎระเบียบภายในประเทศ (Regulatory Quality) เป็นด้านหนึ่งที่คิริกีซได้รับคะแนนดัชนีในประเด็นดังกล่าวอยู่ที่ค่อนข้างสูง กล่าวคือ ได้คะแนนอยู่ที่ -0.33 คะแนน ซึ่งถือว่าเป็นคะแนนในอันดับต้นๆ ของกลุ่มประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต ที่ทำการพิจารณา จากข้อสังเกตนี้ แสดงให้เห็นถึงความเอื้ออำนวยจากกฎหมาย/กฎระเบียบด้านการลงทุนของประเทศที่รัฐบาลช่วยให้นักลงทุนสามารถเข้ามาลงทุนได้ง่ายขึ้น

² คะแนนปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านธรรมาภิบาล (Worldwide Governance Indicators Score: WGI) เป็นคะแนนซึ่งธนาคารโลก (World Bank) จัดทำขึ้น เพื่อใช้ประเมินและเปรียบเทียบระดับความเป็นธรรมาภิบาลของประเทศต่างๆ ทั่วโลกในประเด็น 6 ประเด็น โดยคะแนนของประเทศส่วนใหญ่จะมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างช่วง -2.50 คะแนน ถึง 2.50 คะแนน (แต่สามารถมีค่าน้อยกว่าหรือสูงกว่าช่วงดังกล่าวได้) โดยยิ่งคะแนนต่ำหรือติดลบมาก แสดงว่าประเทศดังกล่าวมีปัจจัยในประเด็นนั้นต่ำ และยิ่งคะแนนสูงหรือเป็นบวกมาก ก็แสดงว่าประเทศดังกล่าวมีปัจจัยในประเด็นนั้นสูง ตัวอย่างเช่น ในประเด็นการควบคุมปัญหาคอร์รัปชัน ประเทศที่ได้คะแนนปัจจัยดังกล่าวติดลบมาก แสดงว่าประเทศดังกล่าวมีการควบคุมปัญหาคอร์รัปชันในประเทศที่ต่ำ/ขาดประสิทธิภาพ ขณะที่ประเทศที่ได้คะแนนปัจจัยดังกล่าวเป็นบวกมาก แสดงว่าประเทศดังกล่าวมีการควบคุมปัญหาคอร์รัปชันในประเทศที่สูง/มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 1-9 เสถียรภาพทางการเมือง การควบคุมปัญหาคอร์รัปชัน และปัจจัยธรรมาภิบาลต่าง ๆ ของประเทศในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต

Country	Ukraine	Armenia	Georgia	Turkmenistan	Uzbekistan	Kazakhstan	Kyrgyz Rep.	Tajikistan
Voice and Accountability	-0.33	-0.60	0.10	-2.17	-1.94	-1.22	-0.57	-1.48
Political Stability and Absence of Violence (or Terrorism)	-0.76	0.07	-0.46	0.17	-0.55	-0.38	-0.91	-1.14
Government Effectiveness	-0.65	0.07	0.53	-1.32	-0.94	-0.54	-0.69	-1.08
Regulatory Quality	-0.64	0.23	0.74	-2.12	-1.63	-0.38	-0.33	-1.07
Rule of Law	-0.83	-0.31	-0.02	-1.36	-1.20	-0.67	-1.14	-1.24
Control of Corruption	-1.09	-0.47	0.36	-1.34	-1.23	-0.90	-1.12	-1.19

ที่มา : บริษัท โพลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก WEF

1.3. บทสรุป

จากการประเมินความน่าสนใจในประเด็นต่างๆ ของประเทศตลาดใหม่ในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียต พบว่า คีร์กีซเป็นประเทศตลาดใหม่ที่มีขนาดของระบบเศรษฐกิจที่ไม่ใหญ่มาก โดยมีจำนวนประชากรในประเทศอยู่ที่ 5.6 ล้านคน อย่างไรก็ตาม ด้วยอัตราการเติบโตของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งอยู่ราวร้อยละ 4.1 และอัตราการเติบโตของประชากรภายในประเทศ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 1.5 คาดการณ์ได้ว่าในอนาคต ประเทศดังกล่าวจะมีการขยายตัวของเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาของประเทศอีกมาก โดยเฉพาะในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ หรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ทั้งนี้ ในด้านความสามารถทางการแข่งขัน คีร์กีซยังมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่ไม่ได้สูงมากนัก โดยในกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงกลุ่มประเทศอดีตสหภาพโซเวียตที่ทำการพิจารณาด้วยกัน คีร์กีซมีอันดับ Global Competitiveness Index (GCI) น้อยที่สุดในกลุ่ม ถึงกระนั้น แนวโน้มของความสามารถทางการแข่งขันของประเทศคีร์กีซนั้น เริ่มมีทิศทางที่ดีขึ้น โดยเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในปี 2558

ส่วนในประเด็นความน่าสนใจอื่นๆ เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศคีร์กีซ รวมถึงปัญหาคอร์รัปชันในประเทศ อาจยังไม่สุดุดันเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงการเข้าไปลงทุนในประเทศดังกล่าวแล้ว กฎหมายและกฎระเบียบของประเทศซึ่งค่อนข้างมีความเอื้ออำนวยกว่าในหลายประเทศในภูมิภาค อาจเป็นจุดสำคัญที่สร้างแรงดึงดูดและความน่าสนใจให้กับประเทศตลาดใหม่ประเทศนี้ได้

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐคีร์กีซ

2.1. บทนำ

สาธารณรัฐคีร์กีซ (The Kyrgyz Republic) หรือประเทศคีร์กีซเป็นหนึ่งในประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียกลาง (Central Asia) มีพื้นที่ขนาดรวม 2 แสนตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 39 ของขนาดพื้นที่ของประเทศไทย มีประชากรอาศัยอยู่ 5.67 ล้านคน และมีขนาดระบบเศรษฐกิจ หรือขนาด GDP ของประเทศ เท่ากับ 7.65 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2557 (ในปีเดียวกัน ขนาด GDP ของประเทศไทยเท่ากับ 380.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ)

ในด้านประวัติศาสตร์ ประเทศคีร์กีซมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน และมีส่วนเชื่อมโยงไปกับประวัติศาสตร์ของหลายประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียกลางด้วยกัน ในด้านภูมิศาสตร์ ประเทศคีร์กีซมีภูมิประเทศซึ่งประกอบไปด้วยหุบเขา ที่ราบสูง และทะเลสาบขนาดใหญ่ มีภูมิอากาศอบอุ่นในช่วงฤดูร้อน และมีภูมิอากาศหนาวเย็นในช่วงฤดูหนาว ในด้านทรัพยากร ประเทศคีร์กีซมีทรัพยากรทางธรรมชาติ อาทิ สินแร่ หรือแหล่งน้ำธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ในด้านประชากร ประเทศคีร์กีซมีประชากรอาศัยอยู่เพียงไม่มาก หากแต่ประกอบด้วยคนหลากหลายชาติพันธุ์ อาทิ ชาวคีร์กีซ ชาวอุซเบก ชาวรัสเซีย ฯลฯ ในด้านการเมืองและการปกครอง ประเทศคีร์กีซปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยแต่เดิมเคยอยู่ภายใต้สหภาพโซเวียตและเพิ่งแยกตัวออกมาหลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียต ในด้านเศรษฐกิจ ประเทศคีร์กีซมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อันเป็นผลจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการของประเทศ และในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ประเทศคีร์กีซก็เป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียกลางที่มีความพร้อมในปัจจุบันดังกล่าว

จากที่กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าการทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเชิงลึกของประเทศคีร์กีซ เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพ โอกาส และเส้นทางด้านการลงทุนในประเทศดังกล่าว ชีบทเรียนสำคัญสำหรับนักลงทุนและผู้ประกอบการไทยที่มีความสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในการดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

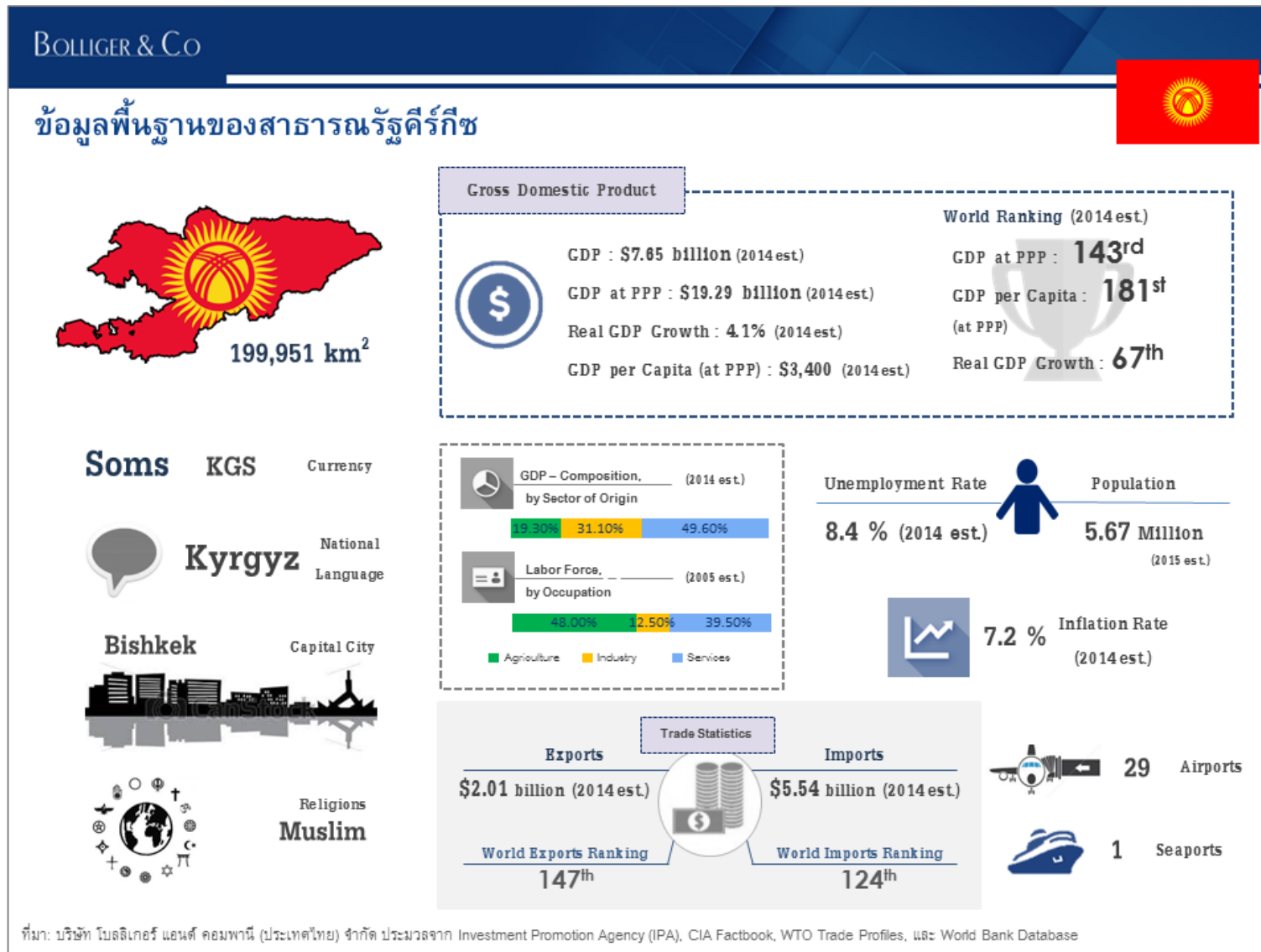
จากภาพที่ 2-1 ซึ่งแสดงข้อมูลพื้นฐานของประเทศคีร์กีซ พบว่า ประเทศคีร์กีซมีพื้นที่ 199,951 ตารางกิโลเมตร มีขนาด GDP ในปี 2557 เท่ากับ 7.65 พันล้านเหรียญสหรัฐ แต่หากพิจารณาขนาด GDP at PPP จะพบว่า มีขนาดเท่ากับ 19.29 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งคิดเป็นอันดับที่ 143 ของโลก ในส่วนของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือ Real GDP Growth พบว่า ประเทศคีร์กีซมีการเติบโตทางเศรษฐกิจในปี 2557 เทียบกับปี 2556 อยู่ที่ร้อยละ 4.1 ประชากรในประเทศมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 1,400 เหรียญสหรัฐ (และมี GDP per capita at PPP เท่ากับ 3,400 เหรียญสหรัฐ) ตัวเลขขนาดเศรษฐกิจ หรือ GDP ของประเทศข้างต้น สามารถแบ่งออกเป็นสัดส่วนของภาคการเกษตรเท่ากับร้อยละ 19.3 ภาคอุตสาหกรรมเท่ากับร้อยละ 31.1 และภาคบริการเท่ากับร้อยละ 49.6 สำหรับตัวเลขอัตราเงินเฟ้อของประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 7.6 ตัวเลขอัตราการว่างงานอยู่ที่ราวร้อยละ 8.4 นอกจากนี้ ในด้านการค้าระหว่างประเทศ ประเทศคีร์กีซมีการส่งออกและนำเข้าในปี 2557 คิดเป็นมูลค่า 2.01 พันล้านเหรียญสหรัฐ และ 5.54 พันล้านเหรียญสหรัฐ ตามลำดับ ส่งผลให้ประเทศคีร์กีซเป็นประเทศผู้ส่งออกในอันดับที่ 147 ของโลก และเป็นประเทศผู้นำเข้าในอันดับที่ 124 ของโลก

ประเทศคีร์กีซมีประชากรจำนวนทั้งสิ้นราว 5.67 ล้านคน ในขณะที่จำนวนแรงงานในระบบเศรษฐกิจมีจำนวนประมาณ 2.615 ล้านคน แบ่งออกเป็นแรงงานในภาคการเกษตรร้อยละ 48 ของแรงงานทั้งหมด ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 12.5 และภาคบริการ 39.5 ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศพูดภาษาคีร์กีซ และใช้ทั้งภาษาคีร์กีซและรัสเซียในการติดต่อทางราชการและทางธุรกิจ นอกจากนี้ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศนับถือศาสนาอิสลาม

เมืองหลวงของประเทศคีร์กีซ คือกรุงบิชเคก (Bishkek) โดยมีสนามบินทั้งหมดในประเทศอยู่ 29 แห่ง และมีท่าเรือในประเทศอยู่ 1 แห่ง

ภาพที่ 2-1 ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐคีร์กีซ

2.2. ประวัติศาสตร์โดยสังเขป

หากพิจารณาจากประวัติศาสตร์ในอดีตของประเทศคีร์กีซ จะพบว่า พื้นที่ที่ประเทศคีร์กีซตั้งอยู่ในปัจจุบันเป็นพื้นที่ซึ่งมีประวัติศาสตร์มายาวนานกว่า 2,000 ปี โดยสามารถแบ่งช่วงเวลาประวัติศาสตร์ของประเทศคีร์กีซออกเป็น (1) ยุคต้น (Early Kyrgyz Era) (2) ยุคกลาง (Medieval Era) (3) ยุคสมัยสหภาพโซเวียต (Soviet Era) และ (4) ยุคปัจจุบัน (Independent Kyrgyzstan)

ในช่วงยุคแรกๆของประวัติศาสตร์ ซึ่งคาดการณ์ว่าอยู่ในช่วงเวลา 200 ปีก่อนคริสตกาล เป็นช่วงที่มีการจัดบันทึกเกี่ยวกับกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เป็นภูมิภาคเอเชียกลาง (Central Asia) ในปัจจุบัน โดยคาดว่ากลุ่มคนดังกล่าวเดินทางอพยพมาจากพื้นที่แถบไซบีเรีย ตอนกลาง (Central Siberia) ซึ่งอยู่บริเวณตอนเหนือของภูมิภาคเอเชียกลางขึ้นไป และกลุ่มคนเหล่านั้นได้มาตั้งรกรากในพื้นที่ทางตอนเหนือของพื้นที่ที่เป็นภูมิภาคเอเชียกลางในปัจจุบัน ทั้งนี้ ได้มีกลุ่มชนเผ่ากอกเติร์ก (Gokturk) และไอร์เกอร์ (Uyghur) เป็นกลุ่มคนอีกกลุ่มที่มาตั้งรกรากอาศัยอยู่ในภูมิภาคแห่งนี้เช่นกัน

ต่อมา ในช่วงต้นของยุคกลางของประวัติศาสตร์ราวช่วงคริสต์ศักราชที่ 840 กองทัพชนเผ่าคีร์กีซในขณะนั้นได้ขยายอำนาจเข้าโจมตีเมืองหลวงของชนเผ่าไอร์เกอร์ และยึดครองเมืองดังกล่าว ก่อนเริ่มย้ายผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณพื้นที่ซึ่งเป็นตอนเหนือของประเทศคีร์กีซในปัจจุบัน จากนั้น กองทัพคีร์กีซได้ขยายอาณาเขตของอาณาจักรลงมาตามแนวเทือกเขาเทียนชาน อย่างไรก็ตาม ในช่วงระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 12 และ 13 กองทัพมองโกล นำโดยเจงกิสข่าน ได้ขยายอำนาจและเข้ารุกรานอาณาจักรคีร์กีซ ส่งผลทำให้พื้นที่เกือบทั้งหมดของอาณาจักรคีร์กีซตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรมองโกล กลุ่มชาวคีร์กีซส่วนหนึ่งจึงได้อพยพลงมาทางตอนใต้ (บริเวณพื้นที่ที่เป็นประเทศคีร์กีซในปัจจุบัน) ก่อนจะถูกรุกรานและตกอยู่ภายใต้การปกครองโดยอาณาจักรจีน (สมัยราชวงศ์แมนจู) และอาณาจักรอุซเบก (Uzbek) ตามลำดับ

ในช่วงระหว่างที่อาณาจักรคีร์กีซตกอยู่ภายใต้อำนาจของอาณาจักรอื่นนั้น จักรวรรดิรัสเซียได้มีการขยายอำนาจเข้ามาในภูมิภาคเอเชียกลางมากขึ้นเรื่อย และในปี 2419 (1876) ซึ่งเป็นช่วงปลายสุดของยุคกลางของประวัติศาสตร์คีร์กีซ จักรวรรดิรัสเซียได้เข้ายึดครองดินแดนในภูมิภาคนี้ทั้งหมด ซึ่งรวมถึงอาณาจักรคีร์กีซเข้าไปด้วย

ช่วงเวลาของการขึ้นยุคสมัยของสหภาพโซเวียตเริ่มขึ้นภายหลังจากการก่อตั้งสหภาพโซเวียต (Soviet Union) ในปี 2465 (1922) ทำให้ดินแดนคีร์กีซและภูมิภาคเอเชียกลางถูกรวมเข้าภายใต้การปกครองของสหภาพโซเวียต

ในวันที่ 5 ธันวาคม 2479 (1936) สหภาพโซเวียตได้สถาปนาสาธารณรัฐโซเวียต คีร์กีซ (Kirghiz Soviet Socialist Republic: KSSR) ขึ้น ในฐานะหนึ่งในสาธารณรัฐภายใต้สหภาพโซเวียต ซึ่งในช่วงที่ประเทศคีร์กีซเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียตนั้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศคีร์กีซเป็นอย่างมาก โดยในด้านการพัฒนาประเทศ สหภาพโซเวียตได้เข้ามาก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ในประเทศคีร์กีซเป็นจำนวนมาก เช่น ถนน โรงไฟฟ้า โรงผลิตน้ำประปา เป็นต้น ในด้านประชากรและศาสนา มีการอพยพและย้ายคนจากหลายพื้นที่เข้ามาอยู่อาศัยในประเทศคีร์กีซ ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวประกอบไปด้วยหลายชนชาติ อาทิ ชาวอุซเบก ชาวเยอรมัน ชาวเกาหลีเหนือ ฯลฯ ส่งผลให้เกิดการเข้ามาของศาสนาอิสลามในประเทศคีร์กีซขึ้น ซึ่งต่อมาศาสนาอิสลามได้กลายมาเป็นศาสนาประจำชาติของประเทศคีร์กีซตั้งในปัจจุบัน นอกจากนี้ ในด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมรัสเซียได้ถูกนำเข้ามาในช่วงเวลาดังกล่าว และผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมเดิมที่มีอยู่เดิม จึงอาจเห็นได้ว่า วัฒนธรรมคีร์กีซในปัจจุบันมีความคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมของรัสเซียอยู่ระดับหนึ่ง

ณ เดือนมิถุนายน 2533 (1990) เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญทางการเมืองของประเทศขึ้น เริ่มต้นจากปัญหาการประท้วงของประชาชนจำนวนมาก ซึ่งไม่พอใจการดำเนินนโยบายของรัฐบาลเพื่อเวนคืนที่ดินทางการเกษตรในพื้นที่ทางตอนใต้ของประเทศ และได้รับเงินชดเชยเพียงเล็กน้อยจากการเวนคืนดังกล่าว และในเดือนตุลาคมปีเดียวกันนั้น ได้เกิดการจัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีขึ้นเป็นครั้งแรก โดยผลของการเลือกตั้ง พบว่า นายอัสการ์ อากายอฟ (Askar Akayev) จากพรรค Kyrgyzstan Democratic Movement (KDM) ซึ่งเป็นพรรคตัวแทนจากตอนใต้ของประเทศ ได้รับการเลือกตั้งขึ้นเป็นประธานาธิบดีคนใหม่

ภายใต้การบริหารประเทศโดยนายอากายอฟ จากพรรค KDM ได้มีการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองขึ้นหลายต่อหลายครั้ง โดยในเดือนธันวาคมปี 2533 (1990) เกิดการลงประชามติให้มีการเปลี่ยนชื่อประเทศจากสาธารณรัฐโซเวียต คีร์กีซ (KSSR) เป็นสาธารณรัฐคีร์กีซ (Republic of Kyrgyzstan) (ซึ่งต่อมาในปี 2536 (1993) ได้มีการเปลี่ยนชื่ออีกครั้งหนึ่งเป็น Kyrgyz Republic) ในต้นปี 2534 (1991) มีการปฏิรูประบบการปกครองและโครงสร้างของรัฐบาล และหน่วยงานภาครัฐครั้งใหญ่ พร้อมกับมีการเปลี่ยนชื่อเมืองหลวงจากฟรุนเซ (Frunze)

เป็นบิชเคก (Bishkek) หลังจากนั้น ภายหลังจากล่มสลายของสหภาพโซเวียตในเดือนธันวาคม 2534 (1991) สาธารณรัฐคีร์กีซได้รับเอกราชจากสหภาพโซเวียต

หลังจากได้รับเอกราชจากสหภาพโซเวียต ประเทศคีร์กีซมีการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย โดยมีผู้นำสูงสุดคือประธานาธิบดีของประเทศ ในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งเข้าสู่ยุคสมัยของประวัติศาสตร์ประเทศคีร์กีซในปัจจุบัน มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในเดือนเมษายน 2553 (2010) โดยเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นจากการประท้วงของภาคประชาชนเพื่อขับไล่ประธานาธิบดี นายคูมานเบ็ก บาคิเยฟ (Kurmanbek Bakiev) ออกจากตำแหน่ง สืบเนื่องจากปัญหาการทุจริต การบริหารประเทศอย่างไม่มีประสิทธิภาพและความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประเทศ

ภายหลังจากการลาออกของนายบาคิเยฟ มีกระแสความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างชาวคีร์กีซเชื้อสายอุซเบกและชาวคีร์กีซทางตอนใต้ของประเทศ อันนำไปสู่การปะทะกันขั้นรุนแรง ต่อมา รัฐบาลชั่วคราวนำโดยนางโรซ่า โอตุนบายเยวา (Roza Otunbayeva) ได้จัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีขึ้นอีกครั้งในเดือนตุลาคม ปี 2554 (2011) โดยนายอัลมาซเบ็ก อาตามบายเยฟ (Almazbek Atambayev) เป็นผู้ชนะการเลือกตั้งและขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในเดือนธันวาคมปีดังกล่าว และยังคงดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงปัจจุบัน

2.3. รายละเอียดทางภูมิศาสตร์

2.3.1. ลักษณะภูมิประเทศ

ประเทศคีร์กีซมีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล (Landlocked Country) ตั้งอยู่ใจกลางของภูมิภาคเอเชียกลาง (Central Asia) ซึ่งมีพรมแดนทิศตะวันตกติดกับอุซเบกิสถาน ทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับทาจิกิสถาน ทิศตะวันออกติดกับจีน และทิศเหนือติดกับคาซัคสถาน โดยพรมแดนระหว่างคีร์กีซ-อุซเบกิสถาน มีความยาว 1,099 กิโลเมตร พรมแดนระหว่างคีร์กีซ-ทาจิกิสถาน มีความยาว 870 กิโลเมตร พรมแดนระหว่างคีร์กีซ-จีน มีความยาวราว 858 กิโลเมตร และพรมแดนระหว่างคีร์กีซ-คาซัคสถาน มีความยาวเท่ากับ 1,224 กิโลเมตร ดังแสดงในภาพที่ 2-2

ภาพที่ 2-2 แผนที่ประเทศคีร์กีซ

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

ประเทศคีร์กีซมีพื้นที่ทั้งหมด 199,951 ตารางกิโลเมตร โดยความยาวจากตะวันออกลงสู่ตะวันตกสุดของประเทศมีระยะทางประมาณ 900 กิโลเมตร ในขณะที่ความยาวจากเหนือสุดสู่ใต้สุดของประเทศมีระยะทางเท่ากับ 410 กิโลเมตร ทั้งนี้ พื้นดินของประเทศส่วนใหญ่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงและเทือกเขาหรือหุบเขา โดยมีเทือกเขาเทียนชาน (Tian Shan) ทอดยาวจากฝั่งตะวันออกของประเทศมาทางตอนใต้ของประเทศ มีปรากฏทะเลสาบอิสซิค-คูล (Issyk Kul Lake) อยู่ระหว่างสันเขาสูงทางบริเวณตะวันออกของประเทศ ซึ่งทะเลสาบดังกล่าวครอบคลุมพื้นที่กว่า 15,844 ตารางกิโลเมตร และเป็นทะเลสาบน้ำเค็ม (Saline Lake) ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดอันดับ 2 ของโลก

2.3.2. ลักษณะภูมิอากาศ

สำหรับลักษณะภูมิอากาศของประเทศคีร์กีซ เนื่องด้วยพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศเป็นพื้นที่สันเขาสูงสลับกับที่ราบสูง ส่งผลให้ภูมิอากาศของประเทศมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละภูมิภาคพอสมควร โดยสำหรับพื้นที่ราบสูง อุณหภูมิโดยเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง -4 องศาเซลเซียส (ราวเดือนมกราคม) ไปจนถึง 25 องศาเซลเซียส (ราวเดือนกรกฎาคม) และหากเป็นพื้นที่เขตตอนใต้ของประเทศ อุณหภูมิจะอุ่นกว่าตอนเหนือของประเทศ และสำหรับพื้นที่เขตภูเขาและหุบเขา อุณหภูมิโดยเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง -20 องศาเซลเซียส (ราวเดือนมกราคม) ไปจนถึง 12 องศาเซลเซียส (ราวเดือนกรกฎาคม) และอาจมีอุณหภูมิต่ำกว่าที่กล่าวมาข้างต้นสำหรับบางพื้นที่ของประเทศซึ่งเป็นเทือกเขาสูง

2.3.3. เขตการปกครอง และเมืองสำคัญ

2.3.3.1. เขตการปกครอง

ประเทศคีร์กีซมีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 จังหวัด และ 2 เขตการปกครองพิเศษ¹ ดังแสดงในภาพที่ 2-3 โดยรายละเอียดตามลำดับเลขในภาพเป็นดังนี้

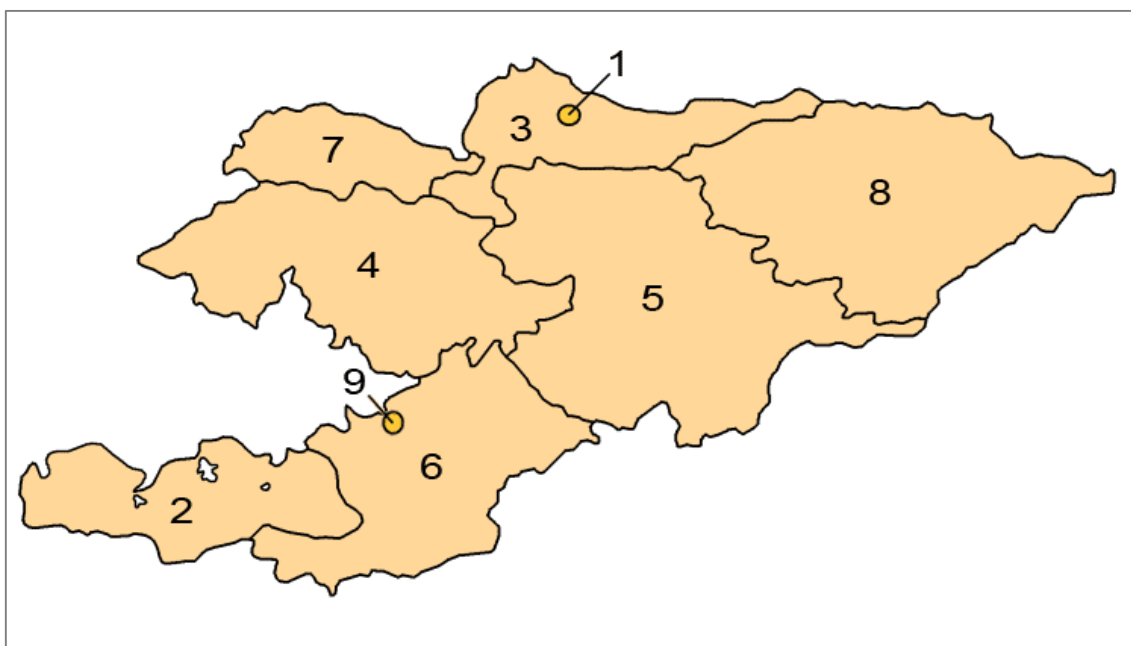
- 1) กรุงบิชเคก (City of Bishkek)
- 2) จังหวัดบัตเคน (Batken)
- 3) จังหวัดชุย (Chui)

¹ รวบรวมข้อมูลจากสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐคีร์กีซ ประจำราชอาณาจักรไทย (<http://www.kyrgyzembarabia.kg>), Nations Online และแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- 4) จังหวัดจาลาล-อาบาด (Zalal Abad)
- 5) จังหวัดนาริน (Naryn)
- 6) จังหวัดตาลัส (Talaz)
- 7) จังหวัดออลช (Osh)
- 8) จังหวัดอิสซิค-คูล (Issyk-Kul)
- 9) กรุงออลช (City Osh)

ภาพที่ 2-3 แผนที่ประเทศคีร์กีซ แบ่งตามเขตการปกครอง

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

2.3.3.2. เมืองสำคัญ

➤ กรุงบิชเคก

เมืองที่สำคัญที่สุดและเป็นเมืองหลวงของประเทศคีร์กีซ คือ กรุงบิชเคก ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศคีร์กีซในจังหวัดชุย กรุงบิชเคกเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดของประเทศ โดยมีพื้นที่ราว 127 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรอาศัยอยู่ราว 937,400 คน (คิดเป็นราวร้อยละ 16 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศ) เป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ มหาวิทยาลัยและสถานศึกษา โรงพยาบาล สำนักงานตำรวจ กองทัพ รวมถึงเป็น

ศูนย์กลางของระบบคมนาคมขนส่งสำคัญของประเทศ อาทิ สถานีขนส่งมวลชน สนามบิน สถานีรถไฟ ฯลฯ

นอกจากนี้ กรุงบิชเคกยังเป็นศูนย์กลางของการค้าสินค้าและบริการ การลงทุน และการเงินและการธนาคารของประเทศ เนื่องจากมีประชากรที่อาศัยอยู่มาก ส่งผลให้ภาคการค้าและบริการเติบโตอย่างมาก ทั้งนี้ ในกรุงบิชเคก มีห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่หลายแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ใจกลางเมือง (Downtown) มีสถานบันเทิงและสถานที่ท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก มีตลาดสำคัญของประเทศ ได้แก่ ตลาดดอร์ตอย (Dordoi Market)² และตลาดอช (Osh Market)³ ในขณะเดียวกัน เนื่องจากระยะทางระหว่างกรุงบิชเคกกับกรุงอัลมาตี ประเทศคาซัคสถาน มีระยะทางไม่ห่างกันมาก (ราว 200 กิโลเมตร) ทำให้สามารถเดินทางจากกรุงบิชเคกไปยังกรุงอัลมาตีได้ง่ายและมีการค้าระหว่างทั้งสองเมือง อันทำให้หัวใจหลักทางเศรษฐกิจของประเทศคีร์กีซ รวมอยู่ในกรุงบิชเคก

➤ กรุงอช

เมืองที่สำคัญรองลงมาจากกรุงบิชเคกก็คือ กรุงอช ซึ่งเป็นเมืองหลวงของจังหวัดอช ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ กรุงอชนั้นมีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศรองลงมาจากกรุงบิชเคก มีประชากรอาศัยอยู่ราว 243,000 คน และได้รับขนานนามว่าเป็น “เมืองหลวงทางตอนใต้” (Capital of the South)

ในขณะเดียวกัน กรุงอช รวมถึงพื้นที่ในจังหวัดอชยังเป็นแหล่งเพาะปลูกสำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง

กรุงอชมีความโดดเด่นในฐานะเป็นเมืองศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุนของภูมิภาคตอนใต้ของประเทศ โดยกรุงอชเป็นสถานที่ตั้งของตลาดคารา-ซู (Kara-Suu Market)⁴ ซึ่งเป็นตลาดค้าสินค้าอุปโภคบริโภคหลักของตอนใต้ของประเทศ โดยสินค้าจากในประเทศ รวมถึง

² ตลาดดอร์ตอย เป็นตลาดขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศคีร์กีซ เป็นตลาดที่ขายสินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ ซึ่งถูกขนส่งนำเข้ามาจากจีน คาซัคสถาน และรัสเซีย โดยข้อมูลจาก Investment Promotion Agency และ WTO มีการคาดการณ์ว่า ตลาดดังกล่าวมีขนาดมูลค่าเศรษฐกิจกว่า 4 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี ซึ่งคิดเป็นมูลค่าที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดเศรษฐกิจ (GDP) ของประเทศคีร์กีซ ที่อยู่ที่ 8.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ (GDP ณ ปี 2557)

³ ตลาดอช เป็นตลาดสำคัญรองจากตลาดดอร์ตอย โดยเป็นตลาดค้าสินค้าอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะพืชผักและเนื้อสัตว์ ซึ่งขนส่งมาจากทั่วประเทศ

⁴ ตลาดคารา-ซู มีความคล้ายคลึงกับตลาดดอร์ตอยในกรุงบิชเคก หากแต่มีขนาดมูลค่าทางเศรษฐกิจที่น้อยกว่า คือราว 600 ล้านเหรียญสหรัฐต่อปี

ที่นำเข้ามาจากจีน รัสเซีย และประเทศอื่นๆ จะถูกนำมาจำหน่ายในตลาดนี้ และมีการส่งออก (re-export) ไปยังประเทศอุซเบกิสถาน และทาจิกิสถาน ซึ่งชายแดนของทั้งสองประเทศ อยู่ห่างจากกรุงอชมากันัก

➤ เมืองคาราคอล

เมืองคาราคอล (Karakol) เป็นเมืองหลวงของจังหวัดอิสซิค-คูล ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศคีร์กีซ ใกล้กับทะเลสาบอิสซิค-คูล เมืองคาราคอลเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 4 ของประเทศ และเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญซึ่งมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อนตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน ซึ่งเป็นฤดูท่องเที่ยวที่เหมาะสมแก่การทำกิจกรรมปีนเขา และช่วงฤดูหนาว (ราวเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม) ที่เหมาะแก่การท่องเที่ยวเพื่อเล่นสกี

➤ เมืองชอลปอน อาตา

เมืองชอลปอน อาตา (Cholpon-Ata) ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศในจังหวัดอิสซิคคูล โดยอยู่ทางตอนเหนือของทะเลสาบอิสซิค-คูล เป็นเมืองที่มีความสำคัญในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศอีกเมืองหนึ่ง โดยได้รับความนิยมนอย่างมากสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาเที่ยวที่ทะเลสาบอิสซิค-คูล มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ประกอบด้วยเนินหิน Petroglyphs ซึ่งเป็นหินที่มีภาพวาดสมัยโบราณอายุหลายพันปี และพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น ซึ่งจัดแสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติคีร์กีซ

2.4. สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา

2.4.1. สภาพทางเศรษฐกิจ

หากกล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจของประเทศคีร์กีซ อาจกล่าวได้ว่าประเทศคีร์กีซเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียกลางซึ่งในอดีตประเทศในสหภาพโซเวียตที่มีระดับการพัฒนาประเทศที่ไม่สูงนัก ระบบเศรษฐกิจมีขนาดเล็ก และประชาชนในประเทศมีระดับรายได้ที่ต่ำ

ทั้งนี้ เศรษฐกิจของประเทศคีร์กีซได้รับการขับเคลื่อนส่วนหนึ่งจากภาคการเกษตรของประเทศ โดยภาคการเพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ การเพาะปลูกข้าวโอต น้ำตาล หัวบีต หัวมัน ผัก และผลไม้ต่างๆ และยาสูบ นอกจากนี้ ยังมีภาคการปศุสัตว์อยู่เล็กน้อย ในส่วนของภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่พึ่งพาแรงงานจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ คือ อุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพลังงาน ในขณะที่อุตสาหกรรมอื่นๆ ที่มีได้กล่าวถึงข้างต้น ยังคงมีขนาดเล็กและกำลังการผลิตไม่สูงมาก เนื่องจากขาดแคลนเทคโนโลยีหรือเงินทุน และสำหรับภาคการบริการของประเทศคีร์กีซ ภาคบริการที่มีความเข้มแข็งและมีขนาดใหญ่ที่สุด คือ ภาคการเงินและการธนาคาร ในขณะที่ภาคบริการด้านการท่องเที่ยวถือว่าเป็นแหล่งสร้างรายได้ของประเทศที่สำคัญ

จากข้อมูลของ Investment Promotion Agency (IPA) การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศคีร์กีซในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา มีการเติบโตที่ค่อนข้างสูง อันเห็นได้จากตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ซึ่งมีการขยายตัวจากมูลค่า 2.2 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2547 มาอยู่ที่ 7.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี หรืออัตราการเติบโตแบบ Compound Annual Growth Rate (CAGR)⁵ เท่ากับร้อยละ 13.27 (ภาพที่ 2-4)

⁵ อัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (CAGR) เป็นอัตราการเติบโตที่เสมือนว่าการเติบโตเกิดขึ้นเท่าๆ กันทุกปี โดยวัดจากมูลค่าในปีแรกและปีสุดท้าย ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังต่อไปนี้

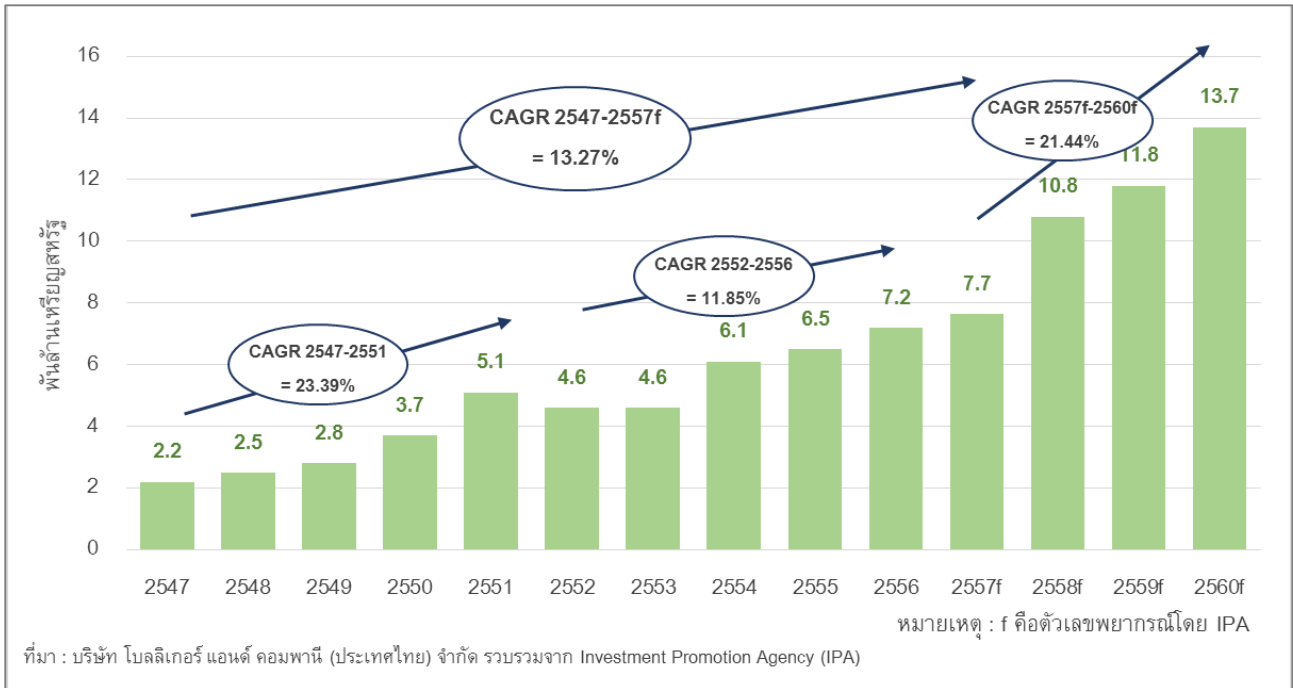
$$CAGR(t_0, t_n) = \left(\frac{V(t_n)}{V(t_0)} \right)^{\frac{1}{t_n - t_0}} - 1$$

โดย $V(t_0)$ คือ มูลค่าของปีที่เริ่มคำนวณ
 $V(t_n)$ คือ มูลค่าของปีที่สิ้นสุดการคำนวณ
 $(t_n - t_0)$ คือ ปีที่สิ้นสุดคำนวณลบด้วยปีที่เริ่มคำนวณ

ยกตัวอย่างเช่น สมมติว่ามูลค่าส่งออกในปี 2544 = 11,217.97 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีมูลค่าการส่งออกในปี 2554 = 35,735.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้น อัตราการเติบโตเฉลี่ยที่จะทำให้มูลค่าการส่งออกในปี 2544 โตจนถึงมูลค่าการส่งออกในปี 2554 คือร้อยละ 12.28 เป็นต้น

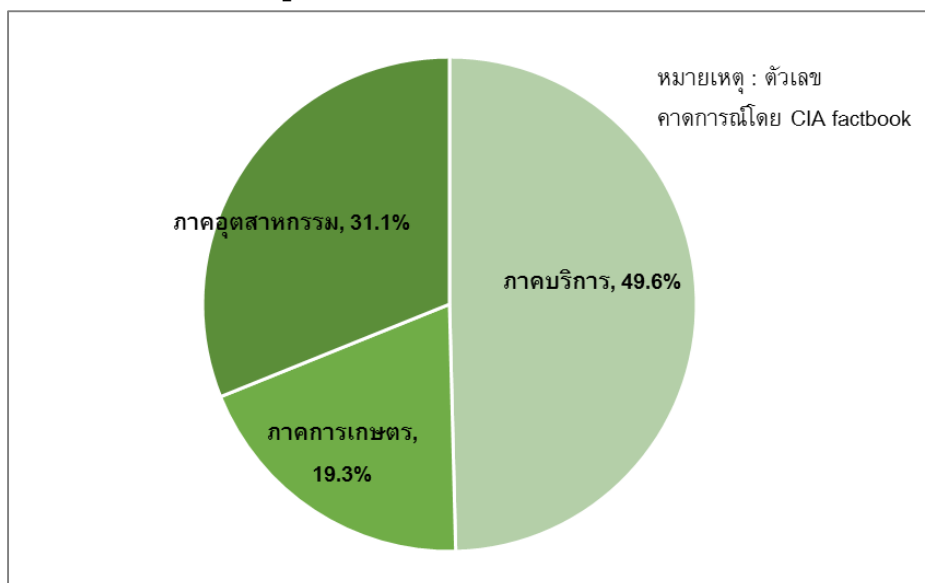

ภาพที่ 2-4 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของประเทศคีร์กีซ ปี 2547-2560f

ทั้งนี้ สัดส่วนมูลค่า GDP ของประเทศคีร์กีซ ในปี 2557 มีมูลค่าอยู่ในภาคบริการมากที่สุด คือเป็นร้อยละ 49.6 ของมูลค่า GDP ทั้งหมดของประเทศ ในขณะที่ภาคส่วนอื่นที่มีมูลค่าเศรษฐกิจรองลงมา ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ 31.1) และภาคการเกษตร (ร้อยละ 19.3) ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 2-5

ภาพที่ 2-5 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ (GDP) ของประเทศคีร์กีซ ปี 2557

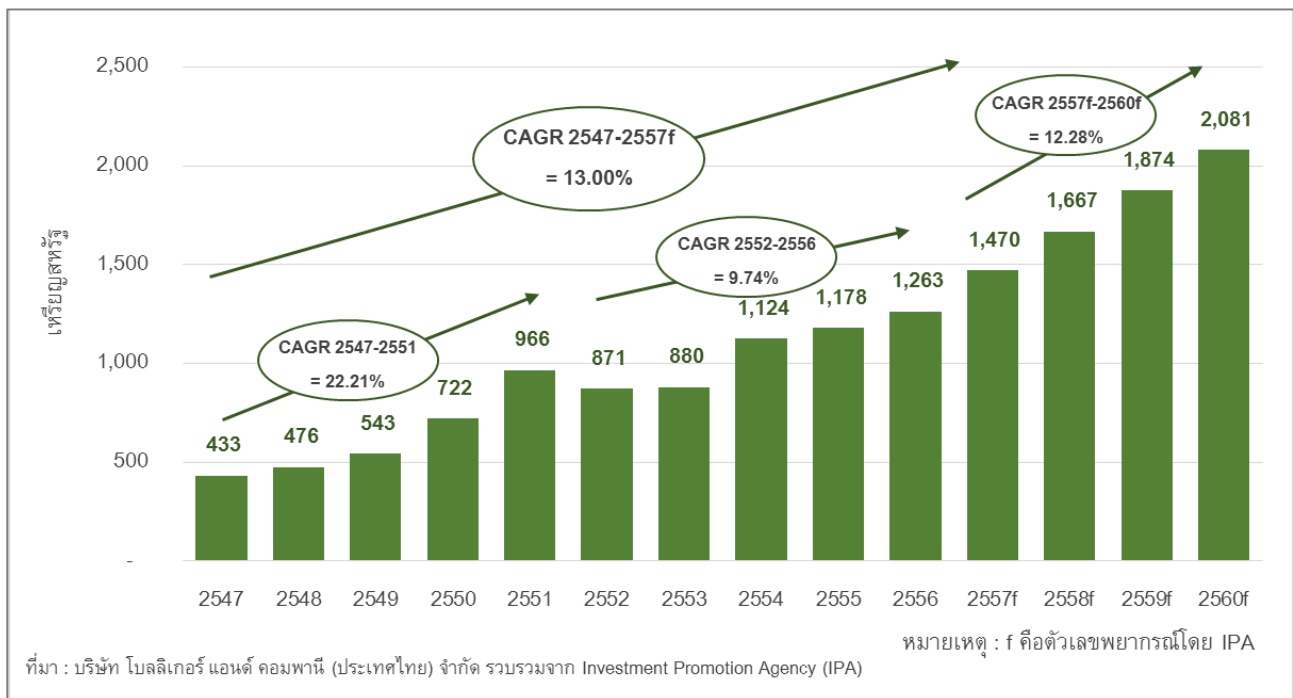

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก CIA Factbook

นอกจากนี้ สำหรับระดับรายได้ของประชากรในประเทศ พบว่า การเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศคีร์กีซ ส่งผลทำให้ระดับรายได้ของประชากรในประเทศเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน โดยจากภาพที่ 2-6 จะพบว่า ระดับรายได้ต่อหัว (GDP per capita) ของชาวคีร์กีซ เพิ่มขึ้นจาก 433 เหรียญสหรัฐในปี 2547 เป็น 1,470 เหรียญสหรัฐในปี 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 13.00

ภาพที่ 2-6 ระดับรายได้ต่อหัว (GDP per capita) ของประเทศคีร์กีซ ปี 2547-2560f

สำหรับตัวเลขดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญอื่น ปรากฏอยู่ในตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ

ดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญ	หน่วย	ค่าดัชนี	หมายเหตุ
ดัชนีเศรษฐกิจ			
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (Real GDP growth)	ร้อยละ (%)	4.1	ข้อมูล ณ ปี 2557
อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate)	ร้อยละ (%)	7.2	ข้อมูล ณ ปี 2557
อัตราการว่างงาน (Unemployment Rate)	ร้อยละ (%)	8.4	ข้อมูล ณ ปี 2557
หนี้ภาครัฐ (Government Debt)	ร้อยละ (%) ของ GDP	53.0	ข้อมูล ณ ปี 2557

ดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญ	หน่วย	ค่าดัชนี	หมายเหตุ
ดัชนีตัวชี้วัดอื่น ๆ			
Global Competitiveness Index (GCI)	อันดับ	108	อันดับ ณ ปี 2558 จาก 144 ประเทศทั่วโลก
Network Readiness Index (NRI)	อันดับ	98	อันดับ ณ ปี 2558 จาก 143 ประเทศทั่วโลก
Doing Business Index	อันดับ	102	อันดับ ณ ปี 2558 จาก 189 ประเทศทั่วโลก
Economic Freedom Index	อันดับ	82	อันดับ ณ ปี 2558 จาก 178 ประเทศทั่วโลก
Human Development Index (HDI)	อันดับ	125	อันดับ ณ ปี 2557 จาก 187 ประเทศทั่วโลก
Human Capital Index	อันดับ	44	อันดับ ณ ปี 2558 จาก 124 ประเทศทั่วโลก
Corruption Perceptions Index	อันดับ	136	อันดับ ณ ปี 2557 จาก 175 ประเทศทั่วโลก
Travel and Tourism Competitiveness Index	อันดับ	116	อันดับ ณ ปี 2558 จาก 141 ประเทศทั่วโลก

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล ได้แก่ World Bank, Asian Development Bank (ADB), World Economic Forum (WEF), International Monetary Fund (IMF), Transparency International, The Heritage Foundation และอื่นๆ

2.4.2. สภาพสังคม การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา

2.4.2.1. สภาพทางสังคม

➤ ประชากร

โดยพื้นเพดั้งเดิมของชาวคีร์กีซแล้ว พบว่า ชาวคีร์กีซดั้งเดิมเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาจากทางตอนกลางของไซบีเรีย (ดังที่ได้นำเสนอไปในหัวข้อประวัติศาสตร์ของประเทศคีร์กีซ) กลุ่มคนดังกล่าวมีลักษณะของชาติพันธุ์ที่ใกล้เคียงกับชาวเติร์ก (Turkic) โดยตามบันทึกโบราณของจีน ชาวคีร์กีซในสมัยนั้นมีลักษณะผมสีแดงและดวงตาสีเขียว

ภายหลังการได้รับชัยชนะเหนือชนเผ่าไอร์เกอร์ อาณาจักรคีร์กีซได้มีการขยายขอบเขตออกไปทั่วบริเวณตอนเหนือและตอนกลางของภูมิภาคเอเชียกลาง และมีหลักฐานปรากฏถึงชาวคีร์กีซว่าอาศัยอยู่ในภูมิภาคตอนใต้ของไซบีเรีย บริเวณรอบเทือกเขาเทียนชาน บริเวณภูมิภาคเอเชียกลาง รวมถึงบริเวณที่เป็นแคว้นซินเจียงของประเทศจีนในปัจจุบัน

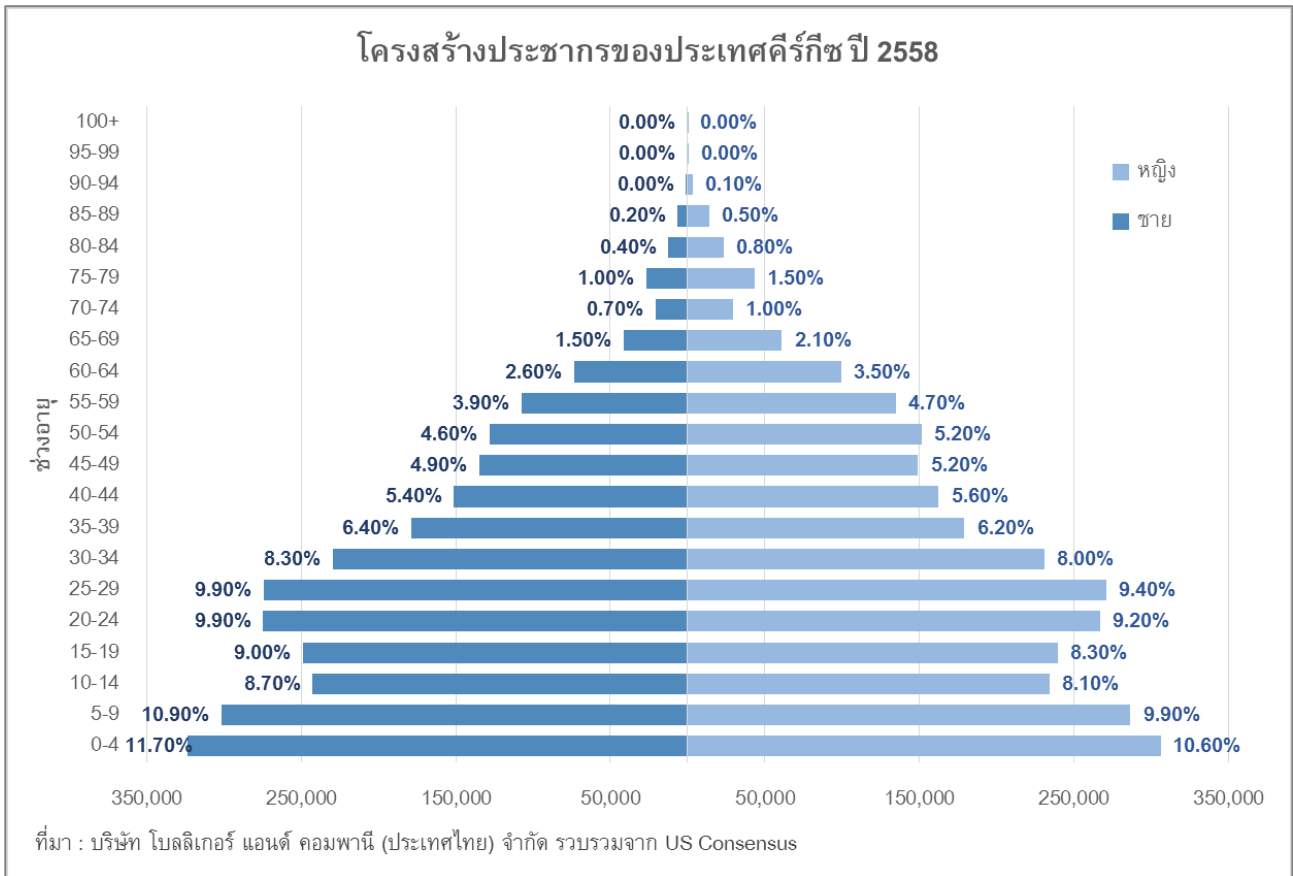
ในช่วงปลายของยุคกลางของประวัติศาสตร์ชาติคีร์กีซซึ่งถูกปกครองโดยอาณาจักรต่าง ๆ ทั้งจีน อูซเบก มองโกล และรัสเซีย (ต่อมาก็คือสหภาพโซเวียต) ส่งผลทำให้ชาติพันธุ์ในประเทศคีร์กีซมีการผสมผสานระหว่างชาวคีร์กีซดั้งเดิมและกลุ่มคนที่อพยพหรือย้ายเข้ามาอาศัยในประเทศคีร์กีซ ทั้งนี้ ปัจจุบัน ประชากรของประเทศคีร์กีซมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 5,664,939 คน

ประกอบด้วยเชื้อชาติคีร์กีซ (Krgyzstan) ร้อยละ 64.9 อุซเบก (Uzbek) ร้อยละ 13.8 รัสเซีย (Russian) ร้อยละ 12.5 ดันกัน (Dangan) ร้อยละ 1.1 ยูเครน (Ukrainian) ร้อยละ 1.0 ไอร์เกอร์ (Uyrghur) ร้อยละ 1.0 และอื่นๆ ร้อยละ 5.7

สำหรับโครงสร้างประชากรของประเทศคีร์กีซในปี 2558 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศคีร์กีซอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 0-29 ปี โดยคิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 58 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศ ส่วนกลุ่มประชากรในกลุ่มอื่นๆ พบว่า กลุ่มประชากรที่มีอายุในช่วงตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป จนถึงวัย 54 ปี มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 30 และประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป มีจำนวนคิดเป็นราวร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดของประเทศเท่านั้น (ภาพที่ 2-7)

ภาพที่ 2-7 โครงสร้างประชากรของประเทศคีร์กีซ ปี 2558

ทั้งนี้ อัตราการเติบโตของประชากรชาวคีร์กีซในปี 2558 อยู่ที่ร้อยละ 1.1 โดยมีการคาดการณ์ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า กล่าวคือ ปี 2568 ประเทศคีร์กีซจะมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเป็นราว 6.219 ล้านคน โดยสาเหตุหนึ่งก็เพราะอายุขัยโดยเฉลี่ยของประชากรเพิ่มสูงขึ้นในขณะเดียวกัน อัตราการเสียชีวิตของเด็กทารกลดต่ำลง (ตารางที่ 2-2)

ตารางที่ 2-2 ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรของประเทศคีร์กีซ

ตัวเลขดัชนีที่สำคัญ	2538 (1995)	2548 (2005)	2558 (2015)	2568 (2025)
จำนวนประชากร (ล้านคน)	4.620	5.164	5.665	6.219
อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	1.4	0.9	1.1	0.7
อัตราการเกิดใหม่ (ต่อผู้หญิง 1 คน)	3.5	2.6	2.7	2.4
จำนวนเด็กเกิดใหม่ (ต่อประชากร 1,000 คน)	27	21	23	18
อัตราการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิด (ต่อประชากร 1,000 คน)	57	38	28	20
อัตราการตาย (ต่อประชากร 1,000 คน)	9	7	7	6
อายุขัย (ปี)	64	68	70	73

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก US Consensus

➤ การศึกษา

ประเทศคีร์กีซมีการกำหนดระยะเวลาของการศึกษาภาคบังคับเอาไว้ โดยกำหนดไว้เท่ากับ 9 ปี ตั้งแต่ช่วงอายุ 7 ปี ถึง 15 ปี โดยเด็กนักเรียนจะต้องรับการศึกษาในระดับประถมเป็นเวลา 4 ปี ก่อนที่จะศึกษาระดับมัธยม 5 ปี

สำหรับผู้ต้องการเรียนต่อ สามารถเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพเฉพาะซึ่งจะใช้ระยะเวลา 3 ปี ส่วนการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประเทศคีร์กีซมีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษากระจายอยู่ทั่วไปในประเทศ ประกอบด้วยมหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาเฉพาะ เช่น สถาบันการศึกษาด้านการเกษตร (Academy of Agriculture) สถาบันการศึกษาด้านพลศึกษาและการกีฬา (Institute of Physical Education and Sports) เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาเฉพาะส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในตัวกรุงบิชเคก แต่ก็ยังมีมหาวิทยาลัยในจังหวัดอื่นเช่นกัน อาทิ จังหวัดออซ จังหวัดนาริน จังหวัดอิสซิค-คูล เป็นต้น

➤ การแพทย์และสาธารณสุข

หน่วยงานของประเทศคีร์กีซซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบดูแลประเด็นด้านการแพทย์และสาธารณสุข คือ กระทรวงสาธารณสุขคีร์กีซ (Ministry of Health) ทั้งนี้ ประเด็นด้านการแพทย์และสาธารณสุขเป็นประเด็นที่อ่อนไหวในประเทศคีร์กีซ โดยตั้งแต่ประเทศแยกตัวออกจากสหภาพโซเวียต ปัญหาความไม่พอเพียงในโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านระบบสาธารณสุขและการแพทย์ของประเทศ โดยเฉพาะโรงพยาบาลและสถานพยาบาลขนาดใหญ่ซึ่งยังขาดแคลน เช่นเดียวกับจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ เครื่องมือและยารักษาโรค

ถึงแม้จะมีการอนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงพยาบาลและสถานพยาบาลโดยภาคเอกชน แต่จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ความต้องการด้านการแพทย์และสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น มากเกินกว่าระดับที่ระบบสาธารณสุขของประเทศจะสามารถให้บริการได้

2.4.2.2. สภาพทางการเมือง

รูปแบบการเมืองการปกครองของประเทศคีร์กีซนั้น มีการปกครองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข โดยประธานาธิบดีคนปัจจุบัน คือ นายอัลมาซเบ็ค อาตัมบายเอฟ (Almazbek Atambayev) ขึ้นดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2554 และมีนายเทมีร์ ซารีเยฟ (Temir Sariyev) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน โดยขึ้นดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2558 (ภาพที่ 2-8)

ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของคีร์กีซ ซึ่งเป็นผลจากการจัดทำประชามติในเดือนมิถุนายน 2554 ประธานาธิบดีจะอยู่ในวาระได้เป็นระยะเวลา 6 ปี สูงสุด 1 วาระ ไม่สามารถลงเลือกตั้งซ้ำได้ ในขณะที่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้จากการแต่งตั้งจากการลงคะแนนเสียงของรัฐสภา โดยการเลือกตั้งรัฐสภาจะจัดขึ้นทุก 5 ปี และการเลือกตั้งรัฐสภาครั้งต่อไปคาดว่าจะจัดขึ้นในวันที่ 4 ตุลาคม 2558

ภาพที่ 2-8 ประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของประเทศคีร์กีซ

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2558

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก US Consensus

2.4.2.3. วัฒนธรรมและศาสนา

➤ **วัฒนธรรม**

ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนเทศกาลต่าง ๆ ส่วนใหญ่ของประเทศคีร์กีซ มักจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับม้าและตำนานวีรบุรุษของประเทศ คือ มานาส (Manas) โดยเห็นได้จากรูปภาพวีรบุรุษมานาสบนหลังม้า มักจะปรากฏให้เห็นตามภาพวาดหรือภาพแกะสลักโบราณ เช่นเดียวกับในงานเทศกาลต่าง ๆ ของประเทศ อาทิ เทศกาลแข่งขันม้าประจำปี (National Horse and Game Festival) ซึ่งจัดขึ้นในเดือนกรกฎาคมของทุกปี

สำหรับหัตถกรรมสำคัญของประเทศ ได้แก่ คาลปัค (Kalpak) ซึ่งเป็นหมวกขนสัตว์ทรงสูง มักถูกสวมใส่ในวันสำคัญและงานเทศกาลต่าง ๆ ทูซ กิส (Tush Kyiz) ซึ่งเป็นพรมแขวนผนังขนาดใหญ่ มักเป็นของขวัญมอบให้กับแขกผู้มาเยือน รวมถึงมอบให้กับคู่เจ้าสาว-เจ้าบ่าว ในงานแต่งงาน และเชอร์ดัก (Shirdak) ซึ่งเป็นพรมปูพื้นลวดลายและสีสันสวยงามเป็นเอกลักษณ์

➤ ภาษา

ภาษาประจำชาติคีร์กีซ คือ ภาษาคีร์กีซ แต่ประเทศคีร์กีซมีการใช้ภาษาด้วยกันสองภาษาเป็นภาษาทางราชการ ได้แก่ ภาษาคีร์กีซและภาษารัสเซีย โดยในโรงเรียนส่วนใหญ่ จะมีการเรียนการสอนภาษาทั้งสองเป็นอย่างน้อย นอกจากนี้ ยังอาจมีการเรียนการสอนในภาษาที่สาม อาทิ ภาษาอุซเบก ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ฯลฯ

สำหรับผู้ที่ต้องเข้าไปติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคธุรกิจในประเทศ สามารถติดต่อได้ทั้งสองภาษาคือ ภาษาคีร์กีซและภาษารัสเซีย อย่างไรก็ตาม ในภาคธุรกิจจะมีการใช้ภาษารัสเซียมากกว่า เนื่องจากมีนักลงทุนชาวรัสเซียจำนวนมากเข้ามาลงทุนในประเทศคีร์กีซ

➤ ศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศนับถือศาสนาอิสลามเป็นหลัก คิดเป็นราวร้อยละ 75 ของประชากรทั้งหมด ทั้งนี้ นิกายหลักของชาวมุสลิมในประเทศคีร์กีซ คือนิกายสุหนี่ และมีผู้นับถือนิกายอื่นบ้างบางส่วน สำหรับประชากรประมาณกลุ่มอื่นๆ คิดเป็นราวร้อยละ 20 นับถือศาสนาคริสต์ นิกายรัสเซีย ออร์ทอด็อก และประชากรส่วนที่เหลืออีกราวร้อยละ 10 จะนับถือศาสนาอื่นๆ ตามลำดับ

2.5. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน

2.5.1. โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม

2.5.1.1. การคมนาคมทางถนน

กว่าร้อยละ 94 ของการคมนาคมขนส่งทั้งหมดของประเทศคีร์กีซอาศัยการเดินทางบนเส้นทางถนน อย่างไรก็ตาม ด้วยภูมิประเทศที่เป็นลักษณะของหุบเขาและเทือกเขา การเดินทางบนท้องถนนจึงมีความคดเคี้ยวในบางส่วนของประเทศ เช่นเดียวกับลักษณะของถนนซึ่งมีความลาดชันสลับกับเนินสูง นอกจากนี้ ในบางช่วงเวลาของปี หากหิมะตกปกคลุมอย่างมาก ก็อาจจำเป็นต้องมีการปิดถนน (รวมถึงรางรถไฟ) บางเส้นทาง เนื่องจากไม่สามารถสัญจรไปมาได้

เส้นทางถนนภายในคีร์กีซ มีความยาวทั้งหมดรวมกันประมาณ 34,000 กิโลเมตร เส้นทางส่วนใหญ่ในตัวเมืองและเส้นทางหลักเป็นถนนลาดยางขนาด 2-4 เลน ส่วนในพื้นที่เขตชนบท ถนนอาจยังเป็นเส้นทางที่ยังไม่ได้ลาดยาง

เส้นทางที่เชื่อมระหว่างเมืองสำคัญๆ ของประเทศ ทอดยาวรวมกันมากกว่า 6,000 กิโลเมตร แบ่งออกเป็น 8 เส้นทางหลัก โดยบางเส้นทางเป็นเส้นทางที่เชื่อมไปยังประเทศข้างเคียง อาทิ คาซัคสถาน และจีน ดังนี้

- เส้นทางเชื่อมระหว่างกรุงบิชเคก และกรุงอช
- เส้นทางเชื่อมระหว่างกรุงบิชเคก และกรุงอัลมาตี (ประเทศคาซัคสถาน)
- เส้นทางเชื่อมระหว่างกรุงบิชเคก และเมืองชาวโดวาร
- เส้นทางเชื่อมระหว่างกรุงบิชเคก เมืองนาริน และเมืองโทรูการ์ต (ประเทศจีน)
- เส้นทางเชื่อมระหว่างเมืองตาลาส เมืองซารีทาช และเมืองเอิร์กชแตม
- เส้นทางเชื่อมระหว่างกรุงอช และเมืองอิสฟานา
- เส้นทางเชื่อมระหว่างเมืองซารีทาช และเมืองคารามิก

ในส่วนของระบบคมนาคมขนส่งมวลชนของประเทศ สามารถเดินทางโดยอาศัยรถบัสไฟฟ้าประจำทาง (Trolley bus) ในเขตตัวเมืองใหญ่ ได้โดยรถบัสเหล่านี้ จะวิ่งไปตามเส้นทางโครงข่ายสายไฟที่กระจายอยู่ทั่วเมือง แต่สำหรับการเดินทางระหว่างเมือง จะมีรถบัสคอมมิวนิตี (Commuter bus) ซึ่งวิ่งจากเมืองหนึ่งไปอีกเมืองหนึ่ง โดยสามารถขึ้นโดยสารได้ที่สถานีขนส่งของแต่ละเมือง โดยเส้นทางเดินทางที่สำคัญระหว่างเมือง ได้แก่ เส้นทางระหว่างกรุงบิชเคก-กรุงอช เส้นทางระหว่างกรุงบิชเคก-กรุงอัลมาตี ฯลฯ

ภาพที่ 2-9 เส้นทางถนนในประเทศคีร์กีซ

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

2.5.1.2. การคมนาคมทางรถไฟ

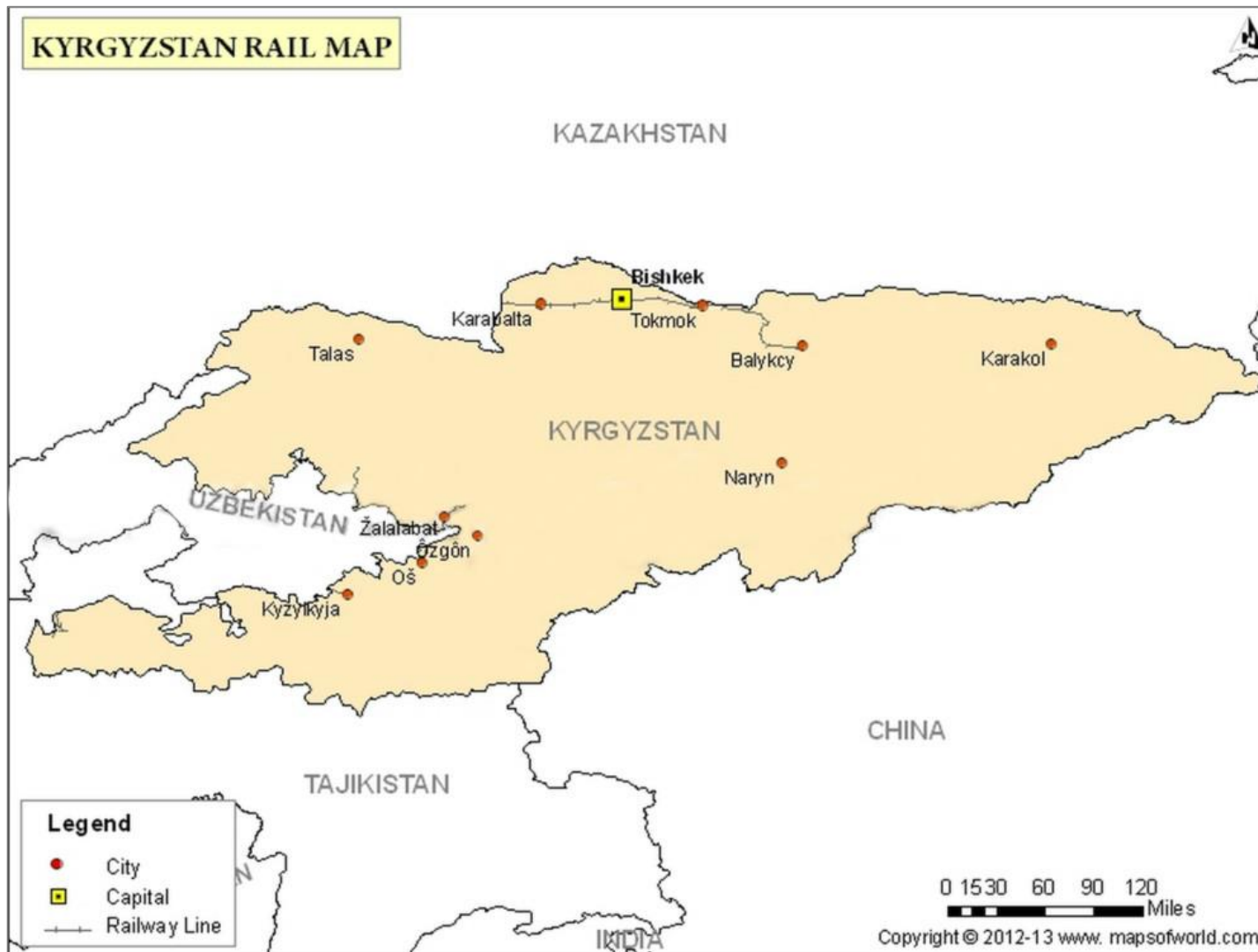
การสัญจรโดยใช้รถไฟในประเทศคีร์กีซถือว่าไม่ได้รับความนิยมเมื่อเปรียบเทียบกับการเดินทางด้วยรถยนต์หรือรถบัสประจำทาง ทั้งนี้ การคมนาคมขนส่งทางรถไฟมักจะถูกใช้ในการขนส่งสินค้า อาทิ สินแร่ ถ่านหิน เหล็ก ไม้ และเชื้อเพลิงต่างๆ เพื่อส่งออกไปยังรัสเซีย และประเทศอื่นในกลุ่มประเทศ CIS

ระบบรางรถไฟของประเทศคีร์กีซ ถือว่ามีการพัฒนาที่ไม่มากนัก โดยรางรถไฟทั้งหมดในประเทศมีความยาวรวมกันเพียง 424 กิโลเมตร โดยประกอบด้วย 2 เส้นทางซึ่งมีได้เชื่อมโยงต่อกัน คือ (1) เส้นทางฝ่งไต้ (ความยาวรวมกัน 323 กิโลเมตร) และ (2) เส้นทางฝ่งเหนือ (ความยาวรวมกัน 101 กิโลเมตร) ซึ่งทั้งสองส่วนมีเส้นทางสายหลักอยู่ด้วยกัน 4 เส้นทาง ดังนี้

- เส้นทาง Balykchy – Bishkek – Lugovoe (สามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศคาซัคสถานและรัสเซีย)
- เส้นทาง Osh – Jalal-Abad
- เส้นทาง Kok-Yangak – Kara-Suu
- เส้นทาง Kyzyl-Kiya – Tash-Kumyr (สามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศอุซเบกิสถาน เติร์กมินิสถาน และกลุ่มประเทศอ่าวเปอร์เซีย)

ภาพที่ 2-10 เส้นทางรางรถไฟในประเทศคีร์กีซ

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

2.5.1.3. การคมนาคมทางอากาศ

ปัจจุบัน ประเทศคีร์กีซมีสนามบินที่ยังใช้งานอยู่ 29 แห่ง กระจายอยู่ไปในแต่ละจังหวัดของประเทศ โดยเป็นสนามบินขนาดใหญ่ 12 แห่ง

สนามบินมานาส (Manas) ในกรุงบิชเคก เป็นสนามบินที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ และมีความสามารถในการรองรับการขนส่งคนและสินค้ามากที่สุด รองลงมาคือสนามบินออช ในกรุงออช ซึ่งมีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศ และเป็นสนามบินที่ถูกใช้ในการเดินทางไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน และตุรกี เป็นหลัก สำหรับรายชื่อสนามบินทั้งหมดในประเทศคีร์กีซ แสดงอยู่ในตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2-3 รายชื่อสนามบิน/ท่าอากาศยานที่สำคัญในประเทศคีร์กีซ

ลำดับ	ชื่อสนามบิน	เมืองที่ตั้ง	จังหวัด
1	Manas International Airport	Bishkek	Chui
2	Osh Airport	Osh	Osh
3	Jalal-Abad Airport	Jalal-Abad	Jalal-Abad
4	Kazarman Airport	Kazarman	Jalal-Abad
5	Kerben Airport	Kerben	Jalal-Abad
6	Toktogul Airport	Toktogul	Jalal-Abad
7	Kanysh-Kiya Airport	Kanysh-Kiya	Jalal-Abad
8	Sakaldy (Dubar) Aerodrome	Sakaldy	Jalal-Abad
9	Batken Airport	Batken	Batken
10	Isfana Airport	Isfana	Batken
11	Kyzyl-Kiya Airport	Kyzyl-Kiya	Batken
12	Daroot-Korgon Airport	Daroot-Korgon	Osh
13	Aravan Aerodrome	Aravan	Osh
14	Madaniyat Aerodrome	Madaniyat	Osh
15	Yntymak Aerodrome	Yntymak	Osh
16	Osh (East) Aerodrome	Osh (East)	Osh
17	Naryn Airport	Naryn	Naryn
18	Talas Airport	Talas	Talas
19	Pokrovka Aerodrome	Pokrovka	Talas
20	Tamchy Airport	Tamchy	Issyk-Kul
21	Karakol International Airport	Karakol	Issyk-Kul
22	Cholpon-Ata Airport	Cholpon-Ata	Issyk-Kul

ลำดับ	ชื่อสนามบิน	เมืองที่ตั้ง	จังหวัด
23	Tamga Airport	Tamga	Issyk-Kul
24	Tokmok Airport	Tokmok	Chui
25	Chatkal Aerodrome	Chatkal	Chui
26	Kara-Balta Aerodrome	Kara-Balta	Chui
27	Baytik Aerodrome	Baytik	Chui
28	Prigorodnyi Aerodrome	Prigorodnyi	Chui
29	Kant Air Base	Kant	Chui

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

ภาพที่ 2-11 สนามบิน/ท่าอากาศยานที่สำคัญในประเทศคีร์กีซ

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

2.5.1.4. การคมนาคมทางน้ำ

เนื่องจากประเทศคีร์กีซเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล ทำให้ประเทศคีร์กีซมีเพียงท่าเรือเพียงแห่งเดียว คือ ท่าเรือ Balykchy ซึ่งตั้งอยู่ที่เมือง Balykchy จังหวัดอิสซิค-คูล ทั้งนี้ ท่าเรือดังกล่าวเป็นท่าเรือประมงซึ่งทำการประมงในทะเลสาบอิสซิค-คูล ในขณะที่เส้นทางการสัญจรทางน้ำอื่นๆ ในประเทศ ไม่สามารถใช้สัญจรทางเรือได้ เนื่องจากขนาด และ/หรือความลึกของแม่น้ำไม่เหมาะแก่การสัญจร

2.5.2. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน

2.5.2.1. ระบบไฟฟ้า

พลังงานไฟฟ้าที่ใช้ในประเทศคีร์กีซได้จากการผลิตโดยโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำในประเทศ ซึ่งมีจำนวนกว่า 16 แห่ง และโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้ดินอีก 2 แห่ง ทั้งนี้ ในอดีต ประเทศคีร์กีซเป็นประเทศผู้ส่งออกพลังงานไฟฟ้าไปยังประเทศต่างๆ โดยรอบในภูมิภาคเอเชียกลาง และประเทศในกลุ่มประเทศ CIS อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน ความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เริ่มสูงขึ้น เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับโรงไฟฟ้าในประเทศเป็นโรงไฟฟ้าที่สร้างขึ้นในช่วงสมัยที่คีร์กีซยังรวมอยู่ในสหภาพโซเวียต ส่งผลทำให้โรงไฟฟ้าเหล่านั้นเริ่มมีสมรรถภาพในการผลิตน้อยลง ส่งผลทำให้การผลิตกระแสไฟฟ้าในประเทศเริ่มไม่พอเพียงต่อความต้องการในประเทศ โดยจากรายงานการวิเคราะห์ของ USAID พบว่า ในหลายพื้นที่ของประเทศ เช่น จังหวัดจาลาล-อาบาด จังหวัดอิสซิค-คูล รวมถึงเมืองหลวงอย่างกรุงบิชเคก ประสบปัญหาไฟดับอยู่เป็นประจำในช่วงฤดูหนาว ซึ่งมีปริมาณการใช้ไฟมากในช่วงเวลากลางวัน และอาจประสบปัญหาไฟดับได้เช่นกันในช่วงฤดูร้อน

2.5.2.2. ระบบน้ำประปา

ถึงแม้ประเทศคีร์กีซจะเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรทางน้ำ อันมีแหล่งที่มาจากหิมะที่ปกคลุมอยู่ในเทือกเขาต่างๆ ของประเทศ ซึ่งจะละลายและไหลรวมกันเป็นธารน้ำสายต่างๆ อย่างไรก็ตาม ระบบน้ำประปาในประเทศเองยังคงมีเฉพาะในตัวเมืองสำคัญๆ ของประเทศเท่านั้น ในขณะที่ในพื้นที่ชนบท รวมถึงเขตพื้นที่เกษตรกรรม น้ำประปาอาจจะยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด ส่งผลทำให้จะต้องใช้น้ำจากใต้ดิน และแหล่งน้ำทางธรรมชาติในการอุปโภคบริโภค หรือการทำการเกษตร

นอกจากนี้ ในช่วงเดือนธันวาคม ซึ่งตรงกับช่วงฤดูหนาวของประเทศ จะเป็นเวลาที่โรงผลิตน้ำประปาของประเทศต้องปิดซ่อมบำรุง ส่งผลทำให้คุณภาพน้ำประปาในช่วงเวลาดังกล่าวตลอดทั้งเดือนมีคุณภาพลดต่ำลง ซึ่งในบางครั้ง น้ำประปาอาจมีสีขุ่นดำและไม่สามารถนำมาใช้อุปโภคบริโภคได้

2.5.2.3. ระบบโทรคมนาคมและการสื่อสาร

ระบบโทรคมนาคมและการสื่อสารของประเทศคีร์กีซถือว่ากำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาและขยายตัว โดยจะพบว่า จำนวนโทรศัพท์บ้าน (Fixed Line) ทั่วประเทศยังมีการใช้ที่ไม่สูงนัก และส่วนใหญ่กระจุกอยู่ในตัวเมืองสำคัญๆ ส่วนระบบโทรศัพท์ไร้สาย กำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวของจำนวนผู้ใช้ที่เพิ่มขึ้น โดยรัฐบาลคีร์กีซมีการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการก่อสร้างและการพัฒนายุโรป (European Bank for Reconstruction and Development : EBRD) ในการลงทุนเพื่อก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการโทรคมนาคมและการสื่อสารอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

สำหรับผู้ให้บริการโทรศัพท์บ้านรายสำคัญในประเทศคีร์กีซ ได้แก่ บริษัท JSC Kyrgyztelecom ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ให้บริการเกี่ยวกับโทรศัพท์บ้านและระบบอินเทอร์เน็ตในประเทศ บริษัท Saima-Telecom และบริษัท Winline ซึ่งทั้งสองบริษัทเป็นภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจให้บริการด้านโทรศัพท์บ้านและระบบอินเทอร์เน็ตเช่นเดียวกับบริษัท JSC Kyrgyztelecom (บริษัท Winline มีการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เช่นกัน) ในส่วนของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายสำคัญในประเทศ อาทิ JSC Alpha Telecom ซึ่งให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ "MegaCom" บริษัท Sky Mobile ซึ่งให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ "Beeline" บริษัท NUR Telecom ซึ่งให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ "O!" บริษัท Aktel ซึ่งให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ "Fonex" และบริษัท SoTel ซึ่งให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ "Nexi" และสำหรับผู้ให้บริการระบบอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ในประเทศ ได้แก่ บริษัท JSC Kyrgyztelecom บริษัท Elcat บริษัท Asiainfo บริษัท Transfer บริษัท Total บริษัท Megaline บริษัท Aknet บริษัท Intranet บริษัท Saima-Telecom บริษัท My4G บริษัท Rikonet บริษัท AlaTV บริษัท ExNET และบริษัท IPSWICH.

2.5.2.4. ระบบการเงินและการธนาคาร

หลังจากประเทศคีร์กีซได้แยกตัวออกจากสหภาพโซเวียต ระบบการเงินและการธนาคารของประเทศคีร์กีซได้ถูกพัฒนาขึ้นภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งชาติคีร์กีซ (National Bank of the Kyrgyz Republic: NBKR) และมีการปฏิรูประบบการเงินและการธนาคารของประเทศอยู่หลายครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาความไร้เสถียรภาพทางการเงินของระบบธนาคาร โดยจากข้อมูลจาก NBKR ณ เดือนเมษายน 2558 พบว่า ในปัจจุบัน ประเทศคีร์กีซมีธนาคารพาณิชย์ดำเนินกิจการอยู่ในประเทศคีร์กีซเป็นจำนวนทั้งสิ้น 25 ธนาคาร (รวมสาขาของธนาคารกลางปากีสถาน ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงบิชเคก ไปด้วย) โดยจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดรวมกันทั้งสิ้นได้ 303 สาขา โดยรายชื่อธนาคารพาณิชย์และจำนวนสาขาในประเทศคีร์กีซแสดงดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-4 รายชื่อธนาคารพาณิชย์และจำนวนสาขาในประเทศคีร์กีซ
(ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2558)

ลำดับ	รายชื่อธนาคาร	จำนวนสาขาในประเทศคีร์กีซ
1	OJSC "Commercial bank KYRGYZSTAN"	35
2	OJSC "Kazkommertsbank Kyrgyzstan"	3
3	OJSC RK "AMANBANK"	16
4	"Optima Bank" OJSC	17
5	OJSC Investbank "Issyk-Kul"	6
6	CJSB JSCB "Tolubay"	2
7	OJSC "RSK Bank"	51
8	CJSC "BTA Bank"	14
9	CJSC "Demir Kyrgyz International Bank"	11
10	OJSC "DOS-KREDOBANK"	10
11	CJSC "EcolslamicBank"	12
12	CJSC "Bank of Asia"	8
13	OJSC "Kyrgyz Credit Bank"	3
14	OJSC "BAKAI BANK"	8
15	OJSC "Halyk Bank Kyrgyzstan"	9
16	Bishkek branch of the National bank of Pakistan	1
17	CJSC "Kyrgyz Investment and Credit Bank"	15
18	OJSC "FinanceCreditBank KAB"	6
19	OJSC "AiyI Bank"	30

ลำดับ	รายชื่อธนาคาร	จำนวนสาขาในประเทศคีร์กีซ
20	CJSC “Manas Bank”	1
21	OJSC “Capital Bank”	2
22	OJSC “Rosinbank”	28
23	“Bai-Tushum” Bank CJSC	7
24	“Kyrgyz-Swiss Bank” CJSC	1
25	“FINCA Bank” CJSC	26

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2558

ที่มา : National Bank of the Kyrgyz Republic (NBKR)

2.5.2.5. เขตเศรษฐกิจพิเศษ/เขตปลอดอากร/เขตส่งเสริมการส่งออก

ในประเทศคีร์กีซ มีเขตปลอดอากร (Free Economic Zone : FEZ) 5 แห่ง⁶ ได้แก่ เขตปลอดอากรใน Bishkek 2 แห่ง เขตปลอดอากรใน Naryn 1 แห่ง (Naryn FEZ) เขตปลอดอากรใน Karakol 1 แห่ง (Karakol FEZ ซึ่งตั้งอยู่ที่ Balykchy) และเขตปลอดอากรใน Maymak 1 แห่ง (Maymak FEZ) ดังแสดงในภาพที่ 2-12

⁶ แต่เดิม เขตปลอดอากรในประเทศคีร์กีซ มีด้วยกัน 7 แห่ง โดยอีก 2 แห่งที่เหลือ ได้แก่ เขตปลอดอากร Karakol ซึ่งตั้งอยู่ที่เมือง Karakol และเขตปลอดอากร Leilek ซึ่งตั้งอยู่ในภาค Batken ทางตอนใต้ของประเทศ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน เขตปลอดอากรทั้งสองมิได้มีการเปิดดำเนินการใดๆ

ภาพที่ 2-12 เขตปลอดอากรในประเทศคีร์กีซ

2.6. นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายการค้า และนโยบายการต่างประเทศ

2.6.1. นโยบายเศรษฐกิจ

หน่วยงานหลักซึ่งรับผิดชอบดูแลและเป็นผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศคีร์กีซ ได้แก่ ธนาคารแห่งชาติคีร์กีซ (NRKG) ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายการเงินของประเทศ (Monetary and Currency Policy) กระทรวงการคลังคีร์กีซ ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายการคลังของประเทศ (Fiscal Policy) The State Tax Services under the Kyrgyz Government ซึ่งเป็นผู้กำหนดและจัดเก็บภาษีของประเทศ และกระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับในแต่ละอุตสาหกรรม เช่น The State Agency on Geology and Mineral Resources เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้กำหนด และ/หรือบังคับใช้นโยบายหรือมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับในแต่ละอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ รัฐบาลคีร์กีซมีการดำเนินการหลายประการ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีการออกกฎหมายหลายฉบับ เช่น กฎหมาย “On the National Bank of the Kyrgyz Republic” และ “On Banks and Banking Activity in the Kyrgyz Republic” เป็นต้น เพื่อปฏิรูประบบการเงินและการธนาคารของประเทศ มีการปรับปรุงกฎหมายที่ดิน และการจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตร เพื่อสนับสนุนเกษตรกรและผู้ประกอบการในภาคเกษตรกรรมของประเทศ มีการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบด้านการสัมปทานเหมืองแร่ เพื่อให้อำนาจในการบังคับใช้กฎระเบียบแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อแก้ไขปัญหาความโปร่งใสของการให้สัมปทาน มีการจัดตั้งเขตปลอดอากร (FEZ) หลายแห่ง เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ รวมถึงมีการจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน และทางหลวง เพื่อเชื่อมโยงเมืองต่างๆ ในประเทศ และสร้างโครงข่ายการขนส่งกับประเทศอื่นในภูมิภาค

ในปี 2556 รัฐบาลคีร์กีซได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศ ปี 2556-2560 (National Sustainable Development Strategy 2013-2017) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ (1) สร้างเสถียรภาพและความยั่งยืนระบบเศรษฐกิจของประเทศ ผ่านการสนับสนุนภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคการบริการ (2) สร้างเสถียรภาพทางการเมือง และ (3) พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว มีการกำหนดโครงการและกิจกรรมจำนวนมากที่หน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจจะต้องดำเนินการ ทั้งด้วยตนเองและการร่วมมือกับประชาชน ภาคเอกชน (นักลงทุนและผู้ประกอบการ) และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ โดยเนื้อหาของโครงการและกิจกรรมเหล่านั้น ได้แก่ การออก

หรือปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชัน (Anti-Corruption Law) การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาและการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงระบบประกันสังคมและสวัสดิการของประเทศ การปฏิรูปการใช้งบประมาณของประเทศ การสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย การกำหนดอุตสาหกรรมหลักของประเทศ การวางแผนเพื่อพัฒนาพื้นที่แต่ละภูมิภาคของประเทศ ฯลฯ

สำหรับการกำหนดอุตสาหกรรมหลักเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic/Priority Sector) ของประเทศคิริกีซ เพื่อเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญในการผลักดัน ส่งเสริม หรือสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและขยายตัวของอุตสาหกรรมดังกล่าวอย่างยั่งยืน อันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศในอนาคต รัฐบาลคิริกีซได้มีการกำหนดอุตสาหกรรมหลักเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic/Priority Sector) ของประเทศไว้ 5 อุตสาหกรรม ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป (2) อุตสาหกรรมพลังงาน (3) อุตสาหกรรมเหมืองแร่ (4) อุตสาหกรรมการบินขนส่งและโลจิสติกส์ และ (5) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยแต่ละอุตสาหกรรมจะมีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมและผลักดันอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อาทิ ในอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป ได้กำหนดว่าจะต้องมีการพัฒนาระบบการจัดการสินค้าเกษตรของประเทศ ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพของบริการที่ภาครัฐสามารถกระทำได้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรหรือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม จะต้องสร้างบรรยากาศทางธุรกิจ และการลงทุนในอุตสาหกรรม ผ่านการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรม จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรที่ดิน รวมไปถึงจะต้องส่งเสริมและผลักดันการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป โดยการสร้างและสนับสนุนผู้ประกอบการ และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่

2.6.2. นโยบายการค้า

2.6.2.1. ภาพรวมนโยบายการค้า

ในด้านการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงเศรษฐกิจคิริกีซ (Ministry of Economy) ถือเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้าของประเทศ และมีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและที่ดิน The State Tax Service The State Customs

Service ธนาคารแห่งชาติคีร์กีซ ฯลฯ ในการกำกับดูแลและบังคับใช้นโยบายหรือกฎระเบียบในด้านต่างๆ

สำหรับนโยบายด้านการค้าของประเทศคีร์กีซ ภายหลังจากแยกตัวออกจากสหภาพโซเวียต ประเทศคีร์กีซมีความพยายามอย่างมากในการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ อันเห็นได้จากการเป็นประเทศในลำดับแรกของกลุ่มประเทศ CIS ที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ในปี 2541 (1998) การเข้าร่วมในการประชุมรอบโตฮา การเข้าร่วมความตกลง ITA และ GPA

ทั้งนี้ ณ ปัจจุบัน ภายใต้กรอบแผนยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศ ปี 2556-2560 (National Sustainable Development Strategy 2013-2017) รัฐบาลคีร์กีซได้เห็นถึงปัญหาขาดดุลทางการค้าที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาหลายปี และมีมูลค่าการขาดดุลที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปี ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากภาคการส่งออกที่ขาดศักยภาพในการผลิต และแม้ปริมาณการค้าระหว่างในประเทศสมาชิกสหภาพศุลกากรยูเรเชีย (Eurasian Custom Union) จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น หากแต่ปัญหาขาดดุลดังกล่าวยังคงเกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ทิศทางเชิงนโยบายการค้าของประเทศคีร์กีซต่อไปในอนาคตจะมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาขาดดุลทางการค้า ไปพร้อมกับการพัฒนาศักยภาพของภาคการส่งออกของประเทศ (ซึ่งจะดำเนินการควบคู่ไปกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคการส่งออก (Export Development Strategy))

2.6.2.2. การเจรจาความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA)

ประเทศคีร์กีซได้มีการทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศ/กลุ่มประเทศต่างๆ โดยประเทศ/กลุ่มประเทศส่วนใหญ่ที่ประเทศคีร์กีซมีการทำความตกลงด้วยนั้น เป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียกลาง หรือประเทศจากกลุ่มประเทศ CIS ซึ่งเป็นประเทศอดีตสหภาพโซเวียตเช่นเดียวกับประเทศคีร์กีซ ดังแสดงในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 ความตกลงการค้าเสรีของประเทศคีร์กีซและประเทศคู่ภาคี

ความตกลงการค้าเสรี	ประเทศคู่ภาคี	สถานะการเจรจา
Commonwealth of Independent States Free Trade Area	คีร์กีซ – รัสเซีย – เบลารุส – คาซัคสถาน – อุซเบกิสถาน – อาร์เมเนีย – ทาจิกิสถาน – อาเซอร์ไบจาน – มอลโดวา	มีผลบังคับใช้ 6 มีนาคม 2535 (1992)
Kyrgyz-Russia Free Trade Agreement	คีร์กีซ – รัสเซีย	มีผลบังคับใช้ 8 ตุลาคม 2535 (1992)

ความตกลงการค้าเสรี	ประเทศคู่ภาคี	สถานะการเจรจา
Armenia-Kyrgyz Free Trade Agreement	คีร์กีซ – อาร์เมเนีย	มีผลบังคับใช้ 4 กรกฎาคม 2537 (1994)
Kyrgyz-Moldova Free Trade Agreement	คีร์กีซ – มอลโดวา	มีผลบังคับใช้ 26 พฤษภาคม 2538 (1995)
Kyrgyz-Ukraine Free Trade Agreement	คีร์กีซ – ยูเครน	มีผลบังคับใช้ 26 พฤษภาคม 2538 (1995)
Kyrgyz-Kazakhstan Free Trade Agreement	คีร์กีซ – คาซัคสถาน	มีผลบังคับใช้ 22 มิถุนายน 2538 (1995)
Kyrgyz-Uzbekistan Free Trade Agreement	คีร์กีซ – อุซเบกิสถาน	มีผลบังคับใช้ 24 ธันวาคม 2539 (1996)
Kyrgyz-Belarus Free Trade Agreement	คีร์กีซ – เบลารุส	มีผลบังคับใช้ 30 มีนาคม 2542(1999)
Tajikistan-Kyrgyz Free Trade Agreement	คีร์กีซ – ทาจิกิสถาน	มีผลบังคับใช้ 19 มกราคม 2543 (2000)
Azerbaijan-Kyrgyz Free Trade Agreement	คีร์กีซ – อาเซอร์ไบจาน	มีผลบังคับใช้ 12 มกราคม 2547 (2004)
Turkmenistan-Kyrgyz Free Trade Agreement	คีร์กีซ – เติร์กเมนิสถาน	มีผลบังคับใช้ 29 มีนาคม 2549 (2006)
Eurasian Custom Union	คีร์กีซ – รัสเซีย – เบลารุส – คาซัคสถาน – อาร์เมเนีย	มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2558 (2015)

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก WTO Trade Policy Review และ ARIC

2.6.2.3. โครงสร้างอัตรากำหนดนำเข้า

โครงสร้างอัตรากำหนดนำเข้าของประเทศคีร์กีซ แสดงไว้ในตารางที่ 2-6 และ 2-7 โดยจะพบว่า อัตรากำหนดนำเข้าที่แท้จริง (MFN Applied Rate) เฉลี่ยของประเทศคีร์กีซ อยู่ที่ร้อยละ 4.6 โดยในกลุ่มสินค้าเกษตรจะมีอัตรากำหนดสูงกว่าในกลุ่มสินค้าที่มีโชสินค้าเกษตร โดยเมื่อพิจารณาแยกตามรายประเภทสินค้า สินค้าที่มีอัตรากำหนดนำเข้าที่แท้จริงเฉลี่ยสูงสุดของประเทศ จะอยู่ในกลุ่มสินค้าเครื่องดื่มและยาสูบ (Beverages & tobacco) โดยอัตรากำหนดเฉลี่ยอยู่ที่ระดับร้อยละ 15.2 ส่วนกลุ่มสินค้าที่มีอัตรากำหนดนำเข้าที่แท้จริงเฉลี่ยสูงรองลงมา ได้แก่ สินค้าในกลุ่มเครื่องนุ่งห่ม (Clothing) และสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์จากนม (Dairy products) (อัตรากำหนดนำเข้าที่แท้จริงเฉลี่ยของสินค้าทั้งสองกลุ่มอยู่ที่ร้อยละ 11.5 และ 10.8 ตามลำดับ)

ตารางที่ 2-6 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศคีร์กีซ

Tariffs	Product Groups		
	Total	Agricultural	Non-Agricultural
Simple average final bound	7.5	12.7	6.7
Simple average MFN applied	4.6	7.4	4.2
Trade weighted average	4.1	5.8	3.8

ที่มา : รวบรวมจาก WTO Tariff Profile 2014

ตารางที่ 2-7 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศคีร์กีซ จำแนกตามประเภทสินค้า

Product Groups	Final bond duties				MFN applied duties			Imports	
	AVG	Duty-free in %	Max	Binding in %	AVG	Duty-free in %	Max	Share in %	Duty-free in %
Animal products	10.2	0	15	100	7.6	24.2	10	1.5	1.0
Dairy products	11.5	0	15	100	10.8	0	15	0.3	0
Fruit, vegetables, plants	15.6	3.8	20	100	9.7	19.6	20	0.7	35.4
Coffee, tea	10.6	0	15	100	6.8	21.5	10	1.9	1.3
Cereals & preparations	11.9	0	20	100	7.8	17.8	15	4.5	67.4
Oilseeds, fats & oils	11	0	15	100	5.7	34.9	15	1.5	75.3
Sugars and confectionery	9.7	6.3	30	100	4.4	25.0	10	1.6	75.7
Beverages & tobacco	18.6	0	142	100	15.2	8.2	129	2.4	3.3
Cotton	10	0	10	100	0.0	100.0	0	0.0	100.0
Other agricultural products	10.5	0	20	100	2.2	67.5	10	0.2	79.9
Fish & fish products	10.2	0	20	100	10.0	0.8	15	0.3	0.4
Minerals & metals	5.5	42.2	10	99.8	3.6	56.4	10	14.5	63.9
Petroleum	7	0	10	100	2.0	60.0	5	19.1	48.8
Chemicals	5.4	10.5	10	100	2.5	49.9	15	9.7	88.8
Wood, paper, etc.	0.7	93.3	10	100	0.4	95.8	10	4.6	98.3
Textiles	8.6	0.2	12	99.8	6.5	30.1	12	3.0	24.6
Clothing	11.9	0	12	100	11.5	0.5	12	4.3	0.1
Leather, footwear, etc.	9.3	0	15	100	4.4	55.7	10	3.3	6.0
Non-electrical machinery	6.7	23.0	15	100	2.2	77.8	10	7.2	81.7
Electrical machinery	6.8	19.8	15	100	3.4	63.3	15	4.8	72.3
Transport equipment	8.9	5.8	10	100	4.7	49.6	10	13.3	28.5
Manufactures, n.e.s.	7.7	24.9	15	100	4.8	50.0	10	1.5	72.3

ที่มา : รวบรวมจาก WTO Tariff Profile 2014

2.6.3. นโยบายการต่างประเทศ

บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดท่าทีและนโยบายการต่างประเทศของประเทศคีร์กีซ ได้แก่ ประธานาธิบดีของประเทศ และหน่วยงานหลักที่ดำเนินนโยบายการต่างประเทศดังกล่าว ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศคีร์กีซ (Ministry of Foreign Affair)

ในภาพรวมของนโยบายการต่างประเทศ พบว่า แต่เดิม นโยบายการต่างประเทศของประเทศคีร์กีซ จะมุ่งพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียกลาง และประเทศในกลุ่ม CIS เป็นสำคัญ โดยเห็นได้จากการดำเนินการเจรจาความตกลงทางการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ของประเทศคีร์กีซ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประเทศจากภูมิภาคเอเชียกลาง และ/หรือกลุ่ม CIS ด้วยกันทั้งสิ้น ในขณะที่เดียวกัน การลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากจีน ซึ่งถือว่ามีผลสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาภาคส่วนต่างๆ ของประเทศคีร์กีซ ส่งผลให้การดำเนินนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล มุ่งเน้นเพื่อรักษาและขยายความสัมพันธ์ของประเทศคีร์กีซและประเทศจีน

ถึงกระนั้น ในปัจจุบัน ประเทศคีร์กีซมีความพยายามที่จะสานสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจมากขึ้น โดยเฉพาะกับสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ซึ่งยังมีการเข้ามาลงทุนในประเทศคีร์กีซที่ยังไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับรัสเซียหรือจีน ในขณะที่เดียวกัน การที่ประเทศคีร์กีซได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ Eurasian Custom Union (ECU) ส่งผลทำให้ประเทศคีร์กีซได้รับความสนใจจากประเทศอื่นๆ ในเวทีโลก และสร้างโอกาสสำหรับคีร์กีซในการดำเนินการนโยบายการต่างประเทศเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกับประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน

สำหรับประเทศไทย ประเทศคีร์กีซยังมีการค้ากับไทยอยู่ไม่มากนักและคิดเป็นสัดส่วนที่น้อย ทำให้การดำเนินนโยบายการต่างประเทศของคีร์กีซกับไทย ยังคงอยู่ในระดับจุดเริ่มต้นเท่านั้น โดย ณ ปัจจุบัน ยังไม่มีสถานกงสุลหรือสถานเอกอัครราชทูตไทยในประเทศคีร์กีซ หรือสถานกงสุลหรือสถานเอกอัครราชทูตคีร์กีซในประเทศไทย

2.7. สิ่งที่ต้องรู้เกี่ยวกับการเข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐคีร์กีซ

2.7.1. หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับด้านการค้าและการลงทุน

หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับด้านการค้าและการลงทุนในประเทศคีร์กีซ ได้แก่

- **Ministry of Economy** – กระทรวงเศรษฐกิจคีร์กีซเป็นหน่วยงานภาครัฐซึ่งทำหน้าที่ผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจ ผ่านการดำเนินการนโยบายทางการค้าเป็นสำคัญ หน้าที่หลักได้แก่ การสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ การสร้างบรรยากาศทางการลงทุนและการทำธุรกิจในประเทศ และการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศในดียิ่งขึ้น
- **Investment Promotion Agency (IPA)** – IPA เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงเศรษฐกิจคีร์กีซ มีบทบาทหน้าที่ในการติดตาม ประเมิน และส่งเสริมโครงการลงทุนที่เกิดขึ้นในประเทศ พร้อมไปกับการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ แก่นักลงทุนหรือผู้ประกอบการ โดย IPA คอยให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านการลงทุนแก่นักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ นอกจากนี้ IPA ยังเป็นหน่วยงานที่วางแผนและจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในประเทศ เพื่อเป็นการดึงดูดการลงทุนเข้ามาในประเทศอีกด้วย
- **Ministry of Foreign Affairs** – กระทรวงการต่างประเทศคีร์กีซ เป็นอีกหน่วยงานภาครัฐหนึ่งซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนในประเทศ โดยบทบาทหน้าที่สำคัญของกระทรวงการต่างประเทศคีร์กีซ ได้แก่ การกำหนดและดำเนินนโยบายการต่างประเทศ และการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคีร์กีซและประเทศคู่ค้า นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศคีร์กีซ ยังให้ความช่วยเหลือแก่นักลงทุนต่างชาติในการประสานงานเพื่อติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นๆ ในประเทศคีร์กีซเช่นกัน
- **Chamber of Commerce and Industry (CCI)** – สภาหอการค้าคีร์กีซ หรือ CCI เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นจากการรวมตัวของภาคธุรกิจในประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการค้ากับต่างประเทศและการลงทุนในประเทศ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ CCI มีการให้บริการในด้านต่างๆ อาทิ ด้านเอกสารการออกไปอนุญาต หรือการให้ข้อมูลต่างๆ แก่นักลงทุนต่างชาติ เพื่อเอื้ออำนวยให้แก่

นักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ ในขณะเดียวกัน CCI มีความพยายามที่จะสนับสนุนและปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุนต่างชาติในด้านการค้า การลงทุน และทรัพย์สินทางปัญญา โดย CCI เป็นหน่วยงานเอกชนหน่วยงานหนึ่งที่เข้ามามีส่วนร่วมในการร่างหรือออกกฎหมาย/กฎระเบียบด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ

- **International Business Council (IBC)** – IBC เป็นหน่วยงานภาคเอกชนอีกแห่งหนึ่งซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มของนักลงทุนและผู้ประกอบการในประเทศคีร์กีซจำนวนมาก IBC มีเป้าหมายหลักในการสร้างบรรยากาศในการลงทุน และปรับปรุง/พัฒนากฎหมายหรือกฎระเบียบด้านการลงทุนของประเทศให้อำนวยความสะดวกต่อการลงทุน โดย IBC ค่อยให้คำปรึกษาและบริการต่างๆ แก่ภาคธุรกิจ ในขณะเดียวกัน ก็เป็นเหมือนหน่วยงานกลางที่เป็นกระบอกเสียงของภาคเอกชนเพื่อนำเอาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากภาคเอกชนเสนอต่อรัฐบาลคีร์กีซเพื่อเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายต่างๆ ต่อไป นอกจากนี้ IBC ยังร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ในคีร์กีซ (ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน) ในการพัฒนาและส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ

สำหรับที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์/โทรสาร รวมถึงอีเมลที่สามารถใช้ติดต่อกับหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น เป็นดังตารางที่ 2-8

ตารางที่ 2-8 ที่อยู่สำหรับติดต่อของหน่วยงานสำคัญด้านการค้าและการลงทุนของประเทศคีร์กีซ

หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์และอีเมลติดต่อ
Ministry of Economy of the Kyrgyz Republic	106 Chui avenue Bishkek Kyrgyz Republic 720002	Tel: +996 (312) 62-52-41 Fax: +996 (312) 66-18-37 E-mail: mert@mert.kg Website: mineconom.gov.kg
Investment Promotion Agency Under the Ministry of Economy of the Kyrgyz Republic	106 Chui avenue Bishkek Kyrgyz Republic 720002	Tel: +996 (312) 62-05-35 Fax: +996 (555) 62-50-39 E-mail: MAIL@INVEST.GOV.KG Website: www.ppp.gov.kg
Ministry of Foreign Affairs of the Kyrgyz Republic	10a, Togolok Moldo street, 720000, Bishkek, Kyrgyz Republic	Tel: +996 (312) 66-08-47 Fax: +996 (312) 66-34-23 E-mail: - Website: www.mfa.kg

หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์และอีเมลติดต่อ
The Chamber of Commerce and Industry of the Kyrgyz Republic	107 Kiyevskaya str., Bishkek, 720001, Kyrgyz Republic	Tel: +996 (312) 61-38-72 Fax: +996 (312) 61-38-75 E-mail: info@cci.kg Website: www.cci.kg
International Business Council	Hyatt Regency Bishkek Hotel 191 Abdrakhmanov Str., Bishkek Kyrgyz Republic, 720011	Tel/Fax: +996 (312) 62-33-94 Email: office@ibc.kg Website: www.eng.ibc.kg

ที่มา : บริษัท โพลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจากแต่ละหน่วยงาน

2.7.2. เวลาติดต่อราชการ

ในการติดต่อทางราชการ ผู้ติดต่อสามารถเข้าไปติดต่อได้ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างเวลาตั้งแต่ 9.00 – 17.00 น. ซึ่งในบางหน่วยงานอาจมีการเปิดให้สามารถติดต่อได้ในวันเสาร์ ระหว่างช่วงเวลา 9.00 – 13.00 น. เช่นกัน

สำหรับภาคเอกชน เวลาในการติดต่อทางธุรกิจจะใกล้เคียงกับเวลาในการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ โดยสามารถกระทำได้ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างช่วงเวลาตั้งแต่ 9.00 – 18.00 น. และในบางบริษัท จะมีช่วงเวลาติดต่อในวันเสาร์ คือ ระหว่างช่วงเวลา 9.00 – 13.00 น.

➤ วันหยุดราชการ/วันหยุดนักขัตฤกษ์

วันหยุดราชการของประเทศคีร์กีซ แสดงไว้ในตารางที่ 2-9 โดยนอกจากวันดังกล่าวข้างต้น ยังมีวันหยุดตามศาสนาอิสลามอื่น ซึ่งวันจะถูกกำหนดตามปฏิทินจันทรคติ

ตารางที่ 2-9 วันหยุดราชการของประเทศคีร์กีซ

วัน-เดือน	วันหยุดประจำชาติ
1 มกราคม	New Year's Day
7 มกราคม	Orthodox Christmas
23 กุมภาพันธ์	Fatherland Defender's Day
8 มีนาคม	Women's Day
21 มีนาคม	Nooruz, Persian New Year – spring festival
24 มีนาคม	Day of National Revolution

วัน-เดือน	วันหยุดประจำชาติ
1 พฤษภาคม	Labor Day
5 พฤษภาคม	Constitution Day
8 พฤษภาคม	Remembrance Day
9 พฤษภาคม	Victory Day (end of World War II)
31 สิงหาคม	Independence Day
7 พฤศจิกายน	Day of the Great October Socialist Revolution

หมายเหตุ : เช่นเดียวกับประเทศไทย หากวันหยุดดังกล่าวตรงกับวันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์และอาทิตย์) อาจมีการประกาศวันหยุดชดเชยในวันทำการถัดไป

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

2.7.3. ธรรมเนียมปฏิบัติในการติดต่อธุรกิจ

- **การติดต่อธุรกิจ** – การติดต่อธุรกิจส่วนใหญ่จะใช้ภาษารัสเซียเป็นสำคัญ และมีเพียงนักธุรกิจท้องถิ่นส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อธุรกิจทั้งนี้ สำหรับนามบัตรที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ ควรมีทั้งภาษาอังกฤษและภาษารัสเซีย พิมพ์อยู่ในนามบัตรด้วย
- **วันทำงาน** – ภาคธุรกิจในประเทศคีร์กีซทั่วไปทำงานในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ซึ่งโดยเฉลี่ยจะทำงานประมาณ 8-9 ชั่วโมงต่อวัน แต่ในบางบริษัทอาจทำงานในวันอื่นๆ ของสัปดาห์ และอาจมีได้จำเป็นต้องทำงานสัปดาห์ละ 5 วัน หากแต่สะสมชั่วโมงให้ตรงตามที่บริษัทดังกล่าวมีการกำหนดไว้ก็ได้
- **การตรงต่อเวลา** – การตรงต่อเวลายังมีให้เห็นไม่มากนักในประเทศคีร์กีซ หากต้องนัดพบปะหรือนัดประชุมกับภาคธุรกิจใดๆ ในประเทศคีร์กีซ ควรเผื่อเวลาอย่างน้อย 15 นาทีสำหรับการมาสาย
- **การทักทาย/การต้อนรับ** – ธรรมเนียมการจับมือเป็นเรื่องสำคัญในการประกอบธุรกิจในคีร์กีซ โดยนักธุรกิจควรจับมือกับผู้อื่นทุกครั้ง แม้จะเคยพบกันก่อนหน้าแล้ว อย่างไรก็ตาม สำหรับนักธุรกิจคีร์กีซชายบางส่วนยังถือว่าการจับมือกับผู้หญิงมิใช่สิ่งสมควร และอาจหลีกเลี่ยงการจับมือกับผู้หญิง หากแต่กรณีดังกล่าวเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น โดยแนวคิดความเชื่อดังกล่าวในปัจจุบัน ได้ลดลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป

- **การแต่งกาย** – นักธุรกิจต้องแต่งกายสุภาพเมื่อต้องทำการติดต่อทางธุรกิจ โดยนอกจากเครื่องแต่งกาย รองเท้าก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม กล่าวคือ ควรชั่งรองเท้าสะอาดให้เป็นเงาอยู่เสมอ
- **อื่น ๆ** – ธรรมเนียมการดื่มถือเป็นเรื่องปกติสำหรับชาวคีร์กีซ ซึ่งการติดต่อกิจการก็เช่นกัน นักธุรกิจชายควรจะต้องสามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ส่วนนักธุรกิจหญิงสามารถปฏิเสธและไม่จำเป็นต้องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ได้

2.7.4. พฤติกรรมผู้บริโภค

ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศคีร์กีซมีระดับรายได้ที่ไม่สูงนัก โดยข้อมูลจาก World Bank ในปี 2557 แสดงให้เห็นว่าระดับรายได้ต่อหัว (GDP per capita) ของประเทศคีร์กีซอยู่ที่เพียง 1,400 เหรียญสหรัฐ เท่านั้น

ถึงแม้การเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จะส่งผลให้ประเทศมีรายได้มากขึ้น และประชากรมีรายได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ด้วยระดับรายได้ที่ไม่สูงมากนัก ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคชาวคีร์กีซอย่างมาก

ในด้านการบริโภคทั่วไป ประชาชนชาวคีร์กีซส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริโภคที่ค่อนข้างพอเพียง และไม่ค่อยใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เนื่องจากระดับรายได้ที่ไม่สูงมาก จึงทำให้ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะต้องถูกใช้ไปกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ได้แก่ อาหารและสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น อาทิ เสื้อผ้า เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน หรือยารักษาโรค มากกว่าการใช้จ่ายในสินค้าฟุ่มเฟือย หรือสินค้าหรูหรา หรือสินค้าที่สร้างความสะดวกสบาย อย่างไรก็ตาม สำหรับประชากรบางกลุ่ม (ซึ่งเป็นส่วนน้อย) ที่มีระดับรายได้สูงหรือมีฐานะมั่นคง จะเป็นกลุ่มที่มีอำนาจการซื้อที่ค่อนข้างสูง และเลือกที่จะบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพมากขึ้น เช่นเดียวกับการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย สินค้าหรูหรา และสินค้าแบรนด์เนม ด้วยเหตุนี้ ระดับราคาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจบริโภคของชาวคีร์กีซ อย่างไรก็ตาม หากระดับรายได้เพิ่มขึ้น ชาวคีร์กีซก็ยินดีที่จะจ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อคุณภาพของสินค้า และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ในด้านการเดินทางและการสัญจรในชีวิตประจำวัน ประชากรในตัวเองมักจะโดยสารโดยใช้เครือข่ายระบบขนส่งสาธารณะ (ขนส่งมวลชน) มากกว่าใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถแท็กซี่ ส่วนประชากรในชนบทและเมืองขนาดเล็ก จะเดินทางโดยอาศัยรถจักรยานยนต์และรถยนต์เป็น

หลัก และมีบางส่วนที่เดินทางโดยใช้ม้าเป็นพาหนะ (ในพื้นที่ชนบทห่างไกล) เนื่องจากระบบขนส่งมวลชนมีแต่ในเฉพาะในเมืองใหญ่หรือเมืองสำคัญเท่านั้น นอกจากนี้ การเดินทางด้วยรถไฟยังไม่เป็นที่ได้รับความนิยม เนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวยังคงค่อนข้างน้อย และระบบรางในประเทศยังไม่กระจายหรือเชื่อมต่อกันทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

ในด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ในตัวเมืองใหญ่ เช่น กรุงบิชเคก มีห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ และภัตตาคารและร้านอาหารกระจายทั่วไป โดยเฉพาะในย่านใจกลางเมือง (Down Town) ซึ่งในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ช่วงสั้นๆ ประชาชนจะนิยมออกมาเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ส่วนในช่วงวันหยุดยาว ประชาชนส่วนใหญ่มักนิยมท่องเที่ยวในประเทศ โดยสถานที่ท่องเที่ยวหลักได้แก่ ทะเลสาบอิสซิค-คูล ทะเลสาบชอง-คูล รวมไปถึงเทือกเขาต่างๆ (การเดินทางและการปีนเขา)

2.8. ภาพรวมการค้าและการลงทุนของสาธารณรัฐคีร์กีซ

2.8.1. ภาพรวมการค้าสินค้า

2.8.1.1. การส่งออก

จากภาพรวมการส่งออกสินค้าของประเทศคีร์กีซ พบว่า มีทิศทางที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในปี 2553 ซึ่งมูลค่าการส่งออกมีการเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดกว่าในปีอื่นๆ จากนั้นจึงมีการลดน้อยลงและมาเพิ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่งอย่างมากอีกครั้งในปี 2557 ทั้งนี้ สำหรับ มูลค่าการส่งออกของคีร์กีซเพิ่มขึ้นจาก 693.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2552 เป็น 1,122.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (อัตราการเติบโตแบบ CAGR) อยู่ที่ร้อยละ 11.90 ดังแสดงในภาพที่ 2-13

คีร์กีซนั้นมีการส่งออกไปยังประเทศหลักๆ ได้แก่ คาซัคสถาน รัสเซีย สวิตเซอร์แลนด์ ฝรั่งเศส และจีน (ตามลำดับ) โดยคีร์กีซส่งออกไปยังคาซัคสถานในสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.53 ของการส่งออกทั้งหมดในช่วงปี 2552-2557 ดังแสดงในภาพที่ 2-14

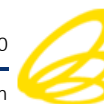
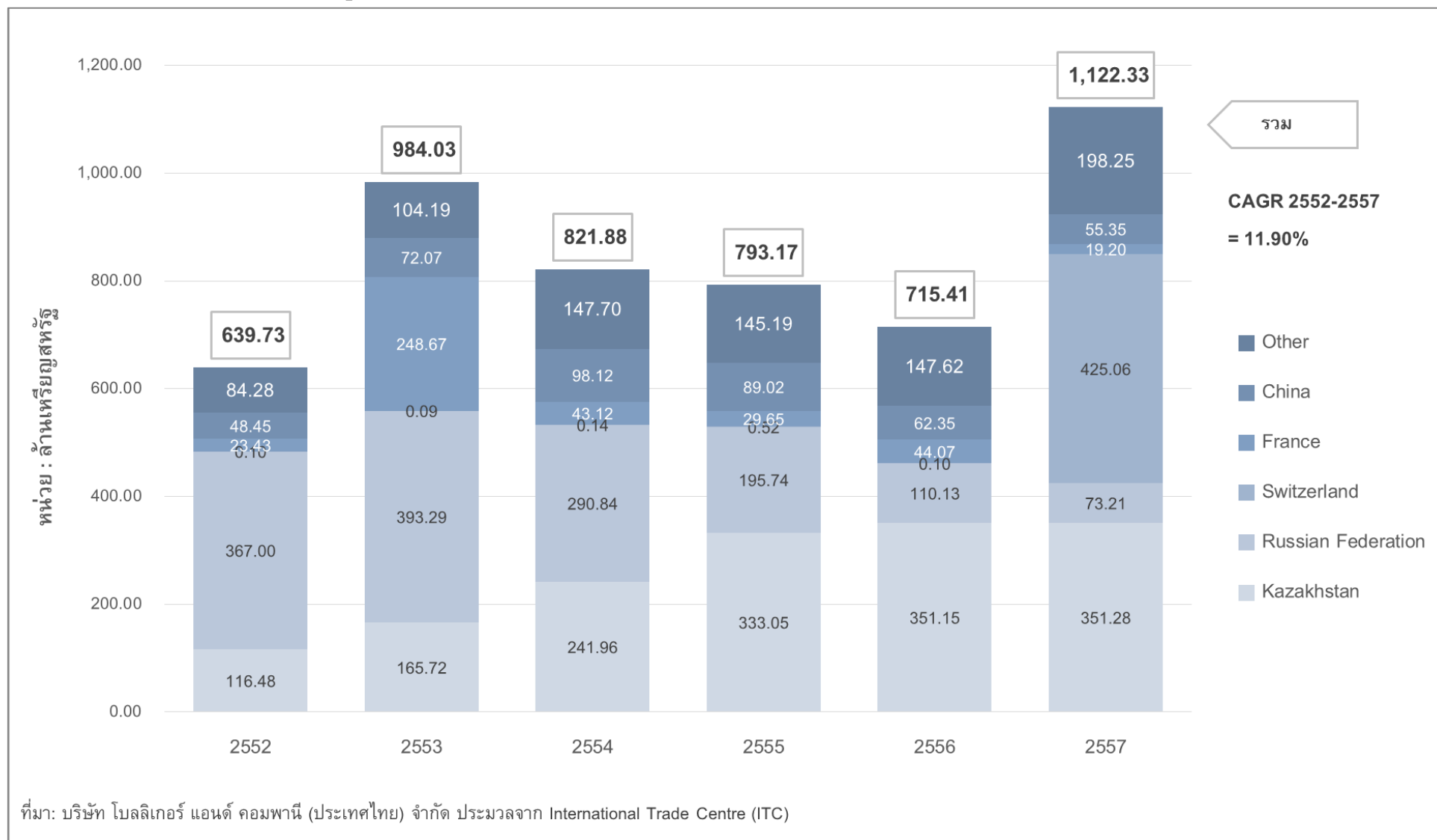

จากภาพที่ 2-15 ประเทศไทยมิได้เป็นตลาดส่งออกสำคัญของคีร์กีซ โดยในช่วงปี 2552-2557 คีร์กีซแทบจะไม่มีการส่งออกมายังประเทศไทยเลย โดยดูจากข้อมูลจะพบว่า การส่งออกของคีร์กีซมาไทยในปี 2558 มีมูลค่าเพียงเท่ากับ 0.01 ล้านดอลลาร์เท่านั้น และรวมมูลค่าการส่งออกดังกล่าวตั้งแต่ปี 2553-2557 คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.19 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในช่วงเวลาดังกล่าวของประเทศคีร์กีซเท่านั้น โดยตลาดไทย จัดอยู่ในอันดับที่ 22 ของแหล่งส่งออกของประเทศคีร์กีซ

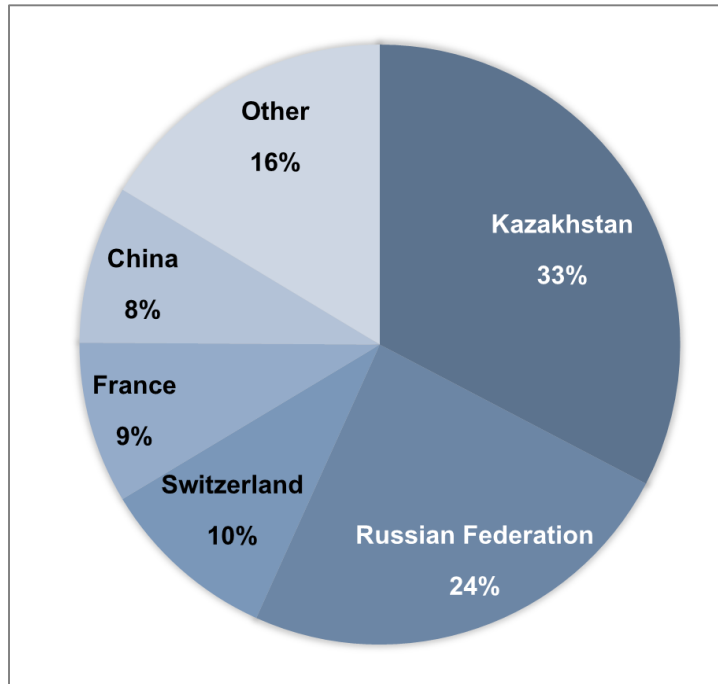
คีร์กีซมีการส่งออกสินค้าทองคำมากที่สุด อันเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยของคีร์กีซในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 37.98 ของการส่งออกทั้งประเทศ ส่วนสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกรองลงมาได้แก่ สินค้าชนิดอื่นๆ น้ำมันปิโตรเลียม พลังงานไฟฟ้า และพืชตระกูลถั่ว ตามลำดับ (ตารางที่ 2-10)

ภาพที่ 2-13 มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศศรีลังกาทั้งหมด ปี 2552-2557 จำแนกตามแหล่งส่งออกสำคัญ

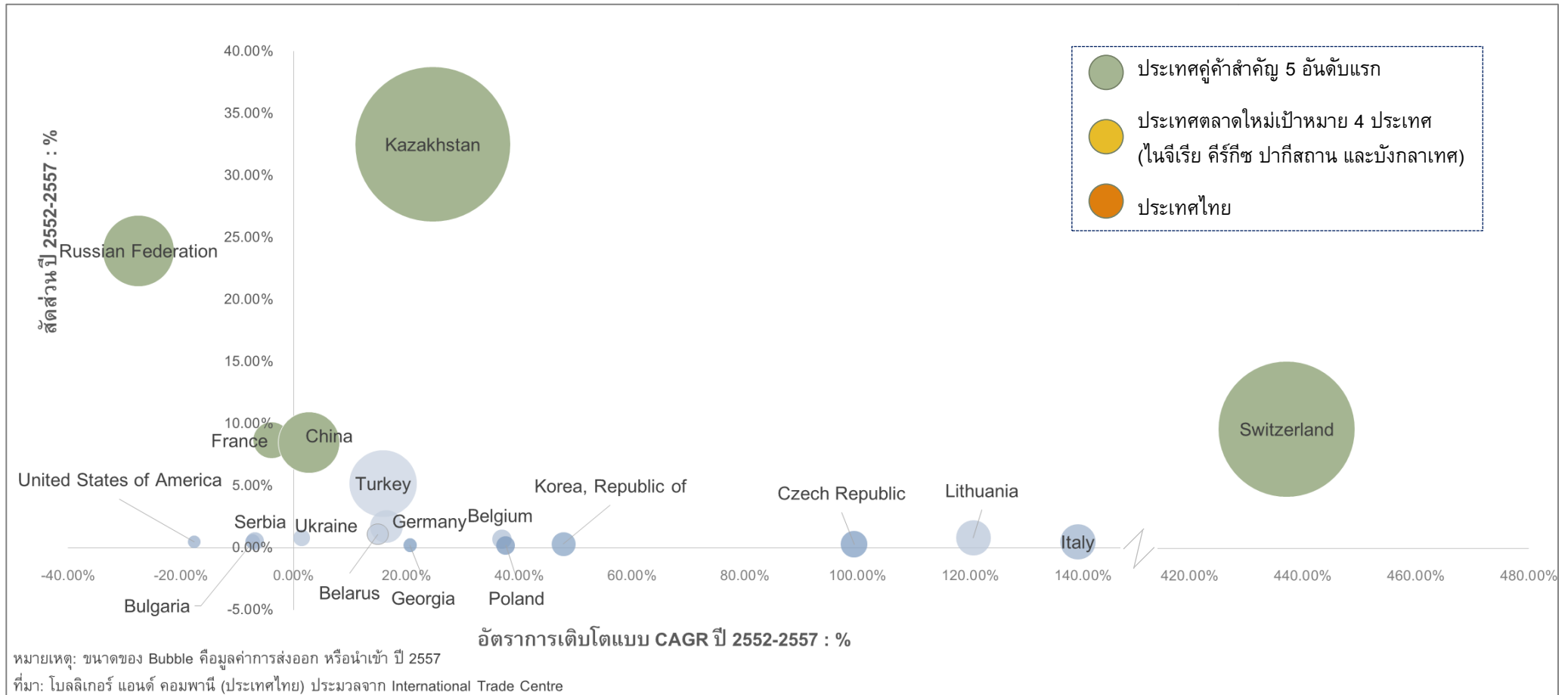
ภาพที่ 2-14 สัดส่วนการส่งออกของประเทศคีร์กีซไปยังตลาดส่งออกสินค้าสำคัญ ปี 2552-2557

ที่มา: บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัดัด ประมวลจาก International trade centre (ITC)

ภาพที่ 2-15 ตลาดส่งออกสินค้าที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557

ตารางที่ 2-10 สินค้าส่งออกที่สำคัญ 5 อันดับแรกของประเทศคีร์กีซ

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าส่งออกสำคัญของประเทศคีร์กีซ				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าส่งออก เฉลี่ยของคีร์กีซ ปี 2552-2557	คิดเป็น สัดส่วน (ร้อยละ)
TOTAL		ทุกรายการสินค้า	9,224.40	100.00
1	HS7108	ทองคำ (รวมถึงทองคำชุบด้วยแพลทินัม) ยังไม่ได้ขึ้นรูป หรืออยู่ในลักษณะที่สำเร็จรูปหรือเป็นผง	3,503.04	37.98
2	HS9999	สินค้าอื่นๆ	515.75	5.59
3	HS2710	น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่บิทูมินัส นอกจากที่เป็นน้ำมันดิบ รวมทั้งสิ่งปรุงแต่งที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น ซึ่งมีน้ำมันปิโตรเลียม หรือน้ำมันที่ได้จากแร่บิทูมินัสตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไปโดยน้ำหนัก ซึ่งน้ำมันเหล่านี้เป็นองค์ประกอบหลักของสิ่งปรุงแต่งนั้น เศษน้ำมัน	423.48	4.59
4	HS2716	พลังงานไฟฟ้า	242.85	2.63
5	HS0713	พืชผักตระกูลถั่วแห้งและเอาเปลือกออก จะลอกเยื่อหรือทำให้แยกจากกันหรือไม่ก็ตาม	239.21	2.59

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

2.8.1.2. การนำเข้า

สำหรับการนำเข้าสินค้าของประเทศคีร์กีซ พบว่าในช่วงปี 2552-2557 การนำเข้าของประเทศมีทิศทางที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยในปี 2557 คีร์กีซมีมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศทั้งหมดเท่ากับ 9,327.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากในปี 2552 ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าเพียง 7,334.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 4.93 ดังแสดงในภาพที่ 2-16

แหล่งนำเข้าสินค้าที่สำคัญของประเทศคีร์กีซนั้น ได้แก่ จีนและรัสเซีย โดยในช่วงปี 2552-2557 สัดส่วนการนำเข้าจากทั้งสองประเทศรวมกันเกินกว่าร้อยละ 70 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของประเทศ ส่วนประเทศที่เป็นแหล่งนำเข้าที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ คาซัคสถาน ตุรกี และเกาหลีใต้ (ภาพที่ 2-17) ทั้งนี้ หากพิจารณาการนำเข้าสินค้าของประเทศคีร์กีซตลอด 6 ปีที่ผ่านมา (ช่วงปี 2552-2557) พบว่า การนำเข้าจากลิทัวเนีย อาเซอร์ไบจาน และญี่ปุ่น มีการเติบโตในอัตราที่ค่อนข้างสูง แต่ยังมีสัดส่วนการนำเข้าที่น้อยอยู่ในขณะที่จีน รัสเซีย คาซัคสถาน ตุรกี และเกาหลีใต้ ยังคงเป็นแหล่งนำเข้าหลักของประเทศ สำหรับไทย คีร์กีซมีการนำเข้าจากประเทศไทยไม่มากนัก โดยในช่วงปี 2552-2557 มูลค่าการนำเข้าของคีร์กีซจากไทยรวมกันทั้งหมดเท่ากับ

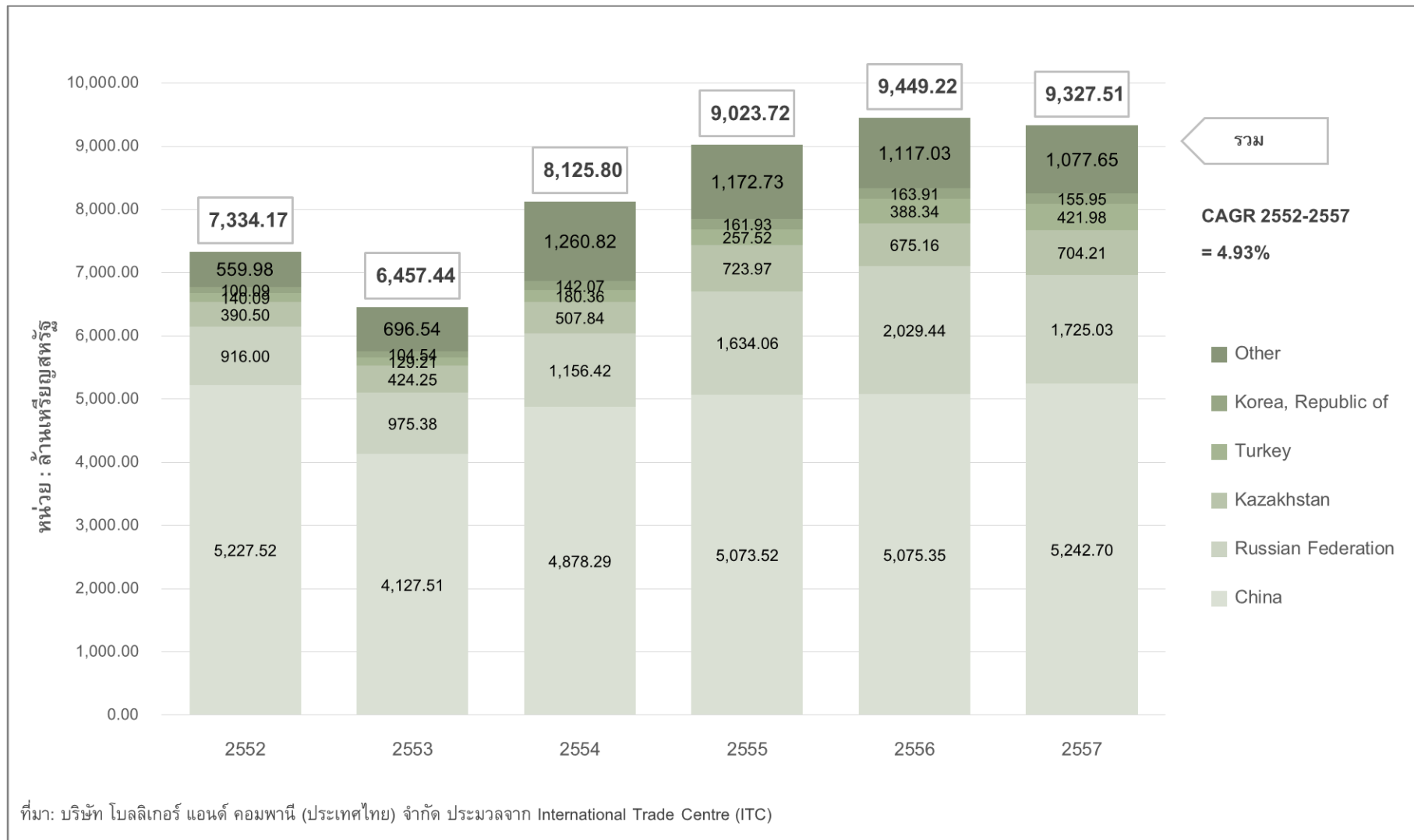

2.53 ล้านเหรียญสหรัฐ ทำให้ไทยอยู่ในลำดับที่ 45 ของประเทศแหล่งนำเข้าทั้งหมดของคีรีกีซ (ภาพที่ 2-18)

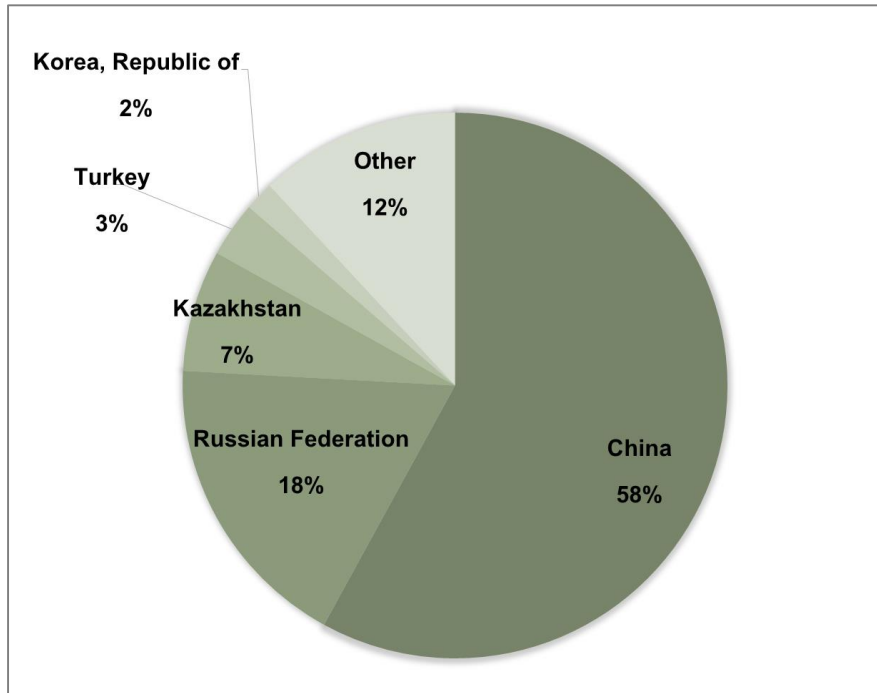
ในส่วนของสินค้าที่คีรีกีซมีการนำเข้ามากจากต่างประเทศที่สุด พบว่า สินค้าน้ำมันปิโตรเลียม รถยนต์และยานยนต์ต่างๆ ยารักษาโรค และสินค้าอื่นๆ คือกลุ่มสินค้าที่คีรีกีซนำเข้ามากที่สุดใน 5 อันดับแรก โดยคิดเป็นสัดส่วนรวมเท่ากับร้อยละ 32.33 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของประเทศในช่วงปี 2552-2557 (ตารางที่ 2-11)

ภาพที่ 2-16 มูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศคีร์กีซทั้งหมด ปี 2552-2557 จำแนกตามแหล่งส่งออกสำคัญ

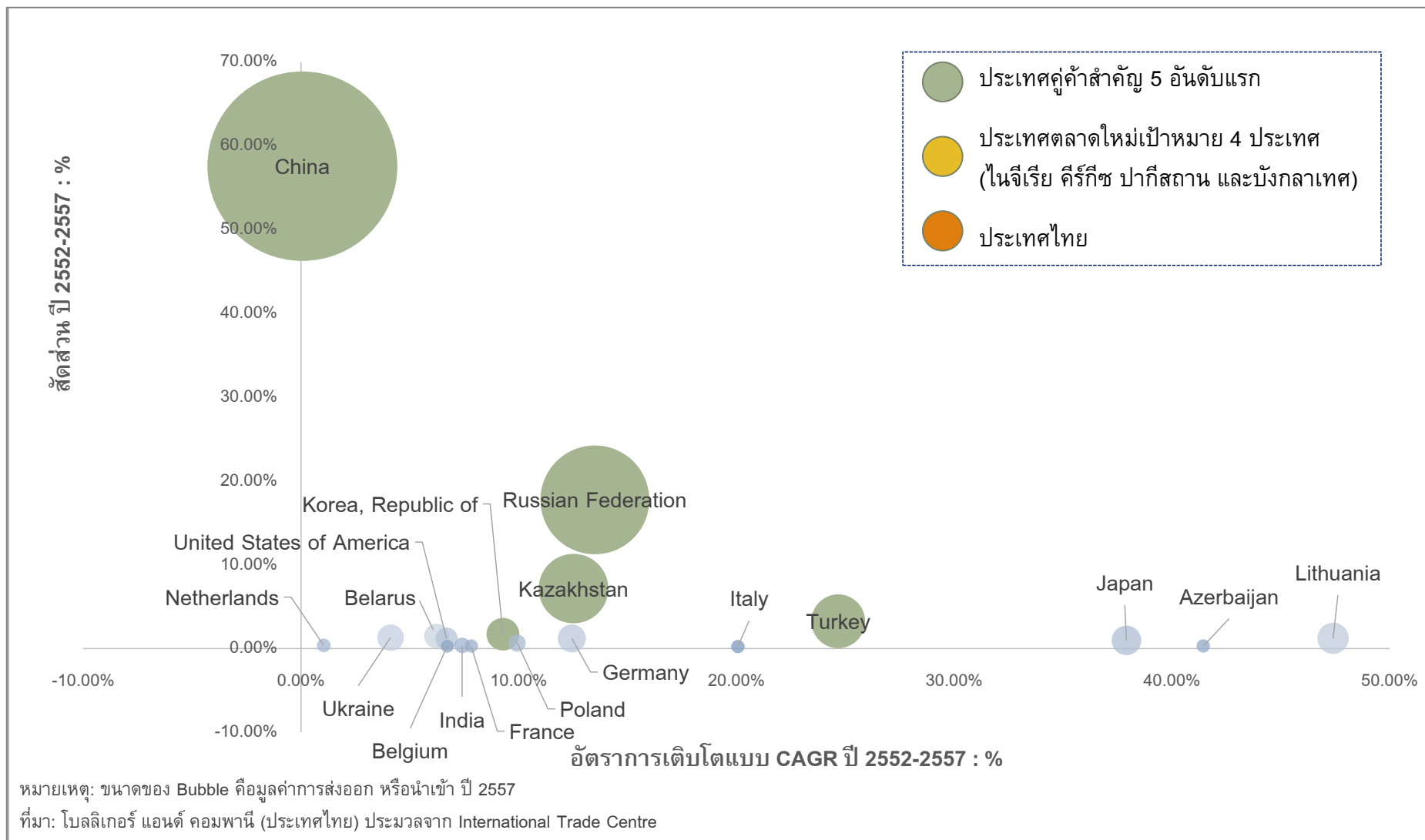

ภาพที่ 2-17 สัดส่วนการนำเข้าของประเทศคีร์กีซจากแหล่งนำเข้าสำคัญ ปี 2552-2557

ที่มา: บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International trade centre (ITC)

ภาพที่ 2-18 แหล่งนำเข้าสินค้าที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557

ตารางที่ 2-11 สินค้านำเข้าที่สำคัญ 5 อันดับแรกของประเทศคีร์กีซ

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศคีร์กีซ				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่านำเข้าเฉลี่ยของคีร์กีซปี 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
TOTAL		ทุกรายการสินค้า	31,140.90	100.00%
1	HS2710	น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่บิทูมินัส นอกจากที่เป็นน้ำมันดิบ รวมทั้งสิ่งปรุงแต่งที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น	3,717.81	11.94%
2	HS8703	รถยนต์และยานยนต์อื่น ๆ ที่ออกแบบสำหรับขนส่งบุคคลเป็นหลัก (นอกจากของตามประเภทที่ 87.02) รวมถึงสแตชันแวกอนและรถแข่ง	1,044.01	3.35%
3	HS9999	สินค้าอื่น ๆ	906.18	2.91%
4	HS3004	ยารักษาหรือป้องกันโรค (ไม่รวมถึงของตามประเภทที่ 30.02 30.05 หรือ 30.06) ที่ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ผสมหรือผลิตภัณฑ์ไม่ผสม สำหรับใช้รักษาหรือป้องกันโรค ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ตามขนาดที่กำหนด (รวมถึงของที่จัดทำขึ้นในลักษณะเพื่อให้ผ่านทางผิวหนัง) หรือในลักษณะหรือบรรจุภาชนะเพื่อการขายปลีก	665.62	2.14%
5	HS8704	ยานยนต์สำหรับขนส่งของ	620.53	1.99%

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

2.8.2. ภาพรวมการค้าบริการ

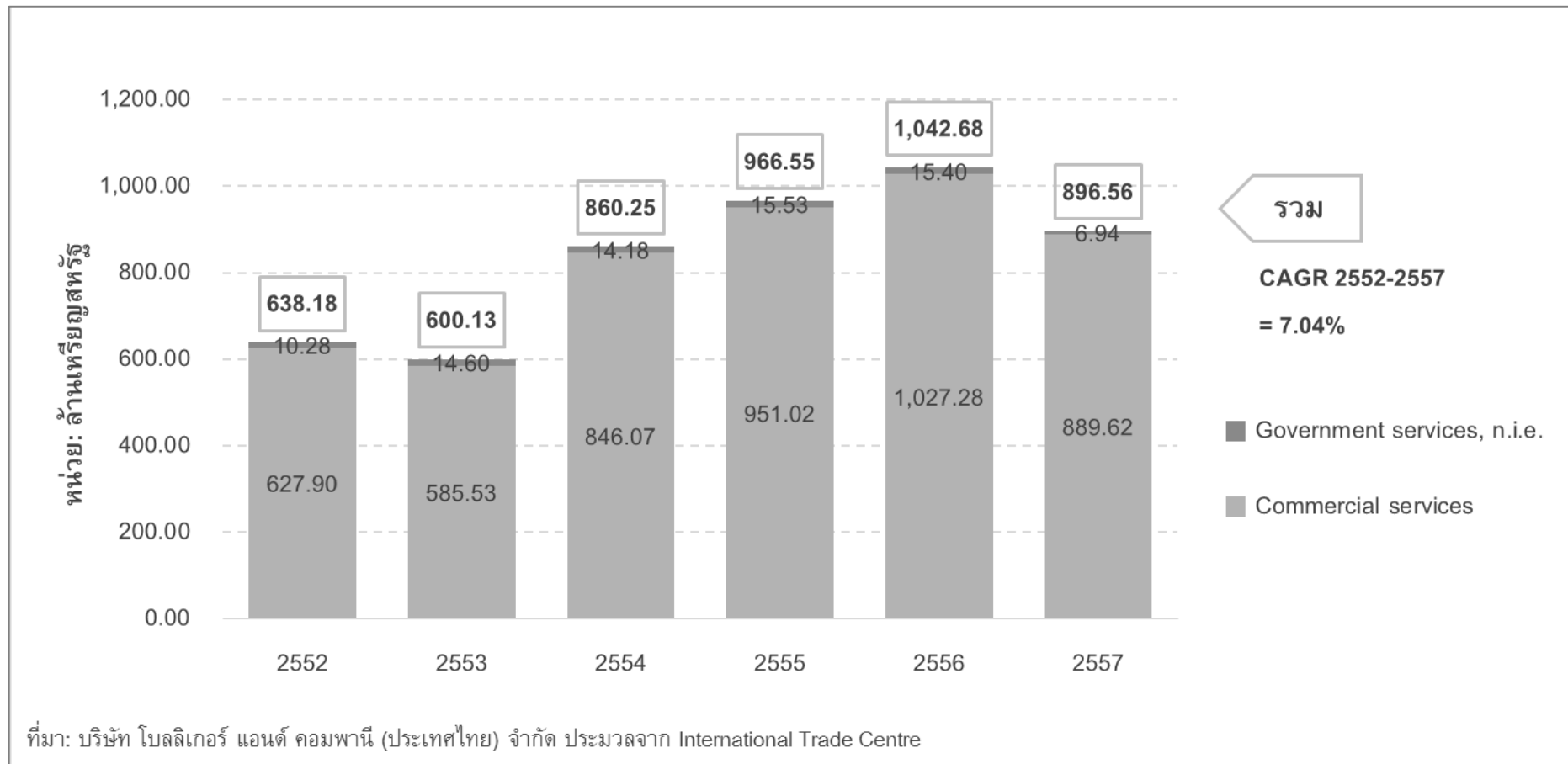
2.8.2.1. การส่งออก

สำหรับการส่งออกบริการของประเทศคีร์กีซ พบว่ามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องระหว่างในช่วงปี 2552-2557 ยกเว้นในปี 2553 ที่มีการลดลงอยู่บ้างเล็กน้อย และในปี 2557 ที่มูลค่าการส่งออกบริการลดลงจากในปี 2556 ทั้งนี้ โดยภาพรวม การส่งออกบริการของคีร์กีซเพิ่มขึ้นจากในปี 2552 ซึ่งอยู่ที่ 638.18 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 896.56 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2557 โดยมีอัตราการเติบโตของมูลค่าการส่งออกบริการในรูปแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 7.04 ดังแสดงในภาพที่ 2-19

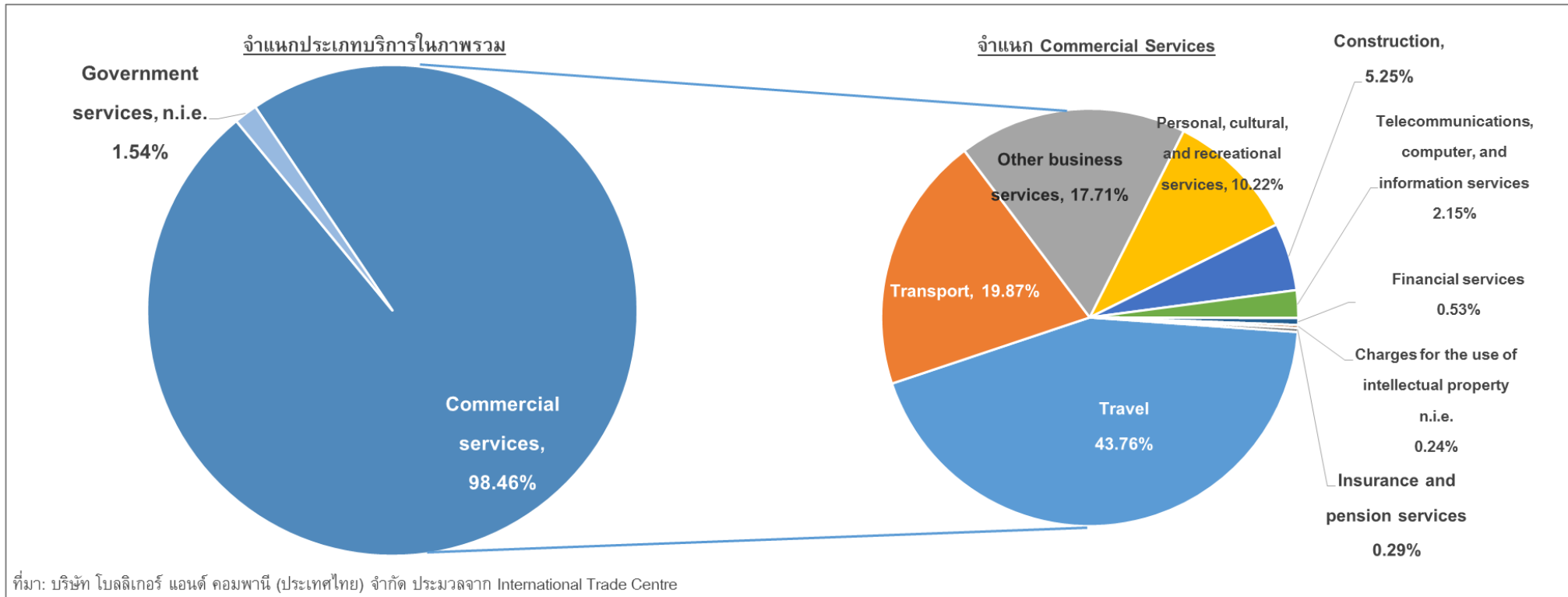
คีร์กีซนั้นเน้นการส่งออกบริการเชิงพาณิชย์มากกว่าบริการภาครัฐอย่างมาก เห็นได้จากสัดส่วนมูลค่าการส่งออกบริการในสาขาดังกล่าวที่มากถึงร้อยละ 98.46 (ส่วนที่เหลือเป็นการส่งออกบริการด้านรัฐบาล) โดยจะส่งออกบริการด้านการท่องเที่ยว (Travel) เป็นหลัก ดังภาพที่ 2-20

ภาพที่ 2-19 มูลค่าการส่งออกบริการของประเทศคีร์กีซทั้งหมด ปี 2552-2557 จำแนกเป็นประเภทบริการ

ภาพที่ 2-20 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศคีร์กีซส่งออกปี 2552-2557

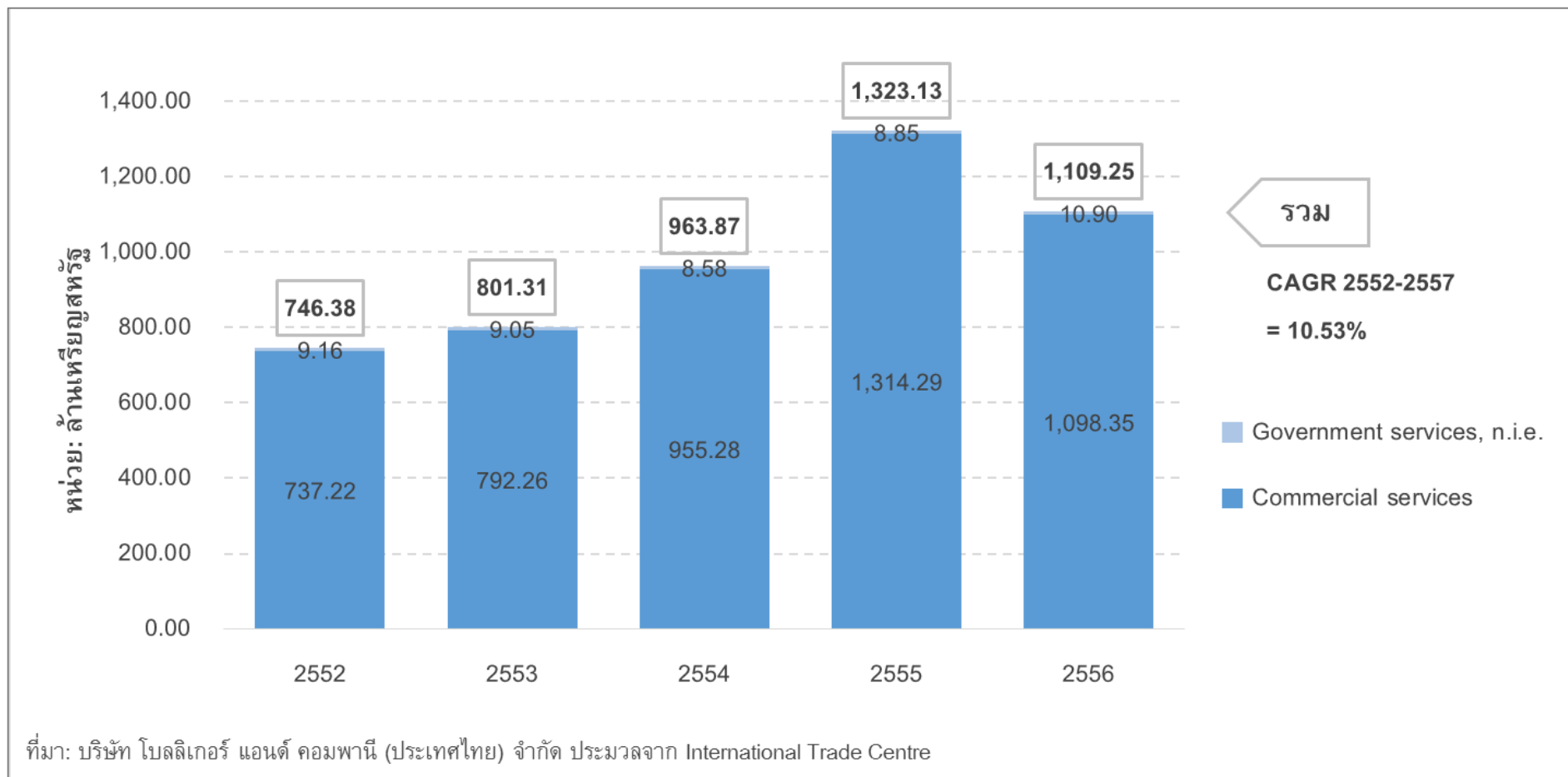
2.8.2.2. การนำเข้า

ในด้านการนำเข้าบริการของประเทศคีร์กีซ คีร์กีซมีการนำเข้าบริการจากต่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นในระหว่างปี 2552-2557 โดยการเติบโตดังกล่าวอยู่ในอัตราที่สูงกว่าการส่งออกเล็กน้อย คือ ร้อยละ 10.53 โดยมูลค่าการนำเข้าบริการในปี 2557 อยู่ที่ 1,109.25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากในปี 2552 ที่อยู่ที่ 746.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังแสดงในภาพที่ 2-21

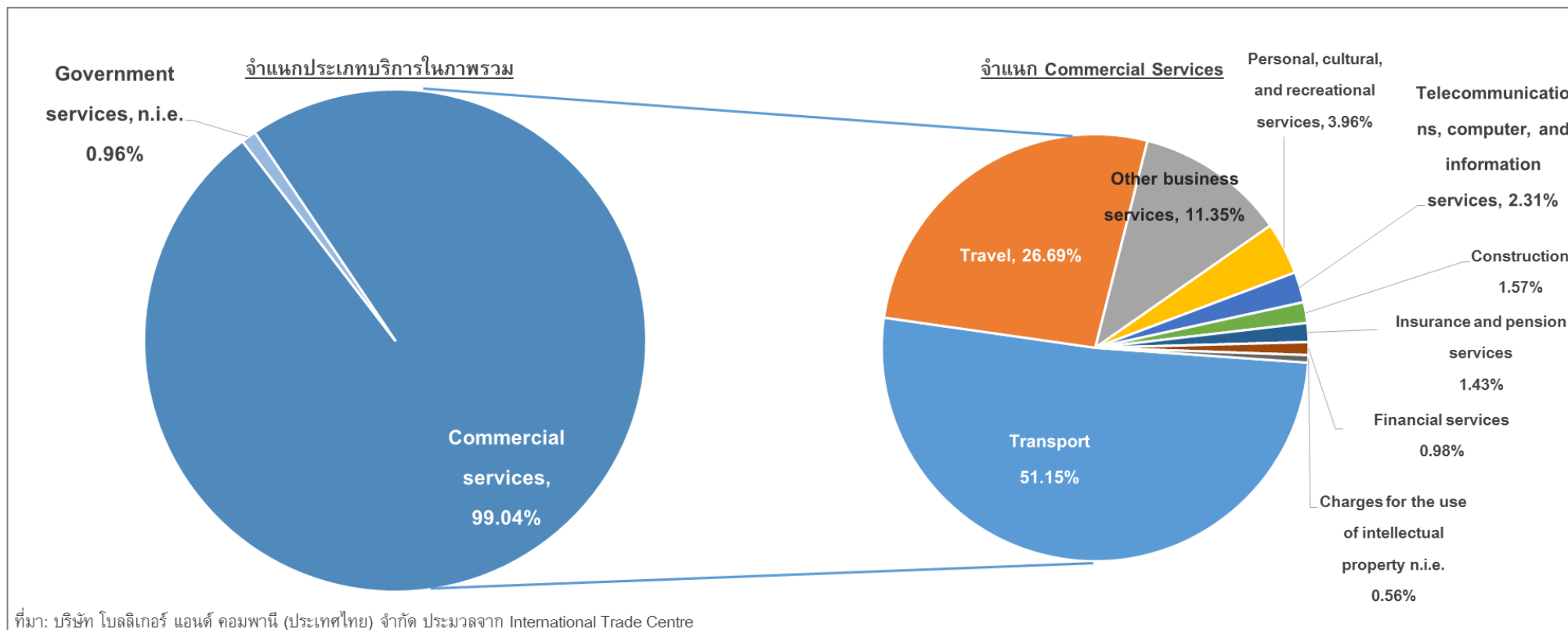
สำหรับภาคบริการที่คีร์กีซมีการนำเข้ามากที่สุด คือ การนำเข้าบริการเชิงพาณิชย์ โดยคิดเป็นร้อยละ 99.04 ของการนำเข้าทั้งหมดของประเทศ ดังแสดงในภาพที่ 2-22 โดยบริการเชิงพาณิชย์ที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ บริการด้านการขนส่ง (Transportation) การบริการด้านการท่องเที่ยว (Travel) และบริการด้านธุรกิจอื่นๆ (Other business Services) ตามลำดับ

ภาพที่ 2-21 มูลค่าการนำเข้าบริการของประเทศคีร์กีซทั้งหมด ปี 2552-2557 จำแนกเป็นประเภทบริการ

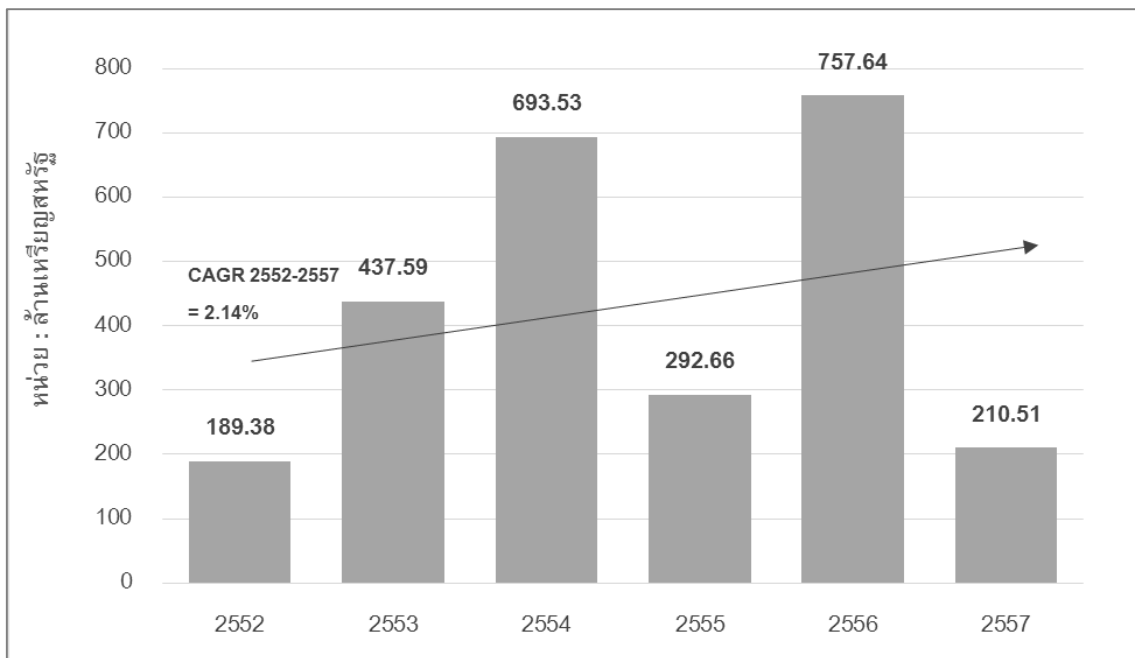
ภาพที่ 2-22 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศคีร์กีซนำเข้าเฉลี่ยปี 2552-2556

2.8.3. ภาพรวมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาตัวเลขมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศคิริกีซ พบว่า มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของคิริกีซในช่วงปี 2552-2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (อัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 2.14) อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในช่วงปีดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในปี 2554 และ 2556 โดยตัวเลขการลงทุนเพิ่มขึ้นสูงถึง 757.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2556 และ 693.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2554 ส่วนมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปี 2557 นั้นอยู่ที่ 210.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ภาพที่ 2-23)

ภาพที่ 2-23 ข้อมูลการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศคิริกีซ ปี 2552-2557

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

สำหรับประเทศที่เป็นผู้ลงทุนหลักในคิริกีซ ได้แก่ แคนาดา คาซัคสถาน สหราชอาณาจักร จีน และเกาหลีใต้⁷

⁷ ข้อมูลจาก UNCTAD ณ ระหว่างปี 2552-2555

บทที่ 3

นโยบาย กฎหมาย และกฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องด้านการลงทุนของสาธารณรัฐคีร์กีซ

3.1. นโยบายด้านการลงทุน

ภายหลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียตในช่วงปี 2534 ได้ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศคีร์กีซตกถอยอย่างมาก และโครงการการลงทุนต่างๆ ต้องเป็นอันหยุดชะงักไป รัฐบาลคีร์กีซได้มีแนวทางการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อเร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและวางรากฐานทางเศรษฐกิจใหม่ เพื่อนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้พัฒนาประเทศตามทิศทางที่เหมาะสม และเพื่อเปลี่ยนผ่านประเทศให้เป็นเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี (Market Economy)

ในส่วนของนโยบายทางการลงทุน รัฐบาลคีร์กีซมุ่งที่จะสนับสนุนการลงทุนทำธุรกิจในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ธาตุ เนื่องจากยังมีทรัพยากรแร่ธาตุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรักษาสภาพแวดล้อมเช่นเดียวกัน โดยส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตพลังงานจากน้ำ อุตสาหกรรมเกษตรอินทรีย์ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

รัฐบาลคีร์กีซให้ความสำคัญกับการลงทุนจากต่างประเทศ และสนับสนุน การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการลงทุนเพื่อเปิดให้มีการลงทุนจากต่างชาติอย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยคัดเลือกการให้สัมปทานกับนักลงทุนต่างชาติอย่างเท่าเทียมกัน และให้ความสำคัญกับการลงทุนในสาขาพลังงานน้ำ เหมืองแร่ทองคำ สิ่งทอ ภาคการเกษตรอินทรีย์ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ทั้งนี้ ในปัจจุบัน ได้มีบริษัททั้งจากภาคการเงิน โทรคมนาคม และเหมืองแร่ทองคำ อุตสาหกรรมซีเมนต์ อุตสาหกรรมกระดาษ สนใจเข้ามาลงทุนเชิงพาณิชย์ในคีร์กีซ โดยประเทศที่เข้ามาลงทุนสูงที่สุดในปี 2551 ได้แก่ คาซัคสถาน ร้อยละ 46.66 อังกฤษ ร้อยละ 13.29 เยอรมนี ร้อยละ 8.93 จีน ร้อยละ 6.37 และตุรกี ร้อยละ 3.48 ตามลำดับ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในคีร์กีซมีทั้งการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ อาหารแปรรูป และเหมืองแร่ และภาคบริการ ได้แก่ การธนาคาร การก่อสร้างการโรงแรม และโทรคมนาคม

3.2. กฎหมายและกฎระเบียบด้านการลงทุน

ตามที่กฎหมายการลงทุนของประเทศคีร์กีซได้ระบุไว้ ชาวต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศคีร์กีซจะได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกับนักลงทุนชาวคีร์กีซ โดยนักลงทุนชาวต่างชาติไม่จำเป็นต้องขออนุญาตการลงทุน (Investment Permit) เหมือนกับประเทศอื่นๆ ที่ศึกษาในรายงานฉบับนี้ และรัฐบาลมีการเปิดเสรีการลงทุนในทุกสาขาอุตสาหกรรม (มีอุตสาหกรรมบางประเภทที่ต้องมีการขออนุญาตจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องก่อนการเริ่มดำเนินกิจการ) ดังนั้น นักลงทุนชาวไทยจะสามารถลงทุนในอุตสาหกรรมใดๆ ก็ได้ในประเทศคีร์กีซ ที่คาดว่าจะมีศักยภาพเพียงพอ โดยไม่จำเป็นต้องรายงานสถานะความคืบหน้าการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนจากต่างประเทศให้รัฐบาลคีร์กีซได้รับทราบ

อย่างไรก็ตาม กฎระเบียบการดำเนินธุรกิจยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการลงทุน เช่น ประเทศคีร์กีซมีนโยบายการเก็บภาษีในระดับสูงจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติ ซึ่งรวมถึงแร่ทองคำ แร่เงิน แร่ทองคำขาว และแหล่งน้ำใต้พิภพ ซึ่งขัดแย้งกับแนวทางนโยบายการลงทุนที่ได้อธิบายไปข้างต้น อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศตลาดใหม่ เช่น ประเทศบังคลาเทศ พบว่ารัฐบาลคีร์กีซมอบสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนที่ให้การลงทุนจากต่างประเทศน้อยกว่า โดยเปรียบเทียบ และยังมีได้กำหนดสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนไว้ชัดเจน มีเพียงการลงทุนในพื้นที่เขตปลอดอากร (Free Economic Zone) เท่านั้นที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางการลงทุน

อุปสรรคในการเข้ามาลงทุนอีกประการหนึ่งคือ ระบบราชการของประเทศคีร์กีซที่ยังไม่มีความโปร่งใสมากนัก อีกทั้งยังมีการเลือกปฏิบัตินักลงทุนต่างชาติในบางกรณี โดยการจัดอันดับของ World Economic Forum ที่ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในหลาย ๆ ประเทศ พบว่าดัชนีที่สะท้อนว่าการเรียกเก็บเงินสินบนโดยเจ้าหน้าที่รัฐเป็นการกระทำที่พบได้บ่อยมากแค่ไหนในประเทศคีร์กีซ (Irregular Payment and Bribes Index) อยู่ในระดับคะแนน 2.6 คะแนนจากคะแนนเต็ม 7 คะแนน¹ หรืออยู่ในอันดับที่ 132 ของโลก² ซึ่งบ่งชี้ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นที่พบได้ทั่วไป ซึ่งจะเป็นอุปสรรคทางการลงทุนประการหนึ่งที่นักลงทุนชาวไทยต้องเผชิญเมื่อเข้าไปลงทุนในประเทศคีร์กีซ

¹ สำหรับดัชนี Irregular Payment and Bribes หากคะแนนดัชนียิ่งน้อย จะสะท้อนว่าการเรียกเก็บสินบนเป็นการกระทำที่พบได้บ่อยครั้งในประเทศนั้น แต่ถ้าหากคะแนนดัชนียิ่งมาก จะสะท้อนว่าการเรียกเก็บสินบนเป็นการกระทำที่พบน้อยครั้งในประเทศนั้น

² การจัดอันดับเรื่องความสามารถในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของ World Economic Forum มีประเทศที่ถูกจัดอันดับทั้งหมด 144 ประเทศ

3.2.1. ข้อกำหนดการลงทุนรายอุตสาหกรรม

รัฐบาลคีร์กีซกำหนดเปิดเสรีการลงทุนในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม แต่มีอุตสาหกรรมบางประเภทที่ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นพิเศษ (Business License) จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องก่อนการดำเนินการ ได้แก่

- กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและก๊าซธรรมชาติ เช่น อุตสาหกรรมการผลิตและการขายไฟฟ้า อุตสาหกรรมการผลิตและการขายไอร้อน (รวมถึงการส่งออกและนำเข้ากระแสไฟฟ้า) อุตสาหกรรมการแปรรูปน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมการผลิต/การเคลื่อนย้าย/การกระจาย/การขายก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น
- อุตสาหกรรมการแพทย์ เช่น อุตสาหกรรมการผลิตและการขายเวชภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการแพทย์ อุตสาหกรรมการผลิตและการขายวัคซีนและเซรัมสัตว์ เป็นต้น
- อุตสาหกรรมการสื่อสาร ได้แก่ อุตสาหกรรมการสื่อสารวิทยุและโทรทัศน์ และ อุตสาหกรรมการบริการไปรษณีย์
- อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการทางการทหาร เช่น อุตสาหกรรมการออกแบบและผลิตอาวุธและยุทโธปกรณ์ อุตสาหกรรมการผลิตวัตถุระเบิด อุตสาหกรรมการซ่อมบำรุงอาวุธและยุทโธปกรณ์ เป็นต้น
- อุตสาหกรรมการเงินและการธนาคาร เช่น อุตสาหกรรมการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ อุตสาหกรรมไมโครไฟแนนซ์ อุตสาหกรรมการบริการชำระค่าสินค้าและบริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการให้คำปรึกษาทางด้านการลงทุน เป็นต้น

3.2.2. กฎหมายแรงงาน

กฎหมายแรงงานของประเทศคีร์กีซ (Labor Code of the Kyrgyz Republic) และกฎหมายการคุ้มครองแรงงาน (Law of the Kyrgyz Republic Labor Protection) เป็นร่างกฎหมายสำคัญที่กำหนดข้อบังคับด้านการปฏิบัติต่อแรงงานในประเทศคีร์กีซ โดยสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

3.2.2.1. ข้อกำหนดเรื่องเวลาการทำงานและวันลาในสาธารณรัฐคีร์กีซ

บริษัทที่จัดตั้งขึ้นในประเทศคีร์กีซจะต้องมีข้อปฏิบัติต่อแรงงานด้านชั่วโมงการทำงาน ค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์อื่นๆ ตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- แรงงานในประเทศคีร์กีซจะสามารถทำงานได้ไม่เกินวันละ 8 ชม. (หรือ 40 ชม. ต่อสัปดาห์)
- ระยะเวลาทดลองงาน (Probation Period) จะต้องไม่นานเกินกว่า 3 เดือนนับจากวันที่เริ่มปฏิบัติงานวันแรก
- รอบการชำระค่าตอบแทนจะต้องมีระยะเวลาไม่สูงเกินกว่า 1 เดือน
- นายจ้างจะต้องอนุญาตให้แรงงานลางานโดยยังได้รับค่าตอบแทน (Paid Annual Leave) เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 28 วัน (นับตามวันปฏิทิน)
- นายจ้างจะต้องอนุญาตให้แรงงานลาคลอดโดยยังได้รับค่าตอบแทน (Maternity Leave) ได้เป็นเวลาอย่างน้อย 70 วันก่อนวันคลอด และหลังคลอดอีกอย่างน้อย 56 วัน (แต่ไม่เกิน 70 วันหลังวันคลอด) แล้วแต่จะตกลงกับนายจ้าง

3.2.2.2. การทำสัญญาการจ้างงานในสาธารณรัฐคีร์กีซ

กฎหมายแรงงานของประเทศคีร์กีซ (Labor Code of the Kyrgyz Republic) กำหนดให้ลูกจ้างสามารถขอลิ้นสุดการจ้างงานได้ทุกขณะ โดยกำหนดให้ดำเนินการแจ้งด้วยวาจาล่วงหน้าก่อนเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ส่วนในฝั่งนายจ้างนั้น หากนายจ้างจะเลิกว่าจ้างพนักงานหรือเลิกว่าจ้างในกรณีที่บริษัทจะล้มละลาย นายจ้างจะต้องแจ้งลูกจ้างเป็นเวลาอย่างน้อย 1 เดือนก่อนการเลิกจ้างจริง ทั้งนี้ เมื่อนายจ้างจะเลิกว่าจ้างแรงงานในกรณีของบริษัทล้มละลาย หรือด้วยสาเหตุอื่นๆ เช่น การปรับโครงสร้างองค์กร เป็นต้น นายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยในอัตราที่ไม่น้อยกว่าอัตราค่าตอบแทน (เงินเดือน) เฉลี่ย 2 เดือน

3.2.2.3. ประกันสังคม (Social Security System)

สำหรับการจ้างงานในประเทศคีร์กีซ นายจ้างจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในเรื่องกองทุนประกันสังคม โดยจะต้องมีส่วนช่วยสมทบเงินกองทุนประกันสังคมและกองทุนบำนาญ ในสัดส่วนต่อค่าจ้างต่อเดือนดังต่อไปนี้

- นายจ้างจะต้องสมทบเงินกองทุนประกันสังคมในอัตราร้อยละ 2.5 ของค่าตอบแทนต่อเดือน
- นายจ้างจะต้องสมทบกองทุนบำนาญในอัตราร้อยละ 15 ของค่าตอบแทนต่อเดือน

ในส่วนของผู้จ้าง จะต้องชำระเงินให้กองทุนประกันสังคมและกองทุนบำนาญ ในสัดส่วนต่อค่าจ้างต่อเดือนดังต่อไปนี้

- ลูกจ้างจะต้องสมทบเงินกองทุนประกันสังคมในอัตราร้อยละ 2 ของอัตราค่าตอบแทนต่อเดือน
- นายจ้างจะต้องสมทบกองทุนบำนาญในอัตราร้อยละ 8 ของอัตราค่าตอบแทนต่อเดือน

3.2.2.4. ใบอนุญาตให้ชาวต่างชาติทำงาน (Work Permit)

บริษัทต่างชาติที่ลงทุนในประเทศคิริกีซสามารถว่าจ้างชาวต่างชาติให้มาปฏิบัติงานในประเทศคิริกีซได้ แต่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการจ้างแรงงานต่างชาติ และต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการทำงาน (Work Permit) ให้กับลูกจ้างชาวต่างชาติแต่ละคนที่จะเข้ามาทำงานในบริษัทด้วยเช่น

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลคิริกีซมีนโยบายเรื่องการว่าจ้างชาวต่างชาติที่เข้มงวด โดยจำนวนชาวต่างชาติที่เข้ามาปฏิบัติงานในประเทศคิริกีซจะถูกจำกัดไว้ด้วยโควตาการจ้างชาวต่างชาติที่รัฐบาลคิริกีซจะประกาศใหม่ทุกๆ ปีในช่วงสิ้นเดือนสิงหาคม ซึ่งส่งผลให้การว่าจ้างชาวต่างชาติเป็นเรื่องที่ทำได้ยากในทางปฏิบัติ

สำหรับขั้นตอนการขอรับอนุญาตทำงาน นายจ้างจะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตให้ชาวต่างชาติทำงานกับกระทรวงแรงงาน การย้ายถิ่นฐาน และเยาวชนคิริกีซ (Ministry of Labour, Migration and Youth) พร้อมกับแสดงหลักฐานต่างๆ ที่แสดงถึงความจำเป็นต้องว่าจ้างชาวต่างชาติให้มาปฏิบัติงานเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งรัฐบาลคิริกีซจะอนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาปฏิบัติงานในประเทศคิริกีซในเฉพาะกรณีที่บริษัทที่ยื่นขอรับใบอนุญาตไม่สามารถจัดหาชาวคิริกีซมาปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ต้องการได้ โดยทั่วไปแล้ว ใบอนุญาตการทำงานจะมีอายุ 1 ปี และสามารถขอต่ออายุได้

ในทางปฏิบัติ เมื่อบริษัทที่จ้างชาวต่างชาติได้รับใบอนุญาตการทำงานที่ยื่นขอไปข้างต้น ชาวต่างชาติผู้นั้นจะต้องยื่นขอรับใบรับรองการอนุญาตให้ทำงานจากกระทรวงแรงงาน การย้ายถิ่นฐาน และเยาวชนคีร์กีซ อีกฉบับหนึ่ง แล้วถึงจะถือว่าเสร็จสิ้นขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตการทำงาน

ทั้งนี้ รัฐบาลคีร์กีซกำหนดไว้ว่าชาวต่างชาติที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ไม่จำเป็นต้องขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) เพื่อเข้ามาปฏิบัติงานในประเทศคีร์กีซ

- ชาวต่างชาติที่อยู่ในสถานะผู้ลี้ภัย (Refugee)
- ชาวต่างชาติที่อยู่ในสถานะผู้ลี้ภัยทางการเมือง (Asylum)
- ชาวต่างชาติที่มีสิทธิในการพักอาศัยในประเทศคีร์กีซ (Permanent Resident)
- สมาชิกของคณะเอกอัครราชทูต หรือเจ้าหน้าที่การทูตที่ได้รับการแต่งตั้งให้ประจำการในประเทศคีร์กีซ
- พนักงานของโรงงานที่จัดตั้งขึ้นในประเทศคีร์กีซหรือพนักงานบริษัทผู้ผลิตเครื่องจักรที่เข้ามาติดตั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในประเทศคีร์กีซ
- นักข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้ทำงานในภาคสื่อสารมวลชน
- นักเรียนชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศคีร์กีซ ที่ทำงานระหว่างปิดภาคเรียน หรือเวลาว่างในมหาวิทยาลัย
- ชาวต่างชาติที่เป็นพลเมืองของประเทศที่มีสนธิสัญญาเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีกับประเทศคีร์กีซ

3.2.2.5. ข้อกำหนดเรื่องการจ่ายค่าตอบแทน และอัตราค่าแรงขั้นต่ำ

ตามกฎหมายแรงงานของประเทศคีร์กีซ นายจ้างจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านค่าตอบแทนแรงงานดังต่อไปนี้

- หากจะว่าจ้างให้แรงงานปฏิบัติงานในช่วงเวลาระหว่าง 22.00 น. ถึง 6.00 น. จะต้องให้ค่าตอบแทนเพิ่มเติมอีกร้อยละ 50 ของอัตราค่าแรงในเวลาการทำงานปกติ รวมกับอัตราค่าแรงในเวลาการทำงานปกติ
- หากจะว่าจ้างให้แรงงานปฏิบัติงานล่วงเวลา (Overtime) หรือมาปฏิบัติงานในวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือวันหยุดราชการ จะต้องให้ค่าตอบแทนเป็นสองเท่าของอัตราค่าแรงในเวลาการทำงานปกติ

สำหรับการจ่ายเงินค่าตอบแทนการทำงานในประเทศคีร์กีซจะต้องกำหนดระยะเวลา ค่าตอบแทนเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน โดยนายจ้างจะต้องกำหนดวันจ่ายค่าตอบแทนให้ชัดเจน แต่ถ้าวันจ่ายค่าตอบแทนตรงกับวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดราชการ นายจ้างจะต้องจ่ายเงินค่าตอบแทนภายในไม่เกิน 3 วันนับจากนั้น อีกทั้งในกรณีที่ลูกจ้างประสงค์ที่จะลางาน นายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างเป็นเวลอย่างน้อย 3 วันก่อนวันลา

ทั้งนี้ หากนายจ้างไม่สามารถจ่ายค่าจ้างได้ตามกำหนดเวลา ทั้งในกรณีการจ่ายค่าจ้างปกติ การจ่ายค่าจ้างวันลา หรือในกรณีอื่นๆ นายจ้างจะต้องจ่ายค่าปรับการล่วงเวลาเพิ่มเติมในอัตราร้อยละ 0.15 ต่อวันของมูลค่าค่าตอบแทน และถ้าหากนายจ้างไม่สามารถจ่ายเงินชดเชยการเลิกจ้างได้ตามกำหนดเวลา นายจ้างจะต้องรับภาระค่าปรับการจ่ายเงินชดเชยล่วงเวลาเพิ่มเติมในอัตราร้อยละ 0.5 ต่อวันของมูลค่าค่าตอบแทน

สำหรับอัตราค่าแรงขั้นต่ำ (Minimum Wage) อัตราค่าแรงขั้นต่ำสำหรับแรงงานไร้ฝีมือในประเทศคีร์กีซคือ 840 ซอมคีร์กีซต่อเดือน (อัตราดังกล่าวไม่รวมค่าตอบแทนพิเศษอื่นๆ ค่าตอบแทนการทำงานในสภาวะการทำงานที่มีความเสี่ยง เงินโบนัส หรือส่วนหักลบค่าประกันสังคม)

3.2.3. กฎหมายที่ดินและอสังหาริมทรัพย์

3.2.3.1. กฎหมายที่ดิน

ในอดีต คีร์กีซเคยดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ดังนั้นที่ดินทั้งหมดในประเทศจึงตกอยู่ภายใต้กรรมสิทธิ์ของรัฐ เช่นเดียวกับทรัพยากรธรรมชาติในเขตแดนที่ดินนั้น และถึงแม้ระยะหลังรัฐบาลคีร์กีซจะอนุญาตให้ประชาชนทั่วไปมีสิทธิในถือครองที่ดิน แต่สิทธิดังกล่าวจะไม่ครอบคลุมถึงชาวต่างชาติ ดังนั้น ชาวต่างชาติจะต้องเช่าที่ดินเพื่อลงทุนจัดตั้งโรงงานในประเทศคีร์กีซแทน โดยการกระทำดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลคีร์กีซ

ทั้งนี้ ที่ดินในประเทศคีร์กีซถูกแบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ (1) ที่ดินเพื่อการเกษตร (Agriculture) (2) ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย (Residential) (3) ที่ดินเพื่อการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม โครงสร้างระบบการขนส่ง โครงสร้างระบบการสื่อสาร โครงข่ายการป้องกันประเทศ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ (4) ที่ดินที่อยู่ในเขตหวงห้าม (5) ที่ดินป่าไม้ (6) ที่ดินที่เกี่ยวกับการชลประทาน (7) ที่ดินสงวน และ (8) ที่ดินสงวนของรัฐที่มีแรมมีค่า โดยรัฐบาลคีร์กีซจะเป็นผู้กำหนดว่าพื้นที่ไหน

ได้รับการจัดประเภทเป็นที่ดินแบบไหน ซึ่งนักลงทุนชาวต่างชาติจะมีสิทธิในการเข้าที่ดินบางประเภทเท่านั้น ได้แก่

- ชาวต่างชาติจะไม่มีสิทธิในการถือครองหรือใช้ประโยชน์จากที่ดินการเกษตร (Agriculture Land)
- ชาวต่างชาติจะไม่มีสิทธิในการถือครองที่ดินประเภทใดก็ตามในประเทศคีร์กีซ เว้นแต่ที่ดินนั้นเป็นที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยที่รอกการขาย (Foreclosed Residential Land) ที่ใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินในประเทศ หรือที่ดินทางการเกษตรที่รอกการขาย โดยชาวต่างชาติผู้ถือกรรมสิทธิ์จะต้องเป็นธนาคารต่างชาติหรือสถาบันการเงินต่างชาติ แต่จะสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ได้ไม่เกิน 3 ปีเท่านั้น
- ชาวต่างชาติที่จะเข้าไปเช่าที่ดินเพื่อจัดตั้งโรงงานในพื้นที่ประเทศคีร์กีซจะต้องขออนุญาตจากรัฐบาลคีร์กีซ โดยจะเช่าที่ดินได้เป็นระยะเวลาสูงสุด 50 ปี

ทั้งนี้ รัฐบาลรับประกันการปกป้องสิทธิ์ของนักลงทุนจากการกระทำที่ผิดกฎหมายจากรัฐบาลกลาง รัฐบาลเขต หรือรัฐบาลท้องถิ่น การขาดทุนที่เกิดจากการเพิกถอนสิทธิ์เพื่อจุดประสงค์สาธารณะจะได้รับการชดเชยค่าเวนคืนอย่างเต็มมูลค่า

ตามที่ได้กล่าวไว้ คีร์กีซมีนโยบายการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติที่ค่อนข้างเข้มงวด เช่นเดียวกับกับในกรณีการใช้ที่ดินเพื่อดำเนินกิจการทางธุรกิจ โดยนักลงทุนจะต้องชำระภาษีที่ดิน (Land Tax) ในอัตราที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่และรูปแบบการใช้ประโยชน์ของที่ดิน

3.2.3.2. กฎหมายอสังหาริมทรัพย์

ตามกฎหมายของประเทศคีร์กีซ ชาวต่างชาติจะมีสิทธิในการเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ในประเทศคีร์กีซ ยกเว้นอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่อยู่อาศัย (Residential Asset) ทั้งนี้ ในส่วนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อการสันทนาการและการท่องเที่ยว (Recreation Assets) ชาวต่างชาติจะไม่มีสิทธิในการครอบครอง แต่สามารถขอเช่าได้เป็นเวลาสูงสุด 49 ปี โดยต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลคีร์กีซ

เช่นเดียวกับที่ดิน นักลงทุนชาวต่างชาติมีหน้าที่จะต้องชำระภาษีอสังหาริมทรัพย์ (Property Tax) ซึ่งรวมถึงอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ภายใต้สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเช่า ในอัตราภาษีร้อยละ 0.35 สำหรับสิ่งปลูกสร้างประเภทที่อยู่อาศัยที่ไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ทางธุรกิจ และ

ร้อยละ 0.8 สำหรับสิ่งปลูกสร้างประเภทที่อยู่อาศัย โรงแรม อาคารสำนักงานที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ทางธุรกิจ

3.2.4. ระบบภาษีในสาธารณรัฐคีร์กีซ

ระบบภาษีของคีร์กีซมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกับประเทศอื่นๆ แต่จะมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มเติมเข้ามา โดยภาษีสำคัญที่นักลงทุนต้องชำระมีดังต่อไปนี้

- ภาษีเงินได้ทางธุรกิจ (Corporate Income Tax)
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)
- ภาษีการขาย (Sales Tax)
- ภาษีเหมืองแร่ (Mining Tax)
- ค่าธรรมเนียมและภาษีการใช้ประโยชน์จากแหล่งแร่ธาตุใต้พิภพ (Subsoil Users Bonus and Royalties)

3.2.4.1. ภาษีเงินได้ธุรกิจ

ธุรกิจในประเทศคีร์กีซจะต้องชำระภาษีเงินได้ทางธุรกิจในอัตราร้อยละ 10 ของรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย โดยกำหนดรอบทางบัญชีเป็นเวลาหนึ่งเดือน แต่สำหรับธุรกิจเช่าซื้อจะถูกเก็บในอัตราร้อยละ 5 และในปี 2560 ธุรกิจเหมืองทองและการแปรรูปทองจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ทางธุรกิจ

3.2.4.2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ธุรกิจ ทั้งที่เป็นบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในประเทศ รวมถึงสำนักงานสาขา (Branch Office) และสำนักงานผู้แทนของธุรกิจต่างประเทศ (Representative Office) และผู้นำเข้าสินค้าเข้ามายังคีร์กีซ ที่มีการทำธุรกรรมมากกว่า 4,000,000 ซอมคีร์กีซ ต่อปี จะต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย โดยภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ที่ร้อยละ 12 ของมูลค่าการค้าขาย/มูลค่าการให้บริการ ทั้งนี้กิจการบางประเภทจะได้รับสิทธิในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ซึ่งรวมถึงธุรกิจดังต่อไปนี้

- ธุรกิจที่ส่งออกสินค้าทั่วไป (ยกเว้นการส่งออกแร่ทองคำและทองคำบริสุทธิ์ แร่เงินและแร่เงินบริสุทธิ์ ซึ่งจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามเกณฑ์การส่งออกแร่ทองคำและเงิน)
- ธุรกิจการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าระหว่างประเทศ การเดินทางผ่านบริการเที่ยวบิน และบริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งระหว่างประเทศ (ยกเว้นกิจการการรถไฟในประเทศ)
- ธุรกิจการบริการที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายไฟฟ้าของสถานีสูบน้ำเพื่อการชลประทานหรือการบริโภค

นอกจากนี้ จะมีกิจกรรมบางประเภทที่จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่

- การซื้อขายที่ดิน ที่อยู่อาศัยและสิ่งปลูกสร้าง
- การซื้อขายผลิตสินค้าแปรรูปทางการเกษตร ซึ่งผู้ปลูกสินค้าในทอดแรก
- การให้บริการสาธารณูปโภค และบริหารกองทุนบำนาญ (Public Utility Service and Pension Procurement)
- การให้บริการทางการเงิน และการให้บริการประกันภัย (Financial and Insurance Services)
- การซื้อขายอุปกรณ์การแพทย์ที่ได้รับการรับรองและการขึ้นส่วนของอุปกรณ์ดังกล่าว และยารักษาโรคบางประเภท (Qualifying Medical Equipment and Medicaments)
- กิจการขนส่งมวลชนในพื้นที่ขนาดเล็ก และการขนส่งมวลชนข้ามระหว่างประเทศ (Local Passenger Transportation and International Railway Transportation)
- กิจการการผลิตและส่งออกทองและแร่ทองคำบริสุทธิ์

3.2.4.3. ภาษีการขาย (Sales Tax)

ในส่วนที่สอง ธุรกิจในประเทศคีร์กีซจะต้องชำระภาษีการขาย (Sales tax) โดยใช้มูลค่าการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นฐานในการคิดภาษี โดยอัตราภาษีจะแตกต่างกันไปตามแต่ละอุตสาหกรรม ตามที่ปรากฏในตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 อัตราภาษีการขาย (Sale Tax) จำแนกตามประเภทกิจกรรมทางธุรกิจ

ประเภทกิจกรรมทางธุรกิจ	อัตราภาษีที่ต้องชำระ
สำหรับสินค้าหรือบริการที่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)	
กิจกรรมการซื้อขาย (Trading Activities)	ร้อยละ 1
กิจกรรมอื่นๆ (Other Activities)	ร้อยละ 2
กิจการการสื่อสาร (Cellular Activities)	ร้อยละ 5
สำหรับสินค้าหรือบริการที่ไม่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (non-VAT)	
กิจกรรมการซื้อขาย (Trading Activities)	ร้อยละ 2
กิจกรรมอื่นๆ (Other Activities)	ร้อยละ 3

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

3.2.4.4. ภาษีเหมืองแร่ (Mining Tax)

ตามที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้ รัฐบาลคีร์กีซมีความพยายามในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติในประเทศ โดยสำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติที่จะลงทุนในธุรกิจเหมืองแร่ การขายแร่ทอง การทำให้แร่เข้มข้น การถลุงโลหะผสม หรือการทำให้ทองบริสุทธิ์ จะต้องชำระภาษีการทำเหมืองแร่ (Mining Taxation) โดยอัตราภาษีจะแปรผันตามราคาทอง โดยใช้ฐานการคำนวณภาษีจากราคาขายที่หักภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) และภาษีขายสุทธิ (Sales Tax) หรือคิดจากต้นทุนในการขุดแร่ทองคำและกระบวนการการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากทองคำอื่นๆ โดยรัฐบาลคีร์กีซจะเป็นผู้กำหนดอัตราภาษีเหมืองแร่ที่ต้องชำระอิงกับราคาทองคำในตลาดโลก ตามที่ปรากฏในตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 อัตราภาษีเหมืองแร่ในประเทศคีร์กีซ

ราคาทองคำน้ำหนัก 1 ออนซ์	อัตราภาษีเหมืองแร่
1,201 – 1,300	ร้อยละ 1
1,301 – 1,400	ร้อยละ 3
1,401 – 1,500	ร้อยละ 5
1,501 – 1,600	ร้อยละ 7
1,601 – 1,700	ร้อยละ 9
1,701 – 1,800	ร้อยละ 11
1,801 – 1,900	ร้อยละ 13
1,901 – 2,000	ร้อยละ 14
2,001 – 2,100	ร้อยละ 15
2,101 – 2,200	ร้อยละ 16

ราคาทองคำน้ำหนัก 1 ออนซ์	อัตราภาษีเหมืองแร่
2,201 – 2,300	ร้อยละ 17
2,301 – 2,400	ร้อยละ 18
2,401 – 2,500	ร้อยละ 19
2,501 หรือมากกว่า	ร้อยละ 20

ที่มา: บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

3.2.4.5. ค่าธรรมเนียมและภาษีการใช้ประโยชน์จากแหล่งแร่ธาตุใต้พิภพ (Subsoil Users Bonus and Royalties)

นักลงทุนที่ดำเนินธุรกิจในอุตสาหกรรมที่กล่าวไปข้างต้นจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์จากแหล่งแร่ธาตุใต้พิภพ (Subsoil Use Bonus) ภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้ใบอนุญาตให้สำรวจและขุดเจาะแหล่งแร่ในประเทศคีร์กีซ โดยมูลค่าค่าธรรมเนียมที่จะต้องชำระทั้งหมดจะถูกคำนวณจากปริมาณแร่ที่คาดว่าจะขุดเจาะได้ และระดับการขุดเจาะในกรณีการสำรวจแหล่งน้ำใต้พิภพ (Hydrological Boreholes) โดยอัตราค่าธรรมเนียมจะเป็นไปตามที่รัฐบาลคีร์กีซกำหนด

นอกจากค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์จากแหล่งแร่ธาตุใต้พิภพ (Subsoil Use Bonus) ซึ่งเป็นการชำระครั้งเดียวเมื่อได้รับใบอนุญาตให้ทำกิจการเหมืองแร่ นักลงทุนที่ดำเนินกิจการในอุตสาหกรรมการขุดเจาะแหล่งแร่ใต้พิภพ และอุตสาหกรรมที่ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำใต้ดิน จะต้องชำระภาษีจากการใช้ประโยชน์จากแหล่งแร่ธาตุใต้พิภพ (Subsoil Use Royalties) เป็นรายปี โดยให้ใช้ราคาขายที่หักภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) และภาษีขายสุทธิ (Sales Tax) เป็นฐานการคำนวณค่าธรรมเนียมที่จะต้องชำระ แต่ถ้าเป็นการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำใต้ดิน ให้ใช้ปริมาณน้ำที่สูบขึ้นมาใช้ประโยชน์เป็นฐานการคำนวณแทน โดยอัตราภาษีจะแสดงอยู่ในตารางที่ 3-3 และตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3-3 อัตราภาษีการใช้น้ำใต้ดิน

ประเภทของการใช้ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ	อัตราภาษี
น้ำแร่ (Mineral Water) และน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค	200 ซอมคีร์กีซ ต่อน้ำปริมาณ 1 ลูกบาศก์เมตร
น้ำแร่และน้ำร้อน (Thermal Water) ที่ใช้เพื่อการบำบัดน้ำเสีย (Balneotherapy)	0.05 ซอมคีร์กีซ ต่อน้ำปริมาณ 1 ลูกบาศก์เมตร
น้ำร้อนที่ใช้เพื่อการให้อุ่น (Heating)	0.12 ซอมคีร์กีซ ต่อน้ำปริมาณ 1 ลูกบาศก์เมตร
น้ำดื่ม (Drinking Water)	0.15 ซอมคีร์กีซ ต่อน้ำปริมาณ 1 ลูกบาศก์เมตร

ประเภทของการใช้พื้นที่ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ	อัตราภาษี
น้ำสะอาดเพื่อใช้ในอุตสาหกรรม (Technical Use)	0.10 ซอมคีร์กีซ ต่อน้ำปริมาณ 1 ลูกบาศก์เมตร
น้ำสะอาดเพื่อใช้ในการเกษตร (Agriculture)	0.01 ซอมคีร์กีซ ต่อน้ำปริมาณ 1 ลูกบาศก์เมตร

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 3-4 อัตราภาษีการใช้ประโยชน์จากแร่ธาตุใต้พิภพ

ประเภทแร่ธาตุ	อัตราภาษี
โลหะทอง โลหะเงิน และโลหะทองคำขาว	
เหมืองที่มีปริมาณโลหะมากกว่า 10 ตัน	ร้อยละ 5
เหมืองที่มีปริมาณโลหะอยู่ระหว่าง 3 - 10 ตัน	ร้อยละ 3
เหมืองที่มีปริมาณโลหะน้อยกว่า 3 ตัน	ร้อยละ 1
ยิปซัม (Gypsum)	ร้อยละ 6
หินมีค่าที่นำมาแปรรูป (Natural Stone)	ร้อยละ 12
บิทูมินัส หรือถ่านหินลิกไนท์ (Bituminous and Brown Coal)	ร้อยละ 1
แหล่งน้ำตามธรรมชาติอื่นๆ (Special Water Supply)	ร้อยละ 5
แร่ธาตุประเภทอื่นๆ (Other Mineral)	ร้อยละ 3

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

3.2.5. การจัดตั้งธุรกิจในประเทศไทย

ชาวต่างชาติที่จะลงทุนจัดตั้งกิจการในประเทศไทยจะมีทางเลือกรูปแบบนิติบุคคลทั้งหมด 4 รูปแบบ ได้แก่

- 1) บริษัท จำกัด (Limited Liability Company: LLC)
- 2) บริษัท ร่วมทุน (ชนิดเปิดและชนิดปิด) (Joint Stock Company Open-Type and Closed-Type)
- 3) สำนักงานสาขา (Branch Office)
- 4) สำนักงานผู้แทนของบริษัทต่างชาติ (Representative Office)

ในที่นี้ คณะผู้วิจัยจะนำเสนอขั้นตอนการจดทะเบียนบริษัทจำกัด (Limited Liability Company) สำนักงานสาขา (Branch Office) และสำนักงานผู้แทนของบริษัทต่างชาติ (Representative Office) ในประเทศคีร์กีซ

3.2.5.1. ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัด (Limited Liability Company) ในสาธารณรัฐคีร์กีซ

บริษัทจำกัดเป็นรูปแบบบริษัทที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในประเทศคีร์กีซ โดยในปัจจุบัน รัฐบาลคีร์กีซมิได้วางข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับปริมาณเงินทุนขั้นต่ำ (Minimum Charter Capital) โดยขั้นตอนการจดทะเบียนบริษัทจำกัด จะแสดงอยู่ในตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3-5 ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัดในประเทศคีร์กีซ

ขั้นตอนและวิธีการ	ระยะเวลาที่ใช้	ค่าใช้จ่าย
<p>ขั้นตอนที่ 1: การยื่นคำขอจดทะเบียน จดทะเบียนภาษีต่างๆ และจดทะเบียนประกันสังคม</p> <p>นำลงทุนยื่นคำขอจดทะเบียนพร้อมกับหลักฐานดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มติการจัดตั้งบริษัท (ต้องมีผู้ถือหุ้น/ผู้ก่อตั้งบริษัทไม่น้อยกว่า 5 คน) ▪ หากผู้ถือหุ้นหรือผู้ก่อตั้งเป็นนิติบุคคล ให้แนบหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคลพร้อมการยื่นคำขอจดทะเบียน ▪ สำเนาหนังสือเดินทางของผู้ถือหุ้น/ผู้ก่อตั้ง ▪ สำเนาหนังสือเดินทางของกรรมการบริษัท <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ให้นำลงทุนยื่นคำขอจดทะเบียนบริษัทพร้อมหลักฐานต่างๆ กับสำนักงาน One Stop Shop ของกระทรวงยุติธรรมของประเทศคีร์กีซ (Ministry of Justice)</p>	3 ถึง 5 วัน	9 ซอมคีร์กีซ (ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนบริษัท) 50 ซอมคีร์กีซ (ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนประกันสังคมและการจดทะเบียนภาษี)
<p>ขั้นตอนที่ 2: การเปิดบัญชีบริษัทและการรับรองตราประทับบริษัท</p> <p>เมื่อนักลงทุนได้เสร็จสิ้นขั้นตอนการจดทะเบียนบริษัทไปเรียบร้อยแล้ว (ขั้นตอนที่ 1) ให้นำลงทุนจัดทำตราประทับบริษัท (Seal) และเปิดบัญชีบริษัท (Bank Account)</p>	1 ถึง 3 วัน	1,000 – 2,000 ซอมคีร์กีซ (ขึ้นอยู่กับว่าเร่งด่วนแค่ไหน)

ที่มา: บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

3.2.5.2. ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานสาขา (Branch Office) และสำนักงานผู้แทนของบริษัทต่างชาติ (Representative Office) ในสาธารณรัฐคีร์กีซ

บริษัทต่างชาติที่จะเข้ามาทำธุรกิจในประเทศคีร์กีซสามารถเลือกตั้งสำนักงานสาขาหรือสำนักงานตัวแทนในประเทศได้ แต่ในทางกฎหมาย สำนักงานสาขาและสำนักงานตัวแทนไม่ได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกออกมาจากบริษัทแม่ในต่างประเทศ โดยกิจกรรมทางธุรกิจที่สามารถกระทำในประเทศคีร์กีซได้จะจำกัดอยู่เพียงการทำการตลาดและการเก็บข้อมูลเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สำนักงานสาขาจะมีความสามารถในการทำนิติกรรมทางธุรกิจได้มากกว่าสำนักงานผู้แทน

ตารางที่ 3-6 แสดงวิธีการจดทะเบียนสำนักงานสาขา (Branch Office) และสำนักงานผู้แทนของบริษัทต่างชาติ (Representative Office)

ตารางที่ 3-6 ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานสาขา (Branch Office) และสำนักงานผู้แทนของบริษัทต่างชาติ (Representative Office) ในประเทศคีร์กีซ

ขั้นตอนและวิธีการ	ระยะเวลาที่ใช้	ค่าใช้จ่าย
<p>ขั้นตอนที่ 1: การยื่นคำขอจดทะเบียน</p> <p>นักลงทุนยื่นคำขอจดทะเบียนสำนักงานสาขา/สำนักงานผู้แทนของบริษัทต่างชาติ พร้อมกับหลักฐานดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มติการจัดตั้งสำนักงานสาขา/สำนักงานตัวแทนในต่างประเทศ ▪ หนังสือที่รับรองว่าประเภทนิติบุคคลบริษัทต่างชาติที่ประสงค์จะขอเปิดสำนักงานสาขาหรือสำนักงานตัวแทนในประเทศคีร์กีซ เป็นประเภทนิติบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมายในประเทศของนักลงทุน ▪ สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัท (Registration Certificate) ▪ หากเป็นการเปิดสาขาธนาคารต่างประเทศ จะต้องยื่นใบอนุญาตจากธนาคารกลางของประเทศคีร์กีซด้วย <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงยุติธรรมของประเทศคีร์กีซ (Ministry of Justice)</p>	10 วัน	9 ซอมคีร์กีซ (ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน)

ที่มา: บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

3.2.5.3. การจัดตั้งบริษัทในรูปแบบอื่น ๆ

นอกจากการจัดตั้งนิติบุคคลในแบบบริษัทจำกัด (LLC) สำนักงานสาขา (Branch Office) หรือสำนักงานตัวแทน (Representative Office) นักลงทุนชาวต่างชาติยังสามารถจัดตั้งบริษัทร่วมทุน (Joint Stock Company) ซึ่งเป็นการจัดตั้งบริษัทที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับบริษัทมหาชน (Public Company) ทั้งนี้ทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วสำหรับบริษัทร่วมทุนไม่ควรจะน้อยกว่า 100,000 ซอมคีร์กีซ ในตอนก่อตั้งบริษัท โดยบริษัทร่วมทุนจะแบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่

- **บริษัทร่วมทุนชนิดเปิด (Open Joint Stock Company: OJSC):** บริษัทร่วมทุนชนิดเปิดสามารถมีผู้ถือหุ้นได้อย่างไม่จำกัด เป็นนิติบุคคลรูปแบบหนึ่งที่ผู้ถือหุ้นสามารถซื้อขายหุ้นกันได้เหมือนกับรูปแบบบริษัทมหาชนในประเทศไทย สำหรับบริษัทร่วมทุนชนิดเปิดที่มีผู้ถือหุ้นมากกว่า 500 คนและมีการเปิดขายหุ้นแก่บุคคลทั่วไป จะมีหน้าที่ในการนำเสนอรายงานประจำปี และงบการเงินประจำปี

- **บริษัทร่วมทุนชนิดปิด (Closed Joint Stock Company: CJSC):** เป็นรูปแบบบริษัทที่นิยมมากของระบบบริษัทร่วมทุน บริษัทร่วมทุนชนิดนี้จำกัดจำนวนผู้ถือหุ้นที่ 50 คนและไม่มีข้อบังคับให้เปิดเผยรายงานประจำปี และงบการเงิน บริษัทร่วมทุนชนิดปิดมักจะมีโครงสร้างเอื้อให้กับผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในการลงทุนมากกว่า ตามกฎหมายบริษัทร่วมทุน (Joint Stock Company Law) ที่มอบสิทธิการควบคุมการบริหารจัดการให้กับผู้ถือหุ้นส่วนน้อยมากกว่ากฎหมายรูปแบบบริษัทจำกัด (LLC) ทำให้บริษัทในรูปแบบร่วมทุนชนิดปิดนี้เป็นที่นิยมของนักลงทุนต่างชาติมากกว่า

3.3. การลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางการลงทุน

ภายใต้แผนการเร่งรัดพัฒนา (Comprehensive Development Framework: CDF) รัฐบาลคีร์กีซมีแนวทางการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศโดยการจัดตั้งเขตปลอดอากร (Free Economic Zones : FEZs) โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 เขต กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ภายใต้กฎหมายเขตปลอดภาษีในประเทศคีร์กีซ (Law on Free Economic Zones in the Kyrgyz Republic) ชาวต่างชาติที่ลงทุนในเขตปลอดอากรจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางการเงินในรูปแบบดังต่อไปนี้

- ได้รับการยกเว้นภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่พึงชำระต่อรัฐบาลคีร์กีซ ตลอดช่วงเวลาในการดำเนินกิจการในเขตปลอดอากร
- ได้รับการลดหย่อนภาษีการซื้อขายสินค้า (Sales Tax) เหลือเพียงร้อยละ 0.1 ถึงร้อยละ 2 ของรายได้จากการขายสินค้าและบริการในเขตปลอดอากร
- การส่งออกสินค้าที่ผลิตในเขตปลอดอากรไปยังต่างประเทศ หรือการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเข้ามายังเขตปลอดอากร หรือการนำเข้าสินค้าเพื่อส่งออก (Re-Export) จะได้รับการยกเว้นภาษีอากรทั้งขาเข้าและขาออก
- ได้รับการยกเว้นจากการควบคุมจำนวนสินค้าและได้รับการยกเว้นจากการใช้ใบรับรองคุณภาพ (Licensing and Quota Allocation) สำหรับกิจการต่างชาติที่ผลิตสินค้าส่งออกในเขตปลอดอากร (ยกเว้นนับสินค้าที่ส่งออกไปยังเขตศุลกากรพิเศษของประเทศคีร์กีซ (Custom Territory) โดยจำนวนของสินค้าส่งออกที่ได้รับการยกเว้นการควบคุมจำนวนสินค้าจะต้องไม่เกินร้อยละ 30 ของจำนวนการผลิตทั้งหมดในเขตปลอดอากรตลอดทั้งปี)

3.4. สรุปต้นทุนการประกอบธุรกิจ (Cost of Doing Business) ในสาธารณรัฐคีร์กีซ

ตารางที่ 3-7 สรุปข้อมูลต้นทุนการประกอบธุรกิจที่สำคัญในประเทศคีร์กีซไว้

ตารางที่ 3-7 ต้นทุนทางการดำเนินธุรกิจในประเทศคีร์กีซ

ต้นทุนทางการธุรกิจ	รายละเอียด
ต้นทุนทางการเริ่มดำเนินธุรกิจ	
ค่าธรรมเนียมการขอวีซ่าธุรกิจ (Business Visas)	60 เหรียญสหรัฐ – เข้าประเทศได้หนึ่งครั้งเป็นระยะเวลา 1 เดือน 190 เหรียญสหรัฐ – เข้าประเทศได้หลายครั้ง แต่แต่ละครั้งระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี (ชาวไทยต้องยื่นคำขอวีซ่ากับสถานทูตคีร์กีซในประเทศมาเลเซีย)
ค่าธรรมเนียมการขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit)	6,000 ซอมคีร์กีซ ต่อปี
ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนบริษัท	59 ซอมคีร์กีซ (ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนบริษัท และค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนประกันสังคม)
อัตราภาษีต่าง ๆ	
ภาษีเงินได้ทางธุรกิจ (Cooperate Income Taxes)	<ul style="list-style-type: none"> ร้อยละ 10 (อัตราทั่วไป) ธุรกิจเช่าซื้อ – ร้อยละ 5 กิจการเหมืองทองและแปรรูปทอง – ได้รับการยกเว้นภาษี
ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)	<ul style="list-style-type: none"> ธุรกิจที่มีผลประกอบการมากกว่า 4 ล้าน ซอมคีร์กีซ ต่อปี – ร้อยละ 12 ธุรกิจการส่งออกสินค้าทั่วไป (ยกเว้นการส่งออกแร่ทองคำและแร่เงิน) การขนส่งผู้โดยสารและสินค้าระหว่างประเทศ (ไม่นับการเดินทางโดยรถไฟในประเทศ) ธุรกิจการชลประทาน – ร้อยละ 0 ธุรกิจกรรมการซื้อขายที่ดิน ที่อยู่อาศัย ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร อุปกรณ์ทางการแพทย์ การผลิตและส่งออกทองและแร่ทองบริสุทธิ์ การให้บริการสาธารณูปโภค การให้บริการทางการเงินและประกันภัย – ได้รับการยกเว้น

ต้นทุนทางการธุรกิจ	รายละเอียด
ภาษีชำระ ณ ที่จ่าย (Withholding Taxes)	<ul style="list-style-type: none"> ● ร้อยละ 10 (อัตราทั่วไป) ● รายได้จากการขนส่งหรือการสื่อสารระหว่างประเทศ – ร้อยละ 10 ● รายได้จากบริการที่ปรึกษา – ร้อยละ 10 (อัตราทั่วไป) <p><u>รายได้ได้เปล่า (Passive Income)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● เงินปันผลและดอกเบี้ย – ร้อยละ 10 ● ค่าธรรมเนียมประกัน – ร้อยละ 5 ● ค่าภาคหลวง (Royalty) – ร้อยละ 10
ภาษีเงินได้ส่วนบุคคล (Personal Income Taxes)	ร้อยละ 10 (อัตราทั่วไป)
ต้นทุนทางการดำเนินธุรกิจ	
อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (Minimum Wage)	840 ซอมคีร์กีซ ต่อเดือน (อัตราเดียวกันทั่วประเทศ)
ต้นทุนค่าสาธารณูปโภค	
อัตราค่าใช้ไฟฟ้าสำหรับธุรกิจ (Electricity Rate for Business) (per kWh)	1 ซอมคีร์กีซ
ค่าน้ำสำหรับธุรกิจ (Water Billing for Commercial Property)	<ul style="list-style-type: none"> ● น้ำร้อน: 41.10 ซอมคีร์กีซ /ลูกบาศก์เมตร ● น้ำเย็น: 7.95 ซอมคีร์กีซ /ลูกบาศก์เมตร
ค่าเชื้อเพลิง	<ul style="list-style-type: none"> ● ราคาน้ำมัน AI-80: 30.90 ซอมคีร์กีซ ● ราคาน้ำมัน AI-92: 36.90 ซอมคีร์กีซ ● ราคาน้ำมัน AI-95: 42.20 ซอมคีร์กีซ ● ราคาน้ำมัน AI-98: 43.90 ซอมคีร์กีซ

ต้นทุนทางการธุรกิจ	รายละเอียด
ค่าโทรศัพท์	<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าติดตั้งโทรศัพท์ในกรุงบิชเคก <ul style="list-style-type: none"> - Analog ATS: 2,477 ซอมคีร์กีซ - Digital ATS: 2,500 ซอมคีร์กีซ ● ค่าบริการรายเดือนในกรุงบิชเคก <ul style="list-style-type: none"> - Analog ATS: 97.60 ซอมคีร์กีซ - Digital ATS: 124 ซอมคีร์กีซ ● ค่าโทรศัพท์ระหว่างประเทศภายในภูมิภาคเอเชีย: 4.50 -8 ซอมคีร์กีซ
ค่าอินเทอร์เน็ต	<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (High-speed Broadband Internet Access: ADSL) ต่อเดือน: 245-30,155 ซอมคีร์กีซ ตามความเร็วของอินเทอร์เน็ต
ต้นทุนค่าขนส่ง	<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าขนส่งทางรถบรรทุก: 293 ซอมคีร์กีซ ต่อตัน ● ค่าขนส่งทางอากาศ (Freight rates for Air Transport): 95-166 ซอมคีร์กีซ สำหรับการขนส่งที่มีน้ำหนักไม่เกิน 1 กิโลกรัม
ต้นทุนค่าเช่าสถานที่	
ค่าเช่าพื้นที่อุตสาหกรรม (Industrial Estate rent)	<ul style="list-style-type: none"> ● 6 - 14 เหรียญสหรัฐ ต่อตารางเมตร ต่อเดือน
ค่าเช่าอาคารสำนักงาน (Office rent)	<ul style="list-style-type: none"> ● ศูนย์กลางเมือง: 14 - 25 เหรียญสหรัฐ ต่อตารางเมตร ต่อเดือน ● เขตเศรษฐกิจ: 10 - 18 เหรียญสหรัฐ ต่อตารางเมตร ต่อเดือน
ค่าใช้จ่ายทางธุรกิจประเภทอื่น ๆ	
ภาษีสรรพสามิต (Excise Taxes)	<ul style="list-style-type: none"> ● อุปกรณ์เครื่องเล่นเพลงและภาพยนตร์ – ร้อยละ 20 ● พรหม – ร้อยละ 35 ● คริสตัล – ร้อยละ 30 ● ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากทอง – ร้อยละ 10

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจากหลายแหล่งข้อมูล

บทที่ 4

โอกาสและศักยภาพการลงทุนไทยในสาธารณรัฐคีร์กีซ

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศคีร์กีซ อันได้แก่ ข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ รวมไปถึงการพิจารณาสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ศาสนา นโยบาย เศรษฐกิจ นโยบายการค้า นโยบายการต่างประเทศ รวมไปถึงการศึกษาความพร้อมในด้าน โครงสร้างพื้นฐานของประเทศคีร์กีซ ทำให้ทราบว่าประเทศคีร์กีซนั้นเป็นประเทศที่ค่อนข้างมี ทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบไปกับการมีภูมิประเทศที่มีความหลากหลาย เช่นเดียวกับภูมิอากาศที่ค่อนข้างดี เหมาะสมกับการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและ พักผ่อนหย่อนใจ ในขณะเดียวกัน ประเทศคีร์กีซถือเป็นประเทศที่อยู่ในช่วงของการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคม โดยปัญหาทางการเมืองซึ่งเคยเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในอดีต กำลังค่อยๆ หดหายไป ซึ่งเป็นสัญญาณอันดีสำหรับการเติบโตของประเทศในอนาคต และรัฐบาลชุด ปัจจุบันก็มีแนวทางและนโยบายที่ขานรับการเติบโตดังกล่าว ผ่านการสนับสนุนอุตสาหกรรมหลัก ของประเทศ

เมื่อได้ทำการศึกษาในข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย และกฎระเบียบที่ เกี่ยวข้องกับการเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจในประเทศคีร์กีซ จะพบว่า ประเทศคีร์กีซเป็น ประเทศกำลังพัฒนาหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการลงทุนจากต่างประเทศ และมีการสนับสนุนหรือให้ สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนอย่างมากในหลายอุตสาหกรรม และมีเพียงไม่กี่อุตสาหกรรมเท่านั้นที่ ค่อนข้างมีเงื่อนไข หรือข้อกำหนดที่ค่อนข้างเป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปประกอบกิจการในประเทศ เช่น อุตสาหกรรมเหมืองแร่ เป็นต้น

ภาพที่ 4-1 แสดงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของประเทศคีร์กีซในภาพรวม โดย จะพบว่า ประเทศคีร์กีซมีจุดแข็งอยู่ที่การมีทรัพยากรทางธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะ ทรัพยากรทางน้ำ (โรงไฟฟ้าพลังน้ำ) และทรัพยากรสินแร่ (ทองคำและถ่านหิน) และมีภูมิประเทศ ที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีความหลากหลาย ทั้งภูเขา ที่ราบสูง และทะเลสาบ ทำให้สามารถ ประกอบธุรกิจได้หลากหลาย นอกจากนั้น ด้วยตำแหน่งยุทธศาสตร์ของประเทศที่อยู่ใกล้กับทั้ง กลุ่มประเทศ CIS จีน และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ส่งผลให้เป็นจุดทางผ่านที่สำคัญของการ ขนส่งในภูมิภาค ส่วนค่าสาธารณูปโภค ค่าแรง และภาษีต่างๆ ก็ถือว่าอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ

อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนสำคัญของประเทศ ได้แก่ การที่ขนาดตลาดที่เล็ก เนื่องด้วยประชากรในประเทศที่น้อยและระดับรายได้ไม่สูงมากนัก ทำให้ในการเข้าไปประกอบธุรกิจในคีร์กีซอาจต้องพึ่งพาตลาดส่งออกในประเทศเพื่อนบ้าน (ภูมิภาคเอเชียกลาง) หรือจากนักท่องเที่ยวต่างชาติพอสมควร (กรณีประกอบธุรกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว) ในขณะเดียวกัน ประเทศยังขาดเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิตอยู่มาก อาทิ เครื่องจักรขนาดใหญ่หรือเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง นอกจากนี้ เนื่องด้วยเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล ทำให้การขนส่งสินค้าทางเรือเป็นไปได้ยากมาก (ต้องขนส่งข้ามประเทศหลายประเทศกว่าจะถึงทะเล/อ่าว)

ทั้งนี้ โอกาสในการเข้าไปลงทุนในประเทศคีร์กีซ เป็นผลจากรัฐบาลให้การส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติในระดับที่ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะกับอุตสาหกรรมสำคัญ (Priority Sectors) และพยายามดึงดูดการลงทุนผ่านการจัดตั้งเขตปลอดอากร (FEZ) หลายแห่ง รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์ที่สูง โดยสำหรับธุรกิจการท่องเที่ยว ถือว่ามีโอกาสที่สูงมาก เพราะธุรกิจโรงแรมและธุรกิจสปาและนวดแผนไทยเป็นที่ต้องการอย่างมาก ส่วนธุรกิจร้านอาหารไทยก็ยังไม่มียักษ์ใหญ่ใดเคยเข้าไปลงทุนมาก่อน นอกจากนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่ประกอบธุรกิจเป็นนักลงทุนท้องถิ่น ส่วนผู้ประกอบการต่างชาติจะอยู่ในภาคธุรกิจเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก เช่น อาหารแปรรูป สินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมเบา วัสดุก่อสร้าง สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

ส่วนอุปสรรคสำคัญในการเข้าไปลงทุน/ประกอบธุรกิจในคีร์กีซ ได้แก่ จำนวนแรงงานในประเทศที่มีไม่มาก และทักษะของแรงงานไม่สูงนัก ประชากรเกือบทั้งหมดซึ่งไม่ใช่ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร (ใช้ภาษารัสเซียและคีร์กีซ) จึงเป็นอุปสรรคด้านภาษาสำคัญสำหรับนักลงทุนไทยส่วนใหญ่ ระบบโลจิสติกส์ (ถนน หรือระบบราง) ของคีร์กีซเองยังอยู่ในการพัฒนา และยังไม่สามารถเอื้ออำนวยความสะดวกขนส่งสินค้าปริมาณมากได้ นอกจากนี้ ในช่วงฤดูหนาว โรงประปาอาจต้องหยุดซ่อมบำรุง ส่งผลให้น้ำประปาช่วงเวลาดังกล่าวมีคุณภาพต่ำลงมาก และการที่มักมีสินค้าทะลักเข้ามาจากจีนเป็นจำนวนมากในตลาดมืด ซึ่งมูลค่าของสินค้านี้มีมูลค่าที่ใหญ่มาก และรัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่น่าจะส่งผลกระทบต่อประกอบธุรกิจในคีร์กีซ

ภาพที่ 4-1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของประเทศคีร์กีซ

4.1. ภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่สำคัญของสาธารณรัฐคีร์กีซ

เมื่อกล่าวถึงภาคอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ อาจกล่าวได้ว่าภาคอุตสาหกรรมภาคการผลิต ถือเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศคีร์กีซ โดยจากข้อมูล CIA Factbook ปี 2557 พบว่า ภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมของคีร์กีซ คิดเป็นสัดส่วนต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม หรือ GDP ของประเทศร้อยละ 50.4 โดยแบ่งออกเป็นสัดส่วนของภาคการเกษตร ร้อยละ 19.3 และภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 31.1 (ส่วนที่เหลือเป็นสัดส่วนของภาคบริการ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.6 ของ GDP ของประเทศ)

ภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่ถือว่ามีค่าสำคัญอย่างมาก ประกอบด้วย อุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเกษตร-เกษตรแปรรูป และอุตสาหกรรมพลังงาน

ทั้งนี้ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ถือเป็นอุตสาหกรรมภาคการผลิตที่สำคัญที่สุดของประเทศคีร์กีซ อีกทั้งยังเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักเชิงกลยุทธ์ของประเทศ (Strategic/Priority Sector) สาเหตุหนึ่งซึ่งช่วยผลักดันให้อุตสาหกรรมเหมืองแร่ในคีร์กีซมีศักยภาพอย่างมาก คือ การที่ประเทศคีร์กีซมีทรัพยากรธรรมชาติในประเภททองคำและถ่านหินอันอุดมสมบูรณ์ ซึ่งส่งผลให้มีนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติจากหลายประเทศ อาทิ จีน รัสเซีย แคนาดา ออสเตรเลีย ฯลฯ เข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมาก และมีมูลค่าการลงทุนคิดเป็นมูลค่าหลายล้านเหรียญสหรัฐต่อปี

ในส่วนของอุตสาหกรรมภาคการผลิตอื่นซึ่งสำคัญรองลงมา อุตสาหกรรมเกษตร-เกษตรแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญในแง่ของการสร้างรายได้และสร้างงานให้กับประเทศ โดยมูลค่าอุตสาหกรรมคิดเป็นเกือบร้อยละ 20 ของมูลค่า GDP ของประเทศ ในขณะเดียวกัน ก็มีอัตราการจ้างงานกว่าร้อยละ 30 ของการจ้างงานทั้งประเทศ ส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มด้วยจำนวนบริษัทในประเทศกว่า 35,000 บริษัท และมีการจ้างงานกว่า 1.5 แสนตำแหน่งในแต่ละปี ทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าในอุตสาหกรรมเหมืองแร่หรืออุตสาหกรรมเกษตร-เกษตรแปรรูป นอกจากนี้ อุตสาหกรรมพลังงานยังนับเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งซึ่งสร้างรายได้ให้กับประเทศคีร์กีซ โดยการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ (Hydro power) ไปขายให้กับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียกลาง

สำหรับอุตสาหกรรมในภาคการบริการ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 49.6 ของ GDP ของประเทศ ก็ถือเป็นอีกภาคส่วนที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศคีร์กีซ โดยอุตสาหกรรมและธุรกิจภาค

บริการที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการก่อสร้าง และ อุตสาหกรรมการขนส่งและโลจิสติกส์

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศคีร์กีซเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตอย่างมาก ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และได้รับการส่งเสริมอย่างมากจากรัฐบาลให้เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักเชิงกลยุทธ์ของประเทศ (Strategic/Priority Sector) เนื่องจากประเทศคีร์กีซมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและมีความหลากหลาย อาทิ มีภูเขาซึ่งเหมาะกับการท่องเที่ยวทั้งเชิงธรรมชาติและการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure) มีทะเลสาบซึ่งเหมาะกับการท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนหย่อนใจ (Recreational) หรือมีอากาศหนาวและปกคลุมด้วยหิมะในช่วงฤดูหนาว เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวและการทำกิจกรรมสกี จึงทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของคีร์กีซ ซึ่งในที่นี้ หมายถึงรวมถึงอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจบริษัททัวร์ ฯลฯ กลายเป็นหนึ่งในภาคส่วนสำคัญที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการก่อสร้างและอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์ ก็เป็นอีกกลุ่มอุตสาหกรรมภาคบริการที่มีความสำคัญเช่นกัน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการก่อสร้างซึ่งมีการขยายตัวรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่อุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์ยังเป็นภาคส่วนที่มีความจำเป็นเพื่อสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมอื่น เนื่องจากประเทศคีร์กีซเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล ส่งผลทำให้การคมนาคมขนส่งทางถนนกลายเป็นรูปแบบการขนส่งหลักของประเทศ

4.2. ภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector) ของสาธารณรัฐคีร์กีซ

สำหรับในหัวข้อนี้ คณะผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกและพิจารณาอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector) ของประเทศคีร์กีซ โดยอาศัยที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด ทั้งการข้อมูลพื้นฐานของประเทศ การศึกษาข้อมูลกฎหมายและกฎระเบียบด้านการลงทุน รวมไปถึงการเดินทางไปศึกษาข้อมูลเชิงลึก (Fact Finding) ในประเทศคีร์กีซ มาประกอบการพิจารณา และทำการคัดเลือกอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่น่าสนใจจากกลุ่มอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ จากนั้น จะทำการศึกษาวิเคราะห์อุตสาหกรรมเชิงลึก อันประกอบด้วยการศึกษาภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมดังกล่าว การประเมินโอกาสและศักยภาพ

ของนักลงทุนไทยในอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมดังกล่าว และการศึกษาวิเคราะห์พื้นที่ที่น่าสนใจ (Attractive Area) ที่เหมาะสมต่อการเข้าไปลงทุน

4.2.1. การพิจารณาคัดเลือกอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector)

4.2.1.1. ภาคอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่มีความสำคัญด้านการค้า

สำหรับอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมของประเทศคีร์กีซที่มีความสามารถในการส่งออกสูงที่สุด คือ อุตสาหกรรมทองคำ โดยการส่งออกในอุตสาหกรรมดังกล่าวมากถึงร้อยละ 37.32 ของการส่งออกทั้งหมดของประเทศ และในช่วงระหว่างปี 2552-2556 อุตสาหกรรมดังกล่าวมีอัตราการเติบโตของการส่งออกเฉลี่ยร้อยละ 8.61 ต่อปี (ตารางที่ 4-1)

ส่วนอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการส่งออกรองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรมสินค้าเบ็ดเตล็ด อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมน้ำมันดิบ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสินค้าเบ็ดเตล็ด และอุตสาหกรรมน้ำมันดิบ ซึ่งมีอัตราการเติบโตของการส่งออกสูงถึงร้อยละ 90.62 และ 42.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-1 อุตสาหกรรม/เกษตรกรรมคีร์กีซที่มีความสามารถในการส่งออกสูง 10 อันดับแรก

อันดับ	อุตสาหกรรม/เกษตรกรรม	มูลค่าการส่งออกรวม ปี 2552-2556 (ล้านเหรียญสหรัฐ)	อัตราการเติบโตแบบ CAGR ของมูลค่าการ ส่งออกปี 2552-2556	สัดส่วนมูลค่าการ ส่งออกทั้งหมด ในช่วงปี 2552-2556
1	ทองคำ	3,503.04	8.61%	37.32%
2	สินค้าเบ็ดเตล็ด	1,557.17	90.62%	16.59%
3	อาหารแปรรูป	910.62	11.54%	9.70%
4	สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	798.28	7.46%	8.50%
5	น้ำมันดิบ	685.48	42.79%	7.30%
6	ยานยนต์และชิ้นส่วน	640.68	26.71%	6.83%
7	เครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	182.43	6.19%	1.94%
8	สินแร่	165.12	42.18%	1.76%
9	เหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก	138.37	64.18%	1.47%
10	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	98.98	16.80%	1.05%
	อื่น ๆ	706.43	25.49%	7.53%
	ทั้งหมด	9,386.59	24.00%	100.00%

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

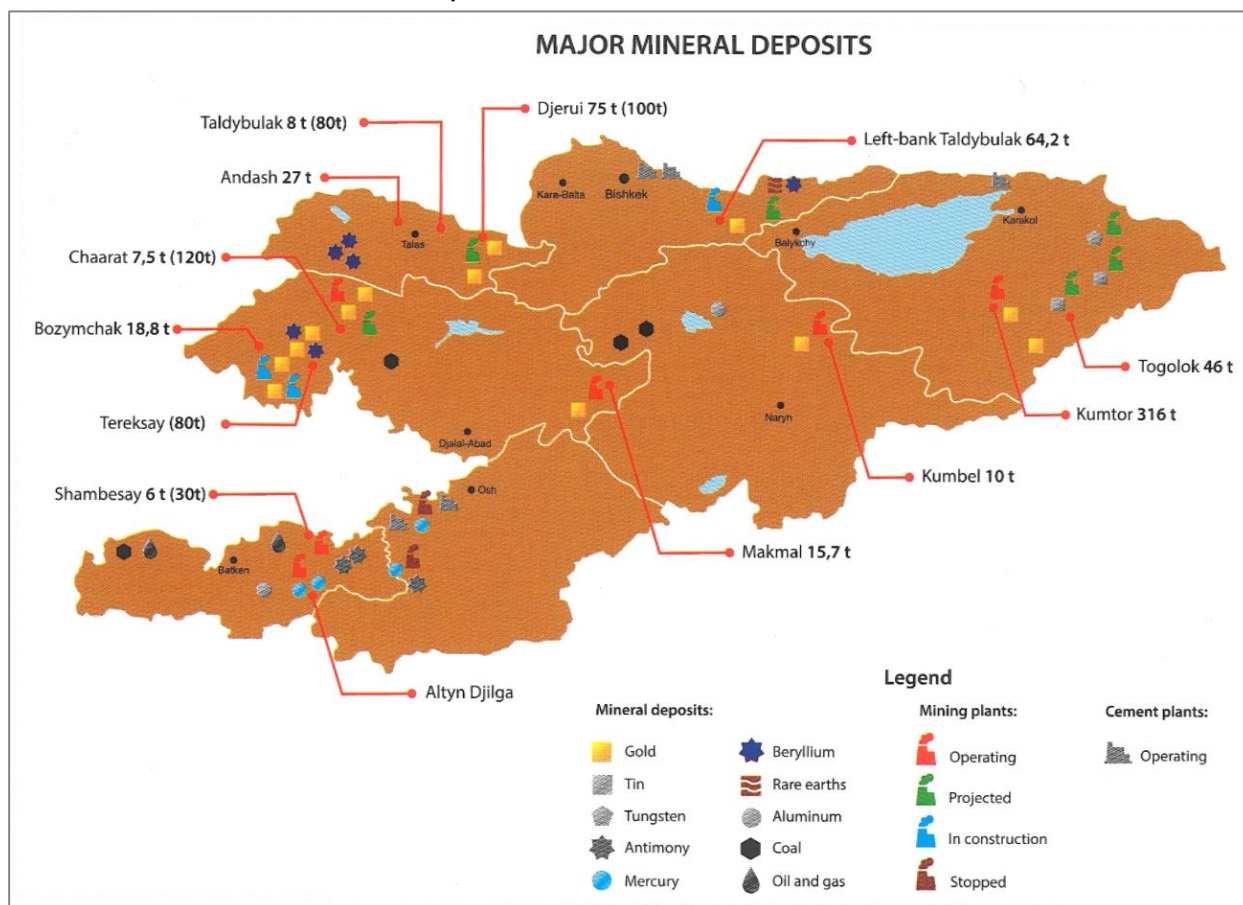

ในส่วนของภาคบริการ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมภาคบริการอื่นๆ อุตสาหกรรมการแพทย์และบริการด้านสุขภาพ และอุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นอุตสาหกรรมบริการของคีร์กีซที่มีความสามารถในการส่งออกสูงที่สุด 5 อันดับแรก

4.2.1.2. ภาคอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่ได้ประโยชน์จากศักยภาพของประเทศ

เนื่องด้วยประเทศคีร์กีซมีความอุดมสมบูรณ์ในทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมาก โดยเฉพาะกับสินแร่ทองคำและถ่านหิน จึงทำให้อุตสาหกรรมทองคำ และอุตสาหกรรมปิโตรเลียม และก๊าซธรรมชาติ (ซึ่งหมายรวมถึงแร่เชื้อเพลิงด้วย) เป็นอุตสาหกรรมที่ได้ประโยชน์จากศักยภาพของประเทศดังกล่าว ส่วนอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อันได้แก่ ดีบุก ทังสแตน พรอท และอะลูมิเนียม ก็เป็นอุตสาหกรรมที่คีร์กีซค่อนข้างมีความได้เปรียบเช่นกัน (ดังแสดงในภาพที่ 4-2) หากแต่ปริมาณการผลิตและส่งออกอาจไม่มากเทียบเท่ากับทองคำ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ หรือถ่านหิน

ภาพที่ 4-2 อุตสาหกรรมเหมืองแร่ของประเทศคีร์กีซ

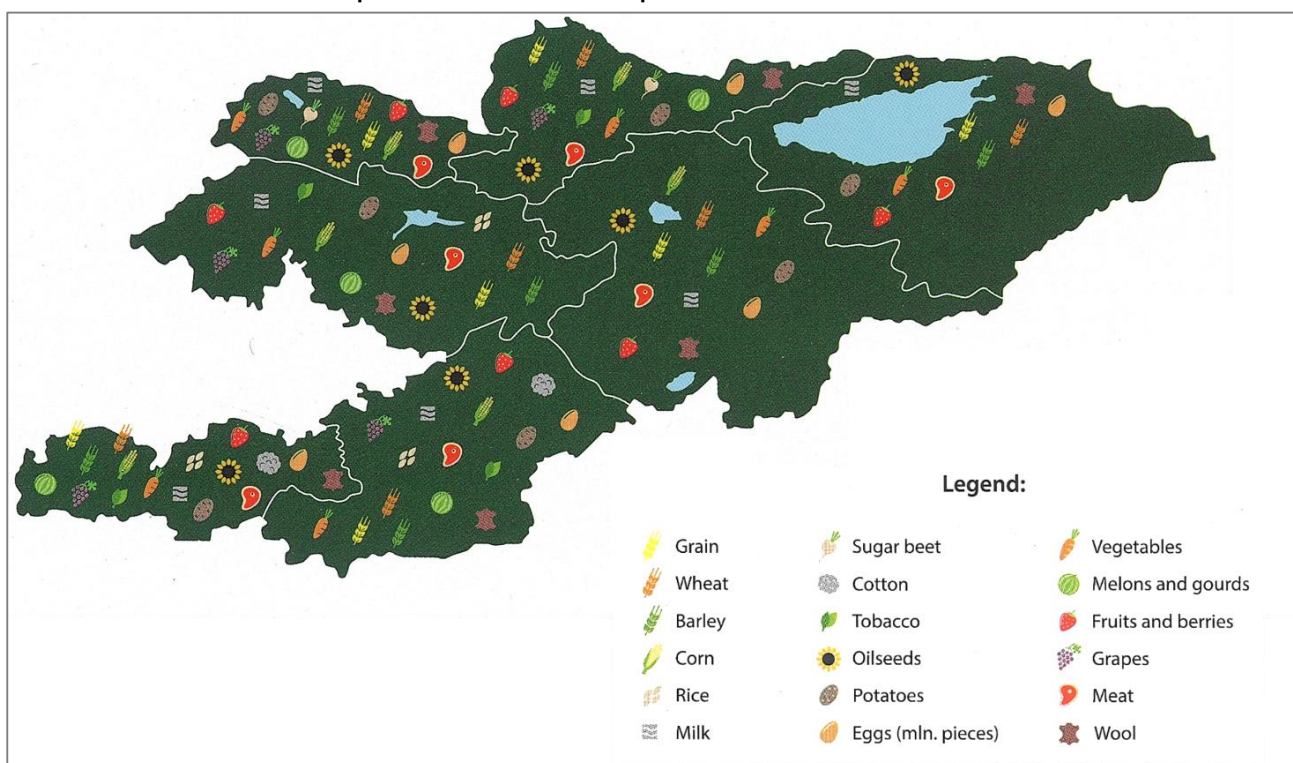

ที่มา : Investment Promotion Agency (IPA)

การที่ประเทศคีร์กีซมีที่ราบสูงอันอุดมสมบูรณ์ และมีทะเลสาบน้ำเค็มขนาดใหญ่ใจกลางประเทศ (ทะเลสาบอิสซิค-คูล) ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลทำให้ภาคการเกษตร รวมถึงภาคการประมงของประเทศ มีแต้มต่อเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศหลายประเทศที่มีขนาดของพื้นที่ หรือจำนวนประชากรที่ใกล้เคียงกับประเทศคีร์กีซ โดยสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ และประมง ที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ ข้าวและธัญพืช มันสำปะหลัง ผักชนิดต่างๆ เนื้อวัว เนื้อม้า และปลา (ดังแสดงในภาพที่ 4-3) ซึ่งส่วนใหญ่ผลิตเพื่อบริโภคในประเทศ และส่วนที่เหลือจากการบริโภคในประเทศจึงจะส่งออกไปในต่างประเทศ

ภาพที่ 4-3 อุตสาหกรรมเกษตร ปศุสัตว์ และประมงของประเทศคีร์กีซ

ที่มา : Investment Promotion Agency (IPA)

นอกจากนี้ การที่ประเทศมีภูมิประเทศที่ประกอบด้วยภูเขา และทะเลสาบ และมีภูมิอากาศที่ไม่หนาวหรือไม่ร้อนจนเกินไป (ยกเว้นในบางพื้นที่ ซึ่งบางช่วงเวลาของปีจะมีอุณหภูมิที่หนาวเย็นอย่างมาก โดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาสูง) ส่งผลให้ประเทศคีร์กีซเป็นประเทศที่เหมาะสมแก่การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพักผ่อนหย่อนใจ อาทิ การปีนเขา การเล่นสกี ฯลฯ และทำให้ประเทศคีร์กีซมีอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่และเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการจ้างงาน รวมถึงการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมาก

4.2.1.3. ภาคอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่มีความสำคัญในเชิงนโยบายภาครัฐ

รัฐบาลคีร์กีซได้มีการกำหนดอุตสาหกรรมหลักเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic/Priority Sector) ของประเทศไว้ 5 อุตสาหกรรม ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป (2) อุตสาหกรรมพลังงาน (3) อุตสาหกรรมเหมืองแร่ (4) อุตสาหกรรมการขนส่งและโลจิสติกส์ และ (5) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นอุตสาหกรรม 5 อุตสาหกรรมหลักของประเทศซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (อุตสาหกรรมพลังงาน และ อุตสาหกรรมการขนส่งและโลจิสติกส์) ในขณะเดียวกันก็เป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศในด้านของการส่งออกสินค้า (ทองคำ ถ่านหิน และสินค้าเกษตร) และบริการ (การท่องเที่ยว) ทั้งนี้ การสนับสนุนจากภาครัฐในอุตสาหกรรมดังกล่าว จะค่อนข้างมีมากกว่าในอุตสาหกรรมอื่นๆ อาทิ ในภาคอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป ผู้ประกอบการและนักลงทุนจะได้รับการยกเว้นภาษีเกือบทุกประเภท

นอกเหนือจาก 5 อุตสาหกรรมหลักเชิงยุทธศาสตร์ อุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่มีความสำคัญในเชิงนโยบายภาครัฐของประเทศคีร์กีซ ยังได้แก่ อุตสาหกรรมการก่อสร้าง อุตสาหกรรมการเงินและการธนาคาร และอุตสาหกรรมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (อุตสาหกรรม IT) ซึ่งในบางอุตสาหกรรมอาจได้รับการส่งเสริมหรือสิทธิประโยชน์ด้านภาษีที่สูงและเอื้ออำนวยในระดับที่ใกล้เคียงกับอุตสาหกรรมหลักเชิงยุทธศาสตร์เช่นกัน เช่น ในอุตสาหกรรมอุปกรณ์ IT ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีรวมไปถึงมีการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมโดยเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมดังกล่าว (High-technology Park) หรืออุตสาหกรรมการเงินและการธนาคาร ซึ่งนักลงทุนต่างชาติสามารถเข้ามาลงทุนในกิจการดังกล่าวในคีร์กีซได้โดยสามารถถือครองหุ้นได้ถึงร้อยละ 100 เป็นต้น

4.2.1.4. ภาคอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่ไม่มีข้อจำกัดหรือข้อกำหนดทางกฎหมายหรือกฎระเบียบที่มีให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน

ในประเทศคีร์กีซ มิได้มีข้อจำกัดหรือข้อกำหนดทางกฎหมายหรือกฎระเบียบที่มีให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในหลายอุตสาหกรรม มีข้อจำกัดเกี่ยวกับในเรื่องของการต้องขอใบอนุญาต (Licenses) และหนังสือรับรอง (Certificate) ต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค่อนข้างมาก

ตัวอย่างอุตสาหกรรมที่มีประเด็นเรื่องใบอนุญาตค่อนข้างมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องไปขอใบอนุญาตที่จำเป็นจากหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ The State Agency for Geology and Mineral Resources of the Government of the Kyrgyz Republic นอกจากนี้ ในบางกิจกรรมย่อย ยังต้องมีการดำเนินการขอใบอนุญาตจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ใบอนุญาตด้านสิ่งแวดล้อม จาก The State Agency on Environment Protection and Forestry เป็นต้น ส่วนในการประกอบธุรกิจในบางพื้นที่ของประเทศ เช่น กรุงบิชเคก หรือ กรุงออช เป็นต้น อาจจะต้องมีการได้รับใบรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน หรือการประกอบธุรกิจ อาทิ สมาหกรณ์ค้า เช่นเกี่ยวกับการผลิตหรือการนำเข้าสินค้าบางรายการที่จะต้องมีใบรับรองมาตรฐานสินค้าจากหน่วยงานด้านมาตรฐานสินค้าของประเทศคีร์กีซ (Center for Standardization and Metrology under Ministry of Economy of Kyrgyz Republic)

4.2.1.5. ภาคอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่มีความน่าสนใจหรือมีโอกาสอย่างแท้จริง

ถึงแม้อุตสาหกรรมหลายอุตสาหกรรมในคีร์กีซจะมีศักยภาพและมีโอกาสในการเข้าไปลงทุนค่อนข้างมากสำหรับอุตสาหกรรมไทย อาทิ อุตสาหกรรมการเกษตรและเกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมอาหารและอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง และอุตสาหกรรม การก่อสร้าง อย่างไรก็ตาม ด้วยปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในประเทศ อาทิ อุปสรรคด้านภาษา ขนาดตลาดในประเทศ จำนวนแรงงานในประเทศ ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและระบบ โลจิสติกส์ในประเทศ รวมไปถึงการแข่งขันที่สูงในตลาดในประเทศ ส่งผลทำให้ในหลายอุตสาหกรรมของคีร์กีซอาจจะไม่เหมาะสำหรับนักลงทุนไทยที่จะเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจ

ทั้งนี้ จากผลการเดินทางไปสำรวจข้อมูลเชิงลึก (Fact Finding) ในประเทศคีร์กีซ อุตสาหกรรม/เกษตรกรรมของคีร์กีซที่มีความน่าสนใจและนักลงทุน/ผู้ประกอบการไทยมีโอกาสอย่างแท้จริง คือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะกับธุรกิจโรงแรมหรู ซึ่งยังเป็นที่ต้องการอย่างมากจากอุปสงค์ในประเทศคีร์กีซ นอกจากนี้ ธุรกิจรีสอร์ทและสปา และร้านอาหาร ยังเป็นอีกภาคธุรกิจหนึ่งที่ไทยมีโอกาสในการเข้าไปลงทุน

4.2.2. สรุปอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector) ของสาธารณรัฐคีร์กีซ

จากการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ อันได้แก่ การเป็นอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่มีความสำคัญในด้านการค้า (การส่งออก) การเป็นอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่ประเทศมีศักยภาพ

รวมถึงการเป็นอุตสาหกรรม/กิจกรรมที่มีความสำคัญเชิงนโยบายรัฐ หรือไม่มีข้อจำกัด/ข้อห้ามจากกฎหมายหรือกฎระเบียบ สามารถสรุปอุตสาหกรรมและกิจกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector) ของประเทศคีร์กีซ โดยแสดงตารางเปรียบเทียบไว้ในตารางที่ 4-2

- อุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป
- อุตสาหกรรมอาหารและอาหารแปรรูป
- อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ตารางที่ 4-2 อุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ

อุตสาหกรรม	มีความสำคัญด้านการค้า	ได้ประโยชน์จากศักยภาพของประเทศ	มีความสำคัญในเชิงนโยบายภาครัฐ	ไม่มีข้อจำกัด และ/หรือข้อกำหนดทางกฎหมายหรือกฎระเบียบที่มีให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน	เป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพ	มีความน่าสนใจหรือมีโอกาสอย่างแท้จริง *
อุตสาหกรรมทองคำ	✓	✓	✓			
อุตสาหกรรมเหมืองแร่	✓	✓	✓			
อุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป และ อุตสาหกรรมอาหารและอาหารแปรรูป	✓	✓	✓	✓	✓	★
อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	✓			✓	✓	
อุตสาหกรรมปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ		✓	✓	✓		
อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน	✓			✓	✓	
อุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	✓		✓	✓	✓	
อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	✓			✓	✓	
อุตสาหกรรมพลังงาน		✓	✓	✓		
อุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด	✓			✓		
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	✓	✓	✓	✓	✓	★★
อุตสาหกรรมการก่อสร้าง	✓		✓	✓	✓	
อุตสาหกรรมการแพทย์และบริการด้านสุขภาพ	✓			✓	✓	
อุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์	✓		✓	✓		
อุตสาหกรรมการเงินและการธนาคาร			✓	✓		

หมายเหตุ : * เป็นผลการศึกษาที่ได้จากการเดินทางไปศึกษาข้อมูลเชิงลึก (Fact Finding) โดย ★★ หมายความว่ามีความสนใจหรือมีโอกาสอย่างแท้จริงมากที่สุด และ ★ หมายความว่าพอมีความน่าสนใจอยู่บ้าง
ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

4.3. การวิเคราะห์เชิงลึกอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่น่าสนใจของสาธารณรัฐคีร์กีซ

ในหัวข้อนี้ คณะผู้วิจัยจะทำการศึกษาวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector) ของประเทศคีร์กีซ โดยการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวจะประกอบด้วยการศึกษาภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรมในมิติต่างๆ อันได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ การผลิต การค้า และการลงทุน การประเมินโอกาสและศักยภาพของนักลงทุนไทย ผ่านการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-อุปสรรค (SWOT Analysis) ของอุตสาหกรรม/เกษตรกรรมของประเทศ และการพิจารณาและระบุภาคธุรกิจที่มีโอกาสในการเข้าไปลงทุน/ประกอบธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการไทย

4.3.1. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของสาธารณรัฐคีร์กีซ¹

4.3.1.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม

ประเทศคีร์กีซเป็นประเทศเกษตรกรรมประเทศหนึ่งที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรพืชผลที่หลากหลายชนิด และการทำฟาร์มปศุสัตว์ อาทิ โคเนื้อ โคเนื้อ และม้า ทั้งนี้ ภาคการเกษตรคีร์กีซถือได้ว่าเป็นภาคส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในฐานะอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานที่สร้างผลผลิตป้อนตลาดภายในประเทศ อีกทั้งยังเป็นภาคส่วนเศรษฐกิจที่คิดเป็นกว่าร้อยละ 15 ของเศรษฐกิจของประเทศ

ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ประกอบด้วยข้าวและธัญพืช (Grain) มัน ผักและผลไม้ หัวบีต และฝ้าย โดยจากข้อมูลของ Investment Promotion Agency (IPA) พบว่า ในปี 2556 ประเทศคีร์กีซมีพื้นที่สำหรับทำการเกษตรกว่า 1.2 ล้านเฮกเตอร์ โดยพืชที่ส่วนใหญ่ถูกใช้สำหรับการเพาะปลูกข้าวและธัญพืช พืชอาหารสัตว์ มัน พืชน้ำมัน และพืชตระกูลถั่ว

ในด้านการปศุสัตว์ นมสด เนื้อวัว เนื้อหมู เนื้อม้า ไช้ไก่ และเนื้อไก่ เป็นสินค้าหลักที่ได้จากอุตสาหกรรมดังกล่าว โดยสัดส่วนของผลผลิตจากภาคปศุสัตว์ คิดเป็นราวร้อยละ 41 ของผลผลิตทั้งหมดในภาคการเกษตรทั้งหมด นอกจากนี้ ในประเทศคีร์กีซ ยังมีการทำประมงน้ำเค็มอยู่เล็กน้อยบริเวณทะเลสาบอิสซิค-คูล

¹ ในที่นี้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและความสมบูรณ์ของการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ทำการพิจารณาวิเคราะห์เชิงลึกของอุตสาหกรรมที่น่าสนใจ (Attractive Sector) ในอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป และอุตสาหกรรมอาหารและอาหารแปรรูปพร้อมกัน

ตารางที่ 4-3 แสดงความสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปที่มีต่อเศรษฐกิจและประเทศคีร์กีซ โดยหากพิจารณาในแง่ของภาคการผลิต คีร์กีซสามารถที่จะผลิตสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธัญพืช มันฝรั่ง ผลไม้และพืชผักชนิดต่างๆ ได้มากกว่าปีละ 1 ล้านตัน สามารถผลิตปลูกฝ้ายได้ราว 69.0 พันตัน สามารถผลิตหัวบีตได้ 173.600 พันตัน สามารถผลิตเนื้อสัตว์ได้มากกว่า 204.9 พันตัน สามารถผลิตไข่ไก่ได้มากกว่า 445.8 ล้านฟอง รวมไปถึงสามารถผลิตนมสดได้มากถึง 1,445.5 พันตันต่อปี

ในแง่การค้า คีร์กีซมีการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป 201.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2555 และมีการส่งออกในปี 2556 เท่ากับ 209.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (คิดเป็นร้อยละ 11.98 และ 11.83 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งประเทศ) ขณะที่การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป มีการมูลค่าที่สูงกว่าพอสมควร กล่าวคือ 727.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2555 และ 776.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2556 (คิดเป็นร้อยละ 13.54 และ 12.98 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งประเทศ) ทั้งนี้ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซ มีผู้ประกอบการภายในประเทศรวมกันประมาณ 31,000 ราย และมีการจ้างงานในอุตสาหกรรมประมาณ 716,500 คน

ตารางที่ 4-3 ความสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซ

ประเด็นความสำคัญ	2555	2556	2557
ด้านการผลิต			
ปริมาณการผลิตธัญพืช (หน่วย : พันตัน)	1,438.2	1,813.1	1,446.1
ปริมาณการผลิตหัวบีต (หน่วย : พันตัน)	102.0	195.4	173.6
ปริมาณการผลิตฝ้ายดิบ (หน่วย : พันตัน)	84.7	68.5	69.0
ปริมาณการผลิตมันฝรั่ง (หน่วย : พันตัน)	1,312.8	1,332.0	1,320.7
ปริมาณการผลิตผักชนิดต่างๆ (หน่วย : พันตัน)	865.9	881.4	919.7
ปริมาณการผลิตเมลอน (หน่วย : พันตัน)	193.4	195.7	200.3
ปริมาณการผลิตผลไม้และพืชตระกูลเบอร์รี่ (หน่วย : พันตัน)	222.7	233.5	237.0
ปริมาณการผลิตองุ่น (หน่วย : พันตัน)	7.9	8.1	8.5
ปริมาณการผลิตเนื้อสัตว์ (หน่วย : พันตัน)	193.4	195.2	204.9
ปริมาณการผลิตนมสด (หน่วย : พันตัน)	1,382.2	1,408.3	1,445.5
ปริมาณการผลิตไข่ไก่ (หน่วย : ล้านฟอง)	416.9	421.5	445.8

ประเด็นความสำคัญ	2555	2556	2557
ด้านการค้า			
มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ)	201.76	209.69	N/A
ส่วนแบ่งมูลค่าการส่งออกเกษตรและอาหารแปรรูปต่อการส่งออกทั้งหมดของประเทศคีร์กีซ (หน่วย : ร้อยละ)	11.98%	11.83%	N/A
มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ)	727.41	776.72	N/A
ส่วนแบ่งมูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปต่อการนำเข้าทั้งหมดของประเทศคีร์กีซ (หน่วย : ร้อยละ)	13.54%	12.98%	N/A
ด้านการลงทุน			
มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ)	2,045,700	345,000	N/A
สัดส่วนการลงทุนในอุตสาหกรรมต่อการลงทุนทั้งหมดของประเทศ (หน่วย : ร้อยละ)	0.35%	0.04%	N/A
ด้านอื่น ๆ			
พื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตรของประเทศ (หน่วย : เฮกเตอร์)	1,477,798	1,455,066	1,520,439
สัดส่วนต่อขนาดเศรษฐกิจของอุตสาหกรรม (หน่วย : ร้อยละ)	16.79%	15.41%	14.05%
จำนวนผู้ประกอบการในภาคการเกษตร ประมง และป่าไม้ (ประมาณการ) (หน่วย : ราย)	33,000	31,000	N/A
จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ประมง และป่าไม้ (ประมาณการ) (หน่วย : คน)	N/A	700,000	716,500

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

ในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของคีร์กีซ ผู้ประกอบการในประเทศในอุตสาหกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรรายย่อย และมีบริษัทผู้ผลิตรายใหญ่จำนวนหนึ่งที่คอยรับสินค้าและผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปต่อ โดยสามารถแบ่งกลุ่มผู้เพาะปลูกทางการเกษตรในประเทศได้เป็น 3 กลุ่มหลัก คือ

- กลุ่มเกษตรกรที่เพาะปลูกด้วยตนเอง โดยอาจไม่ได้มุ่งทำการเกษตรเชิงพาณิชย์ หากแต่เมื่อมีผลผลิตเหลือจากการบริโภคภายในครัวเรือน ก็จะมีการนำผลผลิตที่ตนปลูกได้มาจำหน่ายในตลาดต่าง ๆ ภายในตัวเมือง แต่ในบางรายจะมุ่งทำการเกษตรเชิงพาณิชย์ไปเลย คือ ทำการเกษตรเพื่อป้อนผลผลิตให้แก่โรงงานแปรรูปในประเทศ นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มที่ทั้งทำการเกษตรเพื่อทั้งบริโภคภายในครัวเรือน และหากมีผลผลิตมากกว่าที่ตัวเองก็จะนำไปจำหน่ายในตลาด หรือส่งให้กับโรงงานแปรรูปต่อไป

- กลุ่มบริษัทผู้ผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูป ที่ทำการเพาะปลูกเองเพื่อป้อนวัตถุดิบเข้าสู่โรงงานผลิตของตน
- กลุ่มเกษตรกรที่เพาะปลูกโดยได้รับการจัดสรรที่ดิน เครื่องไม้เครื่องมือ รวมถึงการสนับสนุนต่างๆ จากภาครัฐ (State Farms/Colletive Farms)

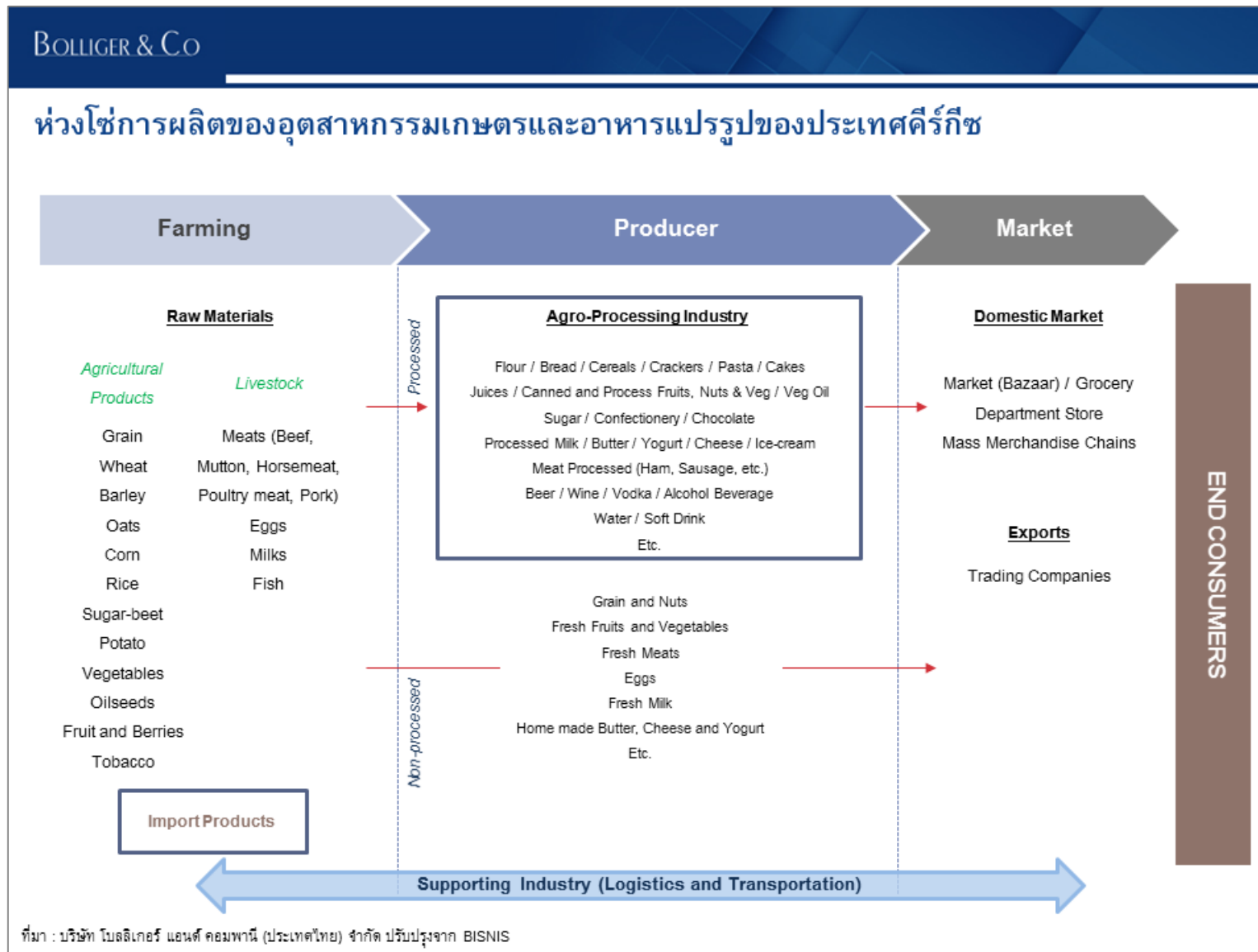
กลุ่มผู้เพาะปลูกกลุ่มแรก (เกษตรกรทั่วไป) ถือเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดในภาคการเกษตรคีร์กีซ โดยคิดเป็นราวร้อยละ 95 ของผู้ประกอบการในภาคการเกษตรคีร์กีซ ส่วนที่เหลือจะเป็นกลุ่มผู้เพาะปลูกกลุ่มที่ 2 และ 3

ในส่วนของบริษัทที่เป็นผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปในประเทศคีร์กีซนั้น มีจำนวนประมาณ 400 ราย (ข้อมูลจาก USDA ณ ปี 2555) โดยบริษัทเหล่านี้เป็นผู้ประกอบการตั้งแต่ระดับเล็กและกลาง (SMEs) ไปจนถึงโรงงานผลิตขนาดใหญ่ ประกอบด้วยทั้งธุรกิจโดยนักธุรกิจท้องถิ่นและธุรกิจจากผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในคีร์กีซ โดยตัวอย่างผู้ประกอบการเหล่านั้น ได้แก่

- อุตสาหกรรมนมและผลิตภัณฑ์จากนม – บริษัท Wimm Bill Dann, บริษัท Food Master, บริษัท Elet Sut, บริษัท ElWest, บริษัท Shin Line และบริษัท Ice Queen
- อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ – บริษัท Riha, บริษัท Sher และบริษัท Steinbrau
- อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผักและผลไม้ – บริษัท Wimm Bill Dann, บริษัท Taste of the Sun, บริษัท Kirbi, บริษัท Sam และบริษัท Lesnoy Produkt
- อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากธัญพืช – บริษัท Akun, บริษัท Elnur, บริษัท Yashar และบริษัท Elita
- อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูปและอาหารแช่แข็ง – บริษัท Bon Appetit
- อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากน้ำตาล – บริษัท Tattuu, บริษัท Kulikovskiy Tort และบริษัท Torty ot Ziny

ภาพที่ 4-4 ห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ

4.3.1.2. ภาพรวมการผลิตของประเทศ

ประเทศคิริกีซเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการเพาะปลูกพืช ผัก และผลไม้ที่หลากหลาย โดยพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธัญพืช มันฝรั่ง พืชผักชนิดต่างๆ และเมลอน และผลิตผลจากการปศุสัตว์ที่สำคัญ เช่น นมสด ไข่ไก่ เนื้อวัว เนื้อม้า เนื้อแกะ/แพะ เป็นต้น

จากตารางที่ 4-4 แสดงข้อมูลปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศตั้งแต่ปี 2549-2557 โดยจะพบว่า แนวโน้มผลผลิตทางการเกษตรของประเทศคิริกีซบางส่วนมีการผลิตที่ลดลงจากในอดีต อาทิ ปริมาณผลผลิตธัญพืช ปริมาณผลผลิตฝ้าย ปริมาณผลผลิตพืชน้ำมัน และปริมาณผลผลิตถั่ว ขณะที่ผลผลิตบางชนิดมีการเพิ่มขึ้นจากในอดีต เช่น ปริมาณผลผลิตเมลอน ปริมาณผลผลิตพืชผักชนิดต่างๆ ปริมาณผลผลิตจากภาคปศุสัตว์ (เนื้อสัตว์ ไข่ไก่ และนมสด)

สำหรับผลผลิตที่มีการเพาะปลูกมากที่สุดในประเทศ คือ ธัญพืชชนิดต่างๆ คิริกีซมีการเพาะปลูกที่ลดลงเล็กน้อยราวร้อยละ 1.0 โดยการลดลงดังกล่าวเป็นผลมาจากในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตมีการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเพาะปลูกข้าวสาลีและข้าวบาร์เลย์ ส่วนผลผลิตทางการเกษตรอันดับ 2 คือ มันฝรั่ง มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เฉพาะในช่วงปี 2552-2557 หัวบีตเป็นพืชที่มีปริมาณการผลิตเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด โดยอัตราการเติบโตในช่วงเวลาดังกล่าวเฉลี่ยสะสมแล้วกว่าร้อยละ 26.31 ต่อปี

ในตารางที่ 4-5 แสดงข้อมูลปริมาณการผลิตของสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูปของคิริกีซตั้งแต่ปี 2549-2556 ซึ่งจะพบว่า ตัวเลขการผลิตผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูปส่วนใหญ่ของประเทศคิริกีซมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยสินค้าที่สามารถผลิตโดยมีการเติบโตอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมานับตั้งแต่ปี 2549 ได้แก่ เนื้อไก่และสัตว์ปีกแปรรูป ไส้กรอก น้ำผักและผลไม้ และเครื่องดื่มและน้ำอัดลม ที่มีการเติบโตเฉลี่ยสะสมของปริมาณการผลิตสูงกว่าร้อยละ 10.0 ต่อปี ส่วนสินค้าที่การผลิตกลับมีอัตราการเติบโตที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด เช่น การผลิตเนยชนิดต่างๆ การผลิตน้ำตาล การผลิตบุหรี่ยาสูบและซิการ์ เป็นต้น

ตารางที่ 4-4 ปริมาณการผลิตพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ปี 2549-2557

หน่วย : พันตัน

ผลผลิตทางการเกษตร	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี 2549-2557	อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี 2552-2557
ธัญพืช	1,562.2	1,491.1	1,510.9	1,929.1	1,583.8	1,580.7	1,438.2	1,813.1	1,446.1	-0.96%	-5.60%
ข้าวสาลี	840.3	708.9	746.2	1,056.7	813.3	799.7	540.6	819.4	572.7	-4.68%	-11.53%
ข้าวบาร์เลย์	204.0	227.3	210.6	289.7	231.6	233.8	212.6	309.9	197.1	-0.43%	-7.41%
ข้าวโพด	438.0	460.7	462.1	486.6	440.9	446.4	578.4	568.1	556.1	3.03%	2.70%
ข้าว	18.7	17.3	17.7	20.7	20.9	19.4	23.1	27.2	28.2	5.25%	6.38%
อื่นๆ	58.1	73.5	70.9	71.3	73.6	76.1	81.2	84.6	90.2	5.64%	4.81%
หัวบีต	226.0	155.4	-	54.0	139.2	158.8	102.0	195.4	173.6	-3.24%	26.31%
ฝ้ายดิบ	117.5	95.1	95.1	49.2	74.0	101.3	84.7	68.5	69.0	-6.43%	7.01%
ใบยาสูบ	13.4	14.4	13.6	12.0	9.9	9.9	7.5	6.5	4.4	-12.95%	-18.13%
พืชน้ำมัน	78.6	75.4	66.5	73.3	60.7	56.6	58.5	55.7	45.7	-6.56%	-9.02%
มันฝรั่ง	1,254.7	1,373.8	1,334.9	1,393.1	1,339.4	1,379.2	1,312.8	1,332.0	1,320.7	0.64%	-1.06%
พืชผักชนิดต่างๆ	761.3	789.8	822.6	832.5	812.0	820.9	865.9	881.4	919.7	2.39%	2.01%
เมลอน	97.7	119.1	124.4	137.2	157.3	151.6	193.4	195.7	200.3	9.38%	7.86%
ผลไม้และพืชตระกูลเบอร์รี่	186.6	180.5	185.4	200.5	193.1	215.0	222.7	233.5	237.0	3.03%	3.41%
องุ่น	14.7	14.9	10.5	12.3	4.5	6.7	7.9	8.1	8.5	-6.54%	-7.06%
เนื้อสัตว์	182.0	183.1	184.2	185.5	187.8	190.4	193.4	195.2	204.9	1.49%	2.01%
นมสด	1,212.1	1,240.0	1,273.5	1,314.7	1,360.0	1,358.1	1,382.2	1,408.3	1,445.5	2.23%	1.92%
ไข่ไก่ (หน่วย : ล้านฟอง)	343.2	373.7	369.3	369.3	373.0	392.8	416.9	421.5	445.8	3.32%	3.84%

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจาก National Statistical Committee of the Kyrgyz Republic (NSCK)

ตารางที่ 4-5 ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูปที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ปี 2549-2556

ผลผลิตทางการเกษตร	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี 2549-2556	อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี 2552-2556
เนื้อสัตว์แปรรูป (ไม่รวมเนื้อปลา เนื้อไก่และ สัตว์ปีก) (หน่วย : ตัน)	2,880	2,889	3,067	5,581	6,493	6,317	6,395	7,402	14.44%	7.31%
เนื้อไก่และสัตว์ปีกแปรรูป (หน่วย : ตัน)	144	151	264	147	166	180	850	725	25.93%	49.02%
ไส้กรอก (หน่วย : ตัน)	567	686	1,120	2,256	2,381	2,908	2,911	3,618	30.32%	12.53%
น้ำผักและผลไม้ (หน่วย : พันลิตร)	3,866	5,359	5,893	7,628	6,997	10,326	11,259	13,035	18.96%	14.33%
ผักและผลไม้กระป๋อง (หน่วย : พันกระป๋อง)	3,033	1,802	1,961	2,603	2,572	3,757	2,529	2,700	-1.65%	0.92%
น้ำมันพืช (หน่วย : ตัน)	16,771	17,592	18,511	20,617	18,064	15,087	13,949	27,786	7.48%	7.74%
เนยชนิดต่างๆ (หน่วย : ตัน)	12,246	12,336	14,371	10,983	4,212	2,033	2,168	1,991	-22.86%	-34.75%
ผลิตภัณฑ์จากนม (ไม่รวมเนย และชีส)	13,511	17,478	15,241	22,699	27,555	20,051	13,462	21,454	6.83%	-1.40%
ชีสชนิดต่างๆ (หน่วย : ตัน)	3,238	3,122	3,392	2,607	3,574	3,742	2,996	3,256	0.08%	5.72%
ไอศกรีม (หน่วย : ตัน)	4,516	4,320	3,794	3,628	3,524	4,782	4,722	4,595	0.25%	6.08%
แป้ง (หน่วย : พันตัน)	485	583	490	513	479	440	447	433	-1.62%	-4.18%
ขนมปังและเบเกอรี่อื่นๆ	134,493	118,296	108,272	111,238	114,066	111,039	112,167	96,942	-4.57%	-3.38%
ซ็อกโกแลต และขนมหวาน (หน่วย : ตัน)	2,294	1,948	1,765	1,534	2,067	2,242	2,133	1,329	-7.50%	-3.52%
น้ำตาล (หน่วย : ตัน)	58,384	36,838	10,858	5,805	14,128	16,992	13,229	25,206	-11.31%	44.36%
เหล้าบ่ม เบียร์ ไวน์ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (หน่วย : พันลิตร)	34,558	37,232	38,377	37,262	41,177	46,366	46,701	51,267	5.80%	8.30%
เครื่องดื่มและน้ำอัดลม (หน่วย : พันลิตร)	50,642	58,085	61,899	69,306	73,957	101,295	111,711	231,777	24.27%	35.23%
บุหรี่และซิการ์ (หน่วย : พันมวน)	3,086	3,053	3,024	3,586	3,649	2,447	1,688	935	-15.68%	-28.53%

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจาก National Statistical Committee of the Kyrgyz Republic (NSCK)

4.3.1.3. ภาพรวมการค้าสินค้าของประเทศ

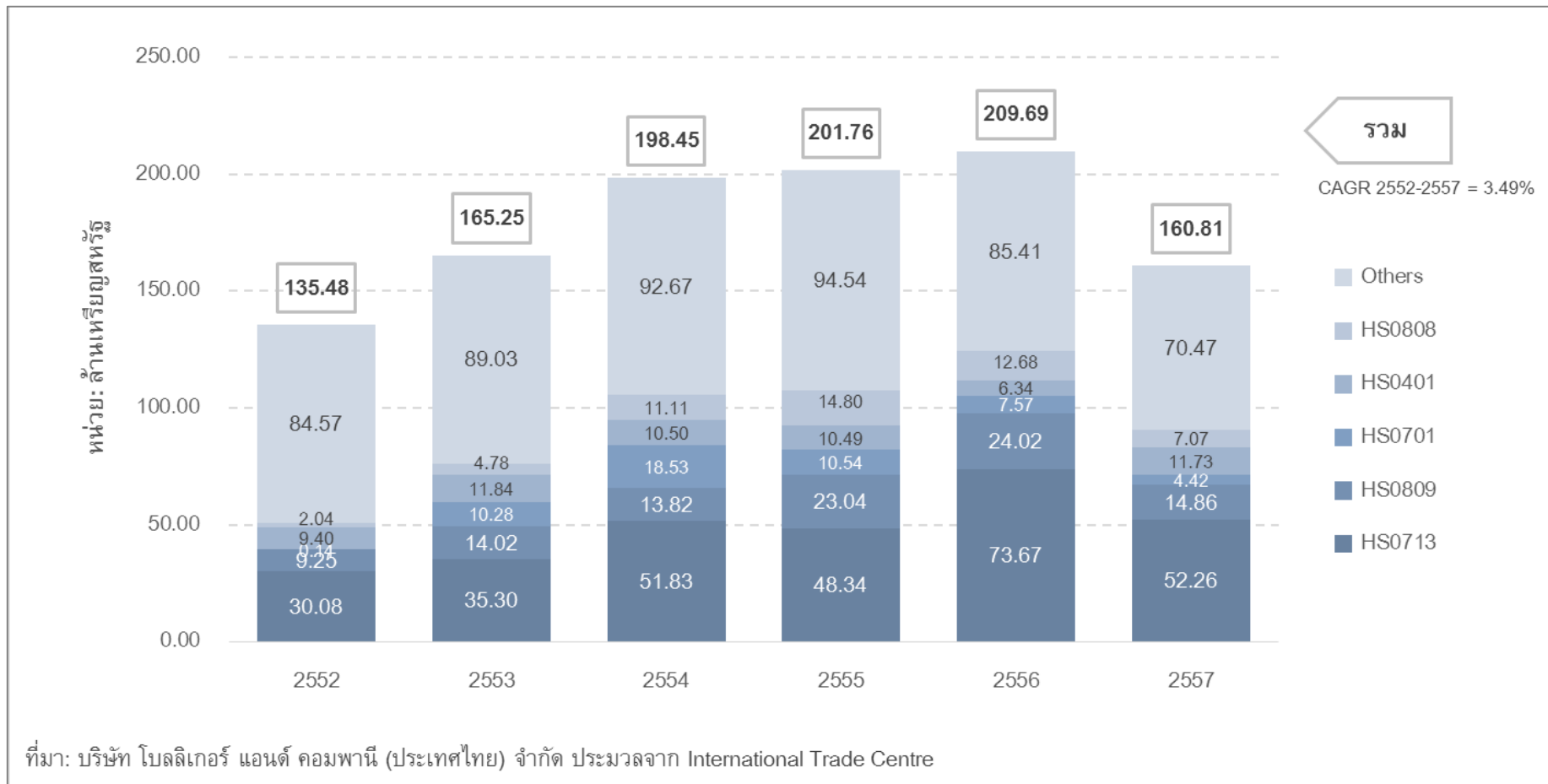
➤ การส่งออก

ระหว่างปี 2552-2557 คีร์กีซมีการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปเพิ่มขึ้นจากเดิม 135.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2552 เป็น 160.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 3.49 ดังแสดงในภาพที่ 4-5

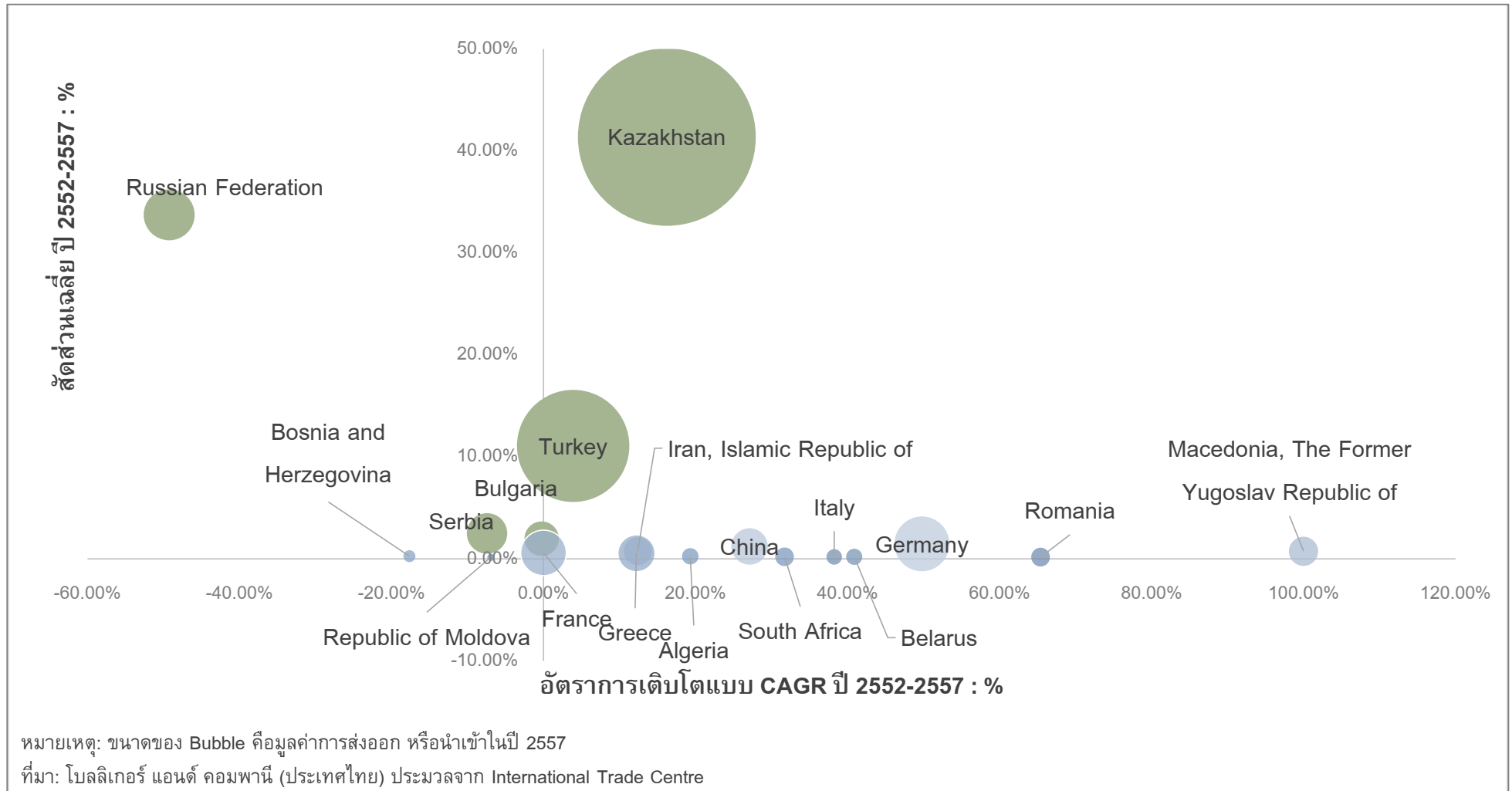
ทั้งนี้ คีร์กีซมีการส่งออกไปยังคาสต์สถาน รัสเซีย ตุรกี เซอร์เบีย และบัลแกเรีย เป็นสัดส่วนมากที่สุด 5 อันดับแรก (ภาพที่ 4-6) และสินค้าส่งออกสำคัญของคีร์กีซ ได้แก่ พืชผัก ตระกูลถั่ว แอปเปิ้ล ไซตรัส ทุเรียน กล้วย กล้วยไม้ และผลไม้สด นมและครีม แอปเปิ้ล แพร์ และควินซ์ และมันฝรั่ง ดังแสดงในตารางที่ 4-6

ภาพที่ 4-5 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557

ภาพที่ 4-6 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557

ตารางที่ 4-6 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศคีร์กีซ

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออกเป็นหลักของประเทศคีร์กีซ				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าส่งออกทั้งหมดของคีร์กีซปี 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้าในอุตสาหกรรม	1,071.44	100.00
1	HS0713	พืชผักตระกูลถั่วแห้งและเอาเปลือกออก จะลอกเยื่อหรือทำให้แยกจากกันหรือไม่ก็ตาม	291.47	27.20
2	HS0809	แอปเปิ้ล ไซดร้า ท้อ (รวมทั้งเนกทาริน) พลัม และสโล สด	99.01	9.24
3	HS0401	นมและครีม ที่ไม่ทำให้เข้มข้น และไม่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆ	60.30	5.63
4	HS0808	แอปเปิ้ล แพร่ และควินซ์ สด	52.47	4.90
5	HS0701	มันฝรั่ง สดหรือแช่เย็น	51.49	4.81

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

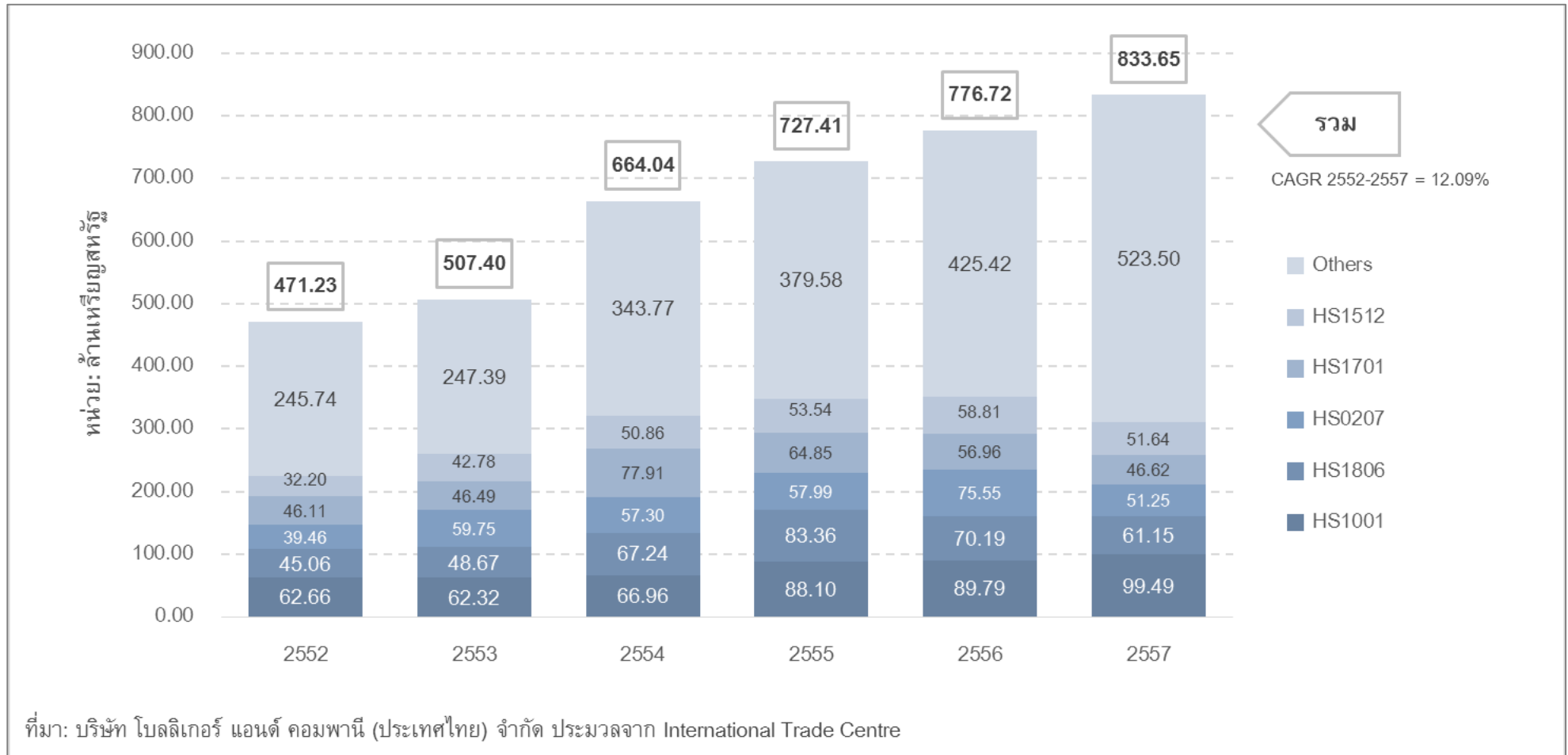
➤ การนำเข้า

สำหรับการนำเข้าของคีร์กีซ ในช่วงปี 2552-2557 การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปมีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 12.09 โดยมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 471.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2552 เป็น 833.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2557 ดังแสดงในภาพที่ 4-7

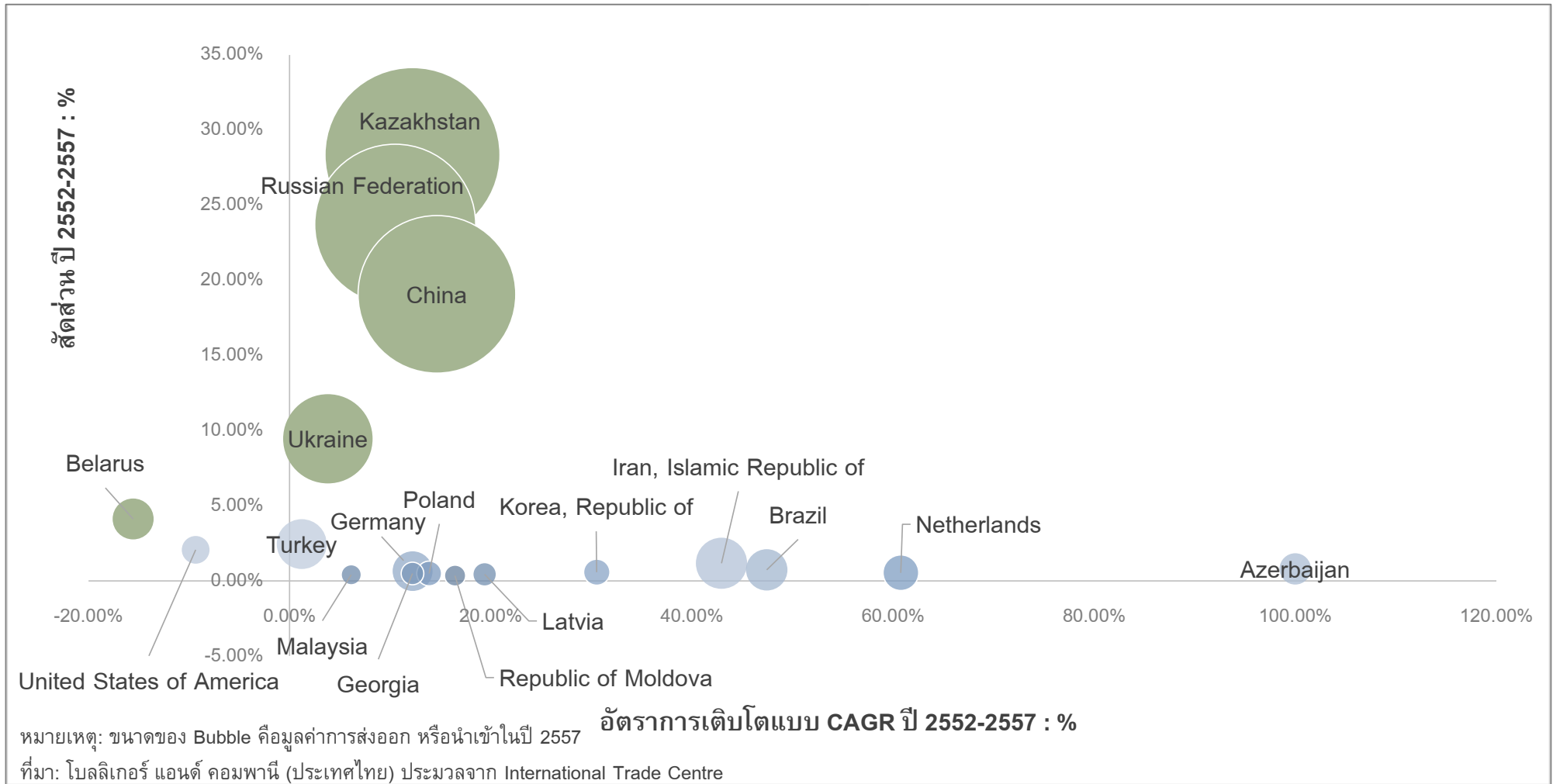
ทั้งนี้ คีร์กีซมีการนำเข้าจากแหล่งนำเข้าหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ คาซัคสถาน รัสเซีย จีน ยูเครน และเบลารุส (ภาพที่ 4-8) และสินค้านำเข้าสำคัญของคีร์กีซ ได้แก่ ข้าวสาลีและเมสลิน ซ็อกโกแลตและโกโก้ เนื้อสัตว์ปีก น้ำตาล และน้ำมันพืช เช่น น้ำมันทานตะวัน น้ำมันดอกคำฝอย เป็นต้น ดังแสดงในตารางที่ 4-7

ภาพที่ 4-7 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557

ภาพที่ 4-8 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศคีร์กีซ ปี 2552-2557

ตารางที่ 4-7 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศคีร์กีซ

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้าเป็นหลักของประเทศคีร์กีซ				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่านำเข้าทั้งหมดของคีร์กีซปี 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้าในอุตสาหกรรม	3,980.44	100.00
1	HS1001	ข้าวสาลีและเมสลิน	469.30	11.79
2	HS1806	ช็อกโกแลตและอาหารปรุงแต่งอื่นๆ ที่มีโกโก้	375.68	9.44
3	HS0207	เนื้อและส่วนอื่นที่บริโภคได้ของสัตว์ปีกเลี้ยงตามประเภทที่ 01.05 สด แช่เย็น หรือแช่เย็นจนแข็ง	341.30	8.57
4	HS1701	น้ำตาลที่ได้จากอ้อยหรือหัวบีต และซูโครสที่บริสุทธิ์ในทางเคมี ในลักษณะของแข็ง	338.93	8.51
5	HS1512	น้ำมันที่ได้จากเมล็ดทานตะวัน จากเมล็ดดอกคำฝอยหรือเมล็ดฝ้าย และแฟรกชันของน้ำมันดังกล่าว จะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ก็ตาม แต่ต้องไม่ดัดแปลงทางเคมี	289.83	7.28

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

4.3.1.4. ภาพรวมด้านการลงทุน

ในปี 2556 มีการเข้ามาลงทุนจากต่างชาติในอุตสาหกรรมเกษตร ประมง และป่าไม้ของคีร์กีซ อยู่ที่ราว 345,000 เหรียญสหรัฐ เท่านั้น (คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 0.04 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมดของประเทศที่มากกว่า 964.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งหากพิจารณาจากตัวเลขการลงทุนในปีก่อนหน้าค่อนข้างแตกต่างกันอย่างมาก กล่าวคือ ในปี 2556 มูลค่าการลงทุนสูงถึง 2.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการลงทุนดังกล่าวจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรมนี้ของคีร์กีซยังไม่สูงมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนโดยตรงในภาคอุตสาหกรรม (รวมมูลค่าการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมทุกอุตสาหกรรมของประเทศคิดเป็นกว่าร้อยละ 32.94 สำหรับในปี 2556)

ทั้งนี้ สาเหตุหนึ่งที่มีการลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าวยังไม่สูงมากก็เพราะขนาดตลาดภายในประเทศที่ค่อนข้างจำกัด รวมไปถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ของประเทศที่ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งสินค้า

4.3.1.5. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ

รัฐบาลคิริกีซได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรที่ประเทศของตนยังไม่สามารถพัฒนาและผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคาดหมายไว้ว่าหากยังมีได้มีการปรับปรุงจุดอ่อนดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และการเติบโตของประชากรในประเทศ

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้มีการจัดทำร่างกรอบแนวคิดแผนบริหารจัดการความมั่นคงทางอาหารของประเทศขึ้น (Concept of Food Security for 2009-2019) ภายใต้กรอบแนวคิดของแผนฉบับดังกล่าว การพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศ รวมถึงการสนับสนุนการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด ทั้งนี้ จุดอ่อนสำคัญ ณ ปัจจุบันของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของคิริกีซ คือ การที่ประเทศขาดแคลนในเครื่องมือเครื่องจักร เงินทุน พันธุ์พืช รวมถึงเทคโนโลยีหรือความชำนาญด้านการเพาะปลูก ขณะเดียวกัน ปริมาณผลผลิตที่สามารถผลิตได้ในภาคการเกษตรหรือปศุสัตว์ของประเทศยังอยู่ในอัตราผลผลิตที่ค่อนข้างต่ำ ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่ไม่ครอบคลุม นอกจากนี้ อุปสรรคจากขนาดตลาดในประเทศ และปัญหาการลดลงของขนาดพื้นที่เพาะปลูกของประเทศ (พื้นที่บางส่วนเริ่มถูกเปลี่ยนเป็นที่พักอาศัย หรือใช้ในกิจกรรมอื่นแทน) รวมถึงการที่ประเทศพึ่งพาการนำเข้าสินค้าอาหารจากต่างประเทศที่ค่อนข้างมากในแต่ละปี ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศเป็นอย่างมาก

สำหรับแนวทางการส่งเสริมและผลักดันเพื่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศคิริกีซในอนาคต คาดหมายว่าจะนำไปสู่ทิศทางของการมุ่งสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาของอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร ผ่านการสนับสนุนการค้าในตลาดในประเทศ การพัฒนาทักษะและความชำนาญของเกษตรกรในการเพาะปลูกหรือผู้ประกอบการในการผลิต และการพัฒนาด้านวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชให้ทนต่อโรคพืช/วัชพืช และมีผลผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น

นอกเหนือจากการร่างกรอบแนวคิดแผนบริหารจัดการความมั่นคงทางอาหารของประเทศขึ้น (Concept of Food security for 2009-2019) รัฐบาลคิริกีซยังได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป โดยได้มีการกำหนดให้อุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นการอุตสาหกรรมหลักเชิงกลยุทธ์ (Priority/Strategic Sector) เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติที่จะนำเอาเงินทุน หรือเทคโนโลยีการเพาะปลูกและการผลิตเข้ามาในประเทศ และส่งต่อ (Spill-over) ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการในประเทศ

4.3.1.6. SWOT ของอุตสาหกรรม

➤ จุดแข็งและจุดอ่อนของอุตสาหกรรม

ประเทศคีร์กีซเป็นประเทศเกษตรกรรมที่คงความได้เปรียบอันเนื่องมาจากภูมิประเทศที่เป็นที่ราบสูงซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ และมีภูมิอากาศเหมาะสมแก่การทำเกษตรและฟาร์มปศุสัตว์ ประกอบกับผลผลิตที่สามารถผลิตออกมาได้ในประเทศค่อนข้างมีความหลากหลายหลากหลาย และพื้นที่เกือบทั้งประเทศสามารถเพาะปลูกได้เกือบทุกพื้นที่

ในขณะเดียวกัน ด้วยตำแหน่งยุทธศาสตร์ของประเทศที่อยู่ใกล้กับทั้งกลุ่มประเทศ CIS จีน และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ทำให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศต่างๆ โดยรอบได้โดยง่าย ทำให้การประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมการเพาะปลูกในประเทศคีร์กีซ เป็นแนวทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ประกอบการไทยที่มีขีดความสามารถทางการแข่งขันอุตสาหกรรมดังกล่าวค่อนข้างมาก

ส่วนของอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ก็เป็นอุตสาหกรรมสำคัญ (Priority Sectors) ของประเทศคีร์กีซ เนื่องจากภายในประเทศคีร์กีซ มีความต้องการในภาคธุรกิจดังกล่าวค่อนข้างมาก อันเป็นผลมาจากผู้ประกอบการในประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยยังขาดในเทคโนโลยีการผลิต ได้แก่ เทคโนโลยีการถนอมอาหารหรือการแช่แข็ง ส่งผลทำให้ภาครัฐของคีร์กีซมีการส่งเสริมด้านการลงทุนเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในระดับที่ค่อนข้างมากกว่าในหลายๆ อุตสาหกรรมของประเทศ

นอกจากนี้ ประเทศคีร์กีซยังเป็นประเทศที่มีค่าสาธารณูปโภค ค่าแรง และภาษีต่างๆ ถือว่าอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาคเดียวกัน เช่นเดียวกับราคาวัตถุดิบในประเทศที่ค่อนข้างต่ำ เพราะวัตถุดิบส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางการเกษตรที่เพาะปลูกภายในประเทศอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซ คือ การที่ขนาดตลาดในประเทศที่มีขนาดเล็ก เนื่องด้วยประชากรในประเทศที่น้อยและระดับรายได้ไม่สูงมากนัก ทำให้กำลังซื้อและอุปสงค์ภายในประเทศอาจไม่สูงมาก และผู้ประกอบการอาจจำเป็นต้องพึ่งพาการค้าและการส่งออกสินค้าไปยังประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียกลาง และ/หรือกลุ่มประเทศ CIS

ขณะที่ตลาดในประเทศที่มีขนาดเล็ก การที่ภาคการเกษตรในประเทศส่วนใหญ่ประกอบด้วยเกษตรกรรายย่อย ซึ่งส่วนหนึ่งมีการเพาะปลูกและการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ยังส่งผลทำให้ผลผลิตภายในประเทศอาจไม่สูงมาก รวมถึงมีปริมาณผลผลิตที่ไม่คงที่ เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพอากาศ

การที่เกษตรกรภายในประเทศส่วนใหญ่ยังขาดแคลนเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง อาทิ การถนอมอาหาร หรือการแช่แข็งสินค้า ส่งผลทำให้ในการขนส่งสินค้าไปในระยะทางไกลๆ รวมถึงการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ ยังเป็นปัญหาอยู่มาก โดยสินค้าเกษตรบางชนิดอาจบอบ/เน่าเสียหายระหว่างการขนส่ง

นอกจากนี้ การที่ประเทศเป็นประเทศที่ไม่มีพรมแดนติดทะเล (Landlocked Country) ส่งผลทำให้ภาคการประมงและสัตว์น้ำของประเทศคีร์กีซมีขนาดเล็ก โดยสามารถทำประมงน้ำจืดได้เพียงรอบบริเวณทะเลสาบอิสซิค-คูล เท่านั้น

➤ โอกาสและอุปสรรคสำหรับนักลงทุน

อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สูง โดยเฉพาะผู้ประกอบการไทยรายใหญ่ อาทิ เครือเจริญโภคภัณฑ์ เครือไทยเบฟเวอเรจ เครือยูนิടെ็ฟู้ด ฯลฯ ซึ่งในปัจจุบัน บริษัทเหล่านี้ได้มีการกระจายฐานการผลิตของตนเข้าไปลงทุนในประเทศต่างๆ อาทิ ประเทศอาเซียน (โดยเฉพาะกลุ่มประเทศ CLMVI (กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม และอินโดนีเซีย)) ประเทศในเอเชียใต้บางประเทศ เช่น ปากีสถาน เป็นต้น

ทั้งนี้ สำหรับโอกาสการลงทุนของผู้ประกอบการและนักลงทุนไทยในประเทศคีร์กีซ สำหรับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป อาจกล่าวได้ว่ามีอยู่ค่อนข้างมาก เนื่องจากความที่ผู้ประกอบการในประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ทำให้เกษตรกรเหล่านั้นยังขาดเงินทุนและเทคโนโลยีการผลิตบางประการ เช่น การถนอมอาหาร การแช่แข็งและการแปรรูปอาหาร เป็นต้น ซึ่งในทางกลับกัน ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปหรืออาหารแปรรูปที่อยู่ในระดับสูง ส่งผลให้เป็นโอกาสอันดีต่อการเข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานแปรรูปสินค้าและผลิตผลทางการเกษตร (หมายรวมถึงอาหารสัตว์ด้วยในที่นี้) ในคีร์กีซ รวมไปถึงการเข้าไปเพาะปลูกพืชเกษตร เช่น ข้าว ข้าวสาลี เป็นต้น

นอกจากนี้ การที่อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปดังกล่าว เป็นอุตสาหกรรมที่ภาครัฐได้ให้การส่งเสริม ผลักดัน และสนับสนุนในฐานะอุตสาหกรรมหลัก (Priority Sector) เพื่อขับเคลื่อนประเทศ ก็ทำให้ผู้ที่เข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าวในประเทศคีร์กีซ ได้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนที่รัฐบาลคีร์กีซส่งเสริม กลายเป็นโอกาสด้านการลงทุนที่สำคัญอีกประการ

ถึงกระนั้น ในการเข้าไปลงทุนในคีร์กีซ มิได้หมายความว่า จะมีได้มีปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ เสียเลย ทั้งนี้ ด้วยแรงงานในประเทศที่มีจำนวนไม่มาก มีทักษะการทำงานที่ไม่ได้สูงมาก (หากเปรียบเทียบกับแรงงานในไทย) และข้อจำกัดด้านภาษา ทำให้การเข้าประกอบธุรกิจที่จำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมากอย่างอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร ต้องเผชิญกับความท้าทายจากตลาดแรงงานที่มีขนาดจำกัดอยู่

การที่ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตกรุงบิชเคก ยังมีการพัฒนาที่ไม่ครอบคลุม ซึ่งส่งผลทำให้ในพื้นที่ห่างไกลบางแห่ง จำเป็นต้องใช้แหล่งน้ำทางธรรมชาติในการทำการเกษตรแทน หรือการที่ระบบขนส่งและโลจิสติกส์ไม่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งสินค้ามากนัก อาทิ เส้นทางขนส่งบางช่วงที่ชำรุด ขาดการซ่อมแซม และไม่เอื้อต่อการใช้ความเร็วในการขนส่ง ก็ถือเป็นอุปสรรคอันเกิดจากการพัฒนาที่ขาดช่วงของระบบโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค และระบบโลจิสติกส์ของประเทศ ซึ่งถูกจัดสร้างมาในอดีตนับตั้งแต่การแยกตัวออกจากสหภาพโซเวียตในอดีต และมักไม่ได้รับการซ่อมบำรุง รวมไปถึงการที่การขนส่งสินค้าต่างๆ ในประเทศจำเป็นต้องพึ่งพาการขนส่งทางถนนเป็นหลัก เนื่องจากระบบขนส่งทางรางไม่ครอบคลุมและขาดการพัฒนา

➤ SWOT ของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซ

ตารางที่ 4-8 ได้สรุปจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซเอาไว้

ตารางที่ 4-8 SWOT ของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซ

SWOT ของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซ	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
ภูมิประเทศที่เป็นที่ราบสูงซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ และมีภูมิอากาศเหมาะสมแก่การทำเกษตรและฟาร์มปศุสัตว์	ขนาดตลาดที่เล็ก รวมถึงกำลังซื้อที่ไม่สูงมาก เนื่องด้วยประชากรในประเทศที่น้อยและระดับรายได้ไม่สูงมากนัก
มีผลผลิตที่หลากหลาย และสามารถเพาะปลูกได้เกือบทุกพื้นที่ของประเทศ	การเกษตรในประเทศส่วนใหญ่ยังคงเป็นการเกษตรแบบดั้งเดิม ซึ่งมีผลผลิตที่ไม่สูง รวมถึงไม่คงที่ในแต่ละช่วงเวลา
ด้วยตำแหน่งยุทธศาสตร์ของประเทศที่อยู่ใกล้กับทั้งกลุ่มประเทศ CIS จีน และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ทำให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศต่างๆ โดยรอบได้โดยง่าย	ขาดแคลนเทคโนโลยีการผลิต อาทิ การถนอมอาหาร และการแช่แข็งสินค้า ส่งผลทำให้ในบางครั้ง สินค้ามีการเน่าเสียระหว่างการขนส่ง
ค่าสาธารณูปโภค ค่าแรง และภาษีต่างๆ ถือว่าอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ เช่นเดียวกับบราซิลและตุรกีในประเทศที่ค่อนข้างต่ำ	เป็นประเทศไม่ได้ติดทะเล ทำให้ภาคการประมงและสัตว์น้ำของประเทศมีขนาดเล็ก
โอกาส	อุปสรรค
เกษตรกรรายย่อยในประเทศขาดเงินทุนและเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งประเทศไทยมีเทคโนโลยีการผลิตดังกล่าวในระดับสูง ทำให้มีโอกาสเข้าไปแข่งขันได้อย่างมาก	แรงงานในประเทศที่มีจำนวนไม่มาก มีทักษะการทำงานที่ไม่ได้สูงมาก อีกทั้งยังมีข้อจำกัดด้านภาษาในการสื่อสาร
อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของคีร์กีซ เป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับความสำคัญมากกว่าอุตสาหกรรมทั่วไป (เป็น Priority Sector) ทำให้ได้รับการส่งเสริม ผลักดัน และสนับสนุนจากภาครัฐในด้านสิทธิประโยชน์การลงทุนภาษีเป็นอย่างดี	ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ของประเทศ ที่ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าไปลงทุนมากนัก โดยเฉพาะในหลายพื้นที่นอกเขตเมืองหลวง (กรุงบิชเคก)
เขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตส่งเสริมการส่งออกหลายแห่งยังมีผู้เข้ามาลงทุนไม่มาก เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ Balykchy ซึ่งเพิ่งกลับมาเปิดให้สามารถเข้าไปลงทุนได้ในปี 2557	มีผู้ประกอบการที่เข้าไปจัดตั้งธุรกิจและโรงงานอยู่แล้ว โดยเฉพาะผู้ประกอบการรัสเซียและคาซัคสถาน ทำให้ผู้ประกอบการที่เข้าไปลงทุนอาจต้องเผชิญกับการแข่งขันจากผู้ประกอบการที่มีอยู่เดิม

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

4.3.2. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรมของสาธารณรัฐคีร์กีซ

4.3.2.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม

ประเทศคีร์กีซมีพื้นที่ประมาณ 2 แสนตารางกิโลเมตร โดยภูมิประเทศส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยเทือกเขาล้อมรอบที่ราบสูง ด้วยสภาพแวดล้อมดังกล่าว ทำให้ประเทศคีร์กีซมีสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก เช่น ทะเลสาบ ภูเขา แม่น้ำ และธารน้ำแข็ง ซึ่งภูมิประเทศตามธรรมชาติที่สวยงามนั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สร้างขีดความสามารถและความน่าสนใจให้กับอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ รวมถึงการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบผจญภัย เช่น การไต่เขา การเดินป่า การขี่ม้า การล่องแก่ง หรือการเล่นสกี

ด้วยเหตุนี้ รูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศคีร์กีซ จึงสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบได้แก่

- การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวสูงสุด สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปท่องเที่ยว ได้แก่ ทะเลสาบอิสซิค-คูล
- การท่องเที่ยวแนวผจญภัย (Adventure) การท่องเที่ยวประเภทนี้กำลังเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวชาวคีร์กีซ และชาวต่างชาติ โดยแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว ได้แก่ ปีนเขา เดินป่า ขี่ม้า ล่าสัตว์ เป็นต้น
- การท่องเที่ยวเส้นทางสายไหม (Silk Road) เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบเที่ยวในเส้นทางการค้าในอดีต โดยเส้นทางดังกล่าวสามารถเชื่อมไปสู่ประเทศอุซเบกิสถาน และจีนได้
- การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ เป็นการจัดแบ่งประเภทสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อจุดประสงค์การทำธุรกิจในประเทศคีร์กีซ หรือเพื่อประชุม

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวคีร์กีซถูกจัดให้เป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลให้การส่งเสริม และให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศคีร์กีซจะมาจากประเทศเพื่อนบ้าน หรือประเทศในกลุ่มประเทศ CIS เช่น คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน และรัสเซีย โดยนักท่องเที่ยวจากคาซัคสถานมีสัดส่วนที่สูงที่สุด (มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 60 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในคีร์กีซ) รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวรัสเซีย สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา

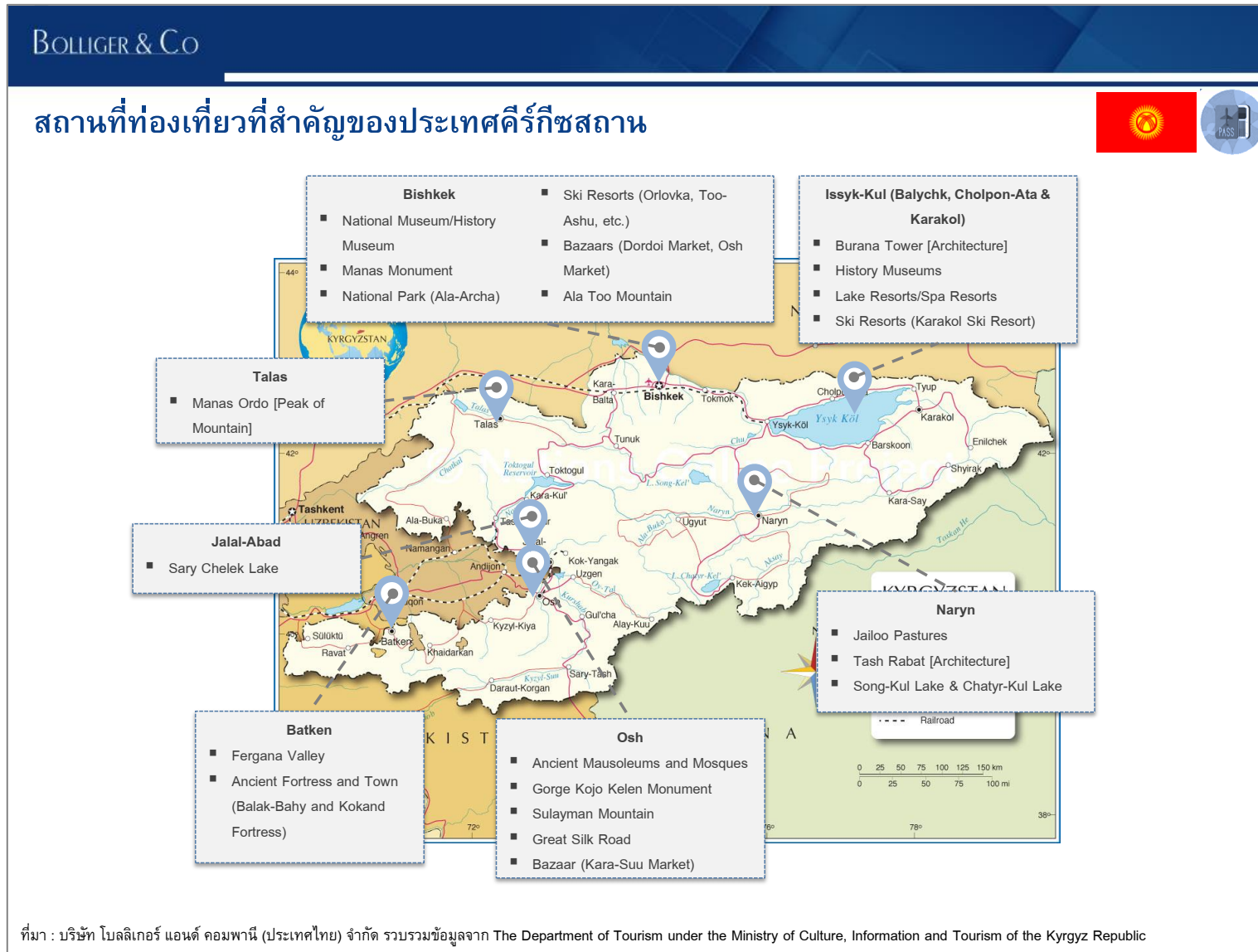

สถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ได้แก่ ทะเลสาบอิสซิค-คูล (Lake Issyk-Kul) ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยมีช่วงเวลาการท่องเที่ยวที่เหมาะสมที่สุดอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคมของทุกปี ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวรีสอร์ทที่พักต่างๆ รอบทะเลสาบจะถูกจองเกือบทั้งหมด ส่วนในฤดูหนาวซึ่งมีอากาศหนาวเย็น การท่องเที่ยวบริเวณรอบทะเลสาบจะตกลง และทำให้รีสอร์ทหลายแห่งต้องปิดทำการชั่วคราวในช่วงเวลาดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในช่วงฤดูหนาวนั่นเอง การท่องเที่ยวบริเวณที่ราบสูงบริเวณเทือกเขาเทียนชาน (ทางตอนเหนือของประเทศ) จะได้รับความนิยมแทน โดยนักท่องเที่ยวนิยมจะไปเล่นกิจกรรมสกีในช่วงเวลาดังกล่าว และเข้าพักในรีสอร์ทที่มีอยู่หลากหลายแห่ง

นอกเหนือจากสองพื้นที่ดังกล่าว ในตัวเมืองหลวงของคีร์กีซ คือ กรุงบิชเคก เป็นอีกสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่งที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวในตัวเมืองที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม และมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายแห่ง เช่น อนุสาวรีย์ชัย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (Ala-Archa)

ภาพที่ 4-9 สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของคีร์กีซ

สำหรับความสำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศคีร์กีซ ภาคธุรกิจดังกล่าวมีการส่งออกบริการมากถึง 32.3 พันล้านซอมคีร์กีซ ในปี 2557 (ราว 550 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เพิ่มขึ้นจากในปี 2551 ที่อยู่เพียง 16.5 พันล้านซอมคีร์กีซ (หรือเกือบ 2 เท่า) โดยภาคท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศ ได้สร้างรายได้ให้กับประเทศและเศรษฐกิจของคีร์กีซ (Total contribution to GDP) สูงถึง 17.1 พันล้านซอมคีร์กีซ (ราว 290 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ทั้งนี้ สัดส่วนของภาคธุรกิจบริการดังกล่าว ในปี 2556 มีขนาดคิดเป็นร้อยละ 7.8 ของเศรษฐกิจของประเทศ และเมื่อพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในคีร์กีซ จะพบว่า การเติบโตของภาคการท่องเที่ยวมีการเข้ามาท่องเที่ยวจากต่างชาติที่เพิ่มขึ้นอย่างมากนับตั้งแต่ปี 2551 โดยในปี 2556 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมากกว่า 3.3 ล้านคน (เพิ่มขึ้นเกือบ 1 ล้านคนจากในปี 2551) ในขณะที่ตัวเลขนักท่องเที่ยวดังกล่าวในปี 2557 ก็มีการเพิ่มขึ้นเป็น 6.4 ล้านคน หรือเกือบ 2 เท่าจากในปี 2556

ตารางที่ 4-9 ความสำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศคีร์กีซ

ประเด็นความสำคัญ	2555	2556	2557
ด้านเศรษฐกิจ			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (หน่วย : ล้านคน) ^a	3.4	3.3 ^c	6.4 ^c
มูลค่าการส่งออกบริการภาคการท่องเที่ยวและการโรงแรม (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ^a	N/A	560 ^d	N/A
ผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจของประเทศ (หน่วย : พันล้านซอมคีร์กีซ) ^b	4.9	5.7	6.2
ผลกระทบทั้งหมดต่อเศรษฐกิจของประเทศ (หน่วย : พันล้านซอมคีร์กีซ) ^b	13.5	15.8	17.1
สัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP ของประเทศ (หน่วย : ร้อยละ) ^a	4.2	7.8 ^d	N/A
ด้านอื่นๆ			
มูลค่าการลงทุนจากต่างชาติ (หน่วย : พันล้านเหรียญสหรัฐ) ^a	N/A	473.7	219.3
จำนวนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม (หน่วย : พันราย)			
การจ้างงานโดยตรงในภาคอุตสาหกรรม (หน่วย : พันคน) ^b	34.8	36.2	34.5
การจ้างงานทั้งหมดในภาคอุตสาหกรรม (หน่วย : พันคน) ^b	97.0	100.7	95.8

หมายเหตุ : a ข้อมูลจาก National Statistics Committee of the Kyrgyz Republic

b ข้อมูลจาก World Travel & Tourism Council

c ข้อมูลจาก Department of Tourism under the Ministry of Culture, Information and Tourism of the Kyrgyz Republic

d ข้อมูลจาก Investment Promotion Agency (IPA)

ที่มา: ข้อมูลจาก World Travel & Tourism Council, Department of Tourism under the Ministry of Culture, Information and Tourism of the Kyrgyz Republic, Investment Promotion Agency (IPA) และ National Statistics Committee of the Kyrgyz Republic. 2012 and Tourism Development in the Post-Soviet and post-Revolutionary Country: A Case Study of Kyrgyzstan.

ทั้งนี้ ภาคธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของคีร์กีซนั้นถูกขับเคลื่อนโดยภาคเอกชนเป็นหลัก โดยจากข้อมูลของ National Statistics Committee of the Kyrgyz Republic (NSCK) ในปี 2554 พบว่า จำนวนผู้ประกอบการในกิจการโรงแรม ร้านอาหาร รวมถึงกิจการด้านการท่องเที่ยวของคีร์กีซ มีอยู่ประมาณ 53,000 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งดำเนินกิจการโดยไม่ได้จดทะเบียนอย่างเป็นทางการ และมีเพียง 670 รายที่มีการจดทะเบียน

ในปี 2556 จำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 67,000 ราย (ข้อมูลจาก Investment Promotion Agency (IPA))

ภาพที่ 4-10 แสดงโครงสร้างของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ โดยจะพบว่า ห่วงโซ่ของอุตสาหกรรมบริการดังกล่าว เริ่มต้นจากอุตสาหกรรมบริการก่อนการท่องเที่ยว (Pre-Tousim) ประกอบด้วยธุรกิจบริษัททัวร์ (Travel Agency) ธุรกิจนำเที่ยว (Tour Operator) ธุรกิจข้อมูลและเว็บไซต์ด้านการท่องเที่ยว (Tourist Information Centre/Website) และอุตสาหกรรมภาคการท่องเที่ยว (Tourism and Related Service Sectors) ประกอบด้วยธุรกิจภาคการโรงแรม ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจสถานบันเทิง ธุรกิจกิจกรรมท่องเที่ยว ธุรกิจห้างสรรพสินค้า รวมถึงธุรกิจให้เช่ารถยนต์และยานพาหนะ

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วไปแล้ว การจะเดินทางท่องเที่ยวมายังคีร์กีซจะมีการใช้บริการในภาคธุรกิจบริการก่อนการท่องเที่ยวเป็นจุดเริ่มต้น โดยอาจจะติดต่อบริษัททัวร์ในประเทศของตน จากนั้นบริษัททัวร์ในประเทศดังกล่าวจะมีการติดต่อประสานกับบริษัททัวร์ในคีร์กีซที่มีความสัมพันธ์ด้วย รวมถึงติดต่อกับทางบริษัทนำเที่ยว โรงแรมและที่พัก และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจเช่ารถ เป็นต้น เพื่อจัดสรรโปรแกรมการท่องเที่ยวให้บริการแก่ลูกค้าของตน ขณะเดียวกัน ก็จะต้องมีการติดต่อไปยังอุตสาหกรรมสนับสนุนอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมการบิน เพื่อติดต่อซื้อตั๋วเครื่องบิน ส่วนในกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาด้วยตนเองก็อาจจะติดต่อผ่านช่องทางต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ตกับทางโรงแรมและที่พัก รวมไปถึงติดต่อกับธุรกิจต่างๆ ได้ด้วยตนเองเช่นกัน

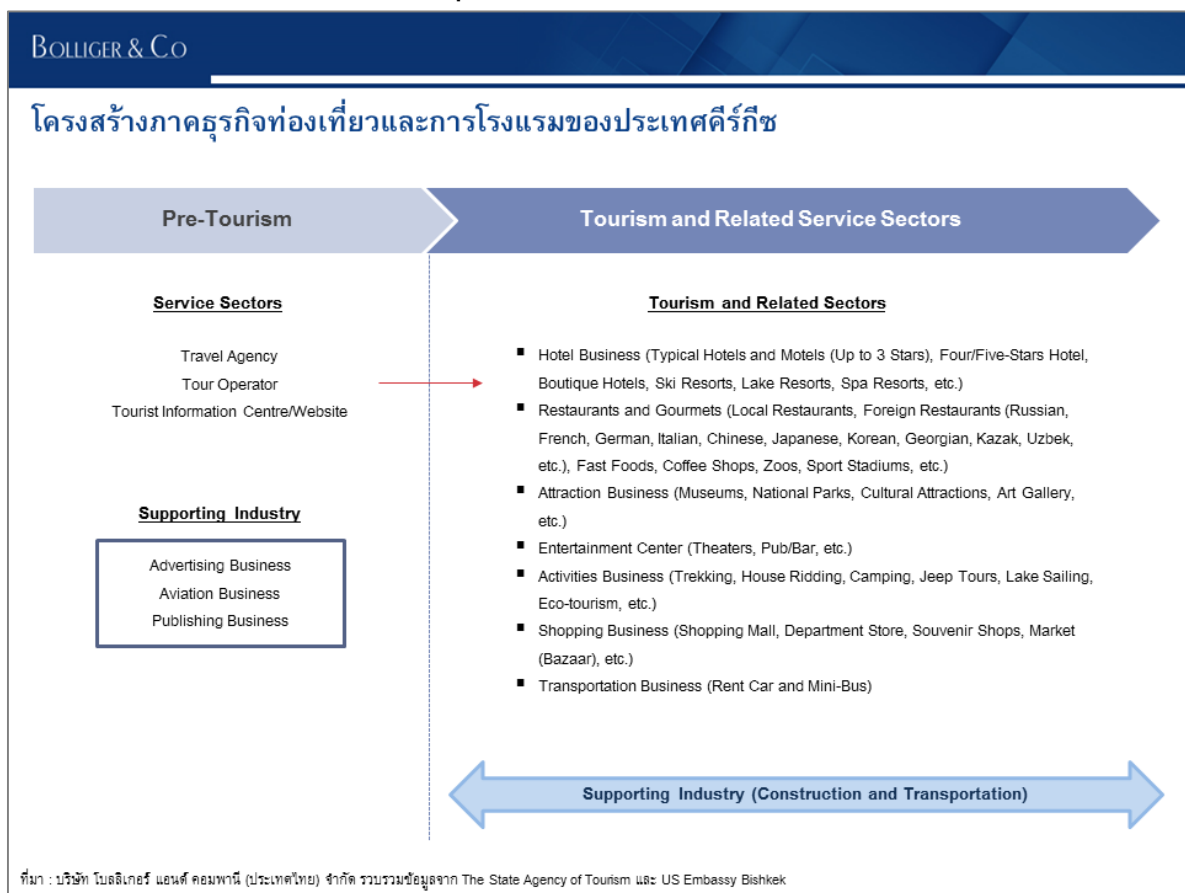
หลังจากเข้ามาเที่ยวในคีร์กีซ ภาคธุรกิจอื่นๆ นอกเหนือจากที่พักและโรงแรม ก็จะมีบทบาทเข้ามา โดยเฉพาะกับธุรกิจกิจกรรมการท่องเที่ยว และธุรกิจร้านอาหารในคีร์กีซ ทั้งนี้ เนื่องด้วยระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและการเดินทางของคีร์กีซยังมิได้รับการพัฒนาไม่มากนัก อาทิ นอกจากในตัวเมืองใหญ่แล้วการเดินทางระหว่างเมืองทำได้ค่อนข้างลำบากเนื่องจากไม่มี

ระบบรางเดินทางไปยังเมืองอื่น ขณะที่สถานีขนส่งก็มีการให้บริการรถบัสระหว่างเมืองที่ไม่สะดวกนัก ทำให้ธุรกิจการเช่ารถยนต์ หรือรถตู้ขนาดเล็ก เป็นที่ต้องการเช่นกัน

นอกจากนี้ ในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมในคีร์กีซ ยังมีอุตสาหกรรมสนับสนุนอื่นๆ ได้แก่ ธุรกิจการโฆษณา ธุรกิจสิ่งพิมพ์ และธุรกิจการก่อสร้างอาหาร (โรงแรมและที่พัก)

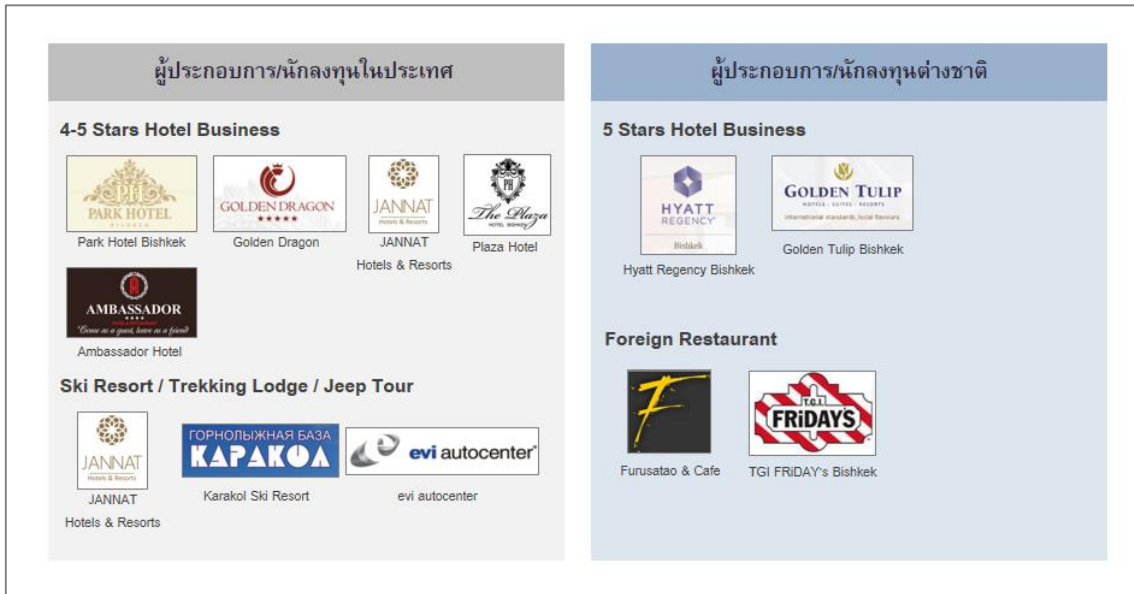
ภาพที่ 4-10 โครงสร้างภาคธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศคีร์กีซ

นักลงทุนรายสำคัญในคีร์กีซ ประกอบด้วย 1) กลุ่มนักลงทุนท้องถิ่น ซึ่งอาจร่วมทุนหรือไม่ร่วมทุนกับนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะกับนักลงทุนจากประเทศรัสเซีย หรือประเทศในภูมิภาคเอเชียกลางด้วยกัน เช่น คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน เป็นต้น หากแต่เป็นกลุ่มธุรกิจที่มีเครือสถานที่พักหรือโรงแรมในประเทศหลายแห่ง เช่น Golden Dragon Hotel ซึ่งมีการดำเนินธุรกิจโรงแรมในกรุงบิชเคก และยังมีการทำธุรกิจรีสอร์ทหลายแห่งในจังหวัดอิสซิค-คูล เป็นต้น และ 2) ผู้ประกอบการและนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งเป็นผู้ประกอบการต่างชาติรายสำคัญที่เข้าไปลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ คือ กลุ่มเครือ Hyatt Regency ซึ่งเข้าไปดำเนินการธุรกิจโรงแรมและที่พักในกรุงบิชเคก หรือกลุ่มโรงแรมและที่พักในเครือ Golden Tulip

ภาพที่ 4-11 ผู้ประกอบการรายสำคัญในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูล

4.3.2.2. ภาพรวมการค้าบริการของประเทศ

ในส่วนของภาพรวมการส่งออกและนำเข้าบริการด้านการท่องเที่ยวของคีร์กีซ พบว่า ตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา การส่งออกบริการด้านการท่องเที่ยวของคีร์กีซมีการปรับตัวสูงขึ้นราว 6 เท่า คือ จากในปี 2548 ที่มีการส่งออกบริการด้านการท่องเที่ยวเพียง 73.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 422.66 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2557 ซึ่งเฉพาะในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (2552-2557) การส่งออกบริการมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยสะสมปีละ 10.77 ถือเป็นขยายตัวที่ค่อนข้างสูง โดยสำหรับการส่งออกบริการด้านท่องเที่ยวทั่วไป (Personal Travel) จะมีสัดส่วนที่มากกว่า คือ 1,228.92 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ในระหว่างปี 2552-2557) คิดเป็นร้อยละ 57.00 ของการส่งออกบริการด้านการท่องเที่ยวทั้งหมด และการส่งออกส่วนที่เหลือจะเป็นการท่องเที่ยวทางธุรกิจ (Business Travel) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเพียงระยะสั้นและจุดประสงค์เพื่อการติดต่อทางธุรกิจ (ตารางที่ 4-10)

สำหรับด้านการนำเข้าบริการด้านการท่องเที่ยว คีร์กีซมีการนำเข้าบริการด้านดังกล่าวที่ขยายตัวมากขึ้นเช่นกัน โดยเฉพาะในช่วงปี 2552-2557 การนำเข้ามีมูลค่าสูงขึ้นเฉลี่ยสะสมร้อยละ 21.58 ต่อปี โดยในปี 2557 การนำเข้าบริการด้านการท่องเที่ยวทั้งหมดของคีร์กีซอยู่ที่ 390.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตารางที่ 4-10 มูลค่าการส่งออกและนำเข้าบริการด้านการท่องเที่ยวของคีร์กีซ ปี 2548-2557

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	มูลค่าการค้ารวม ปี 2552-2557	อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี 2552-2557
ด้านการส่งออก												
การท่องเที่ยว ทั่วไป (Personal)	33.92	80.55	169.48	293.26	144.48	91.02	203.05	247.61	301.85	240.92	1,228.92	10.77%
(YOY)		137.50%	110.40%	73.04%	-50.73%	-37.00%	123.09%	21.95%	21.90%	-20.19%		
การท่องเที่ยวทาง ธุรกิจ (Business)	39.09	86.43	176.55	221.23	108.99	68.66	153.18	186.80	227.71	181.74	927.08	10.77%
(YOY)		121.11%	104.27%	25.31%	-50.73%	-37.00%	123.09%	21.95%	21.90%	-20.19%		
รวม	73.01	166.98	346.02	514.49	253.47	159.68	356.22	434.41	529.56	422.66	2,156.00	10.77%
(YOY)		128.72%	107.22%	48.69%	-50.73%	-37.00%	123.09%	21.95%	21.90%	-20.19%		
ด้านการนำเข้า												
การท่องเที่ยว ทั่วไป (Personal)	17.51	27.49	33.71	143.08	69.02	69.65	115.96	164.47	164.66	183.31	767.06	21.58%
(YOY)		57.00%	22.62%	324.39%	-51.76%	0.92%	66.50%	41.83%	0.11%	11.33%		
การท่องเที่ยวทาง ธุรกิจ (Business)	40.86	64.15	78.67	161.35	77.83	78.54	130.77	185.47	185.68	206.71	864.99	21.58%
(YOY)		57.01%	22.62%	105.10%	-51.77%	0.92%	66.50%	41.83%	0.11%	11.33%		
รวม	58.37	91.65	112.38	304.43	146.84	148.19	246.73	349.94	350.33	390.02	1,632.05	21.58%
(YOY)		57.01%	22.62%	170.89%	-51.76%	0.92%	66.50%	41.83%	0.11%	11.33%		

หมายเหตุ : ตัวเลขดังกล่าวไม่รวมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) และการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (Education)

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจาก International Trade Centre

4.3.2.3. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ

สำหรับนโยบายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบการออกวีซ่าให้แก่นักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในประเทศคีร์กีซ โดยในปี 2556 ทางรัฐบาลได้ประกาศยกเว้นวีซ่าให้แก่ประชาชนใน 61 ประเทศ (แต่ประเทศไทยยังไม่ได้รับการยกเว้น)

ตารางที่ 4-11 แสดงรายชื่อประเทศที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอวีซ่าเพื่อท่องเที่ยวในประเทศคีร์กีซ และกลุ่มประเทศที่สามารถขอวีซ่าได้ ณ ประเทศนั้นๆ โดยสำหรับประเทศไทย ปัจจุบัน ยังไม่ได้รับการยกเว้นการขอวีซ่าจากรัฐบาลคีร์กีซ แต่สามารถไปขอวีซ่า ณ ประเทศคีร์กีซได้ (Visa on Arrival)

ตารางที่ 4-11 รายชื่อประเทศที่ได้รับการยกเว้นการขอวีซ่า (Visa Exemptions) และสามารถขอวีซ่า ณ ประเทศคีร์กีซ (Visa on Arrival)

ลักษณะวีซ่า ตามกลุ่มประเทศ	จำนวน ประเทศ	ประเทศ
Visa Exemptions (กลุ่มประเทศที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอวีซ่าสำหรับการเดินทางเข้ามาในระยะเวลาที่กำหนด)	61 ประเทศ	ออสเตรเลีย, ออสเตรีย, บาร์เรน, เบลเยียม, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, วาติกัน, สหราชอาณาจักร, ฮังการี, เยอรมนี, เนเธอร์แลนด์, เดนมาร์ก, กรีซ, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิตาลี, สเปน, แคนาดา, เกาหลีใต้, คูเวต, ลัตเวีย, ลักเซมเบิร์ก, ลิกเรนสไตน์, ลิทัวเนีย, มอลตา, โมนาโก, นิวซีแลนด์, นอร์เวย์, โปแลนด์, โปรตุเกส, ซาอุดีอาระเบีย, สิงคโปร์, สโลวีเนีย, สโลวะเกีย, สหรัฐอเมริกา, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, ไครเอเชีย, สาธารณรัฐเช็ก, สวิตเซอร์แลนด์, สวีเดน, เอสโตเนีย, กาตาร์, บรูไน, ญี่ปุ่น, อาร์เมเนีย, อาเซอร์ไบจาน, จอร์เจีย, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, มอลโดวา, เบลารุส, ซาอุดีอาระเบีย, คาซัคสถาน, รัสเซีย, ทาจิกิสถาน, เวียดนาม, เกาหลีใต้เหนือ, คิวบา, มาเลเซีย, ตุรกี, ยูเครน, อุซเบกิสถาน และมองโกเลีย
Visa on arrival 30 Days (กลุ่มประเทศที่ต้องขอวีซ่าสำหรับการเดินทางเข้ามา แต่สามารถมาขอได้ที่คีร์กีซเอง และจะอยู่ในคีร์กีซสูงสุด 30 วัน)	20 ประเทศ	แอลบาเนีย, แอลโดเนีย, อาร์เจนตินา, บราซิล, บัลกาเรีย, ชิลี, ไชปรัส, อินโดนีเซีย, อิสราเอล, มาเซโดเนีย, เม็กซิโก, มอนเตเนโกร, โอมาน, ฟิลิปปินส์, โรมานี, ซานมาริโน, เซอร์เบีย, แอฟริกาใต้, ไทย และเวเนซุเอลา

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจาก Investment Promotion Agency (IPA) และ Timatic

นอกจากนี้ ในปี 2556 รัฐบาลได้มีการรณรงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าตื่นตาตื่นใจ โดยมีการออกแบบโลโก้การท่องเที่ยวแบบใหม่ รวมถึงสโลแกนที่ว่า “Kyrgyzstan – so much to discover” โดยมีการประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลาย ทั้งในอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และสื่อโทรทัศน์ จากนั้นในปี 2557 รัฐบาลได้เป็นเจ้าภาพจัด World Nomad Games เป็นครั้งแรก อันเป็นการนำเสนอรูปแบบกีฬาพื้นบ้าน และวัฒนธรรมของคีร์กีซให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย

แม้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะได้รับการใส่ใจจากทางภาครัฐเป็นอย่างสูง แต่อุตสาหกรรมดังกล่าวก็ยังพัฒนาอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพนัก เนื่องจากโครงสร้างสาธารณูปโภคที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร เช่น สภาพถนนที่ยังไม่พัฒนา สภาพโรงแรมหรือห้องพักสำหรับนักท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้มาตรฐาน และเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้นักลงทุนต่างชาติไม่มั่นใจในการลงทุนเข้ามาลงทุนก่อสร้างโรงแรมที่มีมูลค่าสูงในประเทศคีร์กีซ

4.3.2.4. SWOT ของอุตสาหกรรม

➤ จุดแข็งและจุดอ่อนของอุตสาหกรรม

ภูมิประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทิวทัศน์และทัศนียภาพที่สวยงาม ถือเป็นจุดแข็งสำคัญของประเทศคีร์กีซที่ทำให้ตัวประเทศมีความเหมาะสมต่อการดำเนินและประกอบธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยจากจุดแข็งดังกล่าวนี้เองที่ทำให้การท่องเที่ยวในคีร์กีซค่อนข้างมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ รวมถึงกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว

ดังที่ได้นำเสนอไปแล้วว่าการท่องเที่ยวในคีร์กีซประกอบไปด้วย 4 รูปแบบ ตั้งแต่การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนทั่วไป การท่องเที่ยวแนวผจญภัย การท่องเที่ยวตามแนวเส้นทางสายไหม (Silk Road) ไปจนถึงการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

ในขณะเดียวกัน สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศที่มีอยู่หลากหลายแห่ง และมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ เช่น ทางตอนเหนือ มีสถานที่ท่องเที่ยวหลักเป็นแนวทิวเขาและถ้ำหิน ซึ่งเป็นที่ตั้งของรีสอร์ทจำนวนมาก และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในช่วงฤดูหนาว (กิจกรรมสกี) หรือในช่วงฤดูร้อน (กิจกรรมปีนเขา) หรือทางตะวันออก ซึ่งเป็นที่ตั้งของ

ทะเลสาบอิสซิค-คูล อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ หรือทางตอนใต้ เป็นเส้นทางสายใหม่ ซึ่งมีแหล่งโบราณสถานหลากหลายแห่ง เหมาะกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ จุดแข็งที่ไม่ควรมองข้ามคือการที่สภาพแวดล้อมต่างๆ ของคีร์กีซ ยังไม่ค่อยถูกทำลาย หรือเสื่อมโทรมมากนัก

ถึงกระนั้น ด้วยปัจจัยด้านสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นภาคส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรมบริการและภาคการท่องเที่ยวของประเทศนั้น ยังคงอยู่ในระดับความพร้อมที่ไม่สูงมาก โดยจะพบว่า ในหลายพื้นที่ของคีร์กีซ ยังไม่มีระบบน้ำประปา และต้องอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติในการอุปโภคบริโภค เช่นเดียวกับเส้นทางและระบบคมนาคมการเดินทางต่างๆ ของประเทศที่มีการพัฒนาไม่มาก ทำให้การเดินทางระหว่างเมืองทำได้ยากลำบาก

ในส่วนของอุตสาหกรรมสนับสนุนในประเทศเอง เช่น ธุรกิจการบิน คีร์กีซยังมีอุตสาหกรรมดังกล่าวที่ไม่ใหญ่นัก ส่งผลต่อความสะดวกสบายในการเดินทางเข้ามาในประเทศ นอกจากนี้ จุดอ่อนอีกประการของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของคีร์กีซ คือปัญหาด้านบุคลากรแรงงานในภาคอุตสาหกรรมบริการด้านการท่องเที่ยวที่ยังคงขาดแคลนอยู่ โดยเฉพาะกับแรงงานที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญด้านการให้บริการ

➤ โอกาสและอุปสรรคสำหรับนักลงทุน

สำหรับโอกาสและอุปสรรคของภาคบริการด้านการท่องเที่ยวคีร์กีซ อาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบัน ธุรกิจท่องเที่ยวคีร์กีซยังประสบปัญหาขาดแคลนห้องพัก รวมถึงโรงแรมที่พัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงแรมหรู (Luxury Hotel) ที่มีนักลงทุนต่างชาติเพียงไม่กี่รายเข้ามาลงทุน เช่นเดียวกับนักลงทุนท้องถิ่นจำนวนน้อยรายเท่านั้นที่สามารถจะสร้างและให้บริการโรงแรมหรือที่พักในมาตรฐานระดับสูงได้ ส่งผลให้ในช่วงฤดูการท่องเที่ยว ที่พักต่างๆ ในประเทศจะเต็มเกือบหมด และแม้จะเป็นโรงแรมที่มีมาตรฐานการบริการรองลงมา เช่น ระดับ 1-3 ดาว เป็นต้น ก็สามารถที่จะขึ้นอัตราค่าห้องพักต่อคืนได้ใกล้เคียงหรือเทียบเท่ากับโรงแรมหรู

การเข้าไปลงทุนในธุรกิจการโรงแรมจึงเป็นโอกาสอย่างมากสำหรับภาคธุรกิจไทยที่สนใจจะเข้าไปลงทุน นอกจากนี้ ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เช่น การจัดนิทรรศการใน Hall ใหญ่ๆ การสัมมนา เป็นต้น ก็เป็นสิ่งที่ประเทศคีร์กีซยังต้องการการพัฒนาและการลงทุนจากต่างชาติอีกมาก เนื่องจากในการก่อสร้างศูนย์ประชุมขนาดใหญ่ จำต้องอาศัยเงินทุนค่อนข้างมาก

ในส่วนของอุปสรรคในการเข้าไปประกอบธุรกิจในคีร์กีซ พบว่า ขนาดตลาดในประเทศที่เล็ก ซึ่งทำให้ต้องพึ่งพาดตลาดจากภายนอก (นักท่องเที่ยวต่างชาติ) กลายเป็นอุปสรรคประการสำคัญของธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว และธุรกิจบริการอื่นในคีร์กีซ เช่นเดียวกับการที่ภาคธุรกิจพึ่งพาการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจของโลกเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่ออาการขยายตัวหรือหดตัวของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม

นอกจากนี้ ปัญหาที่ต้องพึงระลึกไว้คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวในคีร์กีซมักเป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆ เพื่อเตรียมการสำหรับการเดินทางไปประเทศอื่น/ประเทศข้างเคียง ส่งผลให้การเพิ่มในมูลค่าเพิ่ม รวมไปถึงรายได้ที่ภาคการท่องเที่ยวคีร์กีซได้รับไม่ได้อยู่ในระดับที่สูงเท่าที่ควร

➤ SWOT ของภาคธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ

ตารางที่ 4-12 ได้สรุปจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของภาคธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซเอาไว้

ตารางที่ 4-12 SWOT ของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ

SWOT ของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
ภูมิประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมต่อการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม	สาธารณูปโภคในบางพื้นที่มีระดับความพร้อมที่ค่อนข้างน้อย เช่นเดียวกับระบบคมนาคมที่ยังมีการพัฒนาไม่มาก
สภาพแวดล้อมยังไม่ถูกทำลาย หรือเสื่อมโทรม	ขาดแคลนภาคอุตสาหกรรมสนับสนุนอย่างธุรกิจการบิน ธุรกิจโรงพยาบาล
มีสถานที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมบริการด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะและความชำนาญด้านการให้บริการ
โอกาส	อุปสรรค
ปัจจุบัน ธุรกิจท่องเที่ยวคีร์กีซยังประสบปัญหาขาดแคลนห้องพัก รวมถึงโรงแรมที่พัก (โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงแรมหรู (Luxury Hotel)) จึงเป็นโอกาสในการเข้าไปลงทุนในธุรกิจดังกล่าว	ขนาดตลาดในประเทศที่เล็ก ทำให้ต้องพึ่งพาดตลาดจากภายนอก (นักท่องเที่ยวต่างชาติ) อย่างมาก
ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เช่น การจัดนิทรรศการใน Hall ใหญ่ๆ การสัมมนา เป็นสิ่งที่คีร์กีซยังคงต้องการอยู่อีกมาก	สภาพเศรษฐกิจของโลกส่งผลกระทบต่อการขยายตัวหรือหดตัวของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ

SWOT ของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคีร์กีซ	
การส่งเสริมจากภาครัฐที่มาก โดยการกำหนดให้เป็นอุตสาหกรรมหลักเชิงกลยุทธ์	นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวในคีร์กีซมักเป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆ เพื่อเตรียมการสำหรับการเดินทางไปประเทศอื่น/ประเทศข้างเคียง
มีผู้ประกอบการในประเทศจำนวนไม่มากนัก ทำให้การแข่งขันยังไม่สูงสำหรับภาคธุรกิจบริการนี้	

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

4.4. โอกาสและศักยภาพของนักลงทุนไทยในสาธารณรัฐคีร์กีซ

4.4.1. อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป

4.4.1.1. สถานการณ์และสภาพอุตสาหกรรมในปัจจุบัน

อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของคีร์กีซเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อสังคม เศรษฐกิจ และการขยายตัวของประเทศ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในคีร์กีซเป็นเกษตรกรดั้งเดิมที่ทำการเกษตรและปศุสัตว์กระจายตัวไปในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่แหล่งเพาะปลูกหลักของประเทศ เช่น จังหวัดชุย จังหวัดอิสซิค-คูล จังหวัดออซ จังหวัดบักเตน เป็นต้น ส่วนผู้ประกอบการอาหารแปรรูปนั้นมีทั้งผู้ประกอบการท้องถิ่นรายใหญ่ที่ผลิตอาหารแปรรูปเพื่อจัดจำหน่ายในประเทศเป็นสำคัญ และผู้ประกอบการต่างชาติ ได้แก่ ชาวรัสเซีย และคาซัคสถาน ที่เข้ามาลงทุนจัดตั้งโรงงานเพื่อจำหน่ายสินค้าในประเทศคีร์กีซ และส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียกลาง/กลุ่มประเทศ CIS รวมถึงประเทศแม่ของตน

ด้วยความสำคัญของภาคอุตสาหกรรมดังกล่าว ทำให้รัฐบาลคีร์กีซได้กำหนดให้อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป (โดยเฉพาะภาคการแปรรูป) เป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลให้การสนับสนุนด้านการลงทุนและประกอบการเป็นพิเศษ (Priority Sector) เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างความมั่นคงด้านอาหาร มีการจ้างงานเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมที่ประเทศมีขีดความสามารถค่อนข้างสูง อันเป็นผลจากปัจจัยเกื้อหนุนอย่างความอุดมสมบูรณ์ของที่ดินในประเทศซึ่งเหมาะแก่การทำการเกษตรและปศุสัตว์

อย่างไรก็ตาม ในภาคอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารคีร์กีซ ณ ปัจจุบัน ยังคงประสบปัญหาเช่นเดียวกับประเทศกำลังพัฒนาทั่วไป กล่าวคือ ผู้ประกอบการในประเทศยังขาดเงินทุนทักษะ ความเชี่ยวชาญและความชำนาญ ตลอดจนเทคโนโลยีการผลิตในขั้นกลางขึ้นไป ส่งผลทำให้การผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ผ่านการแปรรูปสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ในประเทศยังมีข้อจำกัด และต้องการการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติที่มีปัจจัยดังกล่าวในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูปอาหาร และการถนอมอาหารรูปแบบต่างๆ

นอกเหนือจากปัญหาข้างต้น ความที่โครงสร้างพื้นฐานบางส่วนของประเทศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก (ระบบไฟฟ้า-ประปา) หรือไม่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งวัตถุดิบมายังโรงงานผลิต (ระบบโลจิสติกส์) หรือไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งโรงงาน (ระบบโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน) หรือปัญหาขนาดตลาดภายในประเทศที่ยังมีขนาดเล็ก และกำลังซื้อไม่สูงมาก ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจให้อุตสาหกรรมดังกล่าว ยังคงเผชิญปัญหาและอุปสรรคบางประการ เช่นเดียวกับปัญหาคอร์รัปชันในประเทศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลิตและ/หรือการจำหน่ายในตลาดคีร์กีซ ได้เช่นกัน ซึ่งถึงแม้ในประเด็นดังกล่าวจะเป็นประเด็นที่รัฐบาลคีร์กีซรับทราบดี และพยายามเร่งแก้ไขหรือปรับปรุง โดยเฉพาะในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ อย่างไรก็ตาม คงเป็นไปได้ว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะยังคงต้องใช้ระยะเวลาจนกว่าความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค ดีกว่านี้

ส่วนในเรื่องสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน ณ ปัจจุบัน ด้วยความที่เป็นอุตสาหกรรมหลักเชิงกลยุทธ์ (Strategic/Priority Sector) จึงทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวของคีร์กีซ เป็นอุตสาหกรรมที่น่าสนใจ เพราะรัฐบาลคีร์กีซก็มีการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ แก่นักลงทุน เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศที่มาก

4.4.1.2. ภาคธุรกิจที่มีโอกาสในการเข้าไปลงทุน/ประกอบธุรกิจ

จากการเดินทางไปศึกษาข้อมูลเชิงลึก (Fact Finding) ในประเทศคีร์กีซ ทำให้ทราบว่า การทำฟาร์มปศุสัตว์ในคีร์กีซ รวมถึงการทำเกษตรเอง ยังมีการทำในเชิงพาณิชย์อยู่ไม่มาก เมื่อเทียบกับการทำเกษตรหรือฟาร์มปศุสัตว์ในไทย ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็เป็นเกษตรกรรายย่อย ส่วนผู้ประกอบการรายใหญ่ส่วนมากจะเป็นผู้ประกอบการจากต่างชาติที่เข้ามาลงทุน

ด้วยเหตุนี้ จากปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ ในตลาดคีร์กีซข้างต้น ทำให้อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป ซึ่งเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สูง เป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีโอกาสและความเป็นไปได้ในการเข้าไปลงทุน/ประกอบธุรกิจในประเทศคีร์กีซ ผ่านทางภาคธุรกิจ 3 ธุรกิจ คือ 1) การเพาะปลูกและการเกษตร (เชิงพาณิชย์) 2) การทำฟาร์มปศุสัตว์ (เชิงพาณิชย์) และ 3) การจัดตั้งโรงงานเกษตรและอาหารแปรรูป

ผู้ประกอบการไทยสามารถอาศัยความได้เปรียบที่เหนือกว่าภาคธุรกิจของคีร์กีซ โดยเฉพาะปัจจัยแรงงาน (ทักษะแรงงาน) และปัจจัยเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต (ความพร้อมและระดับการพัฒนา) ในการเข้าไปทำธุรกิจเพาะปลูก หรือฟาร์มปศุสัตว์ ผ่านการทำ Contact Farming หรือการจัดตั้งโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรได้ โดยพื้นที่ที่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ ได้แก่ จังหวัดอิสซิค-คูล และจังหวัดชุย ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกสำคัญของประเทศคีร์กีซ รวมถึงพื้นที่ในเขตกรุงบิชเคก

สำหรับการทำฟาร์มปศุสัตว์ในคีร์กีซ ยังมีการทำในเชิงพาณิชย์อยู่ไม่มากเมื่อเทียบกับการทำฟาร์มปศุสัตว์ในไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำฟาร์มปศุสัตว์แบบครบวงจร ซึ่งมีอยู่น้อยมาก หรือการทำฟาร์มปศุสัตว์แบบปิด (สัตว์ปีก) ในขณะที่ประเทศไทยมีผู้ประกอบการขนาดใหญ่ และขนาดกลางหลายรายที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เครื่องมือ เครื่องจักร และเทคโนโลยีการผลิต (การเลี้ยงสัตว์ รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์) ที่สูงกว่าผู้ประกอบการในคีร์กีซมาก จึงถือเป็นภาคธุรกิจหนึ่งที่ไม่ควรมองข้าม เช่นเดียวกับการเพาะปลูก ซึ่งไทยสามารถเข้าไปลงทุนทำการเกษตรเชิงพาณิชย์เพื่อป้อนวัตถุดิบให้กับโรงงานผลิตในประเทศ หรืออาจเป็นโรงงานผลิตของตนเองที่เข้าไปจัดตั้งในคีร์กีซได้เช่นกัน

ในส่วนของการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ดังที่ได้นำเสนอก่อนหน้านี้ ถึงแม้ผู้ประกอบการในประเทศ (ผู้ประกอบการท้องถิ่น) อาจยังขาดทักษะ ความชำนาญ เทคโนโลยีการผลิตและการเพาะปลูก และส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) หากแต่ในคีร์กีซ ก็มีผู้ประกอบการรายใหญ่เช่นกัน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการต่างชาติที่ได้มีการเข้าไปลงทุนในคีร์กีซ เช่น กลุ่มธุรกิจจากประเทศในภูมิภาคเอเชียกลางอย่างคาซัคสถาน หรือกลุ่มธุรกิจจากรัสเซียและสหภาพยุโรป โดยพื้นที่ที่กลุ่มธุรกิจดังกล่าวเข้าไปลงทุนก็เป็นพื้นที่แหล่งวัตถุดิบหลักของคีร์กีซ เช่น จังหวัดอิสซิค-คูล และจังหวัดชุย เช่นกัน ดังนั้น การเข้าไปจัดตั้งโรงงานผลิตสินค้าแปรรูปอาจจะต้องเผชิญจากการแข่งขันของผู้ประกอบการที่ดำเนินการอยู่แล้ว โดยเฉพาะการแข่งขันในการหาวัตถุดิบหรือแรงงาน เว้นเสียแต่ว่าจะเป็นภาคการผลิตที่อาจยังมีอยู่น้อยหรือไม่มี

ในคีร์กีซ หรือเป็นภาคการผลิตที่ใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่แตกต่างออกไปจากที่มีการแปรรูปอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งหมายรวมถึงธุรกิจที่ต้องใช้เทคโนโลยีการแปรรูปที่ผู้ประกอบการในประเทศคีร์กีซขาดอยู่ในการผลิต เช่น การผลิตอาหารแช่แข็ง การผลิตอาหารแห้ง การผลิตอาหารที่แปรรูปเพื่อถนอมอาหาร เป็นต้น ได้เช่นกัน

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการ/นักลงทุนไทยที่สนใจจะเข้าไปลงทุนในคีร์กีซ จำต้องพึงระลึกเสมอว่าตลาดภายในประเทศคีร์กีซนั้นมีขนาดที่ค่อนข้างจำกัด ดังนั้น การเลือกที่จะเข้าไปลงทุนในคีร์กีซ จึงมีความเสี่ยงสูงที่จะเข้าไปลงทุนเฉพาะในตลาดคีร์กีซ แต่ควรพิจารณาถึงโอกาสและความเป็นไปได้ในการขายให้กับตลาดประเทศข้างเคียงด้วยเช่นกัน อาทิ ประเทศในภูมิภาคเอเชียกลาง หรือรัสเซียและสหภาพยุโรป

4.4.1.3. ความได้เปรียบ-เสียเปรียบของไทย

ความได้เปรียบหนึ่งที่ทำให้ภาคอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของไทยสามารถที่จะเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมดังกล่าวในคีร์กีซได้ คือ ปัจจัยเทคโนโลยีการผลิต ความรู้ความเชี่ยวชาญ (Know-How) ทักษะแรงงาน รวมถึงเครื่องมือและเครื่องจักรต่างๆ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการรายย่อยในคีร์กีซ ยังมีความรู้ ความชำนาญด้านการผลิตและแปรรูปที่ไม่สูง เช่น เดียวอาจยังขาดเครื่องมือหรือเครื่องจักร และเทคโนโลยีในการผลิต (หรือแม้แต่การประกอบการ) เพราะส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) ซึ่งหากเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการหรือเกษตรกรไทย แม้จะเป็นรายย่อยเช่นกัน แต่ก็ยังมีความชำนาญด้านการผลิตและแปรรูปที่สูงกว่าอยู่มาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ที่ผู้ประกอบการรายย่อยและเกษตรกรชาวคีร์กีซมีนั้นยังอยู่ในระดับพื้นฐานและสามารถแปรรูปได้เพียงสินค้าบางชนิด เช่น การตากแห้ง การดอง เป็นต้น (ด้วยเหตุผลข้างต้นทำให้สินค้าเกษตรที่จำหน่ายในประเทศส่วนใหญ่เป็นผักหรือผลไม้สด หรือผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการแปรรูปขั้นพื้นฐานเท่านั้น) ในขณะที่การถนอมอาหารที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีและความรู้ความเชี่ยวชาญ (Know-How) หรือเครื่องมือและเครื่องจักรที่สูงขึ้นมา เช่น การแช่แข็ง การบรรจุสุญญากาศเพื่อถนอมอาหาร เป็นต้น ผู้ประกอบการคีร์กีซยังมีอยู่น้อย และเฉพาะผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในคีร์กีซเท่านั้นที่มีเทคโนโลยีการผลิต/การแปรรูปในระดับที่สูงขึ้นมา

นอกจากนี้ การที่เกษตรกรไทยมีภูมิปัญญาชาวบ้านและภูมิปัญญาในการเพาะปลูกและทำการเกษตรที่สั่งสมมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่อดีต ส่งผลให้เกษตรกรไทย (แรงงาน) มีทักษะและความเชี่ยวชาญในด้านการเกษตรที่สูงกว่าเกษตรกรคีร์กีซเช่นกัน และเป็นความได้เปรียบอีกประการหนึ่งสำหรับภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปของไทย

ในประเด็นความได้เปรียบอื่น โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณสุขโรคของไทยถือได้ว่าการพัฒนาในระดับที่สูง และเอื้ออำนวยแก่การทำการเกษตรหรือการประกอบธุรกิจแปรรูปอาหารที่มาก โดยหากเปรียบเทียบกับปัจจัยดังกล่าวในประเทศคีร์กีซ การเข้าไปเพาะปลูกหรือจัดตั้งโรงงานแปรรูปในคีร์กีซอาจจะไม่สะดวกเหมือนกับในประเทศไทย เช่นเดียวกับในประเด็นของตลาดในประเทศ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซซึ่งมีจุดแข็งที่หลากหลายประการจากทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และเหมาะแก่การทำการเกษตรหรือปศุสัตว์ ต้องเผชิญกับข้อจำกัดจากจำนวนประชากรในประเทศที่มีเพียง 5.67 ล้านคน ซึ่งส่งผลให้การจำหน่ายภายในประเทศคีร์กีซถูกจำกัดจากขนาดตลาดที่เล็กดังกล่าว อีกทั้งยังเกิดปัญหาที่ตามมาจากปัญหาการจัดหาแรงงานเพื่อมาทำงานในภาคการเกษตร (เพาะปลูก/ทำไร่) หรือในโรงงานแปรรูปที่มีอยู่น้อยในประเทศ ซึ่งแตกต่างจากในประเทศไทยที่มีขนาดตลาดในประเทศที่ใหญ่กว่า อีกทั้งยังมีแรงงานในระบบที่มากกว่า

ทั้งนี้ ความเสียเปรียบของภาคธุรกิจไทยในการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคีร์กีซ ก็คือ อุปสรรคด้านภาษา เนื่องจากชาวคีร์กีซส่วนใหญ่พูดเพียงภาษาคีร์กีซหรือรัสเซีย ซึ่งแรงงานที่อาจมีได้มีระดับการศึกษาที่สูงจะมีเพียงส่วนน้อยที่สามารถพูด/สื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้ การเข้าไปทำธุรกิจดังกล่าวในคีร์กีซอาจต้องเข้าไปแข่งขันกับผู้ประกอบการต่างชาติที่มีการเข้าไปลงทุนในคีร์กีซอยู่ก่อนแล้ว โดยเฉพาะในเรื่องของการหาแหล่งวัตถุดิบที่มีต้นทุนที่ถูก หรือการทำการตลาดภายในประเทศ

ตารางที่ 4-13 แสดงความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึงระหว่างไทยและคีร์กีซในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป โดยจะเห็นได้ว่า คีร์กีซและไทยถือเป็นประเทศที่มีภาคการเกษตรที่ค่อนข้างโดดเด่น โดยสามารถเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรที่หลากหลาย เช่นเดียวกับการทำฟาร์มปศุสัตว์ที่คล้ายคลึงกัน ทำให้มีวัตถุดิบสำหรับการแปรรูปให้เลือกมากมายชนิด ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ซึ่งเกษตรกรเหล่านี้ยังคงเพาะปลูกแบบดั้งเดิม ส่วนผู้ผลิตขนาดใหญ่ (อุตสาหกรรมแปรรูป) ในประเทศ จะมีเพียงไม่กี่รายในอุตสาหกรรมที่คอยรับผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์มาแปรรูปเพื่อจำหน่ายในประเทศหรือส่งออก

**ตารางที่ 4-13 ความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึง
ระหว่างไทยและคีร์กีซในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป**

ความได้เปรียบของ อุตสาหกรรมไทย	ความเสียเปรียบของ อุตสาหกรรมไทย	จุดเด่นที่คล้ายคลึงกัน ระหว่างไทยกับคีร์กีซ
เกษตรกรไทยมีภูมิปัญญาชาวบ้าน ผสมผสานกับภูมิปัญญาในการเพาะปลูกและ ทำการเกษตรที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน ทำให้ ทักษะและความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ของ แรงงานไทยสูงกว่าค่อนข้างมาก	อุปสรรคด้านภาษา เนื่องจากชาว คีร์กีซส่วนใหญ่พูดเพียงภาษาคีร์กีซ หรือรัสเซีย ในขณะที่แรงงานที่อาจ มิได้มีระดับการศึกษาที่สูงก็จะพูด ภาษาอังกฤษได้ส่วนน้อย	เป็นประเทศที่มีภาคการเกษตรที่ ค่อนข้างโดดเด่น โดยสามารถเพาะปลูก พืชผลทางการเกษตรที่หลากหลาย เช่นเดียวกับการทำฟาร์มปศุสัตว์ที่ คล้ายคลึงกัน ทำให้มีวัตถุดิบสำหรับการ แปรรูปให้เลือกมากมายชนิด
ผู้ประกอบการไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่สูง กว่ามาก ทั้งในด้านการแปรรูป หรือการ ถนอมอาหาร นอกจากนี้ เครื่องมือ เครื่องจักร ก็มีความทันสมัยกว่า	ต้องเข้าไปแข่งขันกับผู้ประกอบการ ต่างชาติที่มีการเข้าไปลงทุนใน คีร์กีซอยู่นานแล้ว	ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกรรายย่อย และมีผู้ผลิต ขนาดใหญ่เพียงไม่กี่รายในอุตสาหกรรม ที่คอยรับผลผลิตทางการเกษตรและปศุ สัตว์มาแปรรูปเพื่อจำหน่ายในประเทศ หรือส่งออก
อุตสาหกรรมสนับสนุนภาคการเกษตรของ ไทย เช่น อุตสาหกรรมห้อยเย็น อุตสาหกรรม การบรรจุหีบห่อ เป็นต้น มีความพร้อมและมี การพัฒนาที่สูงกว่ามาก		เกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่ยังคง เพาะปลูกแบบดั้งเดิม ซึ่งมีสภาพ ภูมิอากาศเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ ปริมาณผลผลิต
มีแรงงานในภาคการเกษตรที่มากกว่า เช่นเดียวกับตลาดในประเทศที่มีขนาดใหญ่ กว่าเมื่อเปรียบเทียบกับคีร์กีซ		
โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภค ของไทยเอื้ออำนวยแก่การทำการเกษตรและ การประกอบธุรกิจแปรรูปอาหารมากกว่าโดย เปรียบเทียบอย่างเห็นได้ชัด		

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

4.4.1.4. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study)

➤ บริษัท Wimm Bill Dann

บริษัท Wimm Bill Dann เป็นบริษัทของผู้ประกอบการชาวรัสเซีย จัดตั้งขึ้นในปี 2535 (1992) โดยเริ่มต้นจากการเป็นผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากนม (Dairy Products) ในรัสเซีย

และจัดจำหน่ายไปในประเทศรัสเซียเอง รวมถึงประเทศในทวีปยุโรปตะวันออกบางประเทศ จากนั้นในปี 2542 (1999) บริษัทจึงเริ่มขยายฐานสินค้าของตนมาเจาะตลาดสินค้าน้ำผักและผลไม้

ในปี 2543 (2000) บริษัทได้ขยายตลาดและฐานการผลิตไปใน 2 ประเทศ คือ ประเทศคีร์กีซและประเทศยูเครน โดยสำหรับประเทศคีร์กีซ ได้เข้าซื้อกิจการของคนท้องถิ่นและทำการผลิตสินค้าของตนจำหน่ายในคีร์กีซ โดยโรงงานผลิตหลักของบริษัท Wimm Bill Dann ในคีร์กีซปัจจุบัน ตั้งอยู่ในจังหวัดชุย และกรุงบิชเคก และมีโรงงาน โดยทำการผลิตผลิตภัณฑ์จากนม และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผักและผลไม้ (น้ำผักและผลไม้) เป็นสำคัญ

ทั้งนี้ ในปี 2554 (2011) บริษัท Pepsi Co. ได้เข้าซื้อกิจการ Wimm Bill Dann และกลายเป็นผู้ผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์จากนม น้ำผักและผลไม้ ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศคีร์กีซ รวมถึงครองตลาดในภูมิภาคเอเชียกลาง และกลุ่มประเทศ CIS

➤ บริษัท Food Master

บริษัท Food Master เป็นบริษัทของผู้ประกอบการชาวคาซัคสถาน จัดตั้งขึ้นในปี 2538 (1995) โดยเริ่มต้นจากการเป็นผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากนม (Dairy Products) โดยโรงงานแห่งแรกของบริษัทมิได้จัดตั้งในประเทศคาซัคสถานแต่อย่างใด แต่บริษัท Food Master ได้ตัดสินใจเข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานผลิตในคีร์กีซ บริเวณจังหวัดอิสซิค-คูล ซึ่งติดกับชายแดนคีร์กีซ-คาซัคสถาน และจึงทำการจัดจำหน่ายสินค้าของบริษัทในประเทศคาซัคสถาน และคีร์กีซ

ปัจจุบัน บริษัทมีโรงงานผลิตอยู่ในทั้งคีร์กีซ และคาซัคสถาน และมียังลงทุนทำฟาร์มเพาะปลูกและฟาร์มปศุสัตว์เอง โดยมีฟาร์มอยู่ 2 ฟาร์ม ตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงอัลมาตี (Almaly) ทางตอนใต้ของคาซัคสถาน และจังหวัดพาฟโลดาร์ (Pavlodar) ทางตอนเหนือของคาซัคสถาน เพื่อป้อนวัตถุดิบให้กับโรงงานต่างๆ ของตน

4.4.1.5. พื้นที่ที่น่าสนใจ (Attractive Area) ต่อการเข้าไปลงทุน/ประกอบธุรกิจ

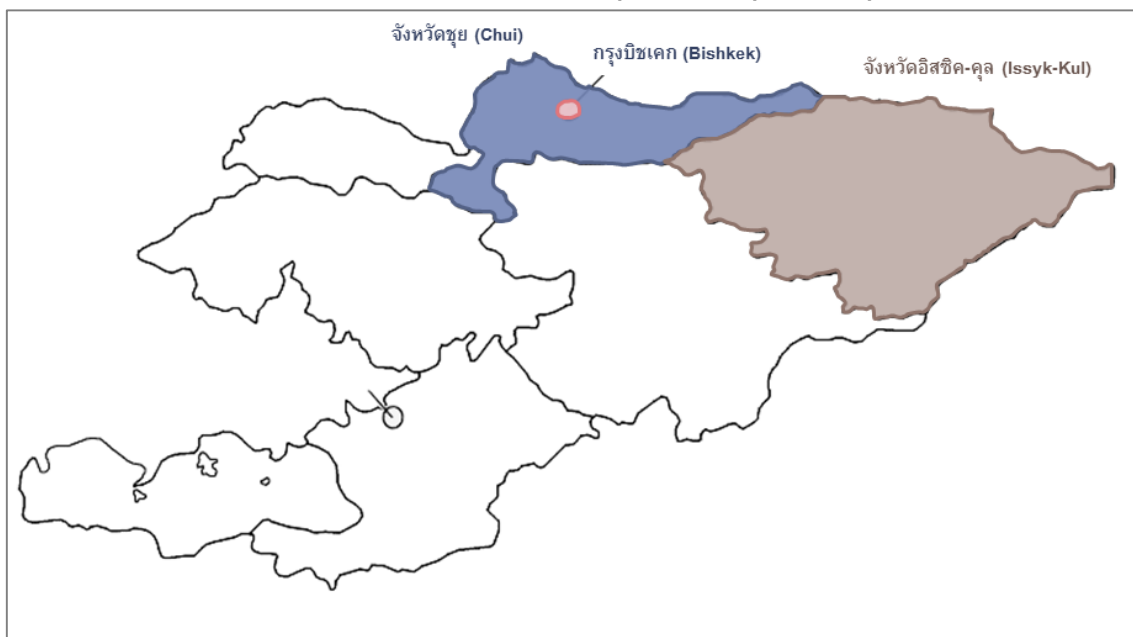
สำหรับพื้นที่ที่น่าสนใจในการเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจในประเทศคีร์กีซในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปนั้น (Attractive Area) ได้แก่ พื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล จังหวัดชุย รวมถึงกรุงบิชเคก

ทั้งนี้ ทั้งสามพื้นที่เป็นพื้นที่ที่มีความได้เปรียบเหนือกว่าภูมิภาคอื่นๆ เนื่องจากเป็นแหล่งเพาะปลูกและการทำฟาร์มปศุสัตว์ที่สำคัญของประเทศอยู่แล้ว ขณะเดียวกัน ก็มีผู้เข้าไปลงทุนในโรงงานผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรและปศุสัตว์อยู่มากอยู่แล้ว จึงทำให้ระดับราคาของวัตถุดิบจากการผลิตในพื้นที่เหล่านี้ โดยเฉพาะนมสด มีระดับที่ต่ำกว่าในพื้นที่อื่นของคีร์กีซ เนื่องด้วยต้นทุนในการขนส่งจากแหล่งวัตถุดิบสู่โรงงานอยู่ใกล้กัน โดยระดับราคาเฉลี่ยของผลผลิตในจังหวัดอิสซิค-คูลจะต่ำกว่าในจังหวัดชุยเล็กน้อย เนื่องด้วยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรในพื้นที่ ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการจำนวนมากในธุรกิจผลิตนมและผลิตภัณฑ์นมเข้าไปลงทุนในพื้นที่สองจังหวัดนี้ ทั้งผู้ประกอบการในประเทศและผู้ประกอบการจากต่างประเทศ

นอกจากนี้ พื้นที่ทั้งสามยังเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับชายแดนคาซัคสถาน และตั้งอยู่บนเส้นทางสายไหม จึงทำให้การขนส่งสินค้าที่แปรรูปแล้วข้ามแดนไปยังประเทศคาซัคสถาน ทำได้สะดวกและมีต้นทุนค่าขนส่งที่ไม่สูง อีกทั้ง ในพื้นที่อย่างกรุงบิชเคก ความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานที่มีการพัฒนามากกว่าในพื้นที่อื่นของประเทศ ยังเอื้ออำนวยต่อการผลิตของโรงงานอย่างมาก โดยเฉพาะกับในด้านการแปรรูปวัตถุดิบที่ต้องอาศัยเครื่องจักรหรือห้องเย็น และกระแสไฟฟ้าในการผลิต รวมถึงต้องอาศัยแหล่งแรงงานในประเทศจำนวนมาก ซึ่งแรงงานในพื้นที่ดังกล่าวก็ถือว่ามีอยู่มากกว่าในหลายพื้นที่ของประเทศ เช่น ทางตอนใต้ของประเทศ เช่นกัน

ภาพที่ 4-12 เขตพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล จังหวัดชุย และกรุงบิชเคก

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

➤ ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่

ประเทศคีร์กีซมีขนาดพื้นที่ทั้งหมด 199,951 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรในประเทศทั้งสิ้น 5.67 ล้านคน ขนาดเศรษฐกิจของประเทศ (GDP) อยู่ที่ 7,650 ล้านดอลลาร์ โดยที่ประชากรของประเทศมีระดับรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 1,470 เหรียญสหรัฐ

สำหรับพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล และจังหวัดชุยแล้ว ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกและประกอบธุรกิจแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอยู่มากที่สุด พบว่า มีประชากรอาศัยรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 1.3 ล้านคน (ข้อมูล ณ ปี 2558) โดยเป็นที่ตั้งของเมืองสำคัญต่างๆ ของประเทศหลายเมือง เช่น เมืองชอลปอน อาตา (Cholpon-Ata) เมืองคาราคอล (Karakol) เป็นต้น

เฉพาะในจังหวัดอิสซิค-คูล ซึ่งมีขนาดพื้นที่ราว 43,100 ตารางกิโลเมตร มีประชากรอาศัยอยู่ 450,600 คน คิดเป็นราวร้อยละ 8.0 ของประชากรทั้งประเทศ เป็นพื้นที่ที่มีภาคอุตสาหกรรมหลัก 2 ภาคส่วนคือ ภาคอุตสาหกรรมบริการ (การท่องเที่ยวและรีสอร์ทรอบทะเลสาบอิสซิค-คูล) และภาคการเกษตรและการเพาะปลูก ส่วนในจังหวัดชุย ซึ่งมีขนาดพื้นที่ราว 20,200 ตารางกิโลเมตร มีประชากรอาศัยอยู่ 857,500 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ของประชากรทั้งประเทศ เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูก และจัดตั้งโรงงานแปรรูปสินค้าทางการเกษตรและปศุสัตว์หลายแห่ง

นอกจากพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล และจังหวัดชุย ผู้ประกอบการที่ต้องการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตร/เกษตรแปรรูป และอาหาร/อาหารแปรรูป ยังสามารถเข้าไปลงทุนในพื้นที่เขตปลอดอากรในกรุงบิชเคกได้เช่นกัน ซึ่งในปัจจุบัน ได้มีนักลงทุนจากจีน คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน รวมถึงรัสเซีย เข้าไปลงทุนในเขตปลอดอากรในกรุงบิชเคกบ้างแล้วเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม การเข้ามาลงทุนในกรุงบิชเคก จะทำให้ต้องมีต้นทุนในการขนส่งวัตถุดิบจากจังหวัดอื่นที่สูงเช่นกัน ซึ่งจะแลกมาด้วยความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานในกรุงบิชเคก ดังที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ ทั้งนี้ เฉพาะในกรุงบิชเคก มีประชากรอาศัยอยู่ 967,200 คน คิดเป็นราวร้อยละ 17.1 ของประชากรทั้งประเทศ โดยนอกจากกรุงบิชเคก จะเป็นศูนย์กลางการปกครองของประเทศ และเป็นแหล่งรวมของสถานที่ราชการและหน่วยงานสำคัญต่างๆ ของประเทศ กรุงบิชเคก ยังเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนของประเทศ

ตารางที่ 4-14 ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล จังหวัดชุย และกรุงบิชเคก

ข้อมูลพื้นฐาน	โดยรวมทั้งประเทศ	จังหวัดอิสซิค-คูล	จังหวัดชุย	กรุงบิชเคก ^b
ขนาดพื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	199,951	43,100	20,200	127
จำนวนประชากร (ล้านคน) ^a	5,639,900	450,600	857,500	967,200
ขนาดเศรษฐกิจ (GRP) (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ)	7,650	N/A	N/A	N/A
ระดับรายได้เฉลี่ยของประชากร (GRP per capita) (หน่วย : เหรียญสหรัฐ)	1,470	N/A	N/A	N/A

หมายเหตุ : a ข้อมูลประมาณการ ณ วันที่ 1 มกราคม 2558 จาก NSCK

b กรุงบิชเคกเป็นเขตปกครองพิเศษ ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดชุย

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูล

โดยหากเปรียบเทียบพื้นที่ทั้งสามพื้นที่ จะพบว่า พื้นที่จังหวัดชุยเป็นพื้นที่ที่มีอัตราค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนต่ำที่สุด คือ 174.7 เหรียญสหรัฐ (ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศที่เท่ากับ 195 เหรียญสหรัฐ) ขณะที่ในจังหวัดอิสซิค-คูล รวมถึงกรุงบิชเคก จะค่อนข้างมีอัตราค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนที่สูงกว่าค่าจ้างในจังหวัดชุย หรืออัตราค่าเฉลี่ยอยู่มาก โดยเฉพาะในจังหวัดอิสซิคคูล ซึ่งเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวหลักของประเทศด้วย ส่งผลให้อัตราค่าจ้างเฉลี่ยสูงกว่าค่อนข้างมาก ดังแสดงในตารางที่ 4-15

สำหรับจำนวนแรงงานในพื้นที่ พบว่า แรงงานในภาคการเกษตรของจังหวัดอิสซิค-คูล มีด้วยกันทั้งสิ้น 69,800 คน แรงงานในจังหวัดชุยเท่ากับ 85,000 คน ส่วนแรงงานในกรุงบิชเคกนั้น จะมีอยู่ค่อนข้างน้อย (ประมาณ 1,400 คน) หากแต่แรงงานส่วนใหญ่จะไปอยู่ในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการแทน

ทั้งนี้ จังหวัดอิสซิค-คูล มีพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธัญพืช (โอต บาร์เลย์) มันฝรั่ง เนื้อสัตว์ นม และไข่ ขณะที่จังหวัดชุย รวมถึงกรุงบิชเคก สามารถเพาะปลูกธัญพืช มันฝรั่ง หัวบีต ผลไม้และพืชตระกูลเบอร์รี่ ผักและผลไม้ ได้มาก นอกจากนี้ ยังมีการทำฟาร์มปศุสัตว์อยู่ในเขตพื้นที่เหล่านี้เช่นกัน โดยเฉพาะฟาร์มวัวนม

ตารางที่ 4-15 ต้นทุนการประกอบธุรกิจ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ

ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ	โดยรวมทั้งประเทศ	จังหวัดอิสซิค-คูล	จังหวัดชุย	กรุงบิชเคก ^b
อัตราค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือน (หน่วย : เหรียญสหรัฐ) ^a	195.0	331.1	174.7	252.5
จำนวนแรงงานในพื้นที่ (หน่วย : คน) ^c	716,500	69,800	85,000	1,400
แหล่งวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญ	-	<ul style="list-style-type: none"> ■ ัญพืช ■ มันฝรั่ง ■ เนื้อสัตว์ ■ นม ■ ไช้ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ัญพืช ■ มันฝรั่ง ■ หัวบีต ■ ผลไม้และพืชตระกูลเบอร์รี่ ■ ผักและผลไม้ ■ เนื้อสัตว์ ■ นม ■ ไช้ 	

หมายเหตุ : a ข้อมูล ณ ปี 2557 แปลงจากอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 ซึ่งเท่ากับ 58.89 สมคีร์กีซ (Soms) ต่อเหรียญสหรัฐ

b กรุงบิชเคกเป็นเขตปกครองพิเศษ ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดชุย

c ข้อมูล ณ ปี 2556

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูล

➤ ผู้ประกอบการรายสำคัญในพื้นที่

ในพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล และจังหวัดชุย มีผู้ประกอบการทั้งท้องถิ่นและต่างชาติเข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานผลิตอาหารแปรรูปหลายบริษัท สำหรับผู้ประกอบการท้องถิ่นที่เข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงาน ได้แก่

- ธุรกิจของนักลงทุนท้องถิ่น
 - โรงงานผลิตนมและผลิตภัณฑ์จากนม – Elet Sut, ElWest, Shin Line และ Ice Queen
 - โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ – Riha and Sher และ Steinbrau
 - โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผักและผลไม้ – Taste of the Sun, Kirbi, Sam และ Lesnoy Produkt
 - โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากัญพืช – Akun, Elnur, Yashar และ Elita
 - โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากน้ำตาล – Tattuu, Kulikovskiy Tort และ Terty ot Ziny

■ ธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ

- โรงงานผลิตนมและผลิตภัณฑ์จากนม ในจังหวัดอิสซิค-คูล จังหวัดชุย และกรุง บิชเคก – Wimm Bill Dann (ผู้ประกอบการจากรัสเซีย) และ Food Master (ผู้ประกอบการจากคาซัคสถาน)
- โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ – ผู้ประกอบการจากรัสเซีย และ ผู้ประกอบการจากคาซัคสถาน
- โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผักและผลไม้ – Wimm Bill Dann (ผู้ประกอบการจากรัสเซีย)
- โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูปและอาหารแช่แข็ง – Bon Appetit

4.4.2. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม

4.4.2.1. สถานการณ์และสภาพอุตสาหกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรมของคีร์กีซมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา อันเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาใน คีร์กีซที่เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวในปี 2557 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวของ รัฐบาลที่ประกาศยกเว้นวีซ่าให้แก่ประชาชนใน 61 ประเทศ ซึ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ทั้งนี้ เนื่องด้วยความสำคัญของภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมของคีร์กีซ ทั้งในฐานะแหล่งสร้างรายได้สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ ในฐานะที่เป็นอุตสาหกรรมที่มีผู้ประกอบการและแรงงานในภาคบริการดังกล่าวจำนวนมากเช่นกัน อีกทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมที่ประเทศคีร์กีซมี ศักยภาพที่ค่อนข้างสูง (จากทรัพยากร ภูมิศาสตร์ และหลายปัจจัยที่ส่งเสริมธุรกิจดังกล่าวของประเทศ) ทำให้รัฐบาลคีร์กีซให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศในธุรกิจดังกล่าว โดยรัฐบาลได้กำหนดให้ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมสำคัญ (Priority Sector) และได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนจากรัฐบาลค่อนข้างมากกว่าอุตสาหกรรมทั่วไปที่มีได้ถูกกำหนดให้เป็นอุตสาหกรรมสำคัญ (Priority Sector)

4.4.2.2. ภาคธุรกิจที่มีโอกาสในการเข้าไปลงทุน/ประกอบธุรกิจ

จากการเดินทางไปศึกษาข้อมูลเชิงลึก (Fact Finding) ในประเทศคิริกีซ ทำให้ทราบว่า ประเทศคิริกีซเป็นหนึ่งในประเทศในภูมิภาคเอเชียกลางที่มีความเหมาะสมต่อการประกอบธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว การที่ภูมิทัศน์และสภาพภูมิประเทศมีความงดงามและหลากหลาย ส่งผลทำให้รูปแบบการท่องเที่ยวที่สามารถทำได้ในคิริกีซมีจำนวนมาก โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เช่น การเข้าชมอุทยานแห่งชาติ การเพลิดเพลินไปกับบรรยากาศทะเลสาบที่สวยงาม เป็นต้น และการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย เช่น การเล่นสกี การปีนเขา การขี่ม้า เป็นต้น

สำหรับภาคธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม ประเทศไทยถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีผู้ประกอบการมีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สูงแล้ว และถือเป็นโอกาสสำหรับการเข้าไปลงทุนในธุรกิจบริการดังกล่าวสำหรับการเจาะตลาดใหม่ โดยภาคธุรกิจที่มีโอกาสค่อนข้างมาก ได้แก่ 1) ธุรกิจการโรงแรม (รวมถึงรีสอร์ท) 2) ธุรกิจร้านอาหารไทย และ 3) ธุรกิจสปาและบริการสุขภาพ

ธุรกิจโรงแรมของประเทศคิริกีซถือเป็นธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่มีความน่าสนใจมากที่สุด โดยสาเหตุสำคัญที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะในคิริกีซ ภาคธุรกิจดังกล่าวสามารถที่จะได้รับประโยชน์จากศักยภาพของประเทศคิริกีซสูงสุด (ทั้งทัศนียภาพของภูมิประเทศที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว รวมไปถึงนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลคิริกีซ) ขณะเดียวกัน ด้วยการที่ ณ ปัจจุบัน ภาคธุรกิจท่องเที่ยวคิริกีซยังมีความต้องการในห้องพัก และโรงแรมที่พักเป็นจำนวนมาก (โดยเฉพาะในฤดูท่องเที่ยว หรือช่วงเทศกาลต่าง ๆ) ซึ่งปัญหาขาดแคลนห้องพักปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะโรงแรมหรู ระดับ 4-5 ดาว (Luxury Hotel) ซึ่งมีอยู่ไม่กี่แห่งในกรุงบิชเคกก็ดี หรือในประเทศคิริกีซ (กรณีของรีสอร์ทต่าง ๆ) นอกจากนี้ การที่ผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมคิริกีซเอง ยังมีเพียงไม่กี่ราย จึงทำให้การจะเข้าไปแข่งขันในประเทศคิริกีซมีความเป็นไปได้สูง และยังไม่ต้องเผชิญจากแรงกดดันทางการแข่งขันในธุรกิจจากผู้ประกอบการต่างชาติรายอื่นมากนัก

ในส่วนของธุรกิจร้านอาหารไทย ความน่าสนใจในภาคบริการดังกล่าวอยู่ที่ยังไม่มีร้านอาหารไทยเข้าไปเปิดธุรกิจในคิริกีซ ส่งผลให้การลงทุนเข้าไปเพื่อเจาะตลาดในคิริกีซ สามารถทำได้ โดยผู้ประกอบการที่จะเข้าไปลงทุน อาจอาศัยการเข้าไปลงทุนในธุรกิจโรงแรมที่พักควบคู่กับการเปิดภัตตาคาร และ/หรือร้านอาหารไทยในพื้นที่ของโรงแรม/ที่พักของตนได้เช่นกัน

ส่วนธุรกิจสปาและบริการสุขภาพนั้น ด้วยความที่ประเทศคีร์กีซยังขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณสุข อาทิ โรงพยาบาล คลินิก ศูนย์การแพทย์ ฯลฯ จึงทำให้ในตลาดสปาและธุรกิจบริการสุขภาพ เป็นที่ต้องการสำหรับประชาชนชาวคีร์กีซ (รวมถึงประเทศข้างเคียงที่อาจมีระดับการพัฒนาหรือความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณสุขน้อยกว่าประเทศคีร์กีซ)

4.4.2.3. ความได้เปรียบ-เสียเปรียบของไทย

หากเปรียบเทียบระหว่างภาคธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวของไทยกับประเทศคีร์กีซ จะพบว่า ธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของไทยนั้นมีผู้ประกอบการไทยอยู่เป็นจำนวนมาก และมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และบริการ และผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่ เป็นผู้ประกอบการที่มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ในการบริหารจัดการด้านการโรงแรมมาอย่างยาวนาน ความได้เปรียบดังกล่าวนี้เองที่ทำให้ไทยมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สูงไม่เพียงแต่เมื่อเปรียบเทียบกับคีร์กีซ หากแต่ในระดับโลก

ทั้งนี้ การบริการด้านการท่องเที่ยวของไทยถือได้ว่ามีชื่อเสียงมาก และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ทั้งในด้านเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่มีความเฉพาะแตกต่างจากเอกลักษณ์ของชาติอื่นๆ ขณะเดียวกัน มาตรฐานการบริการยังอยู่ในระดับที่สูง สามารถให้บริการอย่างมีคุณภาพ และสร้างความประทับใจให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะกับในธุรกิจสปาหรือธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงภาคธุรกิจร้านอาหารไทย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคีร์กีซ อาจกล่าวได้ว่าประเด็นดังกล่าวเป็นจุดแข็งและความได้เปรียบอีกประการที่ผู้ประกอบการไทยมีความได้เปรียบเหนือกว่าผู้ประกอบการคีร์กีซ

ถึงกระนั้น ความแตกต่างในภูมิประเทศบางประการระหว่างไทยและคีร์กีซ เช่น การที่ไทยไม่มีพื้นที่หุบเขาสูงที่มีหิมะปกคลุม ส่งผลให้ภาคธุรกิจไทยขาดประสบการณ์และความคุ้นชิน ในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวบางประเภท เช่น สกี รีสอร์ท ในคีร์กีซ

อุปสรรคด้านภาษา เนื่องด้วยชาวคีร์กีซส่วนใหญ่พูดเพียงภาษาคีร์กีซหรือรัสเซีย ซึ่งแรงงานที่อาจมิได้มีระดับการศึกษาที่สูงจะมีเพียงส่วนน้อยที่สามารถพูด/สื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ หรือการที่คีร์กีซเป็นตลาดใหม่ที่ผู้ประกอบการไทยไม่ค่อยรู้จัก และยังขาดประสบการณ์ หรือความเชี่ยวชาญในการเจาะตลาด อาจเป็นประเด็นที่ทำให้ผู้ประกอบการและนักลงทุนไทยเกิดความเสียเปรียบในกรณีที่ต้องเข้าไปลงทุน/ดำเนินธุรกิจในคีร์กีซ และแข่งขันกับ

ผู้ประกอบการรายอื่นๆ ที่ลงทุนอยู่แล้ว และเป็นผู้ประกอบการจากชาติที่ไม่ค่อยมีปัญหาด้านภาษาและการสื่อสาร หรือมีความรู้ความชำนาญในการดำเนินตลาดอย่างชาวรัสเซีย และคาสต์สถานที่มีการทำการค้าและเข้าไปลงทุนทำธุรกิจในคีร์กีซอยู่มาอย่างยาวนานแล้ว อย่างไรก็ตาม ความเสียเปรียบอีกประการที่ไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ก็คือ ทรัพยากรทางธรรมชาติ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เริ่มมีการเสื่อมโทรม และขาดการดูแลรักษาอย่างจริงจังจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของคีร์กีซ จะพบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรและความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ยังอยู่ในสภาพที่ดีอยู่ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 4-16 แสดงความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึงระหว่างไทยและคีร์กีซในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยจะเห็นได้ว่า ไทยและคีร์กีซต่างก็เป็นประเทศที่มีความแตกต่างของสภาพภูมิประเทศและภูมิทัศน์ ส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีขนาดใหญ่ และมีความหลากหลาย ซึ่งธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมเป็นภาคส่วนสำคัญที่สร้างรายได้และการจ้างงานให้กับประเทศ อีกทั้งรัฐบาลก็ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ต้นทุนค่าแรงในประเทศที่ค่อนข้างสูงสำหรับในธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว เช่นเดียวกับการพึ่งพิงในสภาวะเศรษฐกิจโลกที่ค่อนข้างมาก ทำให้เมื่อเกิดปัญหาหรือสภาวะเศรษฐกิจโลกมีการชะลอตัว ก็จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมของทั้งสองประเทศค่อนข้างมากเช่นกัน

ตารางที่ 4-16 ความได้เปรียบ-เสียเปรียบ และจุดเด่นที่คล้ายคลึงระหว่างไทยและคีร์กีซในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม

ความได้เปรียบของอุตสาหกรรมไทย	ความเสียเปรียบของอุตสาหกรรมไทย	จุดเด่นที่คล้ายคลึงกันระหว่างไทยกับคีร์กีซ
มีผู้ประกอบการไทยอยู่เป็นจำนวนมาก และมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และบริการ	ความแตกต่างในภูมิประเทศบางประการ (หุบเขาสูงที่มีหิมะปกคลุม) ทำให้ภาคธุรกิจไทยไม่คุ้นชินกับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวอย่างสกี รีสอร์ท	เป็นประเทศที่มีความแตกต่างของสภาพภูมิประเทศและภูมิทัศน์ ส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีขนาดใหญ่ และมีความหลากหลาย
ผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่ เป็นผู้ประกอบการที่มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ในการบริหารจัดการด้านการโรงแรมมาอย่างยาวนาน	ขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถด้านภาษาที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษอยู่มาก (อุปสรรคด้านภาษา)	ธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมเป็นภาคส่วนสำคัญที่สร้างรายได้และการจ้างงานให้กับประเทศ อีกทั้งรัฐบาลก็ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวค่อนข้างมาก

ความได้เปรียบของ อุตสาหกรรมไทย	ความเสียเปรียบของ อุตสาหกรรมไทย	จุดเด่นที่คล้ายคลึงกัน ระหว่างไทยกับคีร์กีซ
ประเทศไทยมีธุรกิจและอุตสาหกรรม สนับสนุนในธุรกิจท่องเที่ยวของตน ค่อนข้างมาก และมีความแข็งแกร่งอยู่ สูง เช่น ธุรกิจการบิน ธุรกิจสิ่งพิมพ์ ธุรกิจโฆษณา ธุรกิจก่อสร้าง	ทรัพยากรทางธรรมชาติ รวมถึงแหล่ง ท่องเที่ยวเริ่มมีการเชื่อมโยง และขาด การดูแลรักษาอย่างจริงจังจากภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ต้นทุนค่าแรงในประเทศที่ค่อนข้างสูง สำหรับในธุรกิจบริการด้านการ ท่องเที่ยว
บริการของไทยมีความเป็นเลิศ มี เอกลักษณ์เฉพาะ และสร้างความ ประทับใจแก่ลูกค้า โดยเฉพาะธุรกิจ สปาและธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คีร์กีซเป็นตลาดใหม่ที่ผู้ประกอบการ ไทยไม่ค่อยรู้จัก และยังขาด ประสบการณ์ หรือความเชี่ยวชาญใน การเจาะตลาด	สภาวะเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อ ธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม ค่อนข้างมาก
รสชาติและคุณภาพของอาหารไทยมี ชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป		

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

4.4.2.4. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study)

Hyatt Regency Bishkek เป็นโรงแรมระดับ 5 ดาวที่ตั้งอยู่ใจกลางกรุงบิชเคก โรงแรมดังกล่าวถือเป็นโรงแรมที่มีขนาดใหญ่และความหรูหราอันดับต้นๆ ในคีร์กีซ อีกทั้ง ยังถูกใช้เป็นสถานที่จัดประชุมต่างๆ ที่สำคัญระหว่างประเทศ เป็นสถานที่พักรับรองแขกคนสำคัญ ราชการระดับสูง หรือผู้นำประเทศที่เดินทางมาเยี่ยมเยือนประเทศคีร์กีซ

ทั้งนี้ Hyatt Regency Bishkek เป็นหนึ่งในโรงแรมภายใต้เครือ Hyatt Hotels Corporation ซึ่งเป็นบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจการโรงแรมสัญชาติอเมริกา โรงแรมในเครือธุรกิจ Hyatt Hotels Corporation ถือเป็นโรงแรมที่มีมาตรฐานการให้บริการชั้นเลิศอันดับต้นๆ ของโลก โดยในปัจจุบัน Hyatt Hotels Corporation มีการลงทุนจัดตั้งโรงแรมใน 32 ประเทศ ทุกภูมิภาคทั่วโลก และมีเครือโรงแรมที่พักในเครือ Hyatt Hotels Corporation ทั้งสิ้น 11 เครือ ได้แก่ Andaz, Grand Hyatt, Hyatt Centric, Hyatt Hotels, Hyatt House, Hyatt Place, Hyatt Regency, Hyatt Residence Club, Hyatt Zilara, Hyatt Ziva และ Park Hyatt

สำหรับในคีร์กีซ Hyatt Regency ได้เข้ามาลงทุนธุรกิจโรงแรมในประเทศคีร์กีซ (Hyatt Regency Bishkek) ตั้งแต่ปี 2554 โดยโรงแรมดังกล่าวเป็นหนึ่งใน 2 โรงแรมที่ Hyatt Regency เข้ามาลงทุนในภูมิภาคเอเชียกลาง (อีกแห่ง คือ ประเทศทาจิกิสถาน)

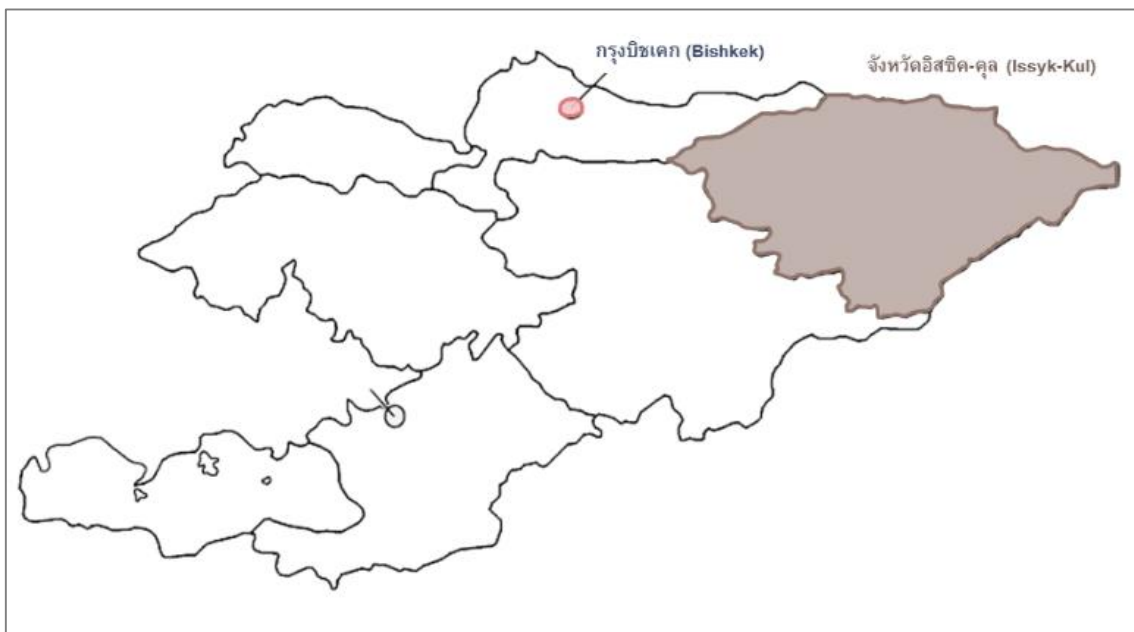
4.4.2.5. พื้นที่ที่น่าสนใจ (Attractive Area) ต่อการเข้าไปลงทุน/ประกอบธุรกิจ

สำหรับพื้นที่ที่น่าสนใจในการเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจในประเทศคีร์กีซใน ธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรมนั้น (Attractive Area) ได้แก่ จังหวัดอิสซิค-คูล และกรุงบิชเคก

ทั้งสองพื้นที่ต่างก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติมากที่สุด โดยบริเวณรอบทะเลสาบอิสซิค-คูล เป็นพื้นที่ที่ผู้ประกอบการท้องถิ่นเข้าไปดำเนินธุรกิจ รีสอร์ทและที่พักตากอากาศอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะทางตอนเหนือของทะเลสาบจะมีรีสอร์ท และที่พักตากอากาศอยู่จำนวนมากกว่าทางตอนใต้ของทะเลสาบ เนื่องด้วยเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับ ชายแดนคีร์กีซ-คาซัคสถาน ทำให้ในฤดูท่องเที่ยว จะมีนักท่องเที่ยวจากคาซัคสถานเป็นจำนวนมาก ขั้บรถวิ่งผ่านชายแดนเข้ามาท่องเที่ยวตามรีสอร์ทที่ต่าง ๆ

ส่วนในกรุงบิชเคก ก็ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญอีกแห่งหนึ่ง โดยนักลงทุนส่วนใหญ่จะเข้าไปดำเนินธุรกิจโรงแรม ซึ่งมีระดับตั้งแต่ Guest House ไปจนถึงโรงแรมหรูระดับ 5 ดาว (Luxury Hotel) ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจจัดการแผนการเดินทาง ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจเช่ารถและ ยานพาหนะ รวมถึงธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 4-13 เขตพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล และกรุงบิชเคก

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

➤ ข้อมูลพื้นฐานสำคัญของพื้นที่

สำหรับพื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล เป็นพื้นที่ที่ไม่เพียงแต่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกและประกอบธุรกิจแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเท่านั้น หากแต่พื้นที่ดังกล่าว ยังเป็นบริเวณที่ขึ้นชื่อว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมที่สุดของคีร์กีซ โดยสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ทะเลสาบอิสซิค-คูล (Issyk-Kul Lake) เนินหิน Petroglyphs และซากหอคอยบูรานา (Burana Tower) ทั้งนี้ การท่องเที่ยวในจังหวัดอิสซิค-คูล จะเป็นการท่องเที่ยวที่ผูกพันกับธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม ได้แก่ การท่องเที่ยวรอบทะเลสาบอิสซิค-คูล (Issyk-Kul Lake) การทำสปา ณ รีสอร์ทรอบทะเลสาบ การขี่ม้าตามแนวชายหาดของทะเลสาบ การ่องเรือในทะเลสาบ การเล่นสกีในแถบเทือกเขาและที่ราบสูง (ช่วงฤดูหนาว) และการปีนเขา (ช่วงฤดูร้อน)

ส่วนในกรุงบิชเคก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด และเป็นเมืองหลวงของประเทศ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถที่จะได้สัมผัสกับรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (เช่น การไปเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติ Ala-Archa การปีนเขาตามแนวเทือกเขาตอนเหนือของกรุงบิชเคก) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (เช่น การเข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (National Museum) หรืออนุสาวรีย์วีรบุรุษ มานาส (Manas Victory)) การท่องเที่ยวทั่วไป (เช่น สถานบันเทิงต่างๆ โรงละครและโรงภาพยนตร์ สนามกีฬาแห่งชาติ เป็นต้น) รวมไปถึงการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (เช่น การร่วมงานสัมมนา/นิทรรศการต่างๆ เป็นต้น) อีกทั้งความสะดวกสบายจากการเดินทางในตัวเมืองก็มีมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการเดินทางไปยังจังหวัดอื่น เนื่องด้วยการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในกรุงบิชเคกถือว่าอยู่ในระดับที่มีมากที่สุดของประเทศ

➤ ผู้ประกอบการรายสำคัญในพื้นที่

ตัวอย่างรายชื่อผู้ประกอบการรายสำคัญในธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่เข้ามาลงทุนในประเทศคีร์กีซแล้ว มีรายละเอียดดังนี้

- ธุรกิจของนักลงทุนท้องถิ่น
 - ธุรกิจโรงแรมหรูระดับ 5 ดาว ในกรุงบิชเคก – Golden Dragon Hotel
 - ธุรกิจโรงแรม Boutique ในกรุงบิชเคก – Park Hotel Bishkek, Club Hotel Bishkek และ Hotel Holiday
 - ธุรกิจร้านอาหารนานาชาติ ในกรุงบิชเคก – ภัตตาคาร Genatsvale Restaurant

- ธุรกิจเช่ารถเพื่อการท่องเที่ยวแนวผจญภัย ในกรุงบิชเคก – บริษัท evi autocenter
 - ธุรกิจนำเที่ยวแนวผจญภัย – Trekking Union of Kyrgyzstan
 - ธุรกิจสปาและบริการสุขภาพ ในกรุงบิชเคก – Mystic Spa Bishkek
- **ธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ**
 - ธุรกิจโรงแรมหรูระดับ 5 ดาว ในกรุงบิชเคก – ธุรกิจในเครือ Hyatt Regency (Hyatt Regency Bishkek)
 - ธุรกิจโรงแรม Boutique ในกรุงบิชเคก – Golden Tulip Hotel & Residence
 - ธุรกิจร้านอาหารญี่ปุ่น/นานาชาติ ในกรุงบิชเคก – Furusatao & Café และ TGI FRiDAY's Bishkek

4.5. บทสรุป

ประเทศคีร์กีซเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียกลาง ซึ่งเคยเป็นประเทศภายใต้สหภาพโซเวียต หลังจากที่ได้รับอิสรภาพ รัฐบาลคีร์กีซได้มีความพยายามที่จะพัฒนาประเทศสู่ความเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้ นโยบายทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน ล้วนแล้วแต่เป็นไปในทิศทางที่มุ่งเน้นการค้าและการลงทุนเสรี โดยเห็นได้ชัดจากการที่คีร์กีซได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศ CIS และกลุ่ม Eurasian Custom Union (ECU)

ภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศคีร์กีซ ประกอบด้วยอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมพลังงาน และธุรกิจภาคบริการ เช่น ธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม ธุรกิจการก่อสร้าง และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์

อย่างไรก็ตาม จากการเดินทางไปศึกษาข้อมูลเชิงลึก (Fact Finding) ในประเทศคีร์กีซ รวมไปถึงการศึกษาวិเคราะห์โอกาสและศักยภาพการลงทุนของไทยในประเทศคีร์กีซ ทำให้ได้ข้อสรุปที่ว่า อุตสาหกรรมที่นักลงทุนไทยคาดว่าจะมีโอกาสและความเป็นไปได้ในการเข้าไปลงทุนมากที่สุด ก็คือ ธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม รวมไปถึงในส่วนของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป

โดยพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเข้าไปลงทุนทำธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในคีร์กีซ อาจจะถูกจำกัดอยู่เฉพาะในพื้นที่บริเวณกรุงบิชเคกที่เป็นเมืองหลวง และจังหวัดอิสซิค-คูล ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก ส่วนการเข้าไปทำการเกษตรหรือฟาร์มปศุสัตว์ในคีร์กีซ จำเป็นที่จะต้องเข้าไปดำเนินในเชิงพาณิชย์ หรือเพาะปลูกเพื่อป้อนเป็นวัตถุดิบให้กับโรงงานผลิตและแปรรูปสินค้าทางการเกษตรและปศุสัตว์ ในขณะที่การเข้าไปจัดตั้งโรงงานแปรรูปนั้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงหลายๆ ปัจจัยประกอบกัน ไม่เพียงแต่เฉพาะพื้นที่ที่จะเข้าไป (จากการศึกษา พบว่า พื้นที่จังหวัดอิสซิค-คูล จังหวัดชุย และกรุงบิชเคก เหมาะสมที่จะไปลงทุน/ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในคีร์กีซ) หากแต่จะต้องคำนึงข้อจำกัดอื่นๆ ประกอบ ทั้งในเรื่องของภาวะการแข่งขันกับผู้ประกอบการที่มีการลงทุนจัดตั้งโรงงานอยู่แล้ว เรื่องของขนาดตลาดในประเทศที่มีขนาดเล็ก รวมไปถึงความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณสุขปกค และระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศ

บรรณานุกรม

- International Road Transport Union. (2013). Road Transport in Kyrgyzstan 2013.
- Kalikova & Associates. (2014). Business in the Kyrgyz Republic: Legal Aspects. Bishkek.
- Kanner, S. L., Lind, C., Toldi, S., Fisk, D., Berger. 2007. "Facilitator Guide to Participatory Decision-Making." Jossey-Bass Business & Management Series.
- PepsiCo. (2010). PepsiCo to Acquire 66% of Russia's Wimm-Bill-Dann Dairy and Juice Company for \$3.8 Billion. <http://www.pepsico.com/live/pressrelease/PepsiCo-to-Acquire-66-of-Russias-Wimm-Bill-Dann-Dairy-and-Juice-Company-for-38-B12022010>
- The Chamber of Commerce and Industry of the Kyrgyz Republic. (2014). Cost of Doing Business in the Kyrgyz Republic. Bishkek.
- The European Times. n.d. "The Kyrgyzs Republic." The European Times.
- Vorobey, Yelena. (2015). Commercial banking in Kyrgyzstan. Central Asia Program. Central Asia Economic Papers, No.13, April 2015.
- World Bank. (2015). Doing Business 2015 Economy Profile Kyrgyz Republic.
- World Economic Forum. (2015). The Global Competitiveness Report 2014-2015. Geneva.
- Zozulinsky, Artyom. (2007). Food Processing Industry – Kyrgyzstan. BISNIS. January, 2007.

เว็บไซต์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. <http://www.dtn.go.th>

กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกาใต้, กระทรวงการต่างประเทศ. <http://sameaf.mfa.go.th/>

ไทย-เอฟทีเอ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. <http://www.thaifta.com>

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. <http://www.exim.go.th/>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. <http://www.bot.or.th>

ศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ. <http://toi.boi.go.th/>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ <http://www.nesdb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน <http://www.boi.go.th>

CENTRAL ASIA CULTURES. <http://www.centralasiacultures.com/>

Central Intelligence Agency. The World Factbook.

<http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>

Embassy of the Kyrgyz Republic to the Kingdom of Saudi Arabia.

<http://www.kyrgyzembarabia.kg/>

Embassy of the Kyrgyz Republic. <http://www.kyrgyzmission.net/>

FOODMASTER. <http://www.foodmaster.kz/>

Investment Promotion Agency. <http://ppp.gov.kg/>

Investment Promotion Center. <http://www.kyrgyzinvest.org/>

National Bank of the Kyrgyz Republic. <http://www.nbkr.kg/>

National Statistic Committee of the Kyrgyz Republic (NSCK). <http://www.stat.kg/>

Nations Online. <http://www.nationsonline.org/>

The Heritage Foundation. <http://www.heritage.org/>

The Logistics Capacity Assessment (LCA). <http://dlca.logcluster.org/>

Trade Map, International Trade Center (ITC). <http://www.trademap.org/>

Transparency International. <http://www.transparency.org/>

UNCTAD STAT. <http://unctadstat.unctad.org/>

United Nations Development Programme (UNDP). <http://hdr.undp.org/>

United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP).
<http://www.unescap.org/>

United States Census Bureau. <http://www.census.gov/>

United States Department of Agriculture (USDA). <http://www.usda.gov/>

Wimm Bill Dann. <http://wbd.ru/>

World Bank. <http://www.worldbank.org/>

World Economic Forum. <http://www.weforum.org/>

